UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	PSIHOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Mentalno zdravlje				
Šifra/kod	FIL PSI 314	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	1.	Semestar	5.	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Položeni ispiti iz predmeta FIL PSI 213 Uvod u razvojnu psihologiju i FIL PSI 219 Psihologija djetinjstva i adolescencije				
Jezik izvođenja nastave	B/H/S				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Sibela Zvizdić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 128 E-mail: sibela.zvizdic@gmail.com Telefon: 033/253-152	Termin konsultacija	Vidjeti oglasnu ploču	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 2 sata Seminar: 1 sat				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet i teorijske osnove mentalne higijene te razvoj koncepta mentalnog zdravlja. Modeli u određivanju pojma mentalnog poremećaja. Epidemiološki metod u izučavanju problema mentalnog zdravlja. Stigma i stereotipi o mentalnim bolestima. Univerzalna, selektivna i indicirana prevencija. Stres i kriza. Socijalna podrška. Mentalna higijena u djetinjstvu i adolescenciji te mogućnost preventivnih aktivnosti. Mentalna higijena odraslih (izbor partnera, priprema za brak i obitelj, preventivni rad sa trudnicama, poremećaji bračnih i obiteljskih odnosa, izbor zanimanja, simptomi, posljedice i prevencija profesionalnog sagorijevanja). Problemi alkoholizma, narkomanije te mogućnosti preventivnih aktivnosti.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente s teorijom i praksom mentalne higijene. Definirati mentalno zdravlje i mentalnu bolest te objasniti ostale pojmove iz oblasti mentalnog zdravlja. Naučiti studente principima prevencije i mjerama uspješnosti preventivnih aktivnosti. Upoznati ih sa stresom i krizom te kriznim intervencijama. Pojasniti značaj socijalne podrške za zdravlje ljudi. Poučiti studente o mentalnozdravstvenim aspektima u doba djetinjstva i adolescencije te u odrasloj dobi uz prezentiranje odgovarajućih programa prevencije. Opisati ulogu psihologa u zaštiti i unapređenju mentalnog zdravlja.				
Ishodi učenja	Znanja: Nakon uspješno odslušanog predmeta studenti će moći procijeniti i objasniti teoriju i praksu mentalne higijene. Moći će jasno definirati mentalno zdravlje/bolest te ostale pojmove iz oblasti mentalnog zdravlja. Bit će osposobljeni da prepoznaju i objasne pojam stigmatizacije te stigme i stereotipa o mentalnim bolestima. Moći će prepoznati simptome stresa te razlikovati stres od krize i traume. Studenti će znati definirati i objasniti osnovne principe prevencije i mjere uspješnosti preventivnih aktivnosti. Moći će objasniti ulogu psihologa u zaštiti i unapređenju mentalnog zdravlja. Vještine: Nakon uspješno odslušanog predmeta studenti će moći objasniti i vrednovati teoriju i praksu mentalne higijene. Moći će identificirati stigmu te ukazati na negativne				

	posljedice stigmatizacije mentalno oboljelih osoba. Bit će osposobljeni da primijene adekvatne vještine suočavanja sa stresom. Studenti će steći temelje za planiranje i dizajniranje odgovarajućih programa prevencije. Kompetencije: Studenti će nakon uspješno odslušane nastave, realiziranih samostalnih zadataka i položenog ispita biti osposobljeni da stečena znanja i vještine integriraju i primijene u oblasti prevencije tj. zaštiti i unapređenju mentalnog zdravlja ljudi. Očekuje se da steknu kompetencije koje će im omogućiti razumijevanje procesa planiranja i realizacije preventivnih programa u lokalnoj zajednici. Studenti će biti osposobljeni da se bave složenim pitanjima o etičkim odgovornostima vezanim za područje prevencije.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta (Napomena: nastavnik zadržava pravo izmjene 20% silabusa)	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica / predavanja
1.	Predmet i teorijske osnove mentalne higijene. Određenje pojma mentalnog zdravlja i mentalne bolesti.
2.	Značaj epidemiologije u izučavanju problema mentalnog zdravlja. Stigma i stereotipi o mentalnim bolestima.
3.	Univerzalna, selektivna i indicirana prevencija.
4.	Stres i vještine suočavanja sa stresom.
5.	Kriza i psihološke krizne intervencije.
6.	Socijalna podrška (aspekti socijalne podrške, izvori i tipovi podrške, istraživanja efekata socijalne podrške na tjelesno i mentalno zdravlje ljudi).
7.	Savladavanje konflikta.
8.	*Polusemestralna provjera znanja*
9.	Mentalnozdravstveni problemi u djetinjstvu (stres kod djece).
10.	Mentalnozdravstveni problemi u adolescenciji.
11.	Mentalno zdravlje odraslih: izbor partnera, priprema za brak i obitelj, obiteljski život, preventivni rad sa trudnicama.
12.	Mentalno zdravlje odraslih: izbor zanimanja, simptomi i posljedice burnout-a te prevencija profesionalnog sagorijevanja.
13.	Pušenje i alkoholizam te mogućnosti prevencije pušenja i konzumiranja alkohola.
14.	Droge, prevencija upotrebe i zloupotrebe droga te prevencija SIDE (gostovanje).

15.	Završna razmatranja i zaključivanje semestra.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Načini izvođenja nastave: frontalni rad, rad u grupi, rad u paru, individualni oblik (student sam radi na posebnom zadatku). Predavanje, diskusija, rješavanje problema, rad na tekstu...
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	**Elementi praćenja**	**Broj bodova**	**Učešće u ocjeni (%)**
1.	Aktivnost na predavanjima	5	5
2.	Seminarska nastava	15	15
3.	Polusemestralna provjera znanja	30	30
4.	Završni ispit		50
		Ukupno:	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Sudjelovanjem u predviđenim aktivnostima tokom semestra i na seminarskoj nastavi
- Polusemestralna provjera znanja
- Integralni, završni pismeni ispit

Napomena:
U osmoj sedmici student pristupa polusemestralnoj provjeri znanja, a osvojeni bodovi bit će uračunati u ukupan zbir bodova na kolegiju. Uslov za položen predmet je položen završni ispit koji obuhvata cjelokupno gradivo iz Mentalnog zdravlja. Student na završnom ispitu mora osvojiti minimalno 55% na testu kako bi položio završni ispit te osvojio procente određene silabusom. Uz položen završni ispit, bodovima ostvarenim na ispitu pridružuju se bodovi ostvareni u ostalim segmentima aktivnosti (npr. seminarska nastava itd.) do formiranja konačne ocjene. Dakle, nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;

	e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Arambašić, L. (2000). Psihološke krizne intervencije (odabrana poglavlja). Zagreb: Društvo za psihološku pomoć. 2. Vidanović, I., Kolar, D. (2003). Mentalna higijena. Beograd: Dom za decu i omladinu - LINEA. 3. Vlajković, J. (1990). Teorija i praksa mentalne higijene. II izdanje. Beograd: SDPS. 4. Zvizdić, S. (2015). Socijalna podrška i rezilijencija kod djece i adolescenata. Sarajevo: Filozofski fakultet (poglavlja: Rezilijencija i njena priroda; Socijalna podrška). https://ebooks.ff.unsa.ba/index.php/ebooks_ffunsa/catalog/book/25
	Dodatna 1. Božičević, V., Brlas, S., Gulin, M. (2012). Psihologija u zaštiti mentalnog zdravlja: Priručnik za psihološku djelatnost u zaštiti i promicanju mentalnog zdravlja. Viroviti-ca. 2. Carr, A. (2006). Prevention: What Works with Children and Adolescents? A Critical Review of Psychological Prevention Programmes for Children, Adolescents and their Families. New York: Taylor & Francis e-Library. 3. Lacković-Grgin, K. (2000). Stres u djece i adolescenata (odabrana poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap. 4. Tudor, K. (1996). Mental Health Promotion: Paradigms and Practice. London: Routledge. 5. Zvizdić, S. (2021). Prokrastinacija u svakodnevnom životu i akademskom kontekstu. Sarajevo: Dobra knjiga. 6. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Nastavnički smjerovi				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Psihologija obrazovanja 1				
Šifra/kod	FIL PSI 301	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	/				
Jezik izvođenja nastave	B/H/S				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Sibela Zvizdić, redovni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 128 E-mail: sibela.zvizdic@gmail.com Telefon: 033/253-152	Termin konsultacija	Vidjeti oglasnu ploču	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 2 sata				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta *(po potrebi plan rada po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)*	Značaj Psihologije obrazovanja za unapređenje kvalitete rada nastavnika. Individualne razlike i školsko učenje. Preopterećenost učenika u školi. Motivacija, interesi i emocije u školskom kontekstu. Značaj nastavničkih kompetencija za motivaciju i školski uspjeh učenika. Razredna klima i upravljanje razredom. Pozitivna disciplina u razredu. Ostvarivanje discipline u razredu. Stres u školskom kontekstu i profesionalno sagorijevanje nastavnika.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Poučiti studente nastavničkih smjerova osnovama iz oblasti psihologije obrazovanja s ciljem unapređenja kvalitete rada budućih nastavnika. Uputiti ih u individualne razlike u učenju te ih poučiti o motivacijsko-socijalnim procesima u školskom kontekstu.				
Ishodi učenja	*Znanja*: Nakon uspješno odslušanog predmeta studenti nastavničkih smjerova moći će definirati individualne razlike u učenju te objasniti njihovu ulogu u procesu učenja i poučavanja. Moći će objasniti i predvidjeti odnos između motivacijsko-socijalnih procesa i školskog postignuća učenika. *Vještine*: Studenti će moći samostalno primjenjivati stečena znanja iz navedenih tematskih jedinica. Očekuje se da će razviti neophodan senzibilitet za individualne razlike i potrebe učenika, da će moći primjenjivati adekvatne strategije za poticanje motivacije u učenju te da će ovladati osnovnim postupcima za uspostavljanje pozitivne discipline u razredu. *Kompetencije*: Nakon odslušane nastave, realiziranih samostalnih zadataka i položenog ispita studenti će biti osposobljeni da samostalno integriraju i primijene stečena znanja i vještine u obrazovnom kontekstu te da iste kontinuirano produbljuju kroz cjeloživotno obrazovanje. Očekuje se da će biti senzibilizirani za individualne razlike i potrebe učenika te da će biti osposobljeni za razmatranje kompleksnih pitanja vezanih za etička načela nastavničke profesije.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	(Napomena: nastavnik zadržava pravo izmjene 20% silabusa)
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Značaj Psihologije obrazovanja za unapređenje kvalitete rada nastavnika. Rasne, kulturalne i socijalne razlike u učenju.
2.	Individualne razlike u kognitivnim sposobnostima učenika. Kognitivni stilovi.
3.	Individualne razlike u nekim osobinama ličnosti i ispitna anksioznost.
4.	Rodni stereotipi u obrazovanju.
5.	Učenici sa posebnim potrebama.
6.	Preopterećenost učenika u školi.
7.	Uspješno poučavanje – značaj nastavničkih kompetencija za motivaciju i školski uspjeh učenika.
8.	*Polusemestralna provjera znanja*
9.	Motivacija i školsko učenje.
10.	Interesi i emocije u školskom kontekstu.
11.	Razredna klima i upravljanje razredom.
12.	Pozitivna disciplina u razredu.
13.	Suočavanje s nepoželjnim ponašanjem učenika te ostvarivanje discipline u razredu.
14.	Stres u školskom kontekstu i profesionalno sagorijevanje nastavnika.
15.	Završna razmatranja i zaključivanje semestra.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Oblici rada u nastavi: frontalna nastava, rad u grupi i individualni rad (samostalan rad studenta na posebnom zadatku).
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: **R. br.** / **Elementi praćenja** / **Broj bodova** / **Učešće u ocjeni (%)** 1. Aktivnost na predavanjima — 5 — 5 2. Samostalan rad studenta na posebnom zadatku — 15 — 15 2. Polusemestralna provjera znanja — 30 — 30 3. Završni ispit — — 50 Ukupno: 100% Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Aktivnost na predavanjima • Samostalan rad studenata na posebnom zadatku • Polusemestralna provjera znanja • Završni, integralni pismeni ispit Napomena: U osmoj sedmici student pristupa polusemestralnoj provjeri znanja, a osvojeni bodovi bit će uračunati u ukupan zbir bodova na kolegiju. Uslov za položen predmet je položen završni ispit koji obuhvata cjelokupno gradivo iz Psihologije obrazovanja 1. Student na završnom ispitu mora osvojiti minimalno 55% na testu kako bi položio završni ispit te osvojio procente određene silabusom. Uz položen završni ispit, bodovima ostvarenim na ispitu pridružuju se bodovi ostvareni u ostalim segmentima aktivnosti (npr. samostalan rad studenta itd.) do formiranja konačne ocjene. Dakle, nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Vizek-Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V., Miljković, D. (2003). Psihologija obrazovanja. (odabrana poglavlja). Zagreb: IEP. 2. Woolfolk, A. (2016). Edukacijska psihologija. (odabrana poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap.

	3. Zvizdić, S. (2021). Prokrastinacija u svakodnevnom životu i akademskom kontekstu. Sarajevo: Dobra knjiga.
	Dopunska: 1. Andrilović,V., Čudina-Obradović, M. (1996). Psihologija učenja i nastave. Školska knjiga Zagreb. 2. Brdar, I., Rijavec, M. (1998). Što učiniti kad dijete dobije lošu ocjenu. Zagreb: IEP. 3. Schunk, D.,H., Pintrich, P.,R., Meece, J.,L. (2008). Motivation in Education: Theory Research and Application. Englewood Clif, New Jersey: Prentice Hall. 4. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	PSIHOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Psihologija obrazovanja učenika s teškoćama u školi				
Šifra/kod	FIL PSI 563	Status (obavezni ili izborni)	Izborni	ECTS	5
Ciklus studija	2.	Semestar	3.	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Položen ispit iz predmeta FIL PSI 416 Psihologija obrazovanja: motivacijsko-socijalni procesi				
Jezik izvođenja nastave	B/H/S				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Sibela Zvizdić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 128 E-mail: sibela.zvizdic@gmail.com Telefon: 033/253-152	Termin konsultacija	Vidjeti oglasnu ploču	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 2 sata Vježbe: 1 sat				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Pojam individualnih različitosti: učenici sa posebnim potrebama. Novi pristupi i pogledi na odnos prema učenicima s teškoćama u školi (stavovi prema učenicima s teškoćama u školi). Prava djece s teškoćama u školi. Djeca sa senzornim smetnjama i zdravstvenim tegobama. Učenici s jezično-govornim smetnjama. Intelektualne teškoće. Identificiranje učenika s teškoćama u učenju te pristupi i metode rada s učenicima s teškoćama u učenju. Hiperaktivnost i poremećaj pažnje. Djeca sa smetnjama u ponašanju i emocionalnim teškoćama. Saradnja s obitelji i stručnjacima.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj je da se studenti upoznaju s pojmom učenici s teškoćama u školskom kontekstu. Pojasniti studentima pojedine vrste teškoća kako bi mogli prepoznati probleme prilagodbe učenika s teškoćama u školi te adekvatno učestvovati u procesu obrazovanja ovih učenika.				
Ishodi učenja	*Znanja*: Nakon uspješno odslušanog predmeta studenti će moći prepoznati i objasniti pojam posebnih potreba i probleme prilagodbe učenika s teškoćama u školskom kontekstu. *Vještine*: Nakon uspješno odslušane nastave studenti će moći primijeniti stećena znanja u i izvan školskog konteksta. Očekuje se da će moći opisati karakteristike učenika s teškoćama u školi, razlikovati pojedine vrste teškoća te moći procijeniti prednosti i nedostatke pojedinih intervencijskih pristupa tj. procijeniti primjerenost pojedinog intervencijskog postupka u odnosu na vrstu teškoće. *Kompetencije*: Studenti će nakon uspješno odslušane nastave, realiziranih samostalnih zadataka i položenog ispita biti osposobljeni da stečena znanja i vještine uspješno integriraju i primijene unutar i izvan školskog konteksta te ih kontinuirano produbljuju kroz cjeloživotno učenje. Nakon praćenja ovoga predmeta očekuje se da će studenti u školskom kontekstu moći prepoznati značaj inkluzije, zatim probleme prilagodbe djece s teškoćama u školi te da će moći učestvovati u timskom planiranju, izvedbi i praćenju				

	izvedbe programa njihovog obrazovanja. Spoznaje stećene u okviru ovoga predmeta omogućit će im da ovladaju adekvatnim oblicima saradnje sa roditeljima, nastavnicima i drugim akterima obrazovanja.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta (Napomena: nastavnik zadržava pravo izmjene 20% silabusa)	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Orijentacijska sedmica: predstavljanje plana i programa, literature te načina rada. Pojam individualnih različitosti: učenici sa posebnim potrebama.
2.	Stavovi odgajatelja i prosvjetnih radnika o učenicima s teškoćama u školi.
3.	Stavovi vršnjaka i njihovih roditelja o učenicima s teškoćama u školi.
4.	Učenici sa senzornim smetnjama (vidne smetnje i smetnje sluha).
5.	Učenici s jezično-govornim smetnjama.
6.	Intelektualne teškoće.
7.	Učenici s teškoćama u učenju.
8.	*Polusemestralna provjera znanja*
9.	Deficit pažnje/hiperaktivni poremećaj.
10.	Djeca sa smetnjama u ponašanju i emocionalnim teškoćama.
11.	Prepoznavanje i utvrđivanje emocionalnih teškoća i smetnji u ponašanju, strategije u radu s ovim učenicima.
12.	Učenici sa zdravstvenim tegobama.
13.	Prava djece s teškoćama.
14.	Nužnost saradnje obitelji i stručnjaka.
15.	Završna razmatranja i zaključivanje semestra.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

18.

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Načini izvođenja nastave (oblici i metode): frontalni rad, rad u grupi, rad u paru, individualni oblik (student sam radi na posebnom zadatku). Predavanje, diskusija, rješavanje problema, rad na tekstu...
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: **R. br.** / **Elementi praćenja** / **Broj bodova** / **Učešće u ocjeni (%)** 1. Aktivnost na nastavi — 5 — 5 2. Samostalan rad studenata na zadatku — 15 — 15 3. Polusemestralna provjera znanja — 30 — 30 4. Završni ispit — — 50 Ukupno: 100% Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Aktivnost na nastavi • Samostalan rad studenata na zadatku • Polusemestralna provjera znanja • Integralni, završni pismeni ispit Napomena: U osmoj sedmici student pristupa polusemestralnoj provjeri znanja, a osvojeni bodovi bit će uračunati u ukupan zbir bodova na kolegiju. Uslov za položen predmet je položen završni ispit koji obuhvata cjelokupno gradivo iz Psihologije obrazovanja učenika s teškoćama u školi. Student na završnom ispitu mora osvojiti minimalno 55% na testu kako bi položio završni ispit te osvojio procente određene silabusom. Uz položen završni ispit, bodovima ostvarenim na ispitu pridružuju se bodovi ostvareni u ostalim segmentima aktivnosti do formiranja konačne ocjene. Dakle, nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	Obavezna 1. Kocijan-Hercigonja, D. (1997). Hiperaktivno dijete. Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Velki, T., Romstein, K. (2015). Učimo zajedno. Priručnik za pomoćnike u nastavi za rad s djecom s teškoćama u razvoju. Osijek: Naklada. 3. Woolfolk, A. (2016). Edukacijska psihologija. (poglavlje 4). Jastrebarsko: Naklada Slap.
	Dodatna 1. Hasanbegović, A., Zvizdić, S. (2021). Poremećaji ponašanja: specifična obilježja, tretman i prevencija (odabrana poglavlja). Sarajevo: Dobra knjiga. 2. Heward, W., Alber-Morgan, S., Konrad, M. (2017). Exceptional children. An introduction to special education. Eleventh edition. Boston: Pearson Education, Inc. 3. Slavin, R. E. (2009). Educational psychology – theory and practice. 9th ed. (odabrano poglavlje). New York: Allyn and Bacon. 4. Visser, J., Daniels, H., Cole, T. (2001). Emotional and behavioural difficulties in mainstream schools. New York: Elsevier. 5. Vizek-Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V., Miljković, D. (2003). Psihologija obrazovanja (poglavlje 2). Zagreb: IEP. 6. Westwood, P. (2003). Commonsense methods for children with special needs. Strategies for the regular classroom. Third edition. London and New York: Taylor & Francis e-Library. 7. Winkel, R. (1996). Djeca koju je teško odgajati: Educa Zagreb. 8. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	PSIHOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Psihologija obrazovanja: motivacijsko-socijalni procesi				
Šifra/kod	FIL PSI 416	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	6
Ciklus studija	2.	Semestar	2.	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Položeni ispiti iz predmeta FIL PSI 411 Psihologija obrazovanja: učenje i poučavanje				
Jezik izvođenja nastave	B/H/S				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Sibela Zvizdić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 128 E-mail: sibela.zvizdic@gmail.com Telefon: 033/253-152	Termin konsultacija	Vidjeti oglasnu ploču	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 2 sata Seminar: 1 sat Vježbe: 2 sata				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Primjena teorija motivacije u školskom kontekstu. Školsko okruženje i učenje. Ciljne orijentacije i motivacija. Strategije za poticanje motivacije u učenju. Značaj povratne informacije u školskom učenju. Interesi i emocije u školskom kontekstu. Samoregulirano učenje. Nastavnička očekivanja i upravljanje razredom. Razredna klima. Pozitivna disciplina u razredu. Suočavanje s nepoželjnim ponašanjem učenika i oblikovanje poželjnih oblika ponašanja. Komunikacijski obrasci u razredu. Rad psihologa u školi. Školsko nasilje. Saradnja škole sa roditeljima učenika.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj je poučiti studente motivacijsko-socijalnim procesima u školskom okruženju (teorijski modeli i metode istraživanja). Upoznati studente s različitim ciljnim orijentacijama u učenju, sa prokrastinacijom i samoreguliranim učenjem. Pojasniti im značaj postupaka za poticanje motivacije za učenjem. Naučiti studente prevenciji nediscipline u razredu i modifikaciji nepoželjnih oblika ponašanja kod učenika. Opisati ulogu školskog psihologa u prevenciji nasilja u školi. Poučiti studente o značaju saradnje između škole i roditelja učenika.				
Ishodi učenja	*Znanja*: Nakon uspješno odslušanog predmeta studenti će moći definirati i objasniti teorije motivacije i metode istraživanja u području motivacije i socijalnih procesa u školskom kontekstu. Moći će objasniti i predvidjeti odnos između školskog okruženja i procesa učenja i poučavanja, kao i odnos između motivacijskih i socijalno-emocionalnih varijabli i školskog postignuća. Studenti će znati razlikovati učenike različitih ciljnih orijentacija u učenju te će prepoznati važnost interakcije učenik-nastavnik za uspješnost procesa učenja. Studenti će moći objasniti značaj saradnje između škole i roditelja učenika. *Vještine*: Studenti će moći primijeniti znanje i kritičko razumijevanje teorijskih koncepata i rezultata istraživanja vezanih za motivacijsko-socijalne procese u obrazovnom kontekstu. Moći će planirati i primjenjivati postupke za utvrđivanje i				

	poticanje motivacije za učenje uz sprečavanje nediscipline u razredu te modifikaciju nepoželjnih oblika ponašanja kod učenika. Očekuje se da će ovladati pozitivnom disciplinom i prevencijom nasilja u školi. *Kompetencije*: Studenti će nakon uspješno odslušane nastave, realiziranih samostalnih zadataka i položenog ispita biti osposobljeni da stečena znanja i vještine integriraju i primijene u školskom okruženju te ih kontinuirano produbljuju kroz cjeloživotno učenje. Bit će osposobljeni da se bave složenim pitanjima uz razmišljanje o etičkim odgovornostima vezanim za oblast psihologije obrazovanja i školske psihologije.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta (Napomena: nastavnik zadržava pravo izmjene 20% silabusa)	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica / predavanja
1.	Teorije motivacije.
2.	Motivacija u razredu (primjena teorija motivacije u školskom kontekstu).
3.	Motivacija i ciljne orijentacije te kako povećati motivaciju.
4.	Interesi i emocije.
5.	Samoregulirano učenje i prokrastinacija.
6.	Dimenzije razredne klime.
7.	Upravljanje razredom – opća načela rukovođenja.
8.	*Polusemestralna provjera znanja*
9.	Stvaranje pozitivne okoline za učenje.
10.	Školska nedisciplina te ostvarivanje discipline u razredu.
11.	Pozitivna disciplina i analiza problemskih situacija u razredu.
12.	Rad psihologa u školi.
13.	Saradnja škole sa roditeljima.
14.	Nasilje u školi.
15.	

	Završna razmatranja i zaključivanje semestra.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Načini izvođenja nastave: frontalni rad, rad u grupi, rad u paru, individualni oblik (student sam radi na posebnom zadatku). Predavanje, diskusija, rješavanje problema, rad na tekstu...
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnost u okviru seminarske nastave	15	15
2.	Izvještaj	5	5
4.	Polusemestralna provjera znanja	30	30
5.	Završni ispit		50
		Ukupno:	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Sudjelovanje u predviđenim aktivnostima tokom semestra i na seminarskoj nastavi
- Izvještaj
- Polusemestralna provjera znanja
- Integralni, završni pismeni ispit

Napomena:
U osmoj sedmici student pristupa polusemestralnoj provjeri znanja, a osvojeni bodovi bit će uračunati u ukupan zbir bodova na kolegiju. Uslov za položen predmet je položen završni ispit koji obuhvata cjelokupno gradivo iz Psihologije obrazovanja: motivacijsko-socijalni procesi. Student na završnom ispitu mora osvojiti minimalno 55% na testu kako bi položio završni ispit te osvojio procente određene silabusom. Uz položen završni ispit, bodovima ostvarenim na ispitu pridružuju se bodovi ostvareni u ostalim segmentima aktivnosti (npr. izvještaj, seminarska nastava itd.) do formiranja konačne ocjene. Dakle, nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1. Vizek-Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V., Miljković, D. (2003). Psihologija obrazovanja (odabrana poglavlja). Zagreb: IEP. 2. Woolfolk, A. (2016). Edukacijska psihologija (odabrana poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap. 3. Zvizdić, S. (2021). Prokrastinacija u svakodnevnom životu i akademskom kontekstu. Sarajevo: Dobra knjiga.
	Dodatna 1. Brdar, I., Rijavec, M. (1998). Što učiniti kad dijete dobije lošu ocjenu. Zagreb: IEP. 2. Gossen, D. C. (1995). Restitucija, preobrazba školske discipline. Zagreb: Alinea. 3. Manning, M. L. i Bucher, K. (2007). Clasroom management. Ohio: Pearson – Merrill/Prentice Hall. 4. Olweus, D. (1998). Nasilništvo u školi. Zagreb: Educa. 5. Schunk, D.,H., Meece, J.,R., Pintrich, P.,R. (2014). Motivation in Education: Theory Research and Application. 4 th Edition. Boston: Pearson. 6. Slavin, R. E. (2018). Educational Psychology: Theory and Practice. 12th Edition. New York: Pearson.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Odsjek za psihologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Psihologija u zajednici</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PSI 374</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>Izborni</td><td>ECTS</td><td>2</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>1.</td><td>Semestar</td><td>6.</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">BHS</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr. Sibela Zvizdić, redovni profesor</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 128
E-mail: sibela.zvizdic@gmail.com
Telefon: 033/253-152</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Vidjeti oglasnu ploču</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">Predavanja: 1 sat Seminar: 1 sat</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Definicija i osnovni principi psihologije u zajednici. Korijeni i razvoj psihologije u zajednici, teorije i metode istraživanja u zajednici. Prevencija, promocija i preventivni programi u zajednici. Istraživanja, etika i evaluacija preventivnog rada. Psihološki problemi u zajednici. Razumijevanje različitosti među ljudima. Socijalna podrška, rezilijencija i grupe samopomoći.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Upoznati studente s definicijom i osnovnim principima psihologije u zajednici. Poučiti ih o korijenima i razvoju psihologije u zajednici. Upoznati ih s preventivnim programima, istraživanjima, evaluacijom i etikom preventivnog rada. Poučiti studente o ulozi psihologije i psihologa u zajednici.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5"><u>Znanja</u>: Nakon uspješno odslušanog predmeta studenti će moći definirati temeljne pojmove iz područja psihologije u zajednici. Ujedno, moći će definirati i objasniti metode istraživanja te sve elemente uspješnog preventivnog rada u zajednici. Studenti će razumjeti ulogu i značaj psihologa i psihologije u zajednici te će moći objasniti značaj kako evaluacije preventivnih programa tako i značaj poštovanja etičkih načela u oblasti prevencije.
<u>Vještine</u>: Nakon uspješno odslušanog predmeta studenti će moći primijeniti znanje i kritičko razumijevanje teorijskih koncepata, rezultata istraživanja i iskustava aktualnih programa prevencije iz oblasti psihologije u zajednici. Studenti će steći temelje za planiranje i dizajniranje odgovarajućih programa prevencije.</td></tr>
</table>

	Kompetencije: Studenti će nakon uspješno odslušane nastave, realiziranih samostalnih zadataka i položenog ispita biti osposobljeni da stečena znanja i vještine integriraju i primijene u zajednici te ih kontinuirano produbljuju kroz cjeloživotno učenje. Studenti će biti osposobljeni da se bave složenim pitanjima etičkih odgovornosti u okviru preventivnog rada. Očekuje se da će ovladati planiranjem i dizajniranjem programa prevencije u zajednici.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta (Napomena: nastavnik zadržava pravo izmjene 20% silabusa)	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica / predavanja
1.	Orijentacijska sedmica: predstavljanje plana i programa, literature te načina rada.
2.	Šta predstavlja Psihologija u zajednici? Korijeni i razvoj psihologije u zajednici.
3.	Osnovni principi i vrijednosti psihologije u zajednici.
4.	Teorije i istraživačke metode.
5.	Ko su psiholozi u zajednici?
6.	Razumijevanje i uvažavanje različitosti među ljudima.
7.	Rezilijentni pojedinci i zajednice.
8.	*Polusemestralna provjera znanja*
9.	Grupe samopomoći.
10.	Prevencija – preventivni programi zasnovani na dokazima.
11.	Preventivni programi u zajednici – primjeri dobre prakse.
12.	Etika u prevenciji.
13.	Evaluacija preventivnog rada.
14.	

	Jačanje kapaciteta zajednice te budućnost psihologije u zajednici.
15.	Završna razmatranja i zaključivanje semestra.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Načini izvođenja nastave: frontalni rad, rad u grupi, rad u paru, individualni oblik (student sam radi na posebnom zadatku). Prezentacije individualne i/ili grupne.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnost na predavanjima	5	5
2.	Aktivnosti u okviru seminarske nastave	15	15
3.	Polusemestralna provjera znanja	30	30
4.	Završni ispit		50
		Ukupno:	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Sudjelovanje u predviđenim aktivnostima tokom semestra i na seminarskoj nastavi
- Polusemestralna provjera znanja
- Integralni, završni pismeni ispit

Napomena:
U osmoj sedmici student pristupa polusemestralnoj provjeri znanja, a osvojeni bodovi bit će uračunati u ukupan zbir bodova na kolegiju. Uslov za položen predmet je položen završni ispit koji obuhvata cjelokupno gradivo iz Psihologije u zajednici. Student na završnom ispitu mora osvojiti minimalno 55% na testu kako bi položio završni ispit te osvojio procente određene silabusom. Uz položen završni ispit, bodovima ostvarenim na ispitu pridružuju se bodovi ostvareni u ostalim segmentima aktivnosti (npr. seminarska nastava itd.) do formiranja konačne ocjene. Dakle, nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

	a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Dalton, J. H., Elias, M. J., Wandersman, A. (2001). Community Psychology, Linking Individuals and Comunities (odabrana poglavlja). US: Wadsworth Thomson Learning. 2. Hasanbegović, A., Zvizdić, S. (2021). Poremećaji ponašanja: specifična obilježja, tretman i prevencija (odabrana poglavlja). Sarajevo: Dobra knjiga. 3. Orford, J. (1992). Community Psychology, Theory and Practice (odabrana poglavlja). New York: John Wiley & Sons. 4. Zvizdić, S. (2015). Socijalna podrška i rezilijencija kod djece i adolescenata. Sarajevo: Filozofski fakultet (odabrana poglavlja), https://ebooks.ff.unsa.ba/index.php/ebooks_ffunsa/catalog/book/25 5. Materijali sa nastave.
	Dodatna 1. Levine, M., Perkins, D. V. (1997). Principles of Community Psychology, Perspectives and Applications (odabrana poglavlja). New York: Oxford University Press. 2. Scileppi, J. A., Teed, E. L., Torres, R. D. (2000). Community Psychology. A Common Sense Approach to Mental Health. New Jersey: Prentice Hall. 3. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	PSIHOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Uvod u psihologiju obrazovanja				
Šifra/kod	FIL PSI 318	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	4
Ciklus studija	1.	Semestar	6.	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	/				
Jezik izvođenja nastave	B/H/S				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Sibela Zvizdić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 128 E-mail: sibela.zvizdic@gmail.com Telefon: 033/253-152	Termin konsultacija	Vidjeti oglasnu ploču	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 2 sata				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Šta je to psihologija obrazovanja te njen predmet proučavanja? Metode istraživanja psihologije obrazovanja. Odnos psihologije obrazovanja i školske psihologije. Uloga predškolskog i školskog psihologa. Osobine učenika važne u školskom radu (tjelesni, kognitivni, socio-emocionalni i motivacijski faktori). Razlike u učenju: individualne razlike u kognitivnim sposobnostima. Rasne, kulturalne i socijalne razlike u učenju. Rodni stereotipi u obrazovanju. Individualne razlike u osobinama ličnosti: ekstravertiranost i introvertiranost učenika. Ispitna anksioznost. Učenici sa posebnim potrebama. Dijete i kreativnost.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente s glavnim pojmovima, teorijskim osnovama i metodama istraživanja u području psihologije obrazovanja. Pojasniti studentima ulogu i značaj kako psihologije obrazovanja tako i školske psihologije te ih upoznati s područjima rada psihologa u predškolskom i školskom okruženju. Poučiti studente o razlikama u učenju (kognitivni stilovi; rasne, kulturalne i socijalne razlike u učenju; jezičke razlike; individualne razlike u osobinama ličnosti učenika; razlike u učenju između djevojčica i dječaka; ispitna anksioznost; učenici s posebnim potrebama).				
Ishodi učenja	*Znanja*: Nakon uspješno odslušanog predmeta studenti će moći definirati psihologiju obrazovanja i objasniti vrste istraživačkih nacrta koji se koriste u psihologiji obrazovanja. Studenti će dobiti i osnovnu orijentaciju u području školske psihologije te će znati opisati i definirati osnovna područja rada predškolskog i školskog psihologa. Moći će definirati temeljne uvjete učenja te objasniti razlike u učenju i njihovu ulogu u procesu učenja i poučavanja. *Vještine*: Nakon uspješno odslušanog predmeta studenti će moći primijeniti znanje i kritičko razumijevanje teorijskih koncepata i rezultata istraživanja iz psihologije obrazovanja. *Kompetencije*: Studenti će nakon uspješno odslušane nastave, realiziranih samostalnih				

	zadataka i položenog ispita biti osposobljeni da stečena znanja i vještine integriraju i primijene u obrazovnom kontekstu te ih kontinuirano produbljuju kroz cjeloživotno učenje. Steći će temelj za praćenje obaveznih i izbornih predmeta iz ove oblasti psihologije tokom diplomskog studija.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta (Napomena: nastavnik zadržava pravo izmjene 20% silabusa)	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica / predavanja
1.	Orijentacijska sedmica: predstavljanje plana i programa, literature te načina rada. Psihologija obrazovanja i njen predmet proučavanja.
2.	Metode istraživanja.
3.	Školska psihologija danas. Uloga predškolskog i školskog psihologa (područja rada psihologa).
4.	Tjelesni i kognitivni faktori značajni u školskom radu.
5.	Socio-emocionalni i motivacijski faktori značajni za učenika u školskom radu.
6.	Rasne, etničke i socio-kulturalne razlike u učenju.
7.	Razlike u učenju: individualne razlike u inteligenciji te kognitivnim stilovima.
8.	*Polusemestralna provjera znanja*
9.	Djevojčice i dječaci – rodne razlike u razredu.
10.	Individualne razlike u nekim osobinama ličnosti. Anksioznost u ispitnim situacijama.
11.	Učenici sa posebnim potrebama – vrste teškoća (I).
12.	Učenici sa posebnim potrebama – vrste teškoća (II).
13.	Daroviti učenici.
14.	Dijete i kreativnost.
15.	Završna razmatranja i zaključivanje semestra.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Načini izvođenja nastave: frontalni rad, rad u grupi, rad u paru, individualni oblik (student sam radi na posebnom zadatku). Predavanje, diskusija, rješavanje problema, rad na tekstu...
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnost na predavanjima	5	5
2.	Prezentacije (samostalan i/ili grupni rad studenata na zadatku)	15	15
3.	Polusemestralna provjera znanja	30	30
4.	Završni ispit		50
		Ukupno:	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Aktivnost na nastavi i prezentacije (samostalan i/ili grupni rad na posebnim zadacima)
- Polusemestralna provjera znanja
- Integralni, završni pismeni ispit

Napomena:
U osmoj sedmici student pristupa polusemestralnoj provjeri znanja, a osvojeni bodovi bit će uračunati u ukupan zbir bodova na kolegiju. Uslov za položen predmet je položen završni ispit koji obuhvata cjelokupno gradivo iz Uvoda u psihologiju obrazovanja. Student na završnom ispitu mora osvojiti minimalno 55% na testu kako bi položio završni ispit te osvojio procente određene silabusom. Uz položen završni ispit, bodovima ostvarenim na ispitu pridružuju se bodovi ostvareni u ostalim segmentima aktivnosti (npr. prezentacije, aktivnost na nastavi itd.) do formiranja konačne ocjene. Dakle, nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1. Vizek-Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V., Miljković, D. (2003). Psihologija obrazovanja (odabrana poglavlja). Zagreb: IEP. 2. Woolfolk, A. (2016). Edukacijska psihologija (odabrana poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap.
	Dodatna 1. Reynolds, C. R., Gutkin, T. B. (Eds.) (1999). The handbook of school psychology (3rd ed.). New York: Wiley. 2. Slavin, R. E. (2018). Educational Psychology: Theory and Practice. 12th Edition. New York: Pearson. 3. Stoll, L., Fink, D. (2000). Mijenjajmo naše škole. Zagreb: Educa. 4. Zarevski, P. (ur.) (2000). Učitelji za učitelje: primjeri provedbe načela Aktivne/efikasne škole (odabrana poglavlja). Zagreb: IEP. 5. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za psihologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	**METODOLOGIJA EKSPERIMENTALNE PSIHOLOGIJE**				
Šifra/kod	FIL PSI 120	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	7
Ciklus studija	Prvi	Semestar	Drugi	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr.sc Saša Drače, redovni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 19 E-mail: dracesasa@gmail.com Telefon: 253 269	Termin konsultacija	ponedjeljak: 10:00-12:30 utorak: 10:00 -12:30	
Saradnik	Ime i prezime	Dr.sc Saša Drače, redovni profesor			
	Kontakt podaci				
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2___; seminar_____; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Generalni prikaz osnovnog određenja i logike psihologijskog eksperimenta. Upoznavanje sa elementarnim sastavnicama eksperimenta (nezavisna varijabla, zavisna varijabla, konfundirajući ili releventni faktori). Predstavljanje različitih aspekata valjanosti eksperimentalnih istraživanja (unutarnja valjanost, konstruktna valjanost, statistička valjanost, vanjska valjanost). Jednostavni eksperimentalni nacrt na nezavisnim uzorcima (nacrti između grupa) i specifični postupci kontrole (randomizacija, uparivanje, blok randomizacija.). Jednostavni eksperimentalni nacrt na zavisnim uzorcima (nacrti unitar grupa) i specifični postupci kontrole (AB rotacija, latinski kvadrat...). Faktorijalni (složeni) nacrti. Upoznavanje postupka za provjeru istraživačkih hipoteza (test glavnih i interekcijskih efekata).				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Sticanje fundamentalnih znanja i vještina za sprovedbu eksperimentalnih istraživačkih postupaka. Razvijanje kritičkog pristupa u interpretaciji i primjeni znanstvene metodologije u području psihologije.				
Ishodi učenja	Studenti će upoznati osnove eksperimentalne metodologije u psihologiji. Naučit će prepoznati moguće izvore ugrožavanja valjanosti u istraživanju i primijeniti odgovarajuće postupke kako bi ih izbjegli. Pored toga, student će ovladati osnovnim metodološkim alatima i procedurama koje su neophodne za empirijsku provjeru istraživačkih hipoteza.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje, generalno određenje predmeta, objašnjenje plana i načina rada
2.	Uvod u znanstveni pristup na području psihologije
3.	Vrste istraživanja, znanstvene teorije i hipoteze
4.	Upoznavanje sa osnovnim principima i terminima eksperimentalnih istraživanja. Nezavisna varijabla. Zavisna varijabla. Konfundirajući faktori
5.	Upoznavanje sa osnovnim principima i terminima eksperimentalnih istraživanja. Nezavisna varijabla. Zavisna varijabla. Konfundirajući faktori.
6.	Različiti aspekti valjanosti eksperimentalnih istraživanja
7.	Različiti aspekti valjanosti eksperimentalnih istraživanja
8.	Provjera znanja studenata
9.	Eksperimentalni nacrt na nezavisnim uzorcima i specifični postupci kontrole (randomizacija, ekvivalentni parovi, blok randomizacija...).
10.	Eksperimentalni nacrt na zavisnim uzorcima i specifični postupci kontrole (AB rotacija, latinski kvadrat...).
11.	Faktorijalni nacrti; eksperimenti s više od jedne nezavisne varijable.
12.	Faktorijalni nacrti; eksperimenti s više od jedne nezavisne varijable.
13.	Postupak test istraživačkih hipoteza: glavni i interakcijski efekti
14.	Postupak test istraživačkih hipoteza: glavni i interakcijski efekti
15.	Druga semestralna provjera znanja.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Predavanja i vježbe</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>
Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Prvi parcijalni ispit</td><td></td><td>45</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Drugi parcijalni ispit</td><td></td><td>50</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Učešće u istraživanju</td><td></td><td>5</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Završni ispit</td><td></td><td>0</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: _____bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- dva parcijalna ispita
- završni ispit za studente koji ne završe obaveze na predmetu sa 15. sedmicom
- učešćem u istraživanju tokom semestra

*Napomena:
Provjera znanja studenata bit će organizirana u 8. i u 15. sedmici tokom semestra. U osmoj sedmici student pristupa prvom parcijalnom ispitu; u 15. sedmici drugom parcijalnom ispitu. Sukladno Zakonu o visokom obrazovanju, prva parcijala obuhvaća gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, dok će drugom parcijalom biti obuhvaćeno gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra.
Prema prijedlogu Odsjeka za psihologiju, student na obje parcijale mora osvojiti minimalno 55%. Student koji je zadovoljio postavljeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra (prisustvo nastavi, esejski rad, kviz znanja, praktikum itd), završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.
Student koji nije prešao prag od 55 % na prvom parcijalnom ispitu, ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu i oba segmenta polaže u terminu predviđenom za Završnu provjeru znanja i/ili Popravni ispit. Na završnom ispitu može dobiti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. Pri tome mu se uračunavaju i bodovi koje je prethodno kroz ostale aktivnosti prikupio tokom semestra.
</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>
Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
</td></tr>
</table>

Literatura	*Obavezna* Drače, S., Đokić, R. (2021). *Osnove metodologije eksperimentalnih istraživanja u psihologiji: Prirucnik za studente sa zbirkom rijesenih zadataka*. Elektronsko izdanje, Filozofski fakultet u Sarajevu. Milas, G. (2005). *Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima*. Jasterbarsko: Naklada slap.
	Dodatna Goodwin, J. C. (2005). *Research in Psychology. Methods and Design*. New York: Wiley. Shaughnessy, J. J. & Zechmeister, E. B. (1997). *Research Methods in Psychology* (4. izdanje). New York: McGraw-Hill
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJAVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Odsjek za psihologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Metodologija neeksperimentalne psihologije</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PSI 214</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>7</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>prvi</td><td>Semestar</td><td>treći</td><td>Akademska godina</td><td>2022/2023
2023/2024
2024/2025</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">FIL PSI 120 Metodologija eksperimentalne psihologije
FIL PSI 112 Statistika u psihologiji 1</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">BHS</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr.sc. Saša Drače, redovni profesor</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 19 (psihološki laboratorij)
E-mail: dracesasa@gmail.com
Telefon: 253 269</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">10:00-12:30
Utotak:
10:00-12:00
14:00-14:30</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 18
E-mail:
Telefon:</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">Predavanja 2; seminar_____; vježbe 2</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Ogranicenja eksperimentalnog pristupa i uvjeti primjene neeksperimentalnih metoda istrazivanja. Kvazi-eksperimentalni pristup i kvazi-eksperimentalni nacrti. Kvantitativni i kvalitativni istraživački pristup; komparacija. Izvori ugrožavanja unutarnje valjanosti u neeksperimentalnim pristupima. Postupci povecavanja unutarnje valjanosti. Opazanje i metode opazanja. Ogranicenja metoda opazanja. Nenametljiva istraživanja; sekundarna dokumentacija i analiza arhivske građe. Ogranicenja arhivske analize. Korelacijski pristup i zaključivanje. Anketni pristup. Kontrola prikupljanja podataka pri anketiranju. Probabilističko i neprobabilističko uzorkovanje.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Sticanje fundamentalnih znanja i vještina za sprovedbu neeksperimentalnih istraživačkih postupaka. Razvijanje kritičkog pristupa u interpretaciji i primjeni znanstvene metodologije u području psihologije.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Studenti će upoznati metode istraživanja u psihologiji koje nisu eksperimentalne. Moći će analizirati i uporediti različite istraživačke nacrte. Naučit će prepoznati moguće izvore ugrožavanja unutarnje i vanjske valjanosti u istraživanju i primijeniti odgovarajuće postupke kako bi ih izbjegli.</td></tr>
</table>

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Generalno određenje predmeta, objašnjenje plana i načina rada
2.	Osnovne karakteristike eksperimenta, eksperimentalna valjanost i prijetnje, glavni eksperimentalni nacrti
3.	Osnovne karakteristike eksperimenta, eksperimentalna valjanost i prijetnje, glavni eksperimentalni nacrti
4.	Ograničenja eksperimenta i uvod u ne-eksperimentalne metode
5.	Kvazi-eksperiment : Karakteristike i osnovni kvazi-eksperimentalni nacrti
6.	Kvazi-eksperiment : Karakteristike i osnovni kvazi-eksperimentalni nacrti
7.	Kvazi-eksperiment: Karakteristike i osnovni kvazi-eksperimentalni nacrti
8.	Prva provjera znanja
9.	Arhivska analiza
10.	Opažanje: metode sa i bez uključivanja
11.	Opažanje : metode sa i bez uključivanja
12.	Eksperiment u prirodnim uvjetima
13.	Korelacijska istraživanja. Osnovne karakteristike i primjena
14.	Anketa: Osnovne karakteristike i tipovi anketnih istraživanja
15.	Druga provjera znanja
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Predavanja, diskusije (predavanja i vježbe), analitički i demonstracioni pristup.</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>
Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Učešće u istraživanju</td><td>5</td><td>5</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Prvi parcijalni ispit</td><td>50</td><td>50</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Drugi parcijalni ispit</td><td>45</td><td>45</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td></td><td>0*</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: _____bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Učešće u istraživanju,
- dva parcijalna ispita,
- završni ispit za studente koji ne završe obaveze na predmetu sa 15. sedmicom.

*Napomena:
Provjera znanja studenata bit će organizirana u 8. i u 15. sedmici tokom semestra. U osmoj sedmici student pristupa prvom parcijalnom ispitu; u 15. sedmici drugom parcijalnom ispitu. Kviz znanja bit će organiziran u 12. sedmici nastave. Sukladno Zakonu o visokom obrazovanju, prva parcijala obuhvaća gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, dok će drugom parcijalom biti obuhvaćeno gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra.
Prema prijedlogu Odsjeka za psihologiju, student na obje parcijale mora osvojiti minimalno 55%. Student koji je zadovoljio postavljeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra (prisustvo nastavi, esejski rad, kviz znanja, praktikum itd), završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.
Student koji nije prešao prag od 55 % na prvom parcijalnom ispitu, ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu i oba segmenta polaže u terminu predviđenom za Završnu provjeru znanja i/ili Popravni ispit. Na završnom ispitu može dobiti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. Pri tome mu se uračunavaju i bodovi koje je prethodno kroz ostale aktivnosti prikupio tokom semestra.
</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>
Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:
a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
</td></tr>
</table>

Literatura	*Obavezna:* • Drače, S., Đokić, R. (2021). *Osnove metodologije eksperimentalnih istraživanja u psihologiji: Priručnik za studente sa zbirkom riješenih zadataka*. Elektronsko izdanje, Filozofski fakultet u Sarajevu • Milas, G. (2005). Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima. Jasterbarsko: Naklada slap. • Supek, R. (1968). Ispitivanje javnog mnijenja. Zagreb: Naprijed.
	Dodatna • Cook, T.D. i Campbell (1979). Quasi-experimentation. Boston: Houghton Mifflin. • Crano, D. W. i Brewer, M.B. (1986). Principles and methods of social research. Boston: Allyn and Bacon. • Goodwin, C.J. (2005). Research in psychology. New York: Wiley. • Henry, G.T. (1990). Practical sampling. London: Sage. • Meltzoff, J. (2003). Critical Thinking Abou Research. Washington DC: American Psychological Association. • Strauss, A. i Corbin, J. (1991). Basics of qualitative research. London: Sage.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJAVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

Odsjek	Odsjek za psihologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	**PSIHOLOGIJA GRUPA I MEĐUGRUPNIH ODNOSA**				
Šifra/kod	Fil PSI 419	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	drugi	Semestar	drugi	Akademska godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr.sc Saša Drače, redovni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 19 E-mail: dracesasa@gmail.com Telefon: 253 269	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. sc Nina Hadžiahmetović, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 18 (psihološki laboratorij) E-mail: n.hadziahmetovic@gmail.com Telefon: 253 110	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 2; seminar_____; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Pojedinci i grupe. Odnosi međuzavisnosti. Razvoj i funkcije grupnih normi. Struktura grupe i utjecaj grupe: kohezivnost grupe, uloga i status. Posljedice preuzimanja uloge. Vodstvo. Komunikacijska struktura grupe: socijalna facilitacija i inhibicija. Socijalna kompenzacija. Grupno donošenje odluka. Socijalna identifikacija i međugrupna diskriminacija. Predrasude. Etnicitet, patriotizam i nacionalizam. Pregovaranje i posredovanje. Ublažavanje i otklanjanje sukoba među grupama.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente s teorijskim i empirijskim spoznajama o osobinama grupa i karakteristikama međugrupnih odnosa. Ove spoznaje omogućit će im razumijevanje ponašanja ljudi u grupi i međugrupnim kontaktima, te će na taj način biti pripremljeni za preventivno djelovanje na disfunkcionalne oblike ponašanja u grupnom kontekstu.				
Ishodi učenja	Studenti bi trebali steći opći uvid u teorije grupa, strukturu grupa i grupnu organizaciju. Trebali bi naučiti razlikovati grupu od sličnih organizacija koje u psihološkom smislu ne predstavljaju grupu. Pored toga, studenti će steći znanje o teorijama socijalnog identiteta i teorijama koje objašnjavaju međugrupni konflikt, te načinima njegovog uspješnog rješavanja.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Definicije, vrste grupa, struktura grupa
2.	Postajanje članom grupe. Grupna kohezivnost.
3.	Struktura grupe i utjecaj grupe: Deindividualizacija.Vandalizam u masi. Nastajanje i uloga društvenih normi.
4.	Društveni utjecaji u grupama.
5.	Društveni utjecaji u grupama
6.	Grupna produktivnost i donošenje odluka u grupama
7.	Grupna produktivnost i donošenje odluka u grupama
8.	Prva polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Međugrupni odnosi: Predrasude. Diskriminacija i Međugrupni sukobi
10.	Objašnjenja međugrupnih predrasuda i sukoba: Ličnost, furstracija i socijalno učenje
11.	Objašnjenja međugrupnih predrasuda i sukoba: Teorija realnog sukoba i relativna deprivacija
12.	Objašnjenja međugrupnih predrasuda i sukoba: Kategorizacija i teorija socijalnog identiteta
13.	Rješavanje međugrupnih sukoba
14.	Grupne prezentacije
15.	Druga semestralna provjera znanja.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Predavanja i vježbe</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>
Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Učešće u istraživanju</td><td>5</td><td>5</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Grupne prezentacije</td><td>15</td><td>15</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Prvi parcijalni ispit</td><td></td><td>50</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Drugi parcijalni ispit</td><td></td><td>30</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Završni ispit</td><td></td><td>0*</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: _____bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- dva parcijalna ispita
- grupnu prezentaciju
- završni ispit za studente koji ne završe obaveze na predmetu sa 15. sedmicom
- učešćem u istraživanju tokom semestra

*Napomena:

Provjera znanja studenata bit će organizirana u 8. i u 15. sedmici tokom semestra. U osmoj sedmici student pristupa prvom parcijalnom ispitu; u 15. sedmici drugom parcijalnom ispitu. Sukladno Zakonu o visokom obrazovanju, prva parcijala obuhvaća gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, dok će drugom parcijalom biti obuhvaćeno gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra.

Prema prijedlogu Odsjeka za psihologiju, student na obje parcijale mora osvojiti minimalno 55%. Student koji je zadovoljio postavljeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra (prisustvo nastavi, esejski rad, kviz znanja, praktikum itd), završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.

Student koji nije prešao prag od 55 % na prvom parcijalnom ispitu, ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu i oba segmenta polaže u terminu predviđenom za Završnu provjeru znanja i/ili Popravni ispit. Na završnom ispitu može dobiti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. Pri tome mu se uračunavaju i bodovi koje je prethodno kroz ostale aktivnosti prikupio tokom semestra.
</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>
Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
</td></tr>
</table>

Literatura	*Obavezna:* – Brown, R. (2006). *Grupni procesi*. Jastrebarsko: Naklada Slap. – Hewstone, M. i Stroebe, W. (2003). *Socijalna psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap. – Internet izvori i naučni radovi
	Dodatna
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJAVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Odsjek za psihologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Politička psihologija</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PSI 466</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>izborni</td><td>ECTS</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>drugi</td><td>Semestar</td><td>drugi</td><td>Akademska godina</td><td>2022/2023
2023/2024
2024/2025</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">BHS</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr.sc. Saša Drače, redovni profesor</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 19 (psihološki laboratorij)
E-mail: dracesasa@gmail.com
Telefon: 253 269</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">ponedjeljak: 10:00-12:30
utorak: 10:00 -12:30</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td></td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">Predavanja 2; seminar_____; vježbe 2</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Potreba za kontrolom i političko ponašanje. Teorija kompenzacije kontrole i teorija opravdavanja sistema. Situacijske determinante političkog ponašanja. Uloga prijetnje i odabir ideologije. Individualne determinante političkog ponasanja. Inteligencija. Psihofiziološke dispozicije političkog ponašanja.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Sticanje fundamentalnih znanja za razumijevanje političkog ponasanja.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Studenti će upoznati ključne determinante političkog ponašanja te će biti u stanju analizirati aktualna politička dešavanja.</td></tr>
</table>

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvod i definicije
2.	Teorija kompenzacije kontrole
3.	Teorija kompenzacije kontrole
4.	Teorija opravdavanja sistema
5.	Teorija opravdavanja sistema
6.	Situacijske determinante politickog ponasanja
7.	Situacijske determinante politickog ponasanja
8.	Provjera znanja studenata
9.	Individualne determinante politickog ponasanja
10.	Individualne determinante politickog ponasanja
11.	Studentske prezentacije / rad na istrazivackom projektu
12.	Studentske prezentacije / rad na istrazivackom projektu
13.	Studentske prezentacije / rad na istrazivackom projektu
14.	Studentske prezentacije / rad na istrazivackom projektu
15.	Provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Predavanja, diskusije (predavanja i vježbe), analitički i demonstracioni pristup.</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>
Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Prvi parcijalni ispit</td><td>40</td><td>40</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Drugi parcijalni ispit</td><td>40</td><td>40</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Istrazivacki projekt</td><td>20</td><td>20</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Završni ispit</td><td></td><td>0*</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: _____bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Istrazivacki projekt,
- dva parcijalna ispita,
- završni ispit za studente koji ne završe obaveze na predmetu sa 15. sedmicom.

*Napomena:
Provjera znanja studenata bit će organizirana u 8. i u 15. sedmici tokom semestra. U osmoj sedmici student pristupa prvom parcijalnom ispitu; u 15. sedmici drugom parcijalnom ispitu. Kviz znanja bit će organiziran u 12. sedmici nastave. Sukladno Zakonu o visokom obrazovanju, prva parcijala obuhvaća gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, dok će drugom parcijalom biti obuhvaćeno gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra.
Prema prijedlogu Odsjeka za psihologiju, student na obje parcijale mora osvojiti minimalno 55%. Student koji je zadovoljio postavljeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra (prisustvo nastavi, esejski rad, kviz znanja, praktikum itd), završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.
Student koji nije prešao prag od 55 % na prvom parcijalnom ispitu, ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu i oba segmenta polaže u terminu predviđenom za Završnu provjeru znanja i/ili Popravni ispit. Na završnom ispitu može dobiti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. Pri tome mu se uračunavaju i bodovi koje je prethodno kroz ostale aktivnosti prikupio tokom semestra.
</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>
Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:
a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
</td></tr>
</table>

Literatura	*Obavezna:* M. Cottam, B. Dietz-Uhler, E. Mastors, T. Preston (2013). Uvod u politicku psihologiju, Naklada Mate.
	Dodatna
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJAVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Odsjek za psihologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">PSIHOLOGIJA EMOCIJA</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PSI 217</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>5</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>prvi</td><td>Semestar</td><td>treci</td><td>Akademska godina</td><td>2022/2023
2023/2024
2024/2025</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">BHS</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr.sc. Saša Drače, redovni profesor</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 19
E-mail:
dracesasa@gmail.com
Telefon: 253 269</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Ponedjeljak:
10:00-12:30
Utotak:
10:00-12:00
14:00-14:30</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td></td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">Predavanja 2; seminar 1; vježbe; nema</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">U okviru kolegija izučavaju se sljedeće nastavne cjeline: Povijesni pregled shvaćanja emocija. Definicije pojmova: Afekti, Raspoloženje, Emocije. Funkcije emocija. Univerzalnost emocija. Klasične teorije emocija: Periferne teorije (James- Lang), Centralne teorije (Cannon-Bard), Kognitivne teorije (Schachter) i transfer uzbudenja (Zillman). Emocionalna ekspresija i proprioceptivna veza: Teorija facijalnog feedbacka (Laird). Fenomen emocionalne kontaminacije. Vaskularna teorija emocija (Zajonc). Savremeni (integrativni) pristupi emocija: Teorija kognitivne procjene (Scherer). Utjecaj emocija na kognitivne procese.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Upoznavanje studenata sa klasičnim i savremenim teorijskim pristupima na području emocija. Apsolviranjem kolegija stvara se osnova za razumijevanje i kritičku analizu sadržaja iz relevantne literature te praćenje nastave iz opštih i primjenjenih kolegija na studiju.</td></tr>
</table>

Ishodi učenja	Studenti bi trebali steći opći uvid u fenomenoloske aspekte nastanka emocija kao i psiholoske procese koji posreduju ujecaj emocija na razne kognitive procese (percepcija rizika, prosudbe, itd.)

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Generalno određenje predmeta, objašnjenje plana i načina rada
2.	Definicije: emocija, raspolozenje, osjecaj, univerzalnost emocija
3.	Periferne teorije emocija: James-Lang
4.	Centralna teorija emocija: Cannon-Bard
5.	Dvofaktorska teorija emocija: Schachter
6.	Teorija prenosa uzbudenja: Zillman
7.	Vallinsov efekat
8.	Prva provjera znanja studenata
9.	Teorija Facijalnog feedback-a : Laird, Tomkins, Zajonc
10.	Teorija Facijalnog feedback-a : Laird, Tomkins, Zajonc
11.	Teorija emocionalne kontaminacije
12.	Teorije kognitivne procjene : Sherer, Frijda
13.	Teorije kognitivne procjene : Sherer, Frijda
14.	Uticaj emocija na kogntivne procese
15.	Druga provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, diskusije (predavanja i seminar), analitički i demonstracioni pristup.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R.br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Učešće u istraživanju	5	5
2.	Prvi parcijalni ispit	50	50
3.	Drugi parcijalni ispit	45	45
4.	Završni ispit		0*
		Ukupno: _____bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Ucesce u istrazivanju
- dva parcijalna ispita
- završni ispit za studente koji ne završe obaveze na predmetu sa 15. sedmicom

*Napomena:
Provjera znanja studenata bit će organizirana u 8. i u 15. sedmici tokom semestra. U osmoj sedmici student pristupa prvom parcijalnom ispitu; u 15. sedmici drugom parcijalnom ispitu. Sukladno Zakonu o visokom obrazovanju, prva parcijala obuhvaća gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, dok će drugom parcijalom biti obuhvaćeno gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra.
Prema prijedlogu Odsjeka za psihologiju, student na obje parcijale mora osvojiti minimalno 55%. Student koji je zadovoljio postavljeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra (prisustvo nastavi, esejski rad, kviz znanja, praktikum itd), završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.
Student koji nije prešao prag od 55 % na prvom parcijalnom ispitu, ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu i oba segmenta polaže u terminu predviđenom za Završnu provjeru znanja i/ili Popravni ispit. Na završnom ispitu može dobiti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. Pri tome mu se uračunavaju i bodovi koje je prethodno kroz ostale aktivnosti prikupio tokom semestra.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;

	f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna:* 1. Drače, S. & Kolenović-Đapo, J. (2017). Klasične teorije emocija u svijetlu suvremenih empirijskih spoznaja. E-izdanje, Filozofski fakultet u Sarajevu 2. Članci iz znanstvene periodike koje će studenti dobiti u toku predavanja i vježbi.
	Dodatna 1. Frijda, N. H. (1986). *The emotions*. New York: Cmbridge University Press. 2. Hatfield, E., Cacioppo, J. T., & Rapson, R. L. (1994). *Emotional contagion*. Cambridge: Cambridge university press. 3. eDoux, J. (1996). The emotional brain. Simon & Schuster: New York. 4. Oatlley, K. i Jenkins, J. (2003). *Razumijevanje emocija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJAVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Odsjek za psihologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">SOCIJALNA KOGNICIJA</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>Fil PSI 414</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>5</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>drugi</td><td>Semestar</td><td>prvi</td><td>Akademska godina</td><td>2022/2023
2023/2024
2024/2025</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">BHS</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr.sc Saša Drače, redovni profesor</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 19
E-mail: dracesasa@gmail.com
Telefon: 253 269</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Prema rasporedu konsultacija</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr. sc Nina Hadžiahmetović, docent</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 18 (psihološki laboratorij)
E-mail: n.hadziahmetovic@gmail.com
Telefon: 253 110</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Prema rasporedu konsultacija</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">Predavanja 2; seminar_____; vježbe 2</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Definicija i predmet izučavanja socijalne kognicije. Socijalna regulacija kognitivnih procesa pri čemu će poseban naglasak biti stavljen na uticaj socijalnog konteksta na postignuće: socijalna facilitacija i inhibicija (modeli drive-a, model selektivne pažnje), socijalna usporedba, prijetnja sterotipa (model radnog pamćenja, model ulaganja napora, model raspoloženja-ponašanja), uloga naivnih teorija. Uticaj emocija na kognitivne procese.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Upoznavanje sa područjem socijalne kognicije. Poseban naglasak bit će stavljen na izučavanje procesa putem kojih osobe konstruiraju vlastitu socijalnu realnost, kao i načina na koji iste kognitivne konstrukcije utiču na njihovo svakodnevno ponašanje.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Studenti bi trebali steći uvid u savremene teorijske i empirijske spoznaje na području socijalne kognicije.
Vještine: Očekuje se da će studenti moći primijeniti spoznaje sa područja socijalne kognicije u objašnjavanju i predviđanju ponašanja u različitim sferama socijalnog života.
Kompetencije: Studenti će moći primijeniti savremene metode istraživanja koje se koriste na području socijalne kognicije.</td></tr>
</table>

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Orijentacijska sedmica. Upoznavanje studenata sa nastavnim gradivom.
2.	Socijalna regulacija kognitivnih procesa: socijalni kontekst i postignuće
3.	Socijalna facilitacija i inhibicija: Zajonc i Cottrell
4.	Socijalna facilitacija i inhibicija: Sanders i Baron
5.	Efekti socijalne usporedbe
6.	Prijetnja stereotipom: globalni prikaz fenomena
7.	Prijetnja stereotipom: psihološki mehanizmi
8.	Prva provjera znanja studenata
9.	Uloga naivnih teorija
10.	Uloga naivnih teorija
11.	Uticaj emocija na kognitivne procese
12.	Uticaj emocija na kognitivne procese
13.	Studentske prezentacije
14.	Studentske prezentacije
15.	Druga provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Predavanja i vježbe</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>
Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Učešće u istraživanju</td><td>5</td><td>5</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Prvi parcijalni ispit</td><td>50</td><td>50</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Drugi parcijalni ispit</td><td>30</td><td>30</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Prezentacije</td><td>15</td><td>15</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Završni ispit</td><td></td><td>0*</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: _____bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- učešće u istraživanju
- dva parcijalna ispita
- prezentacije
- završni ispit za studente koji ne završe obaveze na predmetu sa 15. sedmicom

*Napomena:
Provjera znanja studenata bit će organizirana u 8. i u 15. sedmici tokom semestra. U osmoj sedmici student pristupa prvom parcijalnom ispitu; u 15. sedmici drugom parcijalnom ispitu. Sukladno Zakonu o visokom obrazovanju, prva parcijala obuhvaća gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, dok će drugom parcijalom biti obuhvaćeno gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra.
Prema prijedlogu Odsjeka za psihologiju, student na obje parcijale mora osvojiti minimalno 55%. Student koji je zadovoljio postavljeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra (prisustvo nastavi, esejski rad, kviz znanja, praktikum itd), završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.
Student koji nije prešao prag od 55 % na prvom parcijalnom ispitu, ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu i oba segmenta polaže u terminu predviđenom za Završnu provjeru znanja i/ili Popravni ispit. Na završnom ispitu može dobiti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. Pri tome mu se uračunavaju i bodovi koje je prethodno kroz ostale aktivnosti prikupio tokom semestra.
</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>
Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
</td></tr>
</table>

Literatura	*Obavezna:* 1. Aronson, E., Wilson, D. T., Akert, R. (2005). *Socijalna psihologija*. Zagreb: MATE. (poglavlje 3, str. 56 - 93; poglavlje 4, str. 94 – 137; poglavlje 9 - dio o socijalnoj facilitaciji i zabušavanju (str. 305 – 311). 2. Myers, D. G. (1999). *Social Psychology (the 6th edition).* McGraw – Hill. Inc. (poglavlje 3 - Social Beliefs and Judgments: Constructing Interpretations and Memories, str. 93 – 103; Judging others, str. 103 – 119; Self-fulfilling beliefs, str. 119 – 127) 3. Članci iz znanstvene periodike koje će studenti dobiti u toku predavanja i vježbi.
	Dodatna
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJAVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Odsjek za psihologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Kognitivna psihologija 1</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PSI 211</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I</td><td>Semestar</td><td>II</td><td>Akademska godina</td><td>2022/2023
2023/2024
2024/2025</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">BHS</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr.sc Nermin Đapo, redovni profesor</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 65
Email:nermin.djapo@ff.unsa.ba
Telefon: 253 125</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Utorak: 10:00 -13:00
Petak: 12:00-14:00</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td></td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">Predavanja; 2 seminar; 1 vježbe: 0</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">U okviru ovog kolegija obrađuje se sljedeće teme: Uvod u kognitivnu psihologiju: predmet kognitivne psihologije; metodi i tehnike ispitivanja kognitivnih procesa. Paradigme u kognitivnoj psihologiji: procesiranje informacija & konekcionistički pristup. Kognitivna (neuro)znanost. Model procesiranja informacija: od senzorne do dugoročne memorije. Rani procesi kognitivne obrade: vrste i karakteristike senzorne memorije. Prepoznavanje oblika. Percepcija: teorijski pristupi. Priroda pažnje. Vrste i distribucija pažnje. Kratkoročno pamćenje. Konceptualna transformacija kratkoročnog u radno pamćenje. Baddeleyev model radnog pamćenja. Procesi pamćenja: interakcija radnog i dugoročnog pamćenja u zapamćivanju i dosjećanju. Dugoročno pamćenje. Vrste dugoročnog pamćenja. Reprezentacija i manipulacija znanja u dugoročnom pamćenju.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog</td><td colspan="5">Upoznavanje studenata sa osnovama kognitivne psihologije i</td></tr>
</table>

predmeta	kognitivnim procesima. Studenti će biti upoznati s različitim teorijskim pristupima i različitim fenomenima kognitivnih procesa osjeta, percepcije, pažnje i pamćenja. Apsolviranjem kolegija stvara se osnova za praćenje nastave iz kolegija u okviru kojeg se izučava kognitivna psihologija, kao i drugih općih i primijenjenih kolegija na studiju
Ishodi učenja	Znanje: Očekuje se da će studenti usvojiti principe funkcionisanja bazičnih i složenih kognitivnih procesa, ovladati razumijevanjem različitih aspekata percepcije, pažnje i pamćenja, te ih integrisati u složeni sistem funkcionisanja ljudske kognicije. Vještine: Očekuje se da će studenti moći primijeniti spoznaje o kognitivnim procesima i kognitivnom sistemu u razumijevanju kognitivne obrade informacija i interakcije između pojedinca i okoline. Kompetencije: Očekuje se da će studenti biti u stanju definisati hipoteze za bazične i primjenjenje istraživačke probleme iz domene kognitivne psihologije te odabrati primjerenu metodologiju istraživanja za njihovo testiranje.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Orijentacijski susret
2.	Uvod u kognitivnu psihologiju: predmet kognitivne psihologije; metodi i tehnike ispitivanja kognitivnih procesa.
3.	Paradigme u kognitivnoj psihologiji: procesiranje informacija & konekcionistički pristup. Kognitivna (neuro)znanost.
4.	Model procesiranja informacija: od senzorne do dugoročne memorije.
5.	Rani procesi kognitivne obrade: vrste i karakteristike senzorne memorije. Prepoznavanje oblika.
6.	Percepcija: teorijski pristupi.
7.	Priroda pažnje. Vrste i distribucija pažnje.
8.	Prva polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Pamćenje
10.	Baddeleyev model radnog pamćenja
11.	Procesi pamćenja.
12.	Dugoročno pamćenje. Vrste dugoročnog pamćenja. Reprezentacija i manipulacija znanja u dugoročnom pamćenju.
13.	Prezentacije
14.	Prezentacije
15.	Druga provjera znanja.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:

Praćenje studenata se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Učešće u istraživanju	5	5
2.	Prezentacije seminarskog rada	25	25
3.	Prvi parcijalni ispit	25	25
4.	Drugi parcijalni ispit	45	45
	Završni ispit		
		Ukupno: _____bodova	100%

Završni ispit predviđen je za studente koji ne završe obaveze na predmetu sa 15. sedmicom.
Provjera znanja studenata bit će organizirana u 8. i u 15. sedmici tokom semestra. U osmoj sedmici student pristupa prvom parcijalnom ispitu; u 15. sedmici drugom parcijalnom ispitu. Sukladno Zakonu o visokom obrazovanju, prva parcijala obuhvaća gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, dok će drugom parcijalom biti obuhvaćeno gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra. Student koji nije prešao prag od 55 % na prvom parcijalnom ispitu, ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu i oba segmenta polaže u terminu predviđenom za Završnu provjeru znanja i/ili Popravni ispit. Na završnom ispitu može dobiti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima.

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura:

Obavezna:

1. Sternberg, R. J. (2005). Kognitivna psihologija. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Dopunska:

2. Kostić, A. (2010). Kognitivna psihologija. Beograd: Zavod za udžbenike.
3. Anderson, J.R. (2005). Cognitive psychology and its implication (6th ed). Word Publisher, New York
4. Gobet, F., Chassy, P. I Bilalić, M. (2011). Foundations of cognitive psychology. The McGraw-Hill Companies, London.

Ostala literatura i radovi iz tekuće znanstvene i stručne periodike

UNIVERZITET U SARAJAVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

Odsjek	Odsjek za psihologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	**Psihologija učenja**				
Šifra/kod	FIL PSI 114	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	I	Semestar	I	Akademska godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr.sc Nermin Đapo, redovni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 65 Email:nermin.djapo@ff.unsa.ba Telefon: 253 125	Termin konsultacija	Utorak: 10:00 -13:00 Petak: 12:00-14:00	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci		Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja; 1 seminar; 1 vježbe: 0				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru ovog kolegija obrađuje se sljedeće teme: Teorijski pristupi učenju, definicije i vrste učenja; Utiskivanje i habituacija; Asocijacionizam Klasično i instrumentalno uvjetovanje; Kognitivne teorije učenja; Socijalne teorije učenja; Implicitno i eksplicitno učenje; Noviji pristupi u razumijevanju učenja				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente s različitim pristupima i teorijama učenja kao i različitim oblicima učenja. Nadalje, upoznati studente s primijenom principa učenja u različitim oblastima psihologije, drugih nauka i u svakodnevnom životu. Kod studenata razviti kritički i etički pristup problemima učenja.				

Ishodi učenja	Znanja: Studenti će moći definirati učenje i opisati i usporediti glavne pristupe i teorije učenja, zatim opisati i usporediti različite oblike uvjetovanja, razlikovati komponente klasičnog i operantnog uvjetovanja, prepoznati oblike i komponente uvjetovanja, opisati i razlikovati procese učenja opažanjem i osnovne oblike složenog kognitivnog učenja. Vještine: Samostalna primjena znanja iz navedenih tematskih jedinica u razumjevanju i objašnjenju različitih fenomena učenja i ponašanja kao i modifikacije ponašanja. Kompetencije: Osposobljavanje studenata za praćenje drugih kolegija kao i za samostalno praćenje novih dostignuća iz psihologije učenja. Sposobnosti kritičkog i etičkog pristupa u razumijevanju učenja..

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Orijentacijski susret
2.	Teorijski pristupi učenju, definicije i vrste učenja
3.	Utiskivanje i habituacija, Asocijacionizam
4.	Klasično uvjetovanje
5.	Klasično uvjetovanje
6.	Instrumentalno uvjetovanje
7.	Instrumentalno uvjetovanje
8.	Prva polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Kognitivne teorije učenja
10.	Kognitivne teorije učenja
11.	Socijalne teorije učenja
12.	Socijalne teorije učenja
13.	Implicitno i eksplicitno učenje
14.	Noviji pristupi u razumijevanju učenja
15.	Druga provjera znanja.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Analiza rada	10	10
2.	Učešće u istraživanju	5	5

3.	Prvi parcijalni ispit	20	20
4.	Drugi parcijalni ispit	20	20
5.	Završni ispit	45	45
		Ukupno: _____bodova	100%

Provjera znanja studenata bit će organizirana u 8. i u 15. sedmici tokom semestra. U osmoj sedmici student pristupa prvom parcijalnom ispitu; u 15. sedmici drugom parcijalnom ispitu. Prva parcijala obuhvaća gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, dok će drugom parcijalom biti obuhvaćeno gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra.
Završni ispit obuhvata cjelokupno gradivo.

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Napomena: S obzirom na epidemiološku situaciju, nastavnik zadržava pravo na izmjene načina ocjenjivanja.

Literatura:

Obavezna:
Zarevski, P. (1994). Psihologija pamćenja i učenja. Jastrebarsko: Naklada Slap
Radonjić, Slavoljub. Psihologija učenja. Zavod za izdavanje udžbenika i nastavna sredstva, Beograd.

Dopunska:
Rathus, S. A. (2000). Temelji psihologije. Naklada Slap. Jastrebarsko.
Howe, M.J.A. (1999). Psihologija učenja. Naklada Slap. Jastrebarsko.
Ostala literatura i radovi iz tekuće znanstvene i stručne periodike
Hothersall, D. (2002). Povijest psihologije. Jastrebarsko: Naklada Slap (poglavlja 7, 12 i 13).
Radonjić, S. (1988). Uvod u psihologiju. Zavod za izdavanje udžbenika i nastavna sredstva, Beograd (poglavlja 4, 5 i 6).
Ostala literatura i radovi iz tekuće znanstvene i stručne periodike.

Classics in the History of Psychology:
http://psychclassics.yorku.ca/topic.htm • http://psychclassics.yorku.ca/Pavlov/ • http://psychclassics.yorku.ca/Watson/emotion.htm • http://psychclassics.yorku.ca/Bandura/bobo.htm

UNIVERZITET U SARAJAVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Odsjek za psihologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Inteligencija</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PSI 218</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>5</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I</td><td>Semestar</td><td>IV</td><td>Akademska godina</td><td>2022/2023
2023/2024
2024/2025</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">BHS</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr. sc. Nermin Đapo, redovni profesor</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 65
Email:nermin.djapo@ff.unsa.ba
Telefon: 253 125</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Utorak: 10:00 -13:00
Petak: 12:00-14:00</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td></td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">Predavanja 2; seminar 1; vježbe_____</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">U okviru ovog kolegija obrađuje se sljedeće gradivo: Razumijevanje ljudskih sposobnosti kroz povijest. Implicitne i eksplicitne teorije inteligencije. Pristupi u konceptualizaciji i istraživanju inteligencije.Psihometrijski pristup: g-faktor; višefaktorski modeli.Mjerenje inteligencije.Kognitivni pristup: Jednostavni i složeni procesi obrade informacija i inteligencija. Inteligencija i radno pamćenje.Biološki pristup: Neuropsihologija i psihofiziologija inteligencije.Utjecaj nasljeđa i okoline na inteligenciju.Kontekstualno-sistemski pristup: Gardnerova teorija multiplih inteligencija, Sternbergova triarhička teorija.Socijalna i emocionalno inteligencija. Mogućnost povećanja inteligencije: Podučavanje inteligencije; Organizirani pokušaji povećanja inteligenicije. Inteligencija, kreativnost, nadarenost. Inteligencija, društvo, politika i kultura.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Upoznati studente s relevantnim teorijama inteligencije i pristupima u istraživanju inteligencije. Osposobiti student za praćenje drugih kolegija i za samostalno praćenje novih dostignuća iz područja konstrukta inteligencija. Kod studenata razviti kritički i etički pristup problemima</td></tr>
</table>

	procjene inteligencije
Ishodi učenja	Znanja: Studenti će moći definirati pojam inteligencije i opisati i usporediti glavne teorije, usporediti različite pristupe proučavanju inteligencije i usporediti klasične i novije teorije inteligencije. Vještine: Samostalna primjena znanja iz navedenih tematskih jedinica u razumjevanju i objašnjenju različitih fenomena ljudskih sposobnosti. Studenti će moći objasniti probleme u istraživanju i mjerenju inteligencije. Kompetencije: Osposobljavanje studenata za praćenje drugih kolegija kao i za samostalno praćenje novih dostignuća iz psihologije inteligenicije. Sposobnosti kritičkog i etičkog pristupa u razumijevanju i mjerenju inteligencije.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
1.	Razumijevanje ljudskih sposobnosti kroz povijest.
2.	Implicitne i eksplicitne teorije inteligencije. Pristupi u konceptualizaciji i istraživanju inteligencije.
3.	Psihometrijski pristup: g-faktor; višefaktorski modeli. Mjerenje inteligencije
4.	Biološki pristup: Neuropsihologija i psihofiziologija inteligencije.
5.	Utjecaj nasljeđa i okoline na inteligenciju.
6.	Kognitivni pristup: Jednostavni i složeni procesi obrade informacija i inteligencija. Inteligencija i radno pamćenje.
7.	Kognitivni pristup: Jednostavni i složeni procesi obrade informacija i inteligencija. Inteligencija i radno pamćenje.
8.	Prva polusemestralna provjera znanja
9.	Kontekstualno-sistemski pristup: teorije i modeli
10.	Kontekstualno-sistemski pristup: teorije i modeli
11.	Socijalna i emocionalno inteligencija
12.	Mogućnost povećanja inteligencije: Podučavanje inteligencije; Organizirani pokušaji povećanja inteligenicije.
13.	Inteligencija, kreativnost, nadarenost.
14.	Inteligencija, društvo, politika i kultura.
15.	Druga polusemestralna provjera znanja

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave (oblici i metode)</td><td>Monološki/predavački metod (predavanja), interaktivna nastava, analitički i demonstracioni pristup.</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:
<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Učešće u istraživanju</td><td>5</td><td>5</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Prva provjera znanja</td><td>25</td><td>25</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Druga provjera znanja</td><td>25</td><td>25</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>45</td><td>45</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: _____bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>
Provjera znanja studenata bit će organizirana u 8. i u 15. sedmici tokom semestra. U osmoj sedmici student pristupa prvom parcijalnom ispitu; u 15. sedmici drugom parcijalnom ispitu. Prva provjera znanja obuhvaća gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, dok će drugom biti obuhvaćeno gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra. Završni ispit obuhvata cjelokupno gradivo.
Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju sume bodova svih elemenata ocjenjivanja.</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
<tr><td>Literatura:</td><td>Obavezna:
• Gardner, H., Kornhaber, M.L. & Wake, W.K. (1999.) Inteligencija: Različita gledišta. Naklada Slap. Jastrebarsko.
• Zarevski, P. (2000). Struktura i priroda inteligencije. Naklada Slap. Jastrebarsko.
• Sternberg, R. J. (2005). Kognitivna psihologija. Naklada Slap: Jastrebarsko.

Dopunska:
• Sternberg, R. J., & Kaufman, S. B. (Eds.). (2011). The Cambridge handbook of intelligence. Cambridge University Press.
• P. Salovey & D.J. Sluyter. (1999). Emocionalni razvoj i emocionalna inteligencija. Educa, Zagreb.</td></tr>
</table>

	• Sternberg, R.J. (1999). Uspješna inteligencija: Kako praktična i kreativna inteligencija određuju uspjeh u životu. Barka. Zagreb. • Carroll, (1993). Human Cognitive Abilities. Cambridge University Press. • Sternberg, R. (2000). Handbook of Intelligence. Cambridge University Press. • Gardner, H. (1993). Multiple intelligences: The theory in practice. New York: Basic Books. • Mayer, J.D. & Salovey, P. (1993). The intelligence of emotional intelligence. Intelligence, 17, 433-442. • Neisser, U. (Chair), Boodoo, G., Bouchard, T.J. Jr., Boykin, A.W., Brody, N., Ceci, S.J., Halpern, D.F., Loehlin, D.F., Perloff, R., Sternberg, R.J., & Urbina, S. (1996). Intelligence: Knows and Unknows. American Psychologist, 51, 2, 77-101. • Howe, M.J.A. (1997). IQ pod znakom pitanja - istina o inteligenciji. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk. • Koso-Drljević, M. (2017). Biopsihologija inteligencije. Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu. • Đapo, N. I Fako, I (2018) Dinamičko testiranje inteligencije. Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu. • Ostala literatura i radovi iz tekuće znanstvene i stručne periodike

UNIVERZITET U SARAJAVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

Odsjek	Odsjek za psihologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	**PSIHOLOGIJA NADARENOSTI**				
Šifra/kod	FIL PSI 364	Status (obavezni ili izborni)	IZBORNI	ECTS	4
Ciklus studija	II	Semestar	III	Akademska godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr.sc Nermin Đapo, vanredni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet:65 Email:nermin.djapo@ff.unsa.ba Telefon: 253 125	Termin konsultacija	Utorak: 10:00 -13:00 Petak: 12:00-14:00	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci		Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 2; seminar: 1; vježbe				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru ovog kolegija obrađuje se sljedeće gradivo: Implicitne teorije nadarenosti;Različiti domeni nadarenosti; Teorije i modeli nadarenosti;Identifikacija nadarenih;Pregled važnijih longitudinalnih istraživanja nadarenosti; Rada sa nadarenom djecom; Razvojni problemi i poteškoće nadarene djece i mladih; Metodološki aspekti				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje studenata sa osnovama psihologije nadarenosti. Studenti će biti upoznati s različitim teorijskim pristupima u psihologiji nadarenosti, identifikaciji nadarenosti i radu sa nadarenim. Apsolviranjem kolegija studenti će steći teorijska i praktična znanja potrebna u radu sa nadarenim osobama.				
Ishodi učenja	Očekuje se da će studenti na kraju imati uvid u različite teorijske pristupe u području psihologije nadarenosti, te da će moći primijeniti stečena znanja u praksi.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Orijentacijski susret
2.	Implicitne teorije nadarenosti. Različiti domeni nadarenosti
3.	Teorije i modeli nadarenosti I
4.	Teorije i modeli nadarenosti II.
5.	Identifikacija nadarenih
6.	*Prezentacije I*
7.	*Prezentacije II*
8.	Prva polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Pregled važnijih longitudinalnih istraživanja nadarenosti
10.	Rada sa nadarenom djecom
11.	Metodološki aspekti
12.	*Prezentacije I*
13.	*Prezentacije II*
14.	*Prezentacije III*
15.	Druga provjera znanja.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Monološki/predavački metod (predavanja), interaktivna nastava, analitički i demonstracioni pristup, terenski rad.</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>
Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:
<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Prezentacija rezultata empirijskog istraživanja</td><td>15</td><td>15</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Prikaz studije slučaja</td><td>15</td><td>15</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Prvi parcijalni ispit</td><td>35</td><td>35</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Drugi parcijalni ispit</td><td>35</td><td>35</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Završni ispit</td><td></td><td>x*</td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: _____bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>
Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Prezentacije rezultata terenskog istraživanja
Prikaza studije slučaja
Dva parcijalna ispita
Završni ispit za studente koji ne završe obaveze na predmetu sa 15. sedmicom

Provjera znanja studenata bit će organizirana u 8. i u 15. sedmici tokom semestra. U osmoj sedmici student pristupa prvom parcijalnom ispitu; u 15. sedmici drugom parcijalnom ispitu. Sukladno Zakonu o visokom obrazovanju, prva parcijala obuhvaća gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, dok će drugom parcijalom biti obuhvaćeno gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra.
Prema prijedlogu Odsjeka za psihologiju, student na obje parcijale mora osvojiti minimalno 55%. Student koji je zadovoljio postavljeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra, završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.
Student koji nije prešao prag od 55 % na prvom parcijalnom ispitu, ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu i oba segmenta polaže u terminu predviđenom za Završnu provjeru znanja i/ili Popravni ispit. Na završnom ispitu može dobiti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. Pri tome mu se uračunavaju i bodovi koje je prethodno kroz ostale aktivnosti prikupio tokom semestra.
</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>
Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:
a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
</td></tr>
</table>

Literatura	*Obavezna:* • Heller, K. A., Mönks, F. J., Passow, A. H. (Eds.) *International handbook of research and development of gifted and talen.t*. Oxford: Pergamon Press.
	Dodatna • Callahan, C. M. (2000) „Intelligence and Giftedness". U: *Handbook of Intelligence*, Sternberg, R. J. (Eds.) Cambridge: Cambridge University Press. • Renzulli, J. S. (1978) *What makes giftedness? Reexamining a definition*. Phi Delta Kappan, 60, 180–184, 261. Sternberg, R. J., Davidson. J. E. (Eds., 1986) *Conceptions of giftedness*. Cambridge: Cambridge University Press. • Subotnik, R. F., Arnold, K. D. (1995) *Beyond Terman: contemporary longitudinal studies of giftedness and talent.* Norwood, New Jersey: Ablex Publishing corporation. • Radovi iz tekuće znanstvene i stručne periodike.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJAVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Odsjek za psihologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">STATISTIKA U PSIHOLOGIJI 1</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PSI 112</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>7</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I</td><td>Semestar</td><td>I</td><td>Akademska godina</td><td>2022/2023
2023/2024
2024/2025</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">BHS</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr.sc Nermin Đapo, redovni profesor</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 65
Email:nermin.djapo@ff.unsa.ba
Telefon: 253 125</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Utorak: 10:00 -13:00
Petak: 12:00-14:00</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td></td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">Predavanja 2; seminar_____; vježbe 2</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">U okviru ovog kolegija obrađuje se sljedeće gradivo: Korištenje statistike u psihologiji. Statistika i naučni metod. Usporedba tzv. kliničkog i tzv. statističkog pristupa u psihologiji. Osnovni koncepti u statistici: varijable, skale mjerenja, deskriptivna i inferencijalna statistika. Tabelarno i grafičko prikazivanje rezultata. Mjere centralne tendencije: aritmetička sredina, centralna vrijednost, dominantna vrijednost. Mjere varijabiliteta: totalni raspon, indeks središnjeg raspršenja, varijanca, standardna devijacija, poluinterkvaritlno raspršenje. Izbor mjera centralne tendencije i varijabiliteta. Usporedba različitih oblika distribucije rezultata. Normalna distribucija. Z-vrijednosti i standardna normalna distribucija. Određivanje položaja rezultata u grupi: percentili i decili. Standardna pogreška aritmetičke sredine. Testiranje hipoteza. Provjeravanje razlika među aritmetičkim sredinama i proporcijama. Snaga statističkog testa</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Upoznavanje studenata sa osnovnim statističkim pojmovima koji se koriste u psihološkim istraživanjima i praktičnom radu. Stjecanje znanja i vještina neophodnih za deskripciju i analizu podataka, kao i za statističko zaključivanje.</td></tr>
</table>

Ishodi učenja	Usvojena sljedeća znanja: mjesto i uloga statistike u psihologiji i metodologijij naučnog istraživanja; osnovni koncepti u statistici; deskriptivna statistika; karakteristike distibucije podataka; osnove inferencijalne statistike. Usvojene vještine: uređivanja i tabelarnog i grafičkog prikazivanja podataka, izbor i određivanje mjera centralne tendencije i varijabiliteta; testiranje hipoteza sa jednim i dva uzorka; statističko zaključivanje.Od studenta se očekuje samostalna primjena znanja i vještina deskriptive i osnova inferencijalne statistike.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Orijentacijski sat.
2.	Statistika u psihologiji. Osnovni statistički koncepti.
3.	Tabelarno i grafičko prikazivanje rezultata.
4.	Mjere centralne tendencije.
5.	Mjere varijabiliteta.
6.	Izbor mjera centralne tendencije i varijabiliteta. Normalna distribucija.
7.	Vjerovatnoća
8.	Prva polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Standardna pogreška aritmetičke sredine.
10.	Testiranje hipoteza. Statističko zaključivanje.
11.	t-test za nezavisne uzorke.
12.	t-test za zavisne uzorke.
13.	Snaga statističkog testa.
14.	Pregled statističkih pojmova i koncepata.
15.	Druga provjera znanja.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit
18.	

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Monološki/predavački metod (predavanja), interaktivna nastava, analitički i demonstracioni pristup.
Praktična primjena (rješavanje zadataka)</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:
<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Učešće u istraživanju</td><td>5</td><td>5</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Prvi parcijalni ispit</td><td>20</td><td>20</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Drugi parcijalni ispit</td><td>25</td><td>25</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: _____bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>
Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Učešće u istraživanju
Dva parcijalna ispita
Završni ispit

Provjera znanja studenata bit će organizirana u 8. i u 15. sedmici tokom semestra. U osmoj sedmici student pristupa prvom parcijalnom ispitu; u 15. sedmici drugom parcijalnom ispitu. Prva parcijala obuhvata gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, dok će drugom parcijalom biti obuhvaćeno gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra.
Završni ispit obuhvata cjelokupno gradivo.</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
<tr><td>Literatura</td><td>Obavezna:

Petz, B. (2002). Osnovne statističke metode za nematematičare. Jastrebarsko: Naklada Slap.
Đapo, N., Đokić, R. (2012). Statistika u psihologiji, priručnik za studente. Sarajevo: e-Publishing, Filozofski fakultet.
</td></tr>
</table>

	Dodatna • Navarro, D.J., & Foxcroft, D. R. (2019). learning statistics with jamovi: A tutorial for psychology students and other beginners. (Version 0.7) • Howell, D. C. (1997). *Statistical Methods for Psychology*. Belmont, CA: Wardsworth Publishing Company. • Kolesarić, V., Petz, B. (2003). *Statistički rječnik*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
Napomene	

JASP

https://jasp-stats.org/

UNIVERZITET U SARAJAVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

Odsjek	Odsjek za psihologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	**STATISTIKA U PSIHOLOGIJI 2**				
Šifra/kod	FIL PSI 113	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	7
Ciklus studija	I	Semestar	II	Akademska godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Statistika u psihologiji 1				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr.sc Nermin Đapo, redovni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 65 Email:nermin.djapo@ff.unsa.ba Telefon: 253 125	Termin konsultacija	Utorak: 10:00 -13:00 Petak: 12:00-14:00	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci		Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 2; seminar_____; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru ovog kolegija obrađuje se sljedeće gradivo: Korelacija. Skaterdijagram. Koeficijenti korelacije: r, rho, Φ, serijalni koeficijent, koeficijent kontingencije, koeficijent zakrivljene korelacije. Interpretacija i upotreba koeficijenta korelacije. Jednostavna i multipla regresijska analiza. Jednostavna analiza varijance. Višesmjerna analiza varijance. Neparametrijski testovi (χ_2 test, Mann-Whitney test, Kruskal-Wallisov test, Fridmanov test, Wilcoxonov test predznaka za zavisne uzorke)				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje studenata sa osnovnim statističkim pojmovima koji se koriste u psihološkim istraživanjima i praktičnom radu. Stjecanje znanja i vještina neophodnih za deskripciju i analizu podataka, kao i za statističko zaključivanje.				
Ishodi učenja	Usvojena sljedeća znanja iz inferencijalne statistike, testiranja razlika između vise grupa, korealcija i jednostavne regresijske analize te iz neparametrijske statistike.Od studenta se očekuje samostalna primjena znanja i vještina deskriptive i osnova inferencijalne statistike naročito u metodološkoj grupi predmeta.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	t-test
2.	Jednostavna analiza varijance-1
3.	Jednostavna analiza varijance-2
4.	RM ANOVA
5.	Višesmjerna analiza varijance.
6.	Neparametrijski testovi
7.	Neparametrijski testovi
8.	Prva polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Korelacija i regresija. Skaterdijagram.
10.	Pearsonov koeficijent korelacije
11.	Ostali koeficijenti korelacije.
12.	Interpretacija i upotreba koeficijenta korelacije
13.	Jednostavna regresijska analiza
14.	Multipla regresijska analiza
15.	Druga provjera znanja.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Monološki/predavački metod (predavanja), interaktivna nastava, analitički i demonstracioni pristup.
Praktična primjena (rješavanje zadataka)</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:
<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Učešće u istraživanju</td><td>5</td><td>5</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Prva provjera znanja</td><td>25</td><td>25</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Drugi provjera znanja</td><td>25</td><td>25</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>45</td><td>45</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: _____bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>
Provjera znanja studenata bit će organizirana u 8. i u 15. sedmici tokom semestra. U osmoj sedmici student pristupa prvom parcijalnom ispitu; u 15. sedmici drugom parcijalnom ispitu. Prva provjera znanja obuhvaća gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, dok će drugom biti obuhvaćeno gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra. Završni ispit obuhvata cjelokupno gradivo. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju sume bodova svih elemenata ocjenjivanja.</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
<tr><td>Literatura</td><td>Obavezna:

• Petz, B. (2002). Osnovne statističke metode za nematematičare. Jastrebarsko: Naklada Slap.
• Đapo, N., Đokić, R. (2012). Statistika u psihologiji, priručnik za studente. Sarajevo: e-Publishing, Filozofski fakultet.
• Goss-Sampson, M. A. (2019). Statistical Analysis in JASP 0.10.2: A Guide for Students. July 2019</td></tr>
</table>

	Dodatna • Howell, D. C. (1997). *Statistical Methods for Psychology*. Belmont, CA: Wardsworth Publishing Company. • Kolesarić, V., Petz, B. (2003). *Statistički rječnik*. Jastrebarsko: Naklada Slap. • Ostala literatura i radovi iz tekuće znanstvene i stručne periodike
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

Odsjek	Odsjek za psihologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Biološka psihologija 1				
Šifra/kod	FIL PSI 116	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	6
Ciklus studija	Prvi	Semestar	Zimski	Ak. godina	2022./2023. 2023./2024. 2024./2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Maida Koso-Drljević, vanredna profesorica			
	Kontakt podaci	Kabinet: 65 e-mail: maida.koso@ff.unsa.ba Telefon: 033 / 253 125	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci				
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 2 sata Vježbe: 2 sata				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Unutar nastavnog predmeta obrađivat će se teme: Biološka psihologija kao neuroznanost; Evolucija, genetika i iskustvo: postavljanje pravih pitanja o biologiji ponašanja; Širenje živčanog impulsa i sinaptički prijenos; Šta rade biopsiholozi: istraživačke metode biološke psihologije; Mozgovna oštećenja kod ljudi i modeli na životinjama; Vidni sustav: od oka do kore velikog mozga; Mehanizmi percepcije, svjesnosti i pažnje; Senzomotorički sustav.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Razumijevanje bioloških osnova psihičkih procesa i ponašanja, te upoznavanje s istraživačkim metodama biološke psihologije.				
Ishodi učenja	Očekuje se da će studenti usvojiti teorijska znanja o biološkim osnovama psiholoških procesa, percepcije, o vidnom i semzomotoričkom sustavu, osnovama genetike, te metodama istraživanja u biološkoj psihologiji. Studenti će usvojiti znanja i moći će razumjeti šta mozgovna oštećenja znače za psihološke funkcije.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta

Sedmica / Datum	Nastavna jedinica / predavanja
1.	Uvodno predavanje
2.	Biološka psihologija kao neuroznanost
3.	Konvergentno djelovanje i znanstveno zaključivanje Kako biopsiholozi sarađuju i kako proučavaju rad mozga?
4.	Evolucija, genetika i iskustvo
5.	Širenje živčanog impulsa i sinaptički prijenos
6.	Šta rade biopsiholozi? Metode proučavanja živčanog sustava
7.	Šta rade biopsiholozi? Metode proučavanja ponašanja u biološkoj psihologiji
8.	*Polusemestralni ispit*

9.	Mozgovna oštećenja kod ljudi: uzroci mozgovnog oštećenja
10.	Neuropsihičke bolesti
11.	Vidni sustav: od od oka do kore velikog mozga
12.	Percepcija boja
13.	Mehanizmi percepcije, svjesnosti i pažnje
14	Senzomotorički sustav
15.	*Završni ispit*
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)

Monološki/predavački metod (predavanja), interaktivna nastava, analitički i demonstracioni pristup

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Ocjena sa vježbi	30	30
2.	Aktivnost na predavanjima	20	20
3.	Polusemestralni ispit	25	25
4.	Završni ispit	25	25
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Prezentacije na određenu temu i/ili određenog članka
- Aktivnost tokom predavanja, esej
- Polusemestralni i završni ispit (polažu se pismeno: online ili u učionici ovisno od epidemiološke situacije)

Napomena:
Prema prijedlogu Odsjeka za psihologiju, student na polusemestralnom i završnom ispitu mora osvojiti minimalno 55%. Student koji je zadovoljio postavljeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra (prisustvo nastavi, esejski rad, aktivnost na vježbama i predavanjima), završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.
Segmente koje tokom semestra nije položio ili ako nije osvojio dovoljno bodova, student polaže u terminu predviđenom za Završnu provjeru znanja i/ili popravni ispit. Na završnom ispitu može dobiti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. Pri tome mu se uračunavaju i bodovi koje je prethodno, kroz ostale aktivnosti, prikupio tokom semestra.

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:
a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura

Obavezna:

- Pinel, J.P. (2001). *Biološka psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap

Dodatna:

- Članci objavljeni u različitim časopisima iz oblasti biološke psihologije

Napomene	**Ponašanje na nastavi** Ponašanje studenta za vrijeme nastave treba da bude usmjereno na učenje u cilju dobrobiti svih prisutnih. Studenti imaju pravo na profesionalni odnos s nastavnikom, a koji je baziran na uzajamnom povjerenju i pristojnom ponašanju. Studenti čije ponašanje bude negativno uticalo na okruženje za učenje biće tretirani prema Pravilniku o radu Filozofskog fakulteta i Zakonu o visokom obrazovanju. 1. Student treba da ima potrebne materijale i pribor koji će se koristiti na nastavi. 2. Dozvoljeno je korištenje računara i tableta. Pregledanje pošte, socijalnih mreža i stranica nevezanih za nastavu, te korištenje mobitela tokom nastave nije dozvoljeno. 3. Svi studenti će imati zajednički gmail koji trebaju redovno provjeravati. 4. Nastava će se odvijati u učionici. 5. Principi istine i iskrenosti su fundamentalni za obrazovni proces i akademski integritet, stoga studenti nemaju pravo: • dostaviti ili poslati tuđi akademski rad (seminar, esej ili bilo koji pisani rad) kao svoj • nabaviti, kupovati ili prihvatiti bilo koji materijal koji sadrži pitanja ili odgovore na testovima ili provjerama znanja bez adekvatne autorizacije • ispunjavati, rješavati ili polagati bilo koji zadatak ili ispitni dio za drugog studenta bez adekvatne autorizacije • dopustiti da neko drugi za njega ispunjava, rješava ili polaže bilo koji ispitni dio bez adekvatne autorizacije • mijenjati, popravljati, brisati, uništavati ili na bilo koji drugi način uticati na istraživanja, radove i druge akademske produkte drugih osoba • fabricirati ili falsificirati podatke istraživanja i rezultate • pomagati drugom studentu u varanju tako što namjerno neće prijaviti situaciju akademske neiskrenosti • izbjegavati obaveze u timskim projektima ili prisvajati neprimjerene zasluge za naporan rad drugih studenata • plagirati radove tako što će 1) ispuštati da stavi direktne znake navoda i izvor ili 2) parafrazirati ideje ili riječi iz izvora bez adekvatnog referenciranja

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

Odsjek	Odsjek za psihologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Uvod u psihologiju				
Šifra/kod	FIL PSI 111	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	6
Ciklus studija	Prvi	Semestar	Zimski	Ak. godina	2022./2023. 2023./2024. 2024./2025.
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Maida Koso-Drljević, vanredna profesorica			
	Kontakt podaci	Kabinet: 65 e-mail: maida.koso@ff.unsa.ba Telefon: 033 / 253 125	Termin konsultacija	Četvrtak: od 09.00 do 14.00	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 2 sata; Seminar; 1 sat; Vježbe: 1 sat				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Unutar nastavnog predmeta obrađivat će se sljedeće teme: Povijest psihologije i psihološki pravci. Svijest i stanja svijesti. Pamćenje i inteligencija. Mišljenje i govor. Motivacija i emocije. Razvojna psihologija. Ličnost. Socijalna psihologija: odnos pojedinca i socijalne okoline.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj je kolegija upoznati studente s temeljnim obilježjima psihologije kao prirodne i društvene naučne discipline, pri čemu je naglasak na pregledu i informaciji, a ne na prikazivanju područja „u dubinu". Svrha kolegija je i detaljnije informirati studente o studiju i psihologiji kao struci, te im dati opći uvid u neka temeljna područja i znanja iz psihologije, što će im omogućiti lakše snalaženje na studiju.				
Ishodi učenja	Očekuje se da će studenti usvojiti teorijska znanja o deset velikih tema, a da će studenti na kraju semestra imati znanja o istraživanjima u području, odnosno odgovoriti na pitanje čime se područje bavi (fundamentalni aspekt); o primjeni istraživanja u raznolikim praktičnim aspektima, odnosno, kako se i u kojoj mjeri rezultati istraživanja pretaču u praksu (primijenjeni aspekt ili aspekt struke); te o zastupljenosti „područja" tokom studija (npr. organizacija matične katedre, pokrivenost u kolegijima i slično).				
Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Monološki/predavački metod (predavanja), interaktivna nastava, analitički i demonstracioni pristup				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica / predavanja
1.	Uvodno predavanje
2.	Priroda psihologije
3.	Psihički razvoj
4.	Senzorni procesi i percepcija
5.	Svijest
6.	Pamćenje

7.	Govor i mišljenje
8.	*Polusemestralni ispit*
9.	Motivacija i emocije
10.	Inteligencija
11.	Ličnost
12.	Stres, zdravlje i suočavanje
13.	Psihički poremećaji i liječenje psihičkih poremećaja
14.	Socijalna psihologija: socijalni uticaji i socijalna kognicija
15.	*Završni ispit*
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnost na nastavi	50	50
2.	Polusemestralni ispit	25	25
3.	Završni ispit	25	25
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Prezentacije na određene teme i/ili određenog članka, aktivnost na nastavi
- Polusemestralni ispit u osmoj sedmici nastave
- Završni ispit u petnaestoj sedmici nastave (polusemestralni i završni ispit polažu se pismeno: online ili u učionici ovisno od epidemiološke situacije)

Napomena:
Prema prijedlogu Odsjeka za psihologiju, student na polusemestralnom i završnom ispitu mora osvojiti minimalno 55%. Student koji je zadovoljio postavljeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra (prisustvo nastavi, esejski rad, aktivnost na vježbama i predavanjima), završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.
Segmente koje tokom semestra nije položio ili ako nije osvojio dovoljno bodova, student polaže u terminu predviđenom za Završnu provjeru znanja i/ili popravni ispit. Na završnom ispitu može dobiti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. Pri tome mu se uračunavaju i bodovi koje je prethodno, kroz ostale aktivnosti, prikupio tokom semestra.

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:
a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura

Obavezna:

- Atkinson, Hilgard, Nolen-Hoeksema, S., Fredrickson, B. L., Loftus, G. R., & Lutz, C. (2007). *Uvod u psihologiju.* Naklada Slap: Jastrebarsko

Dodatna:

- Banyard, P. & Grayson, A. (2008). Introducing Psychological Research. Palgrave MacMillan: London
- Članci objavljeni u različitim časopisima iz oblasti psihologije

Napomene	**Ponašanje na nastavi** Ponašanje studenta za vrijeme nastave treba da bude usmjereno na učenje u cilju dobrobiti svih prisutnih. Studenti imaju pravo na profesionalni odnos s nastavnikom, a koji je baziran na uzajamnom povjerenju i pristojnom ponašanju. Studenti čije ponašanje bude negativno uticalo na okruženje za učenje biće tretirani prema Pravilniku o radu Filozofskog fakulteta i Zakonu o visokom obrazovanju. 1. Student treba da ima potrebne materijale i pribor koji će se koristiti na nastavi. 2. Dozvoljeno je korištenje računara i tableta. Pregledanje pošte, socijalnih mreža i stranica nevezanih za nastavu, te korištenje mobitela tokom nastave nije dozvoljeno. 3. Svi studenti će imati zajednički mail koji trebaju redovno provjeravati. 4. Nastava će se odvijati u učionici. 5. Principi istine i iskrenosti su fundamentalni za obrazovni proces i akademski integritet, stoga studenti nemaju pravo: • dostaviti ili poslati tuđi akademski rad (seminar, esej ili bilo koji pisani rad) kao svoj • nabaviti, kupovati ili prihvatiti bilo koji materijal koji sadrži pitanja ili odgovore na testovima ili provjerama znanja bez adekvatne autorizacije • ispunjavati, rješavati ili polagati bilo koji zadatak ili ispitni dio za drugog studenta bez adekvatne autorizacije • dopustiti da neko drugi za njega ispunjava, rješava ili polaže bilo koji ispitni dio bez adekvatne autorizacije • mijenjati, popravljati, brisati, uništavati ili na bilo koji drugi način uticati na istraživanja, radove i druge akademske produkte drugih osoba • fabricirati ili falsificirati podatke istraživanja i rezultate • pomagati drugom studentu u varanju tako što namjerno neće prijaviti situaciju akademske neiskrenosti • izbjegavati obaveze u timskim projektima ili prisvajati neprimjerene zasluge za naporan rad drugih studenata • plagirati radove tako što će 1) ispuštati da stavi direktne znake navoda i izvor ili 2) parafrazirati ideje ili riječi iz izvora bez adekvatnog referenciranja

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

Odsjek	Odsjek za psihologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Psihofiziologija spavanja				
Šifra/kod	FIL PSI 366	Status (obavezni ili izborni)	Izborni	ECTS	2
Ciklus studija	Prvi	Semestar	Zimski	Ak. godina	2022./2023. 2023./2024. 2024./2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	položen ispit iz predmeta Biološka psihologija 2 FIL PSI 117				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Maida Koso-Drljević, vanredna profesorica			
	Kontakt podaci	Kabinet: 65 e-mail: maida.koso@ff.unsa.ba Telefon: 033 / 253 125	Termin konsultacija	Četvrtak: 09.00-14.00	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 1 sat; Seminar; 1 sat				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Unutar nastavnog predmeta obrađivat će se sljedeće teme: Zašto spavamo? Fiziološki mehanizmi spavanja i budnog stanja. Biološki ritmovi. Cirkadijurni sat. Spavanje različitih vrsta i veza sa evolucijom spavanja. Neuralni sistemi u osnovi spavanja. REM spavanje. Biološka funkcija spavanja. Poremećaji spavanja.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Sticanje znanja koja su psiholozima potrebna u praktičnom radu o spavanju, problemima spavanja i njihovom uticaju na svakodnevno funkcionisanje čovjeka.				
Ishodi učenja	Očekuje se da će studenti usvojiti teorijska znanja o mehanizmima spavanja, spoznati koja se istraživanja sprovode iz područja psihofiziologije spavanja. Studenti će naučiti kako dizajnirati i sprovesti istraživanje iz oblasti spavanja, te kako obraditi podatke i napisati članak.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica / predavanja
1.	Uvodno predavanje
2.	Zašto spavamo? Fiziološki mehanizmi spavanja i budnog stanja.
3.	Biološki ritmovi i cirkadijurni sat
4.	Spavanje različitih vrsta i veza s evolucijom spavanja
5.	Biološka funkcija spavanja i neuralni sistemi u osnovi spavanja
6.	REM spavanje; Sanjanje – psihoanalitički i neurokognitivni model; Poremećaji spavanja
7.	Prezentacije članaka iz područja psihofiziologije spavanja
8.	Prezentacije članaka iz područja psihofiziologije spavanja
9.	Prezentacije članaka iz područja psihofiziologije spavanja
10.	Dizajniranje istraživanja

11.	Priprema upitnika za sprovedbu istraživanja
12.	Sprovedba istraživanja
13.	Obrada podataka istraživanja
14.	Pisanje izvještaja na osnovu sprovedenog istraživanja i dobivenih podataka
15.	*Završni ispit – predaja izvještaja*
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)

Monološki/predavački metod (predavanja), interaktivna nastava, analitički i demonstracioni pristup

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prezentacija na temu	25	25
2.	Prezentacija članka	25	25
3.	Istraživački nacrt	25	25
4.	Izvještaj	25	25
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Prezentacija na određenu dogovorenu temu
- Prezentacija članka objavljenog u CC časopisu
- Dizajniranje istraživačkog nacrta
- Pisanje izvještaja u obliku znanstvenog članka na osnovu rezultata zajednički sprovedenog istraživanja

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura

Obavezna:

- Turek, F. W. (1999). *Regulation of Sleep and Circadian Rhythms.* New York, Basel: Marcel Dekker, Inc.

Dodatna:

- Carlson, N. R. (2000). *Physiology of Behavior*. Boston: Allyn and Bacon.
- Rosenzweig, M. R., Breedlove, S. M., Leiman, A. L. (2002). *Biological Psychology.* Sunderland, Massachusetts: Sinauer Associates, Inc.

Napomene

Ponašanje na nastavi

Ponašanje studenta za vrijeme nastave treba da bude usmjereno na učenje u cilju dobrobiti svih prisutnih. Studenti imaju pravo na profesionalni odnos s nastavnikom, a koji je baziran na uzajamnom povjerenju i pristojnom ponašanju ponašanju. Studenti čije ponašanje bude negativno uticalo na okruženje za učenje biće tretirani prema Pravilniku o radu Filozofskog fakulteta i Zakonu o visokom obrazovanju.

1. Student treba da ima potrebne materijale i pribor koji će se koristiti na

	nastavi. 2. Dozvoljeno je korištenje računara i tableta. Pregledanje pošte, socijalnih mreža i stranica nevezanih za nastavu, te korištenje mobitela tokom nastave nije dozvoljeno. 3. Svi studenti će imaju zajednički mail koji trebaju redovno provjeravati. Studentima je strogo zabranjeno da mijenjaju šifru zajedničkog maila. Ako imate problem, obratite se predstavniku godine. 4. Nastava će se odvijati u učionici. 5. Principi istine i iskrenosti su fundamentalni za obrazovni proces i akademski integritet, stoga studenti nemaju pravo: • dostaviti ili poslati tuđi akademski rad (seminar, esej ili bilo koji pisani rad) kao svoj • nabaviti, kupovati ili prihvatiti bilo koji materijal koji sadrži pitanja ili odgovore na testovima ili provjerama znanja bez adekvatne autorizacije • ispunjavati, rješavati ili polagati bilo koji zadatak ili ispitni dio za drugog studenta bez adekvatne autorizacije • dopustiti da neko drugi za njega ispunjava, rješava ili polaže bilo koji ispitni dio bez adekvatne autorizacije • mijenjati, popravljati, brisati, uništavati ili na bilo koji drugi način uticati na istraživanja, radove i druge akademske produkte drugih osoba • fabricirati ili falsificirati podatke istraživanja i rezultate • pomagati drugom studentu u varanju tako što namjerno neće prijaviti situaciju akademske neiskrenosti • izbjegavati obaveze u timskim projektima ili prisvajati neprimjerene zasluge za naporan rad drugih studenata • plagirati radove tako što će 1) ispuštati da stavi direktne znake navoda i izvor ili 2) parafrazirati ideje ili riječi iz izvora bez adekvatnog referenciranja Username (gmail): psispa Password: spapsi2018

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za psihologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Biološka psihologija 2				
Šifra/kod	FIL PSI 117	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	6
Ciklus studija	prvi	Semestar	drugi	Ak. godina	2022./2023. 2023./2024. 2024./2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Biološka psihologija 1				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Maida Koso-Drljević, vanredni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 65 e-mail: maida.koso@ff.unsa.ba Telefon: 033 / 253 125	Termin konsultacija	Četvrtak: od 09.00 do 14.00	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci				
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 2 sata Vježbe: 2 sata				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Unutar kolegija, putem predavanja, predstavljanja recentnih istraživanja i vježbi, obrađivat će se sljedeće teme: hranjenje, seksualno ponašanje, spavanje i sanjanje, ovisnosti, pamćenje i amnezija i neuroplastičnost.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij ima za cilj dati studentima opći uvid u biološke osnove hranjenja, spolnosti, spavanja, ovisnosti, kognitivnih procesa i neuroplastičnosti.				
Ishodi učenja	Očekuje se da će studenti usvojiti teorijska znanja o biološkim osnovama hranjenja i pijenja, spolnosti i seksualnog ponašanja, spavanja, ovisnosti, kognitivnih funkcija i neuroplastičnosti. Studenti će biti u mogućnosti da nađu znanstvene članke u vezi istraživačkih problema unutar teorijskih tema te da ih predstave, sažmu i inkorporiraju njihove rezultate u postojeće znanje.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvodno predavanje
2.	Biološke osnove hranjenja i pijenja
3.	Poremećaji ishrane
4.	Hormoni i spolnost
5.	Seksualnost
6.	Spavanje i sanjanje
7.	Cirkadijurni ritmovi
8.	Prva provjera znanja
9.	Ovisnost o drogama i krugovi potkrepljenja u mozgu
10.	Ovisnost o drogama i krugovi potkrepljenja u mozgu
11.	Pamćenje
12.	Poremećaji pamćenja
13.	Neuroplastičnost
14.	Razvoj, učenje i oporavak od mozgovnog oštećenja
15.	Druga provjera znanja
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja	

<table>
<tr><td>nastave
(oblici i metode)</td><td>Predavanja, vježbe, interaktivna nastava, analitički i demonstracioni pristup</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Aktivnost na vježbama</td><td>30</td><td>30</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Aktivnost na predavanjima</td><td>20</td><td>20</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Prva provjera znanja</td><td>25</td><td>25</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Druga provjera znanja</td><td>25</td><td>25</td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:
• Prezentacije na određenu temu i/ili određenog članka
• Aktivnost tokom predavanja, pripremljenost za nastavu
• Prva i druga provjera znanja
*Napomena:
Prema prijedlogu Odsjeka za psihologiju, student na završnom ispitu mora osvojiti minimalno 55%. Student koji je zadovoljio postavljeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra (prisustvo nastavi, esejski rad, aktivnost na vježbama i predavanjima), završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.
Segmente koje tokom semestra nije položio ili ako nije osvojio dovoljno bodova, student polaže u terminu predviđenom za Završnu provjeru znanja i/ili popravni ispit. Na završnom ispitu može dobiti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. Pri tome mu se uračunavaju i bodovi koje je prethodno, kroz ostale aktivnosti, prikupio tokom semestra.</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
<tr><td>Literatura</td><td>Obavezna:
Pinel, J.P. (2001). Biološka psihologija. Jastrebarsko: Naklada Slap</td></tr>
</table>

	Dodatna: Članci objavljeni u različitim časopisima iz oblasti biološke psihologije
Napomene	**Ponašanje na online nastavi** Ponašanje studenta za vrijeme nastave treba da bude usmjereno na učenje u cilju dobrobiti svih prisutnih. Studenti imaju pravo na profesionalni odnos s nastavnikom, a koji je baziran na uzajamnom povjerenju i pristojnom ponašanju ponašanju. Studenti čije ponašanje bude negativno uticalo na okruženje za učenje biće tretirani prema Pravilniku o radu Filozofskog fakulteta i Zakonu o visokom obrazovanju. 1. Student treba da ima potrebne materijale i pribor koji će se koristiti na nastavi. 2. Dozvoljeno je korištenje računara i tableta. Pregledanje pošte, socijalnih mreža i stranica nevezanih za nastavu, te korištenje mobitela tokom nastave nije dozvoljeno. 3. Nastava će se odvijati u učionici. Principi istine i iskrenosti su fundamentalni za obrazovni proces i akademski integritet, stoga studenti nemaju pravo: • dostaviti ili poslati tuđi akademski rad (seminar, esej ili bilo koji pisani rad) kao svoj • nabaviti, kupovati ili prihvatiti bilo koji materijal koji sadrži pitanja ili odgovore na testovima ili provjerama znanja bez adekvatne autorizacije • ispunjavati, rješavati ili polagati bilo koji zadatak ili ispitni dio za drugog studenta bez adekvatne autorizacije • dopustiti da neko drugi za njega ispunjava, rješava ili polaže bilo koji ispitni dio bez adekvatne autorizacije • mijenjati, popravljati, brisati, uništavati ili na bilo koji drugi način uticati na istraživanja, radove i druge akademske produkte drugih osoba • fabricirati ili falsificirati podatke istraživanja i rezultate • pomagati drugom studentu u varanju tako što namjerno neće prijaviti situaciju akademske neiskrenosti • izbjegavati obaveze u timskim projektima ili prisvajati neprimjerene zasluge za naporan rad drugih studenata • plagirati radove tako što će 1) ispuštati da stavi direktne znake navoda i izvor ili 2) parafrazirati ideje ili riječi iz izvora bez adekvatnog referenciranja

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za psihologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Neuropsihologija				
Šifra/kod	FIL PSI 220	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	6
Ciklus studija	prvi	Semestar	četvrti	Ak. godina	2022./2023. 2023./2024. 2024./2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Biološka psihologija 2				
Jezik izvođenja nastave	bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Maida Koso-Drljević			
	Kontakt podaci	Kabinet: 65 e-mail: maida.koso@ff.unsa.ba Telefon: 033 / 253 125	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime	Ass. Delila Lisica, MA			
	Kontakt podaci	e-mail: delila.lisica@gmail.com	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 2 sata Vježbe: 2 sata				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Unutar kolegija, putem predavanja, predstavljanja recentnih istraživanja i vježbi, obrađivat će se sljedeće teme: biopsihologija ovisnosti, neuroanatomija i neuropsihologija kognitivnih funkcija, neuralna degeneracija, regeneracija, reorganizacija, lateralizacija moždanih funkcija, biopsihologija emocija i poremećaja raspoloženja.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij ima za cilj upoznavanje i savladavanje teorijskih osnova unutar tema koje se obrađuju, te upoznavanje sa teorijom i praksom neuropsihološke procjene, prikaz testova koji se koriste za procjene funkcija orijentacije i pažnje, percepcije i pamćenja i egzekutivnih funkcija.				
Ishodi učenja	Očekuje se da će studenti usvojiti teorijska znanja o prethodno navedenim temama. Studenti će steći znanja o sprovedbi znanstvenih istraživanja kroz planiranje, sprovedbu, obradu rezultata i pisanje izvještaja na osnovu dva istraživanja koja ćemo sprovesti u okviru sljedeće dvije teme: lateralizacija moždanih funkcija i biopsihologija emocija.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvodno predavanje
2.	Temeljni principi ovisnosti o drogama, učenje i tolerancija na drogu. Najčešće zlorabljene droge i teorije ovisnosti.
3.	Krugovi potkrepljenja u mozgu i neuralni mehanizmi ovisnosti.
4.	Pamćenje i poremećaji pamćenja.
5.	Pamćenje i mozak.
6.	Neuroanatomija kognitivnih funkcija.
7.	Neuropsihološke procjene kognitivnih funkcija.
8.	Prva provjera znanja
9.	Neuralni razvoj i neuralne osnove učenja.
10.	Neuralna degeneracija, regeneracija, reorganizacija i terapijske iplikacije neuroplastičnosti.
11.	Lateralizacija moždanih funkcija.
12.	Kortikalna lokalizacija jezičnih funkcija.
13.	Biopsihologija emocija, strah, obrambena ponašanja i agresija.
14.	Stres, psihosomatski poremećaji i shizofrenija. Poremećaji raspoloženja i anksiozni poremećaji.
15.	Druga provjera znanja
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Predavanja, vježbe, interaktivna nastava, analitički i demonstracioni pristup</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:
<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>50</td><td>50</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Prva provjera znanja</td><td>25</td><td>25</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Druga provjera znanja</td><td>25</td><td>25</td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>
Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:
• Prezentacije na određenu temu i/ili određenog članka
• Aktivnost tokom predavanja, prezentacija odgovora na pitanje, određene teme i/ili određenog članka
• Pisanje dva izvještaja na osnovu provedenih istraživanja tokom vježbi.
• Završni ispit za studente koji ne završe obaveze na predmetu sa 15. sedmicom
*Napomena:
Prema prijedlogu Odsjeka za psihologiju, student na završnom ispitu mora osvojiti minimalno 55%. Student koji je zadovoljio postavljeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra (prisustvo nastavi, esejski rad, aktivnost na vježbama i predavanjima), završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.
Segmente koje tokom semestra nije položio ili ako nije osvojio dovoljno bodova, student polaže u terminu predviđenom za Završnu provjeru znanja i/ili popravni ispit. Na završnom ispitu može dobiti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. Pri tome mu se uračunavaju i bodovi koje je prethodno, kroz ostale aktivnosti, prikupio tokom semestra.</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:
a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</td></tr>
</table>

	f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna:* Pinel, J.P. (2001). *Biološka psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap
	Dodatna: Članci objavljeni u različitim časopisima iz oblasti neuropsihologije
Napomene	**Ponašanje na online nastavi** Ponašanje studenta za vrijeme nastave treba da bude usmjereno na učenje u cilju dobrobiti svih prisutnih. Studenti imaju pravo na profesionalni odnos s nastavnikom, a koji je baziran na uzajamnom povjerenju i pristojnom ponašanju ponašanju. Studenti čije ponašanje bude negativno uticalo na okruženje za učenje biće tretirani prema Pravilniku o radu Filozofskog fakulteta i Zakonu o visokom obrazovanju. 1. Student treba da ima potrebne materijale i pribor koji će se koristiti na nastavi. 2. Dozvoljeno je korištenje računara i tableta. Pregledanje pošte, socijalnih mreža i stranica nevezanih za nastavu, te korištenje mobitela tokom nastave nije dozvoljeno. Principi istine i iskrenosti su fundamentalni za obrazovni proces i akademski integritet, stoga studenti nemaju pravo: • dostaviti ili poslati tuđi akademski rad (seminar, esej ili bilo koji pisani rad) kao svoj • nabaviti, kupovati ili prihvatiti bilo koji materijal koji sadrži pitanja ili odgovore na testovima ili provjerama znanja bez adekvatne autorizacije • ispunjavati, rješavati ili polagati bilo koji zadatak ili ispitni dio za drugog studenta bez adekvatne autorizacije • dopustiti da neko drugi za njega ispunjava, rješava ili polaže bilo koji ispitni dio bez adekvatne autorizacije • mijenjati, popravljati, brisati, uništavati ili na bilo koji drugi način uticati na istraživanja, radove i druge akademske produkte drugih osoba • fabricirati ili falsificirati podatke istraživanja i rezultate • pomagati drugom studentu u varanju tako što namjerno neće prijaviti situaciju akademske neiskrenosti • izbjegavati obaveze u timskim projektima ili prisvajati neprimjerene zasluge za naporan rad drugih studenata • plagirati radove tako što će 1) ispuštati da stavi direktne znake navoda i izvor ili 2) parafrazirati ideje ili riječi iz izvora bez adekvatnog referenciranja

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Psihologija</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Psihopatologija</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PSI 415</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>Obavezni</td><td>ECTS</td><td>5</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>II</td><td>Semestar</td><td>1.</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">-</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">BHS</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr. sc. Kristina Sesar, izv prof</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet:
E-mail:
kristina.sesar@ff.sum.ba
Telefon:</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Online konsultacije, po dogovoru</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">Predavanja: 2 Seminar: 1 Vježbe: 0</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Poremećaji ličnosti; Alternativni DSM-5 model za poremećaje ličnosti; Seksualne disfunkcije; Rodna disforija; Parafilični poremećaji; Poremećaji hranjenja i jedenja; Poremećaji iz spektra shizofrenije i drugi psihotični poremećaji.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Osnovni cilj predmeta je da se studenti upoznaju s osnovnim opštim i specifičnim pitanjima istraživanja i razumijevanja psihičkih poremećaja važnih za kliničku praksu.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Studenti će savladati osnovne informacije o etiologiji, epidemiologiji, kliničkoj slici, dijagnostičkim kriterijima i diferencijalnoj dijagnozi o pojedinim kategorijama psiholoških poremećaja.</td></tr>
</table>

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Predstavljanje plana i programa predavanja
2.	Zdrava vs. abnormalna ličnost
3.	Poremećaji ličnosti: etiologija, prevalencija, klinička slika i tretman Kategorijalni i alternativni DSM-5 modeli za poremećaje ličnosti
4.	Psihologija seksualnosti
5.	Seksualne disfunkcije i spolna disforija: etiologija, prevalencija, klinička slika i tretman **** predati kritički osvrt***
6.	Parafilični poremećaji: etiologija, prevalencija, klinička slika i tretman
7.	Priprema za prvi parcijalni ispit
8.	**Prvi parcijalni ispit**
9.	Abnormalni doživljaj hrane: kako se hranimo?
10.	Poremećaji hranjenja i jedenja: etiologija i prevalencija, klinička slika i tretman
11.	Poremećaji iz spektra shizofrenije i drugi psihotični poremećaji: etiologija, prevalencija, klinička slika i tretman
12.	Savremeni pogled na psihoze
13.	Završna razmatranja, zaključivanje semestra i evaluacija nastave
14.	Priprema za drugi parcijalni ispit
15.	**Drugi parcijalni ispit**
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	**Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu**
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Interaktivna nastava; Analiza studije slučaja; Igranje uloga;
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Seminarski rad (grupni zadatak)	10	10
2.	Kritički osvrt na knjigu (individualni zadatak)	20	20
3.	Prvi parcijalni ispit	35	35
4.	Drugi parcijalni ispit	35	35
		Ukupno: 100 bodova	100%

Napomena:
Provjera znanja studenata bit će organizirana u 8. i u 15. sedmici semestra. U osmoj sedmici student pristupa prvom parcijalnom ispitu; u 15. sedmici drugom parcijalnom ispitu. Sukladno Zakonu o visokom obrazovanju, prva parcijala obuhvaća gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice; dok će drugom parcijalnom biti obuhvaćeno gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra. Prema prijedlogu Odsjeka za psihologiju, student na obje parcijale mora osvojiti minimalno 55%. Student koji je zadovoljio postavljeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra (na primjer, seminarski, portfolio...), završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.
Položen prvi parcijalni ispit nije preduslov za izlazak na drugi parcijalni ispit. U terminu predviđenom za Završnu provjeru znanja i/ili Popravni ispit student polaže onaj segment na kojem nije osvojio minimalno 55% (prvi ili drugi parcijalni ispit). Na završnom ispitu student može dobiti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. U konačnu ocjenu uračunavaju mu se i bodovi koje je zaradio tokom semestra kroz druge oblike aktivnosti.

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

R. br.	Elementi praćenja	Opis
1.	Seminarski rad	Na seminarskoj nastavi student može izbrati da predstavi studiju slučaja/lično iskustvo/tretman/alternativni pogled na etiologiju poremećaja/ knjigu/film/video...Za ovu aktivnost nije predviđen prag prolaznosti od minimalno 55%.
2.	Kritički osvrt na knjigu	U prvom dijelu semestra studenti trebaju odabrati knjigu iz područja psihopatologije i napisati kritički osvrt. Za ovu aktivnost nije predviđen prag prolaznosti od minimalno 55%.
3.	Prvi parcijalni ispit	Na prvom parcijalnom ispitu student polaže gradivo do 8. sedmice. Student je položio parcijalni ispit ako je postigao rezultat od minimalno 55% .
4.	Drugi parcijalni ispit	Na drugom parcijalnom ispitu student polaže gradivo od 9. do 14. sedmice. Student je položio parcijalni ispit ako je postigao rezultat od minimalno 55% .

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* Američka psihijatrijska udruga (2014). *Dijagnostički i statistički priručnik za duševne poremećaje (DSM 5*). Jastrebarsko: Naklada Slap (poglavlja Poremećaji ličnosti, Alternativni DSM-5 model za poremećaje ličnosti, Seksualne disfunkcije, Rodna disforija, Parafilični poremećaji, Poremećaji hranjenja i jedenja, i Poremećaji iz spektra shizofrenije i drugi psihotični poremećaji.
	Dodatna Begić, D. (2014). *Psihopatologija*. Zagreb: Medicinska naklada. Davison, G. C. i Neale, J. M. (1999). *Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja*. Jastrebarsko: Naklada Slap (poglavlja 10, 12, 13, i 14). Delić, A., Hrustić, M., Perić, N. i Šabović, J. (2012). *Priručnik psihosocijalne intervencije za osobe oboljele od shizofrenije*. Tuzla: Duero d.o.o. Dutton, K. (2012). *The wisdom of psychopaths*. Canada: Doubleday. Hall, W. (2012). *Vodič za skidanje sa psihijatrijskih lijekova: pristup smanjenja štete.* Sarajevo: Metanoia. Kecmanović, D. (1992). *Kako živjeti sa shizofrenim bolesnikom*. Sarajevo: Uniprint. Mason, P.T. i Kreger, R. (2003). *Prestanite hodati po ljuskama jajeta*. Zagreb: Jesenski i Turk. Neala Ambrosi-Randić, N. (2004). *Razvoj poremećaja hranjenja*. Jastrebarsko: Naklada Slap. Singer Kaplan, H. (2003). *Psihoterapija poremećaja seksualne želje: problemi spolnog funkcioniranja*. Jastrebarsko: Naklada Slap. Svab, D. (2014). Naš mozak-to smo mi: od materice do Alchajmera. Beograd: Plato. Treasure, J., Schmidt, U. i Van Furth, E. (2009). *Poremećaji ishrane*. Beograd: Medicinska knjiga.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Psihologija</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Psihologija boli</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PSI 361</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>Izborni</td><td>ECTS</td><td>2</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I</td><td>Semestar</td><td>V</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">-</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">BHS</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr. sc. Kristina Sesar</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet:
E-mail: kristina.sesar@ff.sum.ba
Telefon:</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Online konsultacije, po dogovoru</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">Predavanja: 2 Seminar: 0 Vježbe: 0</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Značenje sintagme 'psihologija boli'. Teorije boli. Kontekstualne osobitosti doživljaja boli. Individualne razlike u doživljaju boli (spol, osobine ličnosti, kulturne i rasne razlike). Vrste boli. Psihološka stanja i bol. Hronična bol i psihopatologija. Psihološka procjena boli. Psihološki tretmani boli. Uloga psihologa u zdravstvenim centrima za tretman boli.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Cilj kolegija je da studenti nauče kako se psihologija, kao znanost i struka, teorijski i praktično odnosi prema doživljaju boli. Polaznici trebaju usvojiti specifična znanja o prirodi boli.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Studenti će savladati osnovne pojmove iz područja psihologije boli. Također će usvojiti znanja o mjerenju i tretmanu boli iz psihološke perspektive, kao i o značaju uloge psihologa u interdisciplinarnom kontekstu liječenja boli.</td></tr>
</table>

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Predstavljanje plana i programa predavanja
2.	Bol i patnja kao mehanizmi za preživljavanje te rast i razvoj ličnosti
3.	Kako percipiramo bol (teorije o boli)
4.	Holistički pristup u tumačenju boli i patnje
5.	Komunikacija kao alat za smanjenje boli i patnje
6.	Placebo i nocebo ** predati kritički osvrt*
7.	Priprema za prvi parcijali ispit
8.	**Prvi parcijalni ispit**
9.	Procjena boli
10.	Tretmani boli
11.	"Tijelo boli"
12.	Svjesnost: put ka izlasku iz bola i patnje
13.	Završna razmatranja, zaključivanje semestra i evaluacija nastave
14.	Priprema za drugi parcijali ispit
15.	**Drugi parcijalni ispit**
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	**Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu**
18.	

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave (oblici i metode)</td><td>Interaktivna nastava; Radionice; Debata; Praktičan rad na terenu; Analiza studije slučaja.</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>
Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R.br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Kritički osvrt na knjigu</td><td>20</td><td>20</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Prvi parcijalni ispit</td><td>40</td><td>40</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Drugi parcijalni ispit</td><td>40</td><td>40</td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Napomena:
Provjera znanja studenata bit će organizirana u 8. i u 15. sedmici semestra. U osmoj sedmici student pristupa prvom parcijalnom ispitu; u 15. sedmici drugom parcijalnom ispitu. Sukladno Zakonu o visokom obrazovanju, prva parcijala obuhvaća gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice; dok će drugom parcijalnom biti obuhvaćeno gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra. Prema prijedlogu Odsjeka za psihologiju, student na obje parcijale mora osvojiti minimalno 55%. Student koji je zadovoljio postavljeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.
Položen prvi parcijalni ispit nije preduslov za izlazak na drugi parcijalni ispit. U terminu predviđenom za Završnu provjeru znanja i/ili Popravni ispit student polaže onaj segment na kojem nije osvojio minimalno 55% (prvi ili drugi parcijalni ispit). Na završnom ispitu student može dobiti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. U konačnu ocjenu uračunavaju mu se i bodovi koje je zaradio tokom semestra kroz druge oblike aktivnosti.
Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

<table>
<tr><th>R.br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Opis</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Kritički osvrt na knjigu</td><td>U prvom dijelu semestra studenti trebaju napisati kritički osvrt na jednu od predloženih knjiga. Za ovu aktivnost nije predviđen prag prolaznosti od minimalno 55%.</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Prvi parcijalni ispit</td><td>Na prvom parcijalnom ispitu student polaže gradivo do 8. sedmice. Student je položio parcijalni ispit ako je postigao rezultat od minimalno 55% .</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Drugi parcijalni ispit</td><td>Na drugom parcijalnom ispitu student polaže gradivo od 9. do 14. sedmice. Student je položio parcijalni ispit ako je postigao rezultat od minimalno 55% .</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</td></tr>
</table>

	a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	***Obavezna*** Alispahić, S. (2016). *Psihologija boli.* Sarajevo: Filozofski fakultet (elektronska publikacija): http://www.ff-eizdavastvo.ba/Books/Psihologija_boli.pdf Lipton, B. H. (2006). *Biologija vjerovanja*. Zagreb: Školska knjiga, poglavlje 5. Tolle, E. (2004). *Moć sadašnjeg trenutka*. Beograd : Čarobna knjiga, poglavlje 2. Tolle, E. (2005). *Nova zemlja*. Zagreb : V.B.Z. d.o.o., poglavlja 5 i 6
	Dodatna Alexander, J. (2012). *The Hidden Psychology of Pain*. Bloomington: Balboa Press Alispahić, S. (2017). Primjena svjesne usredotočenosti (mindfulness) u tretmanu hronične boli. *Četvrti sarajevski dani psihologije*, Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu (Zbornik radova, str. 147-158). Alispahić, S. i Godinjak, A. (2018). *(R)evolucija odnosa ljekar-pacijent*. Sarajevo: TDP. Buljan, D. (2015). *Konzultativno-suradna psihijatrija*. Jastrebarsko: Naklada Slap. Hadjistavropulos, T. i Craig, K. D. (2004). *Pain. Psychological Perspectives*. London: Lawrence Erlbaum Associates Publishers. Huston, G. (2015). *PAIN. An Owner's Manual : Intimate conversations about pain*. Los Angeles : Teen Pain Press. Koprek, I. (2014). Bol — izazov i poticaj. Filozofijsko–teologijski esej o boli. *Obnov. život, 69*, 1, 71– 81. Mayo Clinic (2005). *O kroničnoj boli*. Praktični savjeti za aktivniji život. Zagreb: Medicinska naklada. Przekop, P. (2015). *Pobedite hronični bol. Umom protiv bola*. Novi Sad: Psihopolis. Van Griensven, H., Strong, J., i Unruh, A. (2013). *Pain: a textbook for health professionals*. Churchill Livingstone. **<u>Prijedlozi knjiga za kritički osvrt:</u>** Blekbern, E. i Epel, E. (2017). *Telomere. Ključ dugovečnosti.* Beograd: Laguna. Bomon, Dž. (2013). *Moć praštanja.* Beograd: Leo commerce. Dalke, R. (2013). *Bolest kao govor duše*. Beograd: Laguna. Detlefsen, T. i Dalke, R. (2012). *Bolest kao put*. Beograd: Laguna. Dispenza, J. (2015). *Placebo ste vi.* Zagreb: Makronova. Dispenza, J. (2017). *Ostvari svoje neograničene sposobnosti*. Zagreb:

	Planetopija. Dispenza, J. (2017). *Stvorite novo ja*. Beograd: Leo commerce. Drakulić, S. (2007). *Frida ili o boli*. Zagreb: Profil proza. Hay, L. L. i Šulc, M. L. (2013). *Sve je dobro.* Beograd : Leo commerce Hay, L. (1984). *Kako da izlečite svoj život*. Beogad : VERBA. Hayes, C. S. (2017). *Izađi iz svog uma u svoj život*. Banja Luka : MyBook d.o.o. Ortner, N. (2016). *Tapkanje kao rešenje za oslobađanje od bola*. Beograd : VERBA. Tolle, E. (2004). *Moć sadašnjeg trenutka*. Beograd : Čarobna knjiga.

UNIVERZITET U SARAJAVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Odsjek za psihologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">PSIHOLOGIJA HUMORA</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>Fil PSI 574</td><td>Status
(obavezni ili izborni)</td><td>IZBORNI</td><td>ECTS</td><td></td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>drugi</td><td>Semestar</td><td></td><td>Akademska godina</td><td>2022/2023
2023/2024
2024/2025</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">BHS</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr.sc Jadranka Kolenović Đapo, redovni profesor</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 156
E-mail:jadranka.kolenovic-djapo@ff.unsa.ba
Telefon: 253 145</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">ponedjeljak: 10:00-13:00
utorak: 10.00 do 12.00</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td></td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">Predavanja 2; seminar_____; vježbe 1</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">U okviru ovog kolegija obrađuje se sljedeće gradivo: Teorijski modeli humora: psihoanalitički, kognitivni, razvojni, socijalni. Ličnost u dispozicijskoj domeni Humor u okviru feneomenološkog pristupa. Humor i pozitivna psihologija. Struktura i funkcija smisla za humor. Funkcija smijeha. Mjerenje smisla za humor i drugih duhovitih sintagmi. Programi za unapređenje smisla za humor.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Cilj nastavnog predmeta je stjecanje znanja o različitim tumačenjima humora i važnosti smisla za humor na intrapersonalnoj i interpersonalnoj razini. Također, cilj je podučiti studente o posljedicama neadekvatnog načina korištenja humora u različitim životnim područjima; te ih osposobiti kako da kostrukt smisao za humor istražuju na različitim dobnim skupinama i s obzirom na istraživačke probleme.</td></tr>
</table>

Ishodi učenja	**Znanje**: Očekuje se od studenta koji pohađa ovaj kolegij da razumije složenost ovog psihološkog konstrukt, te da na sistematičan način nadogradi znanje iz psihologije ličnosti, odnosno nauči distinkcije između smisla za humor kao dispozicijskog obilježja i drugih duhovitih sintagmi. **Vještine**: Studenti će biti osposobljen da kritički ocjeni trenutačni stupanj spoznaje iz područja psihologije humora; evaluira metodološke nedostatke u ranijim istraživanjima i razvije kapacitet da ponudi alternativna rješenja. **Kompetencije**: Nakon odslušanog kolegija student će razviti kompetencije koje će mu omogućiti da samostalno istražuje potencijal koji ima humor u svakodnevnom životu; socijalne vještine koje će mu omogućiti primjenu programa za unapređenje smisla za humor u obrazovnom i općenito organizacijskom kontekstu.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Orijentacijska sedmica.
2.	Definicije humora. Različiti teorijski pristupi proučavanja humora. Mjerenje humora.
3.	Psihodinamski pristup humora: S. Freud i E. Kris
4.	Kognitivne teorije. Mjerenje humora u okviru ove teorije. Inteligencija i humor. Primjena testova za mjerenje razumijevanja i stvaranja humora.
5.	Razvojne teorije humora. Primjena testova za mjerenje humora kod djece.
6.	Humor u faktorskim teorijama ličnosti. Predstavljanje i rasprava rezulata istraživanja dobivenih na bosanskohercegovačkom uzorku.
7.	Humor i pojam o sebi.
8.	Prvi parcijalni ispit
9.	Uloga humora u socijalnim interakcijama (Gledanje komedije »Kamerni teatar«)
10.	Humor i psihološka dobrobit. Humor i smijeh. Analiza komedija. (gostujući profesor)
11.	Programi za unapređenje smisla za humor (praktično-drugi dio)
12.	Korištenje humora na društvenim mrežama.
13.	Programi za unapređenje smisla za humor (praktično –drugi dio)
14.	Humor u nastavi. Humor kao stratregija suočavanja sa stresom.
15.	Drugi parcijalni ispit
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Monološki/predavački metod (predavanja), interaktivna nastava, analitički i demonstraciji pristup, praktični rad.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Praktični rad	20	20
2.	Analiza naučnog članka	20	20
2.	Prvi parcijalni ispit		30
3.	Drugi parcijalni ispit		30
4.	Završni ispit		0*
		Ukupno: _____bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- čitanje originalnih naučnih članaka
- praktični rad
- dva parcijalna ispita
- završni ispit za studente koji ne završe obaveze na predmetu sa 15. sedmicom

*Napomena:

Provjera znanja studenata bit će organizirana u 8. i u 15. sedmici tokom semestra. U osmoj sedmici student pristupa prvom parcijalnom ispitu; u 15. sedmici drugom parcijalnom ispitu. Sukladno Zakonu o visokom obrazovanju, prva parcijala obuhvaća gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, dok će drugom parcijalom biti obuhvaćeno gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra.

Prema prijedlogu Odsjeka za psihologiju, student na obje parcijale mora osvojiti minimalno 55%. Student koji je zadovoljio postavljeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra (prisustvo nastavi, esejski rad, kviz znanja, praktikum itd), završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.

Student koji nije prešao prag od 55 % na prvom parcijalnom ispitu, ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu i oba segmenta polaže u terminu predviđenom za Završnu provjeru znanja i/ili Popravni ispit. Na završnom ispitu može dobiti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. Pri tome mu se uračunavaju i bodovi koje je prethodno kroz ostale aktivnosti prikupio tokom semestra.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna:* Bergson, H. (1961). *Smijeh. Esej o znanju komičnog*. Zagreb: Znanje. Critchley, S. (2007). *O humoru*. Zagreb: Algoritam. Kolenović-Đapo., J. (2012). *Psihologija humora: teorije, metode i istraživanja. Sarajevo: Svjetlost.*
	Dodatna *Naučni i stručni članci iz tekuće periodike*
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJAVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Odsjek za psihologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">IP PSIHOLOGIJA SPORTA</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PSI 462</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>izborni</td><td>ECTS</td><td>4 ECTS</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>drugi</td><td>Semestar</td><td>prvi</td><td>Akademska godina</td><td>2022/2023
2023/2024
2024/2025</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">BHS</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr.sc Jadranka Kolenović Đapo, redovni profesor</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 156
E-mail:jadranka.kolenovic-djapo@ff.unsa.ba
Telefon: 253 145</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Dostupni na web stranici Filozofskog fakulteta UNSA</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td></td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">Predavanja 1; seminar_____; vježbe: 1</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">U okviru ovog kolegija obrađuje se sljedeće gradivo: Razvoj psihologije sporta i primjena psiholoških spoznaja na područje sporta. Odnos ličnosti i sporta. Značaj kognitivnih sposobnosti u sportu. Socijalna psihologija i sport. Motivacija i samopouzdanje u sportu. Uloga trenera. Komunikacija u sportu. Poremećaji hranjenja kod sportista. Psihološki činitelji u rehabilitaciji nakon ozljeda kod sportaša.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Studenti će dobiti temeljna znanja iz psihologije sporta, steći uvid u ulogu psiholoških činitelja u trenažnom procesu, sportskom uspjehu i neuspjehu, te se upoznati sa osnovnim principima savjetodavnog, edukativnog i istraživačkog rada sa sportašima.</td></tr>
</table>

Ishodi učenja	Očekuje se da će studenti razviti kompetencija adekvatnog metoda pri procjeni ličnosti sportaša, te da će moći primijeniti spoznaje iz ovog područja u praksi. Prije svega očekuje se da će studenti biti potaknuti da razvijaju ovo područje i pokažu interes za izučavanje složenog života sportaša.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Orijentacijska sedmica.
2.	Psihologija sporta:ciljevi, zadaci, metode istraživanja
3.	Odnos ličnosti i sporta u različitim sportskim dsciplinama. Ličnost uspješnih i vrhunskih sportaša. Primjena modela ličnosti u procjeni ličnosti sportaša.
4.	Kognitivne sposobnosti kod sportaša. Uloga pažnje
5.	Razine pobuđenosti u različitim sportovima i razvijanje strategija prilagodbe u stanju povišene ili snižene pobuđenosti
6.	Kognitivno-bihevioralne intervencije (gostujući predavač)
7.	Studentske prezentacije naučnih članaka iz oblasti koja je obrađivana
8.	Prva polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Motivacija i samopouzdanje
10.	Socijalna psihologija i sport (komunikacija; uzročne atrubucije u sportu)
11.	Socijalna psihologija i sport (struktura i dinamika u ekipnim sportovima; utjecaj publike na uspjeh u sportu)
12.	Razvoj sportske ličnosti kod djece i mladih: uloga roditelja i trenera
13.	Psihološka priprema sportaša: praktični rad
14.	Psihobiologija sporta i vježbanja
15.	Druga polusemestralna provjera znanja
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	interaktivna nastava, praktične vježbe; terenski rad, studije slučaja
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prezentacije i/ili terenski rad	20	20
2.	Prvi parcijalni ispit		40
3.	Drugi parcijalni ispit		40
4.	Završni ispit		0*
		Ukupno: _____bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Prezentacije naučnih članaka ili terenski rad (što će ovisiti o broju prijavljenih studenata za izborni kolegij).
- dva parcijalna ispita
- završni ispit za studente koji ne završe obaveze na predmetu sa 15. sedmicom

*Napomena:
Provjera znanja studenata bit će organizirana u 8. i u 15. sedmici tokom semestra. U osmoj sedmici student pristupa prvom parcijalnom ispitu; u 15. sedmici drugom parcijalnom ispitu. Sukladno Zakonu o visokom obrazovanju, prva parcijala obuhvaća gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, dok će drugom parcijalom biti obuhvaćeno gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra.
Prema prijedlogu Odsjeka za psihologiju, student na obje parcijale mora osvojiti minimalno 55%. Student koji je zadovoljio postavljeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra (prisustvo nastavi, esejski rad, kviz znanja, praktikum itd), završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.
Student koji nije prešao prag od 55 % na prvom parcijalnom ispitu, ne može

	pristupiti drugom parcijalnom ispitu i oba segmenta polaže u terminu predviđenom za Završnu provjeru znanja i/ili Popravni ispit. Na završnom ispitu student može ostvariti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima; također, udovoljavajući kriteriju 55%. u konačnu ocjenu uračunavaju se i bodovi koje je student prikupio kroz druge aktivnosti tokom semestra.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna:* 1. Cox. R. H. (2005). *Psihologija sporta: koncepti i primjene*. Naklada Slap: Jastrebarsko. 2. Bosnar., K., Balent., B. (2009). *Uvod u psihologiju sporta*. Priručnik za sportske trenere. Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
	Dodatna *Izvorni znanstveni i/ili stručni članci iz tekuće periodike.*

UNIVERZITET U SARAJAVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

Odsjek	Odsjek za psihologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	**Socijalna psihologija 2**				
Šifra/kod	FIL PSI 317	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	I	Semestar	VI	Akademska godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Položen ispit iz predmeta Socijalna psihologija 1 (FIL PSI 313)				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr.sc Jadranka Kolenović Đapo, redovni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 156 E-mail:jadranka.kolenovic-djapo@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-145	Termin konsultacija	ponedjeljak: 10:00-13:00 utorak: 10:00 -12:00	
Saradnik	Ime i prezime	Katarina Mišetić, MA, asistent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 201 E-mail: katarina.misetic@hotmail.com Tel: 033/253-221	Termin konsultacija	Utorak: 12:00-15:00 Srijeda: 12:00-14:00	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 2; seminar_____; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Pojam o sebi. Izvori samospoznaje. Samopoštovanje. Samopredstavljanje. Stvaranje dojmova. Samopercepcija. Tačnost percipiranja osoba. Neverbalno ponašanje. Značaj stavova. Strukturalni i funkcionalni pristup. Mjerenje stavova. Organizacija i promjena stava. Teorija ravnoteže. Načelo kongruentnosti. Kognitivna disonanca. Stavovi i ponašanja. Persuazija. Komunikacijski model persuazije: karakteristike poruke, izvora primatelja i kanala komunikacije. Otpornost na persuaziju.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Studenti će biti upoznati sa značajem subjektivnog tumačenja socijalne okoline i njegovog djelovanja na ponašanje. Također, naučit će kako ljudi stvaraju dojmove o drugim ljudima i moguće pogreške pri stvaranju dojmova. Na ovom kolegiju studenti će ovladati temeljnim znanjem o stavovima i njihovom mijenjanju.				
Ishodi učenja	**Znanje**: usvajanje teorija socijalne percepcije **Vještine**: usvajanje vještina konstrukcije i primjene skale stavova prema socijalnim problemima **Kompetencije**: sposobnost elaboriranja i tumačenja društvenih problema iz socio-psihološke perspektive				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Socijalna spoznaja: Kako razmišljamo o socijalnom svijetu?
2.	Kontrolirana socijalna spoznaja. Spoznavanje drugih ljudi. Implicitne teorije ličnosti.
3.	Stvaranje dojmova. Točnost percipiranje osoba. Stereotipiziranje.
4.	Pojam o sebi. Izvori samospoznaje. Samootkrivanje. Samopredstavljanje.
5.	Socijalno-kognitivni pristup: atribucije.
6.	Teorije atribucije.
7.	Primjena atribucijskih teorija.
8.	Prva polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Stavovi.
10.	Predrasude.
11.	Stereotipi.
12.	Persuazija. Mijenjanje stavova mijenjanjem ponašanja. Kognitivna disonanca. Psihološki apeli.
13.	Grupne prezentacije
14.	Grupne prezentacije
15.	Grupne prezentacije
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Monološki/predavački metod (predavanja), diskusije (predavanja i vježbe), analitički i demonstracioni pristup, video prezentacije izvornih eksperimenata iz socijalne psihologije
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Konstrukcija i primjena skale za mjerenje stavova ili Grupne prezentacije na odabranu temu	20	20
2.	Polusemestralna provjera znanja		30
3.	Završni ispit- pisana provjera znanja		50
Ukupno: _____bodova			100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Samostalan rad u konstrukciji i primjeni skale stavova
- Polusemestralnu provjeru znanja
- Integralni pismeni ispit

*Napomena:
U osmoj sedmici student pristupa polusemestralnoj provjeri znanja. Bodovi koje student osvoji na provjeri znanja bit će uračunati u ukupan zbir bodova na kolegiju. Uslov za položen predmet je položen završni ispit. Uz položen završni ispit, bodovima ostvarenim na ispitu pridružuju se bodovi ostvareni u ostalim segmentima aktivnosti do formiranja konačne ocjene.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna:*

	1. Aronson, E., Wilson, T. D., Akert, R. M. (2005). Socijalna psihologija. Zagreb: Mate. (III, IV, V, VII, XIII poglavlje) 2. Havelka, N., Kuzmanović, B., Popadić, D. (1998). *Metode i tehnike socijalnopsiholoških istraživanja*. Beograd: Centar za primenjenu psihologiju Društva psihologa Srbije. (poglavlje: Ispitivanje i merenje stavova, 185 – 239) 3. Hewstone, M. i Stroebe, W. (2003). *Socijalna psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap. (str. 99 -120; 195 - 232).
	Dodatna: Izvorni članci iz tekuće znanstvene periodike
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJAVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Odsjek za psihologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">TEORIJE LIČNOSTI</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>Fil PSI 311</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>6</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>prvi</td><td>Semestar</td><td>peti</td><td>Akademska godina</td><td>2022/2023
2023/2024
2024/2025</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">BHS</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr.sc Jadranka Kolenović Đapo, redovni profesor</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 156
E-mail:jadranka.kolenovic-djapo@ff.unsa.ba
Telefon: 253 145</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">ponedjeljak: 10:00-12:00
srijeda: 10:00 -12:00
petak: 12:00-13:00</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr.sc Jadranka Kolenović Đapo, redovni profesor</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td></td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">Predavanja 2; seminar_____; vježbe 2</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">U okviru ovog kolegija obrađuje se sljedeće gradivo: Definiranje ličnosti i domene izučavanja ličnosti. Izvori podataka ličnosti i istraživačke metode u psihologiji ličnosti. Kriteriji razlikovanja i vrednovanja teorija ličnosti. Klasične teorije ličnosti: psihoanalitički i neoanalitički pristup. Obrambeni mehanizmi ličnosti. Humanistički pristup ličnosti. Kognitivno-kostruktivistički pristup ličnosti.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Cilj nastavnog predmeta je stjecanje znanja o različitim tumačenjima ličnosti i mogućoj primjeni pojedinih teorija. Također, cilj je podučiti studente klasičnim teorijama ličnosti i razviti kritičko mišljenje u svjetlu novih spoznaja i nalaza istraživanja.</td></tr>
</table>

Ishodi učenja	Očekuje se da će studenti na kraju imati uvid u različite teorijske pristupe u području psihologije ličnosti. Očekuje se da će studenti razviti kompetencije adekvtnog metoda pri procjeni ličnosti. Očekujemo da će student biti u mogućnosti integrirati studije slučaja sa teorijama ličnosti; odnosno moći će primijeniti spoznaje teorija ličnosti u praksi.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Predmet i zadaci psihologije ličnosti.
2.	Definicije ličnosti. Različiti teorijski pristupi proučavanja ličnosti.
3.	Mjerenje ličnosti. Izvori podataka ličnosti.
4.	Pregled istraživačkih metoda u psihologiji ličnosti
5.	Psihodinamski pristup.
6.	Mehanizmi odbrane.
7.	Revizija psihodinamskog pristupa: individualna psihologija.
8.	Prva semestralna provjera znanja studenata
9.	Analitička teorija ličnosti
10.	Neoanalitičari: Karen Kornay I Erih Fromm
11.	Teorije motivacije: Henry Murray
12.	Humanistička terorija A. Maslow
13.	Fenomenološka teorija C. Rogers
14.	Kognitivno-kostruktivistički pristup ličnosti.
15.	Kognitivna teorija G. Kelley
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	predavanja, vježbe interaktivna nastava, analitički i demonstracioni pristup
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prezentacija/esejski rad /kritički osvrt/na zadanu temu.		10+10
2.	Prvi parcijalni ispit - pisana provjera znanja		30
3.	Završni ispit - pisana provjera znanja		50
		Ukupno: _____bodova	100%

Na završnom ispitu student/studentica treba postići minimalno 55 % kako bi stekao/la pravo na upis konačne ocjene.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna:* 1. Hall, K. S., Lindzey, G. (1983). *Teorije ličnosti*. Beograd: Nolit (poglavlja: 4. Jungova analitička teorija (str. 122-160); 5: Sociopsihološke teorije: Adler, Fromm i Horney str. 161 - 181) 2. Fulgosi, A. (1994). Psihologija ličnosti. Zagreb: Školska knjiga (poglavlje Kellyeva teorija ličnosti) 3. Larsen, R. J., Buss, D. M. (2008). *Psihologija ličnosti: domene znanja o ljudskoj prirodi*. Jastrebarsko: Naklada Slap. (poglavlje 1: Uvod: str. 1-57; poglavlje 3: Intrapsihička domena 270-336. Poglavlje: motivacija
	Dodatna Kolenović – Đapo, J., Drače, S., Hadžiahmetović, N. (2015). *Psihološki mehanizmi odbrane.Teorijski pristupi, klasifikacija i vodič za vježbe.* Sarajevo: Filozofski fakultet. (poglavlje: Klasifikacija i funkcija odbrambenih mehanizama)
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

Odsjek	Odsjek za psihologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Klinička procjena				
Šifra/kod	FIL PSI 413	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	6
Ciklus studija	Drugi	Semestar	Zimski	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski, hrvatski i srpski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Enedina Hasanbegović-Anić, redovni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 163 E-mail: enedina.hasanbegovic@ff.unsa.ba nina_hasanbegovic@yahoo.com Telefon: 033 253 174	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime	Delila Lisica, MA, asistent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 201 E-mail: delila.lisica@ff.unsa.ba delila.lisica@gmail.com Telefon: 033 253 221	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 2 sata Vježbe: 2 sata				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Ciljevi i proces kliničke procjene. Etika kliničke procjene. Kategorijalni i dimenzionalni klasifikacijski sistemi. Klinički intervju. Opažanje i samoopažanje. Klinička procjena sposobnosti. Neuropsihološka procjena. Procjena ličnosti. Specifičnosti procjene djece. Integracija i interpretacija podataka procjene. Psihološki izvještaj i saopćavanje rezultata procjene.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje sa procesom kliničke procjene u kontekstu postavljenih ciljeva i psihološke etike. Procjena zasnovana na kategorijalnom i dimenzionalnom pristupu. Upoznavanje sa tehnikama provođenja kliničkog intervjua i opažanja, testova sposobnosti, testova ličnosti i neuropsiholoških testova. Ovladavanje osnovama interpretacije i integracije podataka kliničke procjene, te pisanja psihološkog izvještaja.				
Ishodi učenja	Očekuje se da će studenti usvojiti teorijska znanja o metodama procjene te da će steći bazične vještine u primjeni glavnih metoda procjene, uključujući klinički intervju, opažanje i najčešće koroštene kliničke mjerne instrumente. Očekuje se da će savladati osnove interpretacije i integracije podataka procjene, kao i pisanja psihološkog izvještaja uz poštivanje etičkih principa u kliničkoj				

	procjeni i da će stečene kompetence biti u mogućnosti primijeniti u praksi.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta (napomena: nastavnik zadržava pravo izmjene 20% silabusa)	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvod u područje kliničke procjene, predstavljanje plana i programa, literature te načina rada.
2.	Ciljevi i proces kliničke procjene. Etika kliničke procjene.
3.	Kategorijalni i dimenzionalni sistemi klasifikacije duševnih poremećaja.
4.	Klinički intervju.
5.	Opažanje i samoopažanje.
6.	Klinička procjena sposobnosti.
7.	Klinička procjena sposobnosti.
8.	*Polusemestralna provjera znanja*
9.	Procjena ličnosti
10.	Procjena ličnosti.
11.	Neuropsihološka procjena.
12.	Specifičnosti kliničke procjene djece i adolescenata.
13.	Integracija podataka kliničke procjene.
14.	Psihološki izvještaj i saopćavanje rezultata procjene.
15.	Završna razmatranja i zaključivanje semestra.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Monološki / predavački metod, interaktivna nastava, demonstracioni i analitički pristup.</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Praktikum</td><td>20</td><td>20%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Polusemestralna provjera znanja</td><td>30</td><td>30%</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50%</td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:
• Sudjelovanjem u predviđenim aktivnostima tokom semestra i na nastavi
• Polusemestralna provjera znanja
• Integralni pismeni ispit
Napomena:
U osmoj sedmici student pristupa polusemestralnoj provjeri znanja, a osvojeni bodovi bit će uračunati u ukupan zbir bodova na kolegiju. Uslov za položen predmet je položen završni ispit. Uz položen završni ispit, bodovima ostvarenim na ispitu pridružuju se bodovi ostvareni u ostalim segmentima aktivnosti do formiranja konačne ocjene.</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Literatura</td><td>Obavezna
• Biro, M., Butollo, W. (Ur.) (2003). Klinička psihologija. Novi Sad: Katedra za kliničku psihologiju, Ludvig Maximilians Univerzität i Futura publikacije.
• Neitzel, M.T., Bernstain, D.A., Milich, A. (2001). Uvod u kliničku psihologiju. Jastrebarsko: Naklada Slap.
• Ćeranić, S. (2011). Klinička procjena ličnosti i sposobnosti. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Istočno Sarajevo.
• Materijali sa nastave.</td></tr>
<tr><td>Dodatna
• Galić, S. (2002). Neuropsihologijska procjena. Naklada Slap. Opća županijska bolnica, Požega.
• Hunsley, J., Lee, C.M. (2010). Introduction to Clinical Psychology. An Evidence-Based Approach. John Willey & Sons, Inc.
• Američka psihijatrijska udruga (1996). Dijagnostički i statistički priručnik za duševne poremećaje (4. izdanje). Naklada Slap, Jastrebarsko.
• Američka psihijatrijska udruga (2014). Dijagnostički i statistički priručnik za duševne poremećaje, peto izdanje. Naklada Slap, Jastrebarsko.</td></tr>
</table>

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Odsjek za psihologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Osnove traumatske psihologije</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PSI 373</td><td>Status
(obavezni ili izborni)</td><td>Izborni</td><td>ECTS</td><td>2</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>1.</td><td>Semestar</td><td>6.</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023.
2003/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski, hrvatski i srpski jezik</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr. Enedina Hasanbegović-Anić, redovni profesor</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 163
E-mail:
enedina.hasanbegovic@ff.unsa.ba
nina_hasanbegovic@yahoo.com
Telefon: 033 / 253 174</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Prema rasporedu konsultacija</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">/</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: /
E-mail: /
Telefon: /</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">/</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">Predavanja: 2 sata</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Historijski razvoj istraživanja psihološke traume. Definiranje pojmova stresa, krize i traume. Teorijski modeli traumatskog stresa. Specifičnosti provedbe istraživanja u području traumatske psihologije. Vrste traumatskih iskustava, neposredne i dugoročne reakcije na traumu. Rizični i zaštitni faktori u prevladavanju traumatskog stresa. Tretman traume: ciljevi, intervencije i strategije tretmana. Gubitak, proces tugovanja, podrška u tugovanju i intervencije.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Upoznavanje sa konceptom stresa, traume, krize i gubitka. Razumijevanje teorijskih modela i istraživanja traumatskog stresa. Usvajanje osnovnih znanja o posljedicama psihološke traume i gubitka, te načinima njihovog ublažavanja.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Očekuje se da će studenti usvojiti temeljna znanja o ključnim konceptima iz područja traumatske psihologije, te integrirati glavne teorijske i empirijske spoznaje o traumatskom stresu. Moći će prepoznati kratkoročne i dugoročne posljedice traume i gubitka, te će naučiti temeljna načela pružanja podrške traumatiziranim i tugujućim ljudima.</td></tr>
</table>

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Orijentacijska sedmica: predstavljanje plana i programa, literature te načina rada.
2.	Određenje osnovnih pojmova: stres, kriza i trauma.
3.	Historijski pregled istraživanja psihološke traume.
4.	Teorijski modeli traumatskog stresa.
5.	Izvori traumatskog stresa, tipovi trauma.
6.	Ishodi / posljedice traumatskih iskustava.
7.	Problemi istraživanja u području traume i stresa.
8.	*Polusemestralna provjera znanja*
9.	Gubitak: zdrave i patološke reakcije na gubitak.
10.	Proces tugovanja kod djece i odraslih.
11.	Podrška u tugovanju i intervencije.
12.	Rizični i zaštitni faktori u prevladavanju traumatskog stresa.
13.	Tretman traume: ciljevi i intervencije.
14.	Tretman traume: strategije tretmana.
15.	Završna razmatranja i zaključivanje semestra
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Monološki / predavački metod, interaktivna nastava, demonstracioni i analitički pristup.</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Seminarski rad i prezentacija</td><td>20</td><td>20</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Polusemestralna provjera znanja</td><td>30</td><td>30</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:
• Sudjelovanjem u predviđenim aktivnostima tokom semestra i na nastavi
• Polusemestralna provjera znanja
• Integralni pismeni ispit
Napomena:
U osmoj sedmici student pristupa polusemestralnoj provjeri znanja, a osvojeni bodovi bit će uračunati u ukupan zbir bodova na kolegiju. Uslov za položen predmet je položen završni ispit. Uz položen završni ispit, bodovima ostvarenim na ispitu pridružuju se bodovi ostvareni u ostalim segmentima aktivnosti do formiranja konačne ocjene.</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
<tr><td>Literatura</td><td>Obavezna
• Duraković-Belko, E. (2004). Odrednice psihosocijalne prilagodbe mladih ljudi nakon rata (longitudinalna studija), Nepublicirana doktorska disertacija, Filozofski fakultet, Sarajevo.
• Pregrad, J. (ur.) (1996). Stres, trauma, oporavak, Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.
• Zotović, M.(2002). Stres i posledice stresa: Prikaz interakcionističkog teorijskog modela (članak dostupan na interentu).
• Arambašić, L. (ur.) (2000). Psihološke krizne intervencije. Društvo za psihološku pomoć, Zagreb.</td></tr>
</table>

	• Begić, D. (2014). Psihopatologija (drugo dopunjeno i obnovljeno izdanje). Medicinska naklada, Zagreb. • Delić, Đ (2006). Suočavanje sa stresom: uloga osobina ličnosti, okolinskih faktora i kognitivnih procjena. Neobjavljeni diplomski rad. Filozofski fakultet u Sarajevu (*Lazarusov model stresa,* st. 11-18).
	Dodatna • Butollo, W., Krŭsmann, M., Hagl, M. (2000). *Život nakon traume. O psihoterapijskom postupanju sa užasom*. Dom štampe, Zenica. • Arambašić, L. (2005). *Gubitak, tugovanje, podrška*, Jastrebarsko: Naklada Slap. • Ayalon, O. (19995). *Spasimo djecu*, Zagreb: Školska knjiga. • Dyregrov, A. (2001). *Tugovanje djece*, Zagreb: Educa. • Foy, D. W. (1994). *Liječenje posttraumatskog stresnog poremećaja: kognitivno-bihevioralni postupci*, Jastrebarsko: Naklada Slap. • Đapić, R. Sultanović, M., Jahić, Š. (1994). *Psihosocijalna pomoć učenicima i roditeljima u ratu (Zbirka tekstova i radnih materijala za seminar)*. Sarajevo: Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Bosne i Hercegovine, Pedagoški zavod i UNICEF. • Herman, J. L. (1997). *Trauma i oporavak*, Sarajevo: Svjetlost. • Worden, J.W. (2005). *Savjetovanje i terapija u tugovanju: Priručnik za stručnjake u području zaštite mentalnog zdravlja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
Napomene	Nastavnik zadržava pravo izmjene 20% silabusa.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Odsjek za psihologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Razvojna psihopatologija</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PSI 562</td><td>Status
(obavezni ili izborni)</td><td>Obavezni</td><td>ECTS</td><td>6</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>Drugi</td><td>Semestar</td><td>Zimski</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Položen ispit iz predmeta Savjetovanje i psihoterapija FIL PSI 420</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski, hrvatski i srpski jezik</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr. Enedina Hasanbegović-Anić, redovni profesor</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 163
E-mail:
enedina.hasanbegovic@ff.unsa.ba
nina_hasanbegovic@yahoo.com
Telefon: 033 253 174</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Prema rasporedu konsultacija</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Delila Lisica, MA, asistent</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 201
E-mail: delila.lisica@ff.unsa.ba
delila.lisica@gmail.com
Telefon: 033 253 221</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Prema rasporedu konsultacija</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">Predavanja: 2 sata Vježbe: 2 sata</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Odnos psihopatologije i normalnog razvoja. Rizični i zaštitni faktori u razvoju psihopatologije. Psihički poremećaji kod djece i adolescenata: autizam; intelektualne onesposobljenosti; poremećaji ponašanja; enureza i enkopreza; poremećaj pažnje / hiperaktivni poremećaj; poremećaji učenja; depresija, suicid i posljedice gubitka; anksiozni poremećaji; posljedice zlostavljanja i zanemarivanja djece.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Upoznavanje sa općim i specifičnm znanjima i istraživanjima u području razvojne psihopatologije. Specifičnost psihičkih poremećaja u djetinjstvu i adolescenciji sa razvojnog stajališta: etiologija, epidemologija, klinička slika, tok poremećaja i prognoza, procjena, tretman i prevencija.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Očekuje se da će student usvojiti znanja o ključnim principima i konceptima iz područja razvojne psihopatologije. Razumjet će razvojnu perspektivu nastanka i održavanja različitih psihičkih poremećaja kod djece i adolescenata. Očekuje se da će studenti biti u mogućnosti intergrirarti spoznaje iz razvojne psihopatologije sa usvojenim znanjama iz kliničke psihologije i primijeniti ih u praksi u području psihološke procjene, te planiranja i provođenja efikasnih tretmanskih i preventivnih intervencija.</td></tr>
</table>

Sadržaj kolegija / nastavnog predmeta (napomena: nastavnik zadržava pravo izmjene 20% silabusa)	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvod u područje razvojne psihopatologije, predstavljanje plana i programa, literature, te načina rada.
2.	Razvojni pristup: odnos psihopatologije i normalnog razvoja
3.	Rizični i zaštitni faktori u razvoju psihopatologije.
4.	Poremećaj iz spektra autizama.
5.	Intelektualne onesposobljenosti.
6.	Deficit pažnje / hiperaktivni poremećaj
7.	Teškoće u učenju.
8.	*Prva provjera znanja*
9.	Depresija. Suicid.
10.	Posljedice gubitka.
11.	Anksiozni poremećaji.
12.	Poremećaji ponašanja.
13.	Zloupotreba psihoaktivnih supstanci
14.	Zlostavljanje i zanemarivanje djece.
15.	Završna razmatranja i zaključivanje semestra.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Monološki / predavački metod, interaktvina nastava, demonstracioni i analitički pristup.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: **R. br.** / **Elementi praćenja** / **Broj bodova** / **Učešće u ocjeni (%)** 1. Analiza knjige 1 — 10 — 10% 2. Analiza knjige 2 — 10 — 10% 3. Polusemestralna provjera znanja — 30 — 30% 4. Završni ispit — 50 — 50% Ukupno: 100 bodova — 100% Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Sudjelovanjem u predviđenim aktivnostima tokom semestra i na nastavi • Polusemestralna provjera znanja • Integralni pismeni ispit Napomena: U osmoj sedmici student pristupa polusemestralnoj provjeri znanja, a osvojeni bodovi bit će uračunati u ukupan zbir bodova na kolegiju. Uslov za položen predmet je položen završni ispit. Uz položen završni ispit, bodovima ostvarenim na ispitu pridružuju se bodovi ostvareni u ostalim segmentima aktivnosti do formiranja konačne ocjene.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* Wenar, C. (2003). *Razvojna psihopatologija i psihijatrija*: *od dojenačke dobi do adolescencije*. Jastrebarsko: Naklada Slap. Vulić-Prtorić, A. (2001). Razvojna psihopatologija: „Normalan razvoj koji je krenuo krivim putem“. *RFFZd 40*, (17), 161-186. (članak dosupan na internetu). Američka psihijatrijska udruga (2014). *Dijagnostički i statistički priručnik za duševne poremećaje (DSM 5).* Jastrebarsko: Naklada Slap. *Dodatna* Beytien, A. *Autizam iz dana u dan*. Elektronsko izdanje. Carr, A. (1999). *The handbook of child and adolescent clinical psychology.* London & New York: Taylor & Francis Group. Damico, J. S. i sur. (2010). *The Handbook of language and speech disorders*. A John Wiley & Sons Publication. Dyregrov, A. (2001). Tugovanje u djece. Educa.

Essau, C. A. i Conradt, J. (2006). *Agresivnost u djece i mladeži*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
Hadon, M. (2010). *Neobičan događaj sa psom u noći*. Beograd: Laguna
Jovanović, N., Firevski-Jovanović, T. i Jovanović, S. (2009). *Deficit pažnje i hiperaktivnosti dece. Osobenost-dijagnostika-tretman*. Beograd: Beoknjiga.
Kocijan Hercigonja, D., Došen, A., Folnegović-Šmalc, V. i Kozarić -Kovačić, D. (2000). *Mentalna retardacija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
Kostelnik, M. J. i sur. (2003). *Djeca s posebnim potrebama. Priručnik za odgajatelje i roditelje*. Zagreb: Educa.
Muter, V. i Likierman, H. (2010). *Disleksija. Vodič kroz disleksiju, dispraksiju i druge teškoće u učenju.* Zagreb: Kigen.
Prvčić, I. i Rister, M. (2009). *Deficit pažnje/hiperaktivni poremećaj ADHD*. Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Agencija za odgoj i obrazovanje.
Raduly-Zorgo, E. (2010). *Priručnik za podršku za studente s disleksijom*. Elektronsko izdanje.
Rolf, J. i sur. (1990). *Risk and protective factors in the development of psychopathology.* Cambridge University Press.
Sowell, T. (2004). *Einsteinov sindrom*. Inteligentna djeca koja kasno progovaraju. Lekenik: Ostvarenje
Stacey, P. (2005). *Dječak koji je volio prozore. Otvaranje srca i uma djeteta s teškoćama u razvoju*. Lekenik: Ostvarenje.
Tammet, D. (2009). *Rođen jednog plavog dana-moj život između autizma i genijalnosti*. Zagreb: Fraktura.
Taradi, S. (2004). *Fonološki poremećaji*. U: S. Nikolić & M. Marangunić (ur), Dječja i adolescentna psihijatrija, 412-415. Zagreb: Školska knjiga.
Tatalović Vorkapić, S. (2014). *Razvojna psihopatologija* (nastavni materijal). Rijeka: Učiteljski fakultet u Rijeci. Elektronsko izdanje.
Velki, T. (2012). *Priručnik za rad s hiperaktivnom djecom u školi*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
Velki, T. i Romstein, K. (2015). *Učimo zajedno. Priručnik za pomoćnike u nastavi za rad s djecom s teškoćama u razvoju.* Elektronsko izdanje.
Vulić-Prtorić, A. (2004). *Depresivnost u djece i adolescenata*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
Vulić-Prtorić, A. i Cifrek-Kolarić, M. (2011). *Istraživanja u razvojnoj psihopatologiji*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
Winterhoff, M. (2010). *Zašto nam djeca postaju nasilnici*. Vratimo djeci njihovo djetinjstvo. Zagreb: Znanje.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za psihologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Savjetovanje i psihoterapija				
Šifra/kod	FIL PSI 427	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	2.	Semestar	2.	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Položeni ispiti iz predmeta: FIL PSI 415 Psihopatologija, FIL PSI 413 Klinička procjena.				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski, hrvatski i srpski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Enedina Hasanbegović-Anić, redovni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 163 E-mail: enedina.hasanbegovic@ff.unsa.ba nina_hasanbegovic@yahoo.com Telefon: 033 253 174	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime	Delila Lisica, MA, asistent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 201 E-mail: delila.lisica@ff.unsa.ba delila.lisica@gmail.com Telefon: 033 253 221	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 2 sata Vježbe: 2 sata				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Definiranje osnovnih pojmova u savjetovanju i psihoterapiji. Savjetovatelj / terapeut kao osoba sa terapijskim učinkom. Tok savjetovanja i psihoterapije. Zajednički ciljevi i tehnike. Terapijski odnos. Grupna terapija, obiteljska terapija i terapija parova. Supervizija u savjetovanju i psiohoterapiji. Etička pitanja u savjetodavnoj / psihoterapijskoj praksi. Istraživanja efikasnosti savjetovanja i psihoterapije. Psihoanalitička psihoterapija. Bihevioralna terapija. Kogitivno-bihevioralna terapija. Terapija usmjerena na osobu. Geštalt terapija. Terapija obiteljskih sistema.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje sa osnovnim ciljevima i svrhom savjetovanja i psihoterapije. Specifičnosti individualne, grupne, obiteljske terapije i terapije parova. Etička načela i etička pitanja i dileme. Razumijevanje faktora koji utiču na formiranje odnosa klijent – terapeut, te na ishod tretmana. Proces supervizije. Sticanje osnovnih znanja o modelima, problemima i rezultatima istraživanja efikasnosti savjetovanja i psihoterapije. Upoznavanje sa teorijskim i praktičnim osnovama pojedinih pravaca u savjetovanju i psihoterapiji, uključujući terapijski proces, glavne terapijske tehnike i postupke, područja primjene, te njihove doprinose i ograničenja.				
Ishodi učenja	Očekuje se da će studenti usvojiti osnovna znanja o procesu i ishodima savjetovanja i psihoterapije. Preispitat će vlastite stavove i vjerovanja o savjetovanju / psihoterapiji, terapeutu kao osobi i profesionalcu, te vlastiti sistem vrijednosti u kontekstu etičkih pitanja. Razumijet će glavne pojmove i obilježja terapijskog procesa i primjene psihoanalitičke, bihevioralne, kognitivno-bihevioralne, geštalt terapije, terapije usmjerene na osobu i sistemske porodične terapije.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Orijentacijska sedmica: predstavljanje plana i programa, literature te načina rada.
2.	Savjetovanje i psihoterapija**:** definiranje osnovnih pojmova. Savjetovatelj / psihoterapeut kao osoba sa terapijskim učinkom.
3.	Tok savjetovanja i psihoterapije. Zajednički ciljevi i tehnike. Terapijski odnos.
4.	Grupna terapija. Terapija parova. Obiteljska terapija.
5.	Supervizija u savjetovanju i psihoterapiji.
6.	Etička pitanja u savjetodavnoj / psihoterapijskoj praksi.
7.	Istraživanja efikasnosti savjetovanja i psihoterapije.
8.	*Polusemestralna provjera znanja*
9.	Psihoanalitička terapija.
10.	Bihevioralna terapija.
11.	Kognitivno-bihevioralna terapija.
12.	Terapija usmjerena na osobu.
13.	Geštalt terapija.
14.	Terapija obiteljskih sistema.
15.	Završna razmatranja i zaključivanje semestra.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Monološki / predavački metod, interaktivna nastava, demonstracioni i analitički pristup.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: **R. br.** / **Elementi praćenja** / **Broj bodova** / **Učešće u ocjeni (%)** 1. Analiza knjige 1 — 10 — 10% 2. Analiza knjige 2 — 10 — 10% 3. Polusemestralna provjera znanja — 30 — 30% 4. Završni ispit — 50 — 50% Ukupno: 100 bodova — 100% Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Sudjelovanjem u predviđenim aktivnostima tokom semestra i na nastavi • Polusemestralna provjera znanja • Integralni pismeni ispit Napomena: U osmoj sedmici student pristupa polusemestralnoj provjeri znanja, a osvojeni bodovi bit će uračunati u ukupan zbir bodova na kolegiju. Uslov za položen predmet je položen završni ispit. Uz položen završni ispit, bodovima ostvarenim na ispitu pridružuju se bodovi ostvareni u ostalim segmentima aktivnosti do formiranja konačne ocjene.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* • Corey, G. (2004). Teorija i praksa psihološkog savjetovanja i psihoterapije. • Nietzel, M.T., Bernstain, D.A., Milich A. (2001). Uvod u kliničku psihologiju. • Biro, M., Butollo, W. (Ur.) (2003). *Klinička psihologija*. Novi Sad: Katedra za kliničku psihologiju, Ludvig Maximilians Univerzität i Futura publikacije. • Materijali s nastave
	Dodatna • Srna, J. (2012). Savjetovanje i psihoterapija. Zavod za udžbenike Beograd. • Nelson-Jones, R. (2007). Praktične vještine u psihološkom savjetovanju i pomaganju. Naklada Slap. • Gruden, M., Gruden, Z., Gruden, V. (2006). Primijenjena psihoterapija. Medicinska naklada Zagreb.

	• Gruden, Z. (1996). Dječja psihoterapija. Medicinska naklada – Zagreb. • Dumont, F., Corsini, R.J. (2003.). Šest terapeuta i jedan klijent. Naklada Slap: Jastrebarsko. • Ellis, A. i Dryden, W. (2001.). Racionalno-emocionalna bihevioralna terapija, Naklada Slap, Jastrebarsko. • Beck, J.S. (2011). Kognitvina terapija. Naklada Slap. • Mearns, D., Thorne, B. (2010). Savjetovanje usmjereno na osobu. Naklda Slap. • Vukosavljević-Gvozden, T. (2007). Teorija i praksa psihoterapije i savjetovanja. Centar za primenjenu psihologiju.
Napomene	Nastavnik zadržava pravo izmjene 20% silabusa.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za psihologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovi anatomije i fiziologije CNS-a				
Šifra/kod	FIL PSI 115	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	I	Semestar	I	Ak. godina	2022/23 2023/24 2023/25
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	-				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr Eldan Kapur			
	Kontakt podaci	Kabinet:Medicinski fakultet Sarajevo E-mail:eldan.kapur@mf.unsa.ba Telefon:033/665-949	Termin konsultacija	U dogovoru sa studentima	
Saradnik	Ime i prezime	-			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja ___2___; seminar____1___; vježbe___-____				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Anatomska i funkcionalna podjela nervnog sistema. Neuroanatomska terminologija. Orijentacija u CNS-u. Elementi građe (neuron, neuroglija, sinapsa). Morfologija CNS-a. Pregled glavnih senzibilnih, motornih i senzornih puteva CNS-a. Vaskularizacija i ovojnice CNS-a. Cerebrospinalni likvor. Opšti principi organizacije perifernog nervnog sistema. Vegetativni nervni sistem.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Nervni sistem je jedan od najsloženijih sistema u organizmu sisara, sa vodećom integrativnom ulogom u regulaciji funkcija unutrašnjih organa i u korelaciji njihovog rada, tako da obezbjeđuje funkcionisanje organizma kao harmonične cjeline. Uz to, on kontroliše motornu aktivnost, odnos jedinke prema vanjskoj sredini i ostalim organizmima koji u njoj žive, osnova je psihičkog i emocionalnog života i inteligencije. Studenti će se upoznati sa osnovama morfologije i funkcionalne organizacije CNS-a, te sa važnošću pojedinih dijelova CNS-a u procesima koji vrše funkcije usklađivanja tj. koordinacije, a preko njih svrsishodnost i cjelovitost reagovanja u odnosu na okolinu. Studenti treba da spoznaju povezanost svih dijelova nervnog sistema kao preduslov za daljnju nadogradnju i usvajanje znanja i vještina iz drugih oblasti psihologije.				
Ishodi učenja	Studenti treba da se upoznaju sa osnovama morfo-funkcionalne organizacije CNS-a, te da savladaju osnove anatomije i fiziologije CNS-a, a najviše da razumiju povezanost svih dijelova nervnog sistema, kao i povezanost nervnog sistema sa ostalim organskim sistema čovjeka.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Podjela nervnog sistema. Neuroanatomska terminologija, Elementi građe nervnog sistema (neuron, neuroglija, sinapsa). Funkcionalne karakteristike neurona. Neurotransport. Metaboličke karakteristike moždanog tkiva. Moždani krvotok. Ovojnice CNS-a.
2.	Osnovi neurofiziologije. Strukturna i funkcionalna organizacija neurona. Sinapsa i aktivnosti na nivou sinapse. Kodiranje i procesuiranje u nevnom sistemu.
3.	Medulla spinalis (vanjska morfologija, siva i bijela masa), organizacija spinalnog nerva - pregled, anatomska podloga refleksnog luka.
4.	Truncus cerebri, položaj, dijelovi, medulla oblongata, pons, mesencephalon (vanjska morfologija, organizacija sive i bijele mase).
5.	Kranijalni nervi – pregled, vegetativni nervni sistem (podjela, principi građe, zone inervacije).
6.	Cerebellum (položaj, vanjska morfologija, funkcionalna podjela i građa malog mozga.
7.	Funkcionalna anatomija kičmene moždine, moždanog stabla i malog mozga. Anatomske karakteristike i funkcionalni značaj retikularne formacije.
8.	**Polusemestralna provjera znanja studenata (prvi parcijalni ispit)**
9.	Diencephalon (položaj i podjela, thalamus, morfologija i unutrašnja građa).
10.	Epithalamus, epiphysis cerebri, metathalamus, subthalamus, hypothalamus, hypophysis cerebri (mofologija i unutrašnja građa). Uloge hipotalamusa i drugih dijelova međumozga. Funkcionalni značaj hipotalamo-hipofizne osovine.
11.	Telencephalon (položaj i podjela). Anatomske karakteristike režnjeva velikog mozga. Ekstrapiramidni sistem i bazalne ganglije. Građa velikog mozga.
12.	Funkcionalna organizacija moždane kore. Viša nervna aktivnost (učenje, pamćenje, zaboravljanje, razmišljanje).
13.	Limbički sistem, komisure i asocijativni putevi telencephalona, bazalne ganglije – morfo-funkcionalne karakteristike.Anatomske osnove emocija.
14.	Motorni, senzibilni i senzorni putevi CNS-a – pregled.
15.	**Druga polusemestralna provjera znanja (drugi parcijalni ispit)**
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

18.

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	- Predavanja - Seminari – u grupi studenata uz konsultacije profesora u izradi i izlaganju.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prisustvo na nastavi	10	10
2.	Seminar	10	10
3.	I semestralni ispit	40	40
4.	II semestralni ispit	40	40
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Prisustvo i aktivno učešće u nastavi.
- Izrada i izlaganje seminarskog rada.
- Uspjeh na I i II semestralnom (parcijalnom) ispitu.

Napomena: Redovno prisustvo nastavi, uspješno odbranjen seminarski rad, te uspješno položen I semestralni ispit i uspješno položen II semestralni ispit rezultiraju time da student zbrajanjem bodova dobije konačnu ocjenu, bez izlaska na završni ispit. Prvi i drugi semestralni ispit polažu se u formi MCQ testa sa 20 ponuđenih pitanja.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Dilberović F, Kapur E.: Anatomija i fiziologija centralnog nervnog sistema, I dio, Štamparija Fojnica, Sarajevo, 2006. 2. Kapur E, Kulenović A.: Klinička anatomija kranijalnih nerava, Medicinski fakultet Sarajevo, 2012. 3. Šećerov D., Hižar I.: Anatomija centralnog nervnog sistema, Svjetlost Sarajevo, 1990.

	Dodatna 1. Kahle W.: Priručni anatomski atlas u 3 sveska (treći svezak-živčani sustav i osjetiila), Medicinska naklada, Zagreb, 2006. 2. Kapur E. i saradnici: Neuroanatomija (udžbenik u pripremi).
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	PSIHOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	MOTIVACIJA I RADNO PONAŠANJE				
Šifra/kod	FIL-PSI-517	Status (obavezni ili izborni)	OBAVEZNI	ECTS	6
Ciklus studija	II	Semestar	III	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	NEMA				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Dženana Husremović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 106 E-mail:dzenana.husremovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 144	Termin konsultacija	Četvrtak od 11 – 12	
Saradnik	Ime i prezime	doc.dr. Mirna Marković			
	Kontakt podaci	Kabinet: 106 E-mail: mirna.markovic@ff.unsa.ba Telefon:033 253144	Termin konsultacija	Ponedjeljak, 10.00 – 13.00	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 1; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru kolegija Motivacija i radno ponašanje studenti se uvode u područje organizacijskih ponašanja, psihosocijalnih faktora na radnom mjestu i njihovom vezom sa kvalitetom rada i dobrobiti zaposlenika, te stiču vještine dijagnostike i predviđanja promjena u organizacijskom okruženju.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Ciljevi ovog kolegija su: 1. Podučiti studente osnovnim teorijama motivacije i motivacijskim strategijama koje doprinose većoj angažiranosti, vezanosti I efektivnosti rada 2. Obučiti studente za korištenje dijagnostičkih metoda i tehnika u organizacijama 3. Podučiti studente modelima odnosa faktora na poslu i varijabli ishoda kao što su radni učinak, stavovi prema radu i dobrobit radnika.				

Ishodi učenja	Na kraju ovog kolegija studenti će moći: 1. Analizirati razlike i sličnosti između sadržajnih i procesnih teorija motivacije, te interpretirati konkretne organizacijske primjere iz perspektive teorija motivacije 2. Razumjeti povezanost faktora na poslu i organizacijskim ponašanjima i stavovima prema radu, te dizajnirati osnovne intervencijske postupke kojima se doprinosi povećanju kvaliteta rada i dobrobiti radnika 3. Primjeniti vještine prikupljanja podataka i donositi zaključke o odnosima ispitivanih varijabli u svrhu organizacijske dijagnostike i prognostike

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	PREDAVANJA: Motivacija za rad i radno ponašanje – određenje i definicije bitnih elemenata dobrobiti radnika i oblika radnih ponašanja SEMINAR: Ljudi čine organizaciju! VJEŽBE: Zašto je važan predmet Motivacija i radno ponašanje?
2.	PREDAVANJA: Sadržajne teorije motivacije za rad SEMINAR: Organizacija rada u okviru seminara – I dio (*formiranje timova, preciznije definiranje radnih uloga unutar tima, diskusija o uzajamnim očekivanjima)* VJEŽBE: Šta očekujem od prvog radnog mjesta: anticipatorni psihološki ugovor i „reality check“
3.	PREDAVANJA: Procesne teorije motivacije za rad SEMINAR: Organizacija rada u okviru seminara – II dio (*preciznije definiranje očekivanja uključujući vremenski okvir za realizaciju aktivnosti, dinamiku rada i sadržaj aktivnosti; odabir generalih tema koje će biti obrađivanje u okviru seminara.)* VJEŽBE: Prepoznavanje generacijskih razlika na radnom mjestu - put ka harmonizaciji radnih odnosa ili generiranju konflikata u organizaciji?
4.	PREDAVANJA: Strategije motiviranja radnika – oblici materijalnih i nematerijalnih oblika nagrađivanja SEMINAR: Konsultatvine aktivnosti – I dio VJEŽBE: Studija slučaja - upoznavanje sa samom metodom, ciljevima i očekivanim ishodima realizacije ovog studentskog zadatka – primjer studije slučaja 1
5.	PREDAVANJA: Što čini osobu dobrim radnikom? Modeli odnosa faktora na radnom mjestu i varijabli kvaliteta rada i dobrobiti radnika SEMINAR: Konsultatvine aktivnosti – II dio VJEŽBE: Studija slučaja – upute za planiranje i realizaciju studije slučaja – primjer studije slučaja 2
6.	PREDAVANJA: Rukovođenje – teorije rukovođenja i njihove praktične implikacije u organizacijama SEMINAR: Prezentacija i diskusija – I dio VJEŽBE: Transformacijsko i transakcijsko rukovođenje – što razlikuje

	transformacijske vođe od ostalih
7.	PREDAVANJA: Timski rad – izgradnja tima i rad u timu SEMINAR: Prezentacija i diskusija – II dio VJEŽBE: Šta timove čini efikasnim? – refleksija na dosadašnje iskustvo timskog rada u obrazovnom i izvanobrazovnom kontekstu.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata – prvi parcijalni ispit
9.	PREDAVANJA: Zlostavljanje na radnom mjestu – oblici i identifikacija SEMINAR: Povjerenje u radnoj organizaciji VJEŽBE: Povjerenje i spremnost na prihvatanje promjena u radnoj organizaciji.
10.	PREDAVANJA: Stavovi prema radu kao varijable ishoda SEMINAR: Odanost organizaciji i odanost brendu poslodavca VJEŽBE: Redefiniranje odanosti zaposlenih kao nusefekat novih metafora karijernog razvoja.
11.	PREDAVANJA: Radne vrijednosti SEMINAR: Kada zaposlenik postaje članom radne organizacije? Inkompatibilnost na radnom mjestu – vrijednosti i cijevi VJEŽBE: Ponuda paketa vrijednosti za zaposlene (engl. Employer Value Proposition; EVP); Kreiranje pozitivnog iskustva zaposlenih (engl. *Employee experience*)
12.	PREDAVANJA: Stres na radnom mjestu SEMINAR: Prediktori stresa na radnom mjestu – samostalni rad na zadatku VJEŽBE: Dizajniranje organizacijskih intervencija za smanjenje stresa –istraživanje primjera dobrih praksi
13.	PREDAVANJA: Kontraproduktivna radna ponašanja – povlačenja, fluktuacija i apsentizam SEMINAR: Sadržajna i funkcionalna povezanost aktivnosti na seminaru i na vježbama - diskusija VJEŽBE: Prezentacije studije slučaja – I dio
14.	PREDAVANJA: Moć i politika - organizacijska politička ponašanja SEMINAR: Organizacijska politička ponašanja kao medijator u odnosu emocionalne inteligencije i zadovoljstva poslom VJEŽBE: Prezentacije studije slučaja – II dio
15.	Polusemestralna provjera znanja studenata - drugi parcijalni ispit
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja Rad u parovima Diskusije u malim grupama Diskusije u velikim grupama

	Kooperativno učenje Terenski rad
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnosti na seminarima	10	10
2.	Priprema, provođenje i prezentiranje Studije slučaja	30	30
3.	Prva polusemestralna provjera znanja	30	30
4.	Druga polusemestralna provjera znanja	30	30
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Aktivnosti na seminarima - 10%

Ciljevi seminara su sljedeći:

- omogućiti studentima da pročitaju relevantne tekstove i tako prošire svoje znanje o temama koje se obrađuju u predmetu
- Razvijati vještine kritičke analize pročitanih tekstova
- razvijanje vještina timskog rada
- razvijanje prezentacijskih vještina
- razvijanje vještine procjenjivanja kvaliteta rada

Na seminarima su studenti raspoređeni u timove. Zadaci tokom prve tri sedmice nastave su: (1) *formiranje timova*; (2) *preciznije definiranje radnih uloga unutar tima*,(3) *diskusija o uzajamnim očekivanjima (između timova, s jedne strane, i nastavnica, s druge strane) u kontekstu realizacije seminara*) (4) *preciznije definiranje očekivanja* (uključujući vremenski okvir za realizaciju aktivnosti, dinamiku rada i sadržaj aktivnosti); (5) *odabir generalih tema koje će biti obrađivanje u okviru seminara*.

Tokon narednih sedmica realiziraju se konsultatvine aktivnosti (analiza referentnih članaka i druge dostupne literature, evaluacija prethodnog perioda rada i usklađivanje daljnih aktivnosti u skladu sa tim) te prezentacije timova u skladu sa unaprijed dogovorenom dinamikom.

Seminar je osmišljen tako da je sadržajno (funkcionalno) povezan za dijelom aktivnosti koje se realiziraju u okviru vježbi, specifično sa zadatkom *Studija slučaja*.

2. Priprema, provođenje i prezentacija studije slučaja

Studenti će zajedno sa nastavnikom i saradnikom dogovoriti temu i pripremiti kompetentno provođenje studije slučaja. Tokom semestra, studenti će prikupiti podatke, obraditi ih i napisati izvještaj za koji mogu dobiti maksimalno 20

	bodova. Na kraju semestra studenti će prezentirati svoje istraživanje, a za samu prezentaciju mogu dobiti maksimalno 10 bodova. 3. Polusemestralne provjere znanja (8. i 15. sedmica) Studenti u toku semestra imaju dvije polusemestralne provjere znanja kojima su obavezni prisustvovati. Smatra se da je student savladao gradivo ispitivano parcijalnim ispitom ukoliko je ostvario 55% od ukupnog broja bodova. Ukoliko student ne zadovolji minimalnu prolaznu razinu na bilo kojem od dva parcijalna ispita, ponovo polaže taj dio gradiva u terminima završnih ispita.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Bahtijarević-Šiber, F. (1999). *Management ljudskih potencijala*. Zagreb: Golden marketing, (poglavlje IV/12,13, 14; VI/18,19). 2. Robbins, S.P., Judge,T.A (2009). *Organizacijsko ponašanje.* Naklada Mate d.o.o.Zagreb (poglavlja 10,12, 13 i 14).
	Dodatna 1. Muchinsky, P.M. (2000). *Psychology applied to work* (6th ed). Belmont, CA: Wadsworth. (poglavlja 2, 3, 4, 5, 6 i 7). 2. Dunnette, M.D. i Hough, L.M. (eds.) (1991). *Handbook of industrial and organizational psychology* (volume 2). Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press. 3. Stranks,J.(2005). *Stress at work.Management and Prevention*. Oxford:Elsevier 4. Campbell,J.Q., Murphy, L.R., and Hurell,J.J.(eds.) (1997) *Stress and well-being at work:assesment and interventions for occupational mental health*. Americal Psychological Association 5. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike.
Napomene	***Ponašanje na nastavi*** Ponašanje studenta za vrijeme nastave treba da bude usmjereno na podučavanje i učenje u cilju dobrobiti svih prisutnih. Studenti imaju pravo na profesionalni

	odnos sa nastavnikom koji je baziran na uzajamnom povjerenju i ljubaznom ponašanju. Studenti čije ponašanje bude negativno uticalo na okruženje za učenje biće tretirani prema Pravilniku o radu Filozofskog fakulteta i Zakonu o visokom obrazovanju. ***Akademski integritet i iskrenost*** Principi istine i iskrenosti su fundamentalni za obrazovni proces i akademski integritet, stoga studenti nemaju pravo: 1. dostaviti ili poslati tuđi rad kao svoj 2. nabaviti, kupovati ili prihvatiti bilo koji materijal koji sadrži pitanja ili odgovore na testovima ili provjerama znanja bez adekvatne autorizacije 3. ispunjavati, rješavati ili polagati bilo koji zadatak ili ispitni dio za drugog studenta bez adekvatne autorizacije 4. dopustiti da neko drugi za njega ispunjava, rješava ili polaže bilo koji ispitni dio bez adekvatne autorizacije 5. mijenjati, popravljati, brisati, uništavati ili na bilo koji drugi način uticati na istraživanja, radove i druge akademske produkte drugih osoba 6. fabricirati ili falsificirati podatke istraživanja i rezultate 7. pomagati drugom studentu tako što namjerno neće prijaviti situaciju akademske neiskrenosti 8. izbjegavati obaveze u timskim projektima ili prisvajate neprimjerene zasluge za naporan rad drugih studenata 9. plagirati radove tako što će 1) ispuštati da stavi direktne znake navoda i izvor ili 2) parafrazirati ideje ili riječi iz izvora bez adekvatnog referenciranja

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	PSIHOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	PONAŠANJE POTROŠAČA				
Šifra/kod	FIL-PSI-469	Status (obavezni ili izborni)	IZBORNI	ECTS	4
Ciklus studija	II	Semestar	I	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	NEMA				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Dženana Husremović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 106 E-mail:dzenana.husremovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 144	Termin konsultacija	Četvrtak od 18 - 19	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja seminar 1; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Suvremeni pristupi poslovanju stavljaju veliku važnost na razumijevanje perspektive potrošača, odnosno korisnika. Od posebne važnosti za današnji svijet je potrošačka ponašanja koja promoviraju održivost i racionalnu potrošnju. Iako smo svi potrošači i imamo implicitne ideje o potrošačkim ponašanjima, one nisu dovoljne za naučno, sistematsko razumijevanje potrošača niti za dizajniranje intervencija kojima se potrošači privlače ka određenoj robi, usluzi ili ideji. U okviru predmeta „Ponašanje potrošača“ u fokusu će biti primjena ranije stečenih znanja psihologije na razumijevanje kako i zašto ljudi biraju, koriste i procjenjuju robe, usluge i ideje Tokom kolegija kroz iskustveno učenje studenti često zauzimaju dvije perspektive: stručnjaka psihologa i perspektivu potrošača kako bi bolje razumjeli ponašanja i kako bi mogli dizajnirati intervencije kojima se povećava privlačenje potrošača / klijenata / korisnika. U okviru kursa poseban naglasak se stavlja na promocije važnih socijalnih ideja kojima se doprinosi podizanju kvaliteta života ljudi u lokalnim zajednicama.				

Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Podučiti studente: 1. Ključnim teorijama i važnim istraživanjima povezanim sa ponašanjima potrošača 2. Primjeni koncepata i teorija u razvijanju i evaluaciji promotivnih strategija 3. Vještinama dizajniranja i provođenja projekata iskustvenog učenja, te komunikacijskim i prezentacijskim vještinama
Ishodi učenja	Na kraju ovog kolegija studenti će moći: 1. Analizirati individualne, grupne i kulturalne faktore koji utiču na ponašanja potrošača 2. Primjeniti stečena znanja na terenu tokom provođenja projekta isksutvenog učenja i pisanja izvještaja 3. Analizirati reklamne kampanje (reklame) prema individualnim, grupnim i kulturalnim faktorima na koje one apeliraju 4. Vješto prezentirati svoje radove pred kolegama 5. Kompetentno promovirati i zagovarati važnost učešća psihologa u dizajniranju, provođenju i evaluacijama proizvoda, usluga i promotivnih kampanja

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	SEMINAR: Uvod – ponašanje potrošača kao akademska disciplina i primijenjena znanost, što obilježava potrošnju VJEŽBE: Zadatak 1: Pripreme za analizu reklamnih kampanja
2.	SEMINAR: Istraživačke metode VJEŽBE: Istraživačke metode
3.	SEMINAR: Segmentacija potrošača VJEŽBE: Segmenti BiH potrošača
4.	SEMINAR: Motivacija potrošača VJEŽBE: Prezentacija članka / poglavlja knjige / teksta Prezentacija Zadatka 1: Analiza reklamnih kampanja
5.	SEMINAR: Koje osobine ličnosti treba uzeti u obzir prilikom definiranja ponašanja potrošača? VJEŽBE: Prezentacija članka / poglavlja knjige / teksta Prezentacija Zadatka 1: Analiza reklamnih kampanja
6.	SEMINAR: Kako prodavači koriste znanje o percepciji u modeliranju ponašanja kupaca? VJEŽBE: Prezentacija članka / poglavlja knjige / teksta Prezentacija Zadatka 1: Analiza reklamnih kampanja
7.	SEMINAR: Učenje VJEŽBE: Prezentacija članka / poglavlja knjige / teksta Prezentacija Zadatka 1: Analiza reklamnih kampanja
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata – prvi parcijalni ispit
9.	SEMINAR: Formiranje i mijenjanje stavova kod potrošača

	VJEŽBE: Prezentacija članka / poglavlja knjige / teksta Prezentacija Zadatka 1: Analiza reklamnih kampanja
10.	SEMINAR: Komunikacija sa potrošačima VJEŽBE: Prezentacija članka iz Ponašanja potrošača Prezentacija Zadatka 1: Analiza reklamnih kampanja
11.	SEMINAR: Referentne grupe i uticaj porodice na potrošačka ponašanja VJEŽBE: Prezentacija članka / poglavlja knjige / teksta Prezentacija Zadatka 1: Analiza reklamnih kampanja
12.	SEMINAR: Društvena klasa VJEŽBE: Prezentacija članka / poglavlja knjige / teksta Prezentacija Zadatka 1: Analiza reklamnih kampanja
13.	SEMINAR: Kultura i subkultura VJEŽBE:Prezentacije grupnog projekta
14.	SEMINAR: Donošenje odluka o kupovini VJEŽBE:Prezentacije grupnog projekta
15.	Polusemestralna provjera znanja studenata - drugi parcijalni ispit
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Studentske prezentacije Rad u parovima Diskusije u malim grupama Diskusije u velikim grupama Kooperativno učenje Terenski rad – projekti
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1	Zadatak „Analiza reklamnih kampanja“	10	10
2	Prezentacije članka ili poglavlja knjige	10	10
3	Grupni projekat	30	30
4	Prva polusemestralna provjera znanja	25	25
5	Druga polusemestralna provjera znanja	25	25
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. **Analiza reklamnih kampanja**

Zadatak studenata je da odaberu jednu reklamu za koju smatraju da je osvojila publiku, te da je analiziraju i napišu izvještaj na koji način je ta reklama iskoristila glavne principe oglašavanja. U izvještaju treba da navedu link na kojem se nalazi reklama. Na osnovu analize treba da pripreme petominutnu prezentaciju (koja uključuje i gledanje reklame) za čas vježbi.

Bodovi:

5 - svi principi objašnjeni i jasno diskutirani

4 - većina principa objašnjena i jasno diskutirana

3 - većinom jasno, ali ima grešaka (nejasne rečenice, neprecizne formulacije, pogreške u zaključivanju)

2 - minimalno jasno

1 - Nejasno napisano

0 - Nije predan rad

Prezentacijske vještine – maksimalno 5 bodova, kvalitetu prezentacije ocjenjuju studenti prema kriterijima određenim od strane nastavnika

2. **Prezentacija članka / poglavlja knjige / teksta**

Studenti će biti podijeljeni u grupe na početku kolegija i svaka grupa će imati zadatak da pročita i prezentira članak / poglavlje knjige / tekst iz područja Ponašanja potrošača, odnosno teme koja se obrađuje te sedmice. Osim toga, treba da pripreme tri pitanja o kojima će voditi diskusiju sa svojim kolegama. Pripremu i kvalitetu diskusije ocjenjuju studenti sa maksimalno 10 bodova.

3. **Grupni projekat – iskustveno učenje ili istraživanje**

U zavisnosti od situacije na terenu studenti će raditi ili zadatak iskustvenog učenja ili zajednički istraživanje na temu iz Ponašanja potrošača.

Iskustveno učenje - Ovaj zadatak treba da pomogne studentima u upoznavanju alata za iskustvena praćenja. Zadatak uključuje terenske posjete prodavnici ili organizaciji koja pruža usluge, praćenje i prezentaciju rezultata pred ostalim kolegama.

Studenti rade u grupama. Svaka grupa će izabrati neku vrstu prodaje ili usluga (npr. picerija, prodaja elektronike, zdravtstvena ustanova,...). Zatim će odabrati dva mjesta – jedno sa dobrim i drugo sa lošim iskustvom klijenata. Grupa će zatim posjetiti obje lokacije i opažati prema zadanim parametrima. Svaka grupa se može organizirati kako želi, međutim moraju bilježiti vrijeme opažanja za svakog člana grupe i svaka grupa treba da ima minimum 10 sati opažanja. Grupa priprema zajednički izvještaj prema uputama nastavnika. Završen izvještaj se predaje u 11. sedmici nastave. Prezentacije će biti organizirane u zadnje dvije sedmice nastave. Maksimalan broj bodova koje studenti mogu da dobiju je 30 i to: 10 bodova na osnovu ocjene kolega o angažmanu i predanosti timskom radu svakog studenta; 10 bodova za kvalitet izvještaja prema kriterijima datim kroz rubrike koje je pripremio nastavnik i 10 bodova za kvalitet prezentacije projekta na nastavi od strane studenata.

Istraživanje – studenti će biti podijeljeni u grupe. Svaka grupa će odabrati jednu temu na koju će raditi istraživanje i na osnovu prikupljenih podataka dizajnirati oglašivačku kampanju. Grupa priprema zajednički izvještaj prema uputama nastavnika. Završen izvještaj se predaje u 11. sedmici nastave. Prezentacije će biti organizirane u zadnje dvije sedmice nastave. Maksimalan broj bodova koje studenti mogu da dobiju je 30 i to: 10 bodova na osnovu ocjene kolega o angažmanu i predanosti timskom radu svakog studenta; 10 bodova za kvalitet

	izvještaja prema kriterijima datim kroz rubrike koje je pripremio nastavnik i 10 bodova za kvalitet prezentacije projekta na nastavi od strane studenata. 4. Polusemestralne provjere znanja (8. i 15. sedmica) Studenti u toku semestra imaju dvije polusemestralne provjere znanja kojima su obavezni prisustvovati. Smatra se da je student savladao gradivo ispitivano parcijalnim ispitom ukoliko je ostvario 55% od ukupnog broja bodova. Ukoliko student ne zadovolji minimalnu prolaznu razinu na bilo kojem od dva parcijalna ispita, ponovo polaže taj dio gradiva u terminima završnih ispita.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Schiffman, L.G. i Kanuk L.L. (2004). Ponašanje potrošača. Naklada Mate 2. Robert Cialdini (2008), Influence: The Psychology of Persuasion. Harper-Collins e-book 3. Dan Ariely (2010), Predictably Irrational, Harper-Collins Publishers e – book
	Dodatna 1. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike.
Napomene	***Ponašanje na nastavi*** Ponašanje studenta za vrijeme nastave treba da bude usmjereno na podučavanje i učenje u cilju dobrobiti svih prisutnih. Studenti imaju pravo na profesionalni odnos sa nastavnikom, a koji je baziran na uzajamnom povjerenju i civiliziranom ponašanju. Studenti čije ponašanje bude negativno uticalo na okruženje za učenje biće tretirani prema Pravilniku o radu Filozofskog fakulteta i Zakonu o visokom obrazovanju. ***Akademski integritet i iskrenost*** Principi istine i iskrenosti su fundamentalni za obrazovni proces i akademski integritet, stoga studenti nemaju pravo: 1. dostaviti ili poslati tuđi akademski rad (seminar, esej ili bilo koji pisani rad) kao svoj 2. nabaviti, kupovati ili prihvatiti bilo ko ji materijal koji sadrži pitanja ili odgovore na testovima ili provjerama znanja bez adekvatne autorizacije 3. ispunjavati, rješavati ili polagati bilo koji zadatak ili ispitni dio za drugog studenta bez adekvatne autorizacije 4. dopustiti da neko drugi za njega ispunjava, rješava ili polaže bilo koji ispitni dio bez adekvatne autorizacije

	5. mijenjati, popravljati, brisati, uništavati ili na bilo koji drugi način uticati na istraživanja, radove i druge akademske produkte drugih osoba 6. fabricirati ili falsificirati podatke istraživanja i rezultate 7. pomagati drugom studentu u varanju tako što namjerno neće prijaviti situaciju akademske neiskrenosti 8. izbjegavati obaveze u timskim projektima ili prisvajate neprimjerene zasluge za naporan rad drugih studenata 9. plagirati radove tako što će 1) ispuštati da stavi direktne znake navoda i izvor ili 2) parafrazirati ideje ili riječi iz izvora bez adekvatnog referenciranja

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	PSIHOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	PSIHOMETRIJA 1				
Šifra/kod	FIL-PSI-215	Status (obavezni ili izborni)	OBAVEZNI	ECTS	7
Ciklus studija	I	Semestar	III	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Položen ispit iz predmeta Statistika u psihologiji 1 i Statistika u psihologiji 2				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Dženana Husremović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 106 E-mail:dzenana.husremovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 144	Termin konsultacija	Srijeda 16-18	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci		Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2 seminar 0; vježbe 3				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kvalitet mjerenja u psihologiji jedan je od osnovnih preduvjeta za kvalitetu rada psihologa. Psihometrija kao matematički orijentirana disciplina bavi se stvaranjem metodologije za sprovođenje psihološkog mjerenja poštujući sve njegove specifičnosti. U okviru Psihometrije 1 studenti se upoznaju sa razvojem mjerenja, općim teorijama mjerenja, mjernim skalama, formiranjem uratka na testu i transformacijama rezultata, te normiranjem i evaluacijom individualnih rezultata. Osim toga, studenti se upoznaju i uče o pouzdanosti mjerenja, savladavaju vještinu određivanja i interpretacije pouzdanosti. Tokom izučavanja Psihometrije studenti grade znanstveni stav o mjerenjima i zaključivanju u psihologiji.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Podučiti studente: 1. Osnovnim postulatima mjerenja u psihologiji 2. Formiranju ukupnog uratka na psihološkim mjernim instrumentima i transformaciji rezultata na standardizirane skale 3. Pouzdanosti kao mjernoj karakteristici, određivanju i interpretaciji				

	koeficijenata pouzdanosti u duhu Klasične testne teorije i Teorije generalizabilnosti
Ishodi učenja	Na kraju ovog kolegija studenti će: 1. Razlikovati direktna od indirektnih mjerenja, te objasniti osnovne postulate i probleme vezane za indirektna mjerenja 2. Određivati ukupne uratke na psihološkim mjernim i instrumentima i razlikovati parametre distribucije koji zavise od vrste transformacije 3. Objasniti pouzdanost kao mjernu karakteristiku i analizirati razlike između objašnjenja pouzdanosti u Klasičnoj testnoj teoriji i Teoriji generalizabilnosti 4. Znati odrediti i interpretirati koeficijente pouzdanosti, te predviđati intervale pouzdanosti u kojima se nalazi pravi rezultat ispitanika 5. Razviti vještinu kritičkog čitanja i prezentiranja naučnih članaka 6. Razviti znanstveni stav o primjeni i interpretaciji psiholoških testiranja

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	PREDAVANJA: Uvod u teoriju mjerenja u psihologiji i historijski pregled razvoja testiranja VJEŽBE: Osnovni statistički pojmovi; Regresijska analiza,Normalizacija rezultata
2.	PREDAVANJA: Određenje i upotreba testa kao psihološkog mjernog instrumenta VJEŽBE: Vektori, matrice i matrični račun
3.	PREDAVANJA: Vrste testova i vrste pitanja VJEŽBE: Konstrukcija pitanja za testove
4.	PREDAVANJA: Transformacije i norme VJEŽBE: Transformacija testnih rezultata, Konstrukcija pitanja za testove
5.	PREDAVANJA:Testni rezultati i njihovo izračunavanje – osnovni statistički koncepti VJEŽBE: Linearne kombinacije I; Prezentacije članka Kviz: transformacija testnih rezultata
6.	PREDAVANJA:Formiranje ukupnog uratka na testu VJEŽBE: Linearne kombinacije II; Prezentacije članka
7.	PREDAVANJA:Norme – definicija, vrste i koraci u izradi normi VJEŽBE: Korelacija i kovarijanca
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata – prvi parcijalni ispit
9.	PREDAVANJA:Pouzdanost kao metrijska karakteristika – klasična testna teorija VJEŽBE: Pouzdanost – klasična testna teorija; Prezentacije članka
10.	PREDAVANJA:Pogreške mjerenja VJEŽBE: Koeficijenti pouzdanosti I; Prezentacije članka
11.	PREDAVANJA:Načini ocjenjivanja pouzdanosti mjerenja VJEŽBE: Koeficijenti pouzdanosti II, Prezentacije članka
12.	PREDAVANJA:Interpretacije koeficijenata pouzdanosti i korekcije zbog pogreške

	VJEŽBE: Regresijski model pouzdanosti I Kviz: koeficijenti pouzdanosti
13.	PREDAVANJA:Kritika klasične testne teorije i Teorija generalizabilnosti VJEŽBE: Regresijski model pouzdanosti II; Prezentacije članka
14.	PREDAVANJA:Teorija generalizabilnosti VJEŽBE: Teorija generalizabilnosti
15.	Polusemestralna provjera znanja studenata - drugi parcijalni ispit
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja Studentske prezentacije Individualni rad Diskusije u malim grupama Diskusije u velikim grupama Kooperativno učenje
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnosti na vježbama	10	10
2.	Prva polusemestralna provjera znanja	20	20
3.	Druga polusemestralna provjera znanja	20	20
4.	Završni ispit	50	50
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Aktivnosti na vježbama

Studenti će na vježbama, na kojima se koriste različite didaktičke metode grupnog rada, raditi obrade tekstova iz područja Mjerenja, te analizirati vrste pitanja u psihološkim mjernim instrumentima. Aktivnost i prezentacije biće ocjenjivane od strane predavača. Za aktivnosti na vježbama studenti mogu ostvariti maksimalno 10 bodova.

2. Polusemestralne provjere znanja

	Na dvije polusemestralne provjere znanja studenti demostriraju vještine rješavanja praktičnih zadataka iz područja matričnog računa, formiranja uratka, transformacije rezultata i određivanja i inerpretacije pouzdanosti. Na svakom polusemestralnom ispitu studenti mogu osvojiti maksimalno 20 bodova. Ukupan broj bodova koje student može da stekne kroz polusemestralne provjere znanje iznosi 40. Smatra se da je student stekao potrebne kompetencije razumijevanja i rješavanja praktičnih zadataka ukoliko je iz ova dva segmenta ostvario najmanje 22 boda. Ukoliko student ostvari manje od 22 boda ima priliku da to nadoknadi kroz kompenzacijske zadatke na kojima može ostvariti dodatnih 10% . Ukoliko student ne uspije da ostvari 22 bodova sa kompenzacijskim zadacima smatra se da nije zadovoljio kriterije minimalne prolazne razine iz kontinuirane provjere znanja tokom semestra. 3. Završni ispit Završnim ispitom se ocjenjuje konceptualno razumijevanje i primjena (interpretacije i evaluacija). Smatra se da je student položio završni ispit ukoliko ostvari 55% od ukupnog broja bodova. Ukoliko student ne ostvari minimalnu prolaznu razinu od 55% smatra se da nije zadovoljio kriterije za polaganje ispita. 4. Nagradni bodovi Nastavnik zadržava pravo nagrađivanja studenata koji su se posebno isticali na nastavi, svoje obaveze završavali na vrijeme i položili ispit u toku akademske godine. Maksimalan broj nagradnih procenata iznosi 5%.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Bukvić, A. (1988). *Načela izrade psiholoških testova.* Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd 2. Fajgelj, S. (2003) *Psihometrija. Metod i teorija psihološkog mjerenja*. Centar za primijenjenu psihologiju Beograd 3. Husremović, Dž. (2016*) Osnove psihometrije za studente psihologije*. Filozofski fakultet u Sarajevu 4. Krković, A. (1978). *Elementi psihometrije*. Zagreb: SN Liber. 5. Krković, A., Momirović, K., Petz, B. (1966). *Odabrana poglavlja iz psihometrije i neparametrijske statistike*. Zagreb: Društvo psihologa Hrvatske i Republički zavod za zapošljavanje.
	Dodatna *1.* Radovi iz tekuće i znanstvene periodike 2. Urbina, S. (2004) Essentials of Psychological Testing. John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey 3. Furr, M i Bacharach ,V.R. (2013) Psychometrics. Sage Publications

Napomene	***Ponašanje na nastavi*** 1. Ponašanje studenta za vrijeme nastave treba da bude usmjereno na podučavanje i učenje u cilju dobrobiti svih prisutnih. Studenti imaju pravo na profesionalni odnos sa nastavnikom koji je baziran na uzajamnom povjerenju i ljubaznom ponašanju. Studenti čije ponašanje bude negativno uticalo na okruženje za učenje biće tretirani prema Pravilniku o radu Filozofskog fakulteta i Zakonu o visokom obrazovanju. Student treba da ima potrebne materijale i pribor koji će se koristiti na nastavi. Pisanje zabilješki je visoko preporučeno jer na taj način student već na nastavi interpretira i konstruira svoje znanje. Za nastavu je potrebno obezbijediti i materijale koji su korišteni za pripremu za nastavu. ***Akademski integritet i iskrenost*** Principi istine i iskrenosti su fundamentalni za obrazovni proces i akademski integritet, stoga studenti nemaju pravo: 1. dostaviti ili poslati tuđi rad kao svoj 2. nabaviti, kupovati ili prihvatiti bilo koji materijal koji sadrži pitanja ili odgovore na testovima ili provjerama znanja bez adekvatne autorizacije 3. ispunjavati, rješavati ili polagati bilo koji zadatak ili ispitni dio za drugog studenta bez adekvatne autorizacije 4. dopustiti da neko drugi za njega ispunjava, rješava ili polaže bilo koji ispitni dio bez adekvatne autorizacije 5. mijenjati, popravljati, brisati, uništavati ili na bilo koji drugi način uticati na istraživanja, radove i druge akademske produkte drugih osoba 6. fabricirati ili falsificirati podatke istraživanja i rezultate 7. pomagati drugom studentu tako što namjerno neće prijaviti situaciju akademske neiskrenosti 8. izbjegavati obaveze u timskim projektima ili prisvajate neprimjerene zasluge za naporan rad drugih studenata 9. plagirati radove tako što će 1) ispuštati da stavi direktne znake navoda i izvor ili 2) parafrazirati ideje ili riječi iz izvora bez adekvatnog referenciranja

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	PSIHOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	PSIHOMETRIJA 2				
Šifra/kod	FIL-PSI-216	Status (obavezni ili izborni)	OBAVEZNI	ECTS	7
Ciklus studija	I	Semestar	IV	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	položen ispit iz predmeta Psihometrija I (FIL-PSI-215)				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Dženana Husremović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 106 E-mail:dzenana.husremovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 144	Termin konsultacija	Ponedjeljak 10-11	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci		Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2 seminar 0; vježbe 3				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kvalitet mjerenja u psihologiji jedan je od osnovnih preduvjeta za kvalitetu rada psihologa. Psihometrija kao matematički orijentirana disciplina bavi se stvaranjem metodologije za sprovođenje psihološkog mjerenja poštujući sve njegove specifičnosti. U okviru kolegija Psihometrija 2 koji je nastavak učenja i podučavanja o mjerenju, studenti savladavaju koncepte iz tri mjerne karakteristike: osjetljivost, valjanost, i pristranost u testiranju. U prvom dijelu kolegija studenti uče kako pristupiti analizi čestica (item analizi) i na koji način koristiti podatke analize čestica u pripremi testova. U drugom dijelu studenti se upoznaju sa valjanošću kao konceptom, dokazima o valjanosti i provjeravanju valjanosti instrumenata. U zadnjem dijelu kolegija studenti uče o pristranosti, oblicima pristranosti, te razlici između pristranosti i pravednosti.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Podučiti studente: 1. Analizi čestica i povezanosti osjetljivosti čestica i osjetljivosti testa				

	2. Valjanosti i načinima određivanja valjanosti u psihometriji 3. Što je pristranost i kako je prevenirati kako bi interpretacije testiranja bile ispravne
Ishodi učenja	Na kraju ovog kolegija studenti će: 1. Znati da odrede sve parametre osjteljivosti čestica i testa 2. Objasniti valjanost prema definicijama APA i novim Standardima za pedagoško i psihološko testiranje 3. Znati koristiti matematičke postupke kojima se dokazuje valjanost instrumenta 4. Objasniti pristranost i kritički analizirati razliku između pristranosti i pravednosti 5. Razviti vještine rada u timu i prezentacijske vještine 6. Razviti znanstveni stav o primjeni i interpretaciji psiholoških testiranja

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	PREDAVANJA: Koraci u izradi testa VJEŽBE: Priprema; podjela u grupe za vježbe, dogovor oko projektnog zadatka „Analiza metrijskih karakteristika testa“
2.	PREDAVANJA: Diskriminativnost zadataka 1 VJEŽBE: Diskriminativnost zadatka 1 Grupna aktivnost: pregled testova za terensko prikupljanje podataka
3.	PREDAVANJA: Diskriminativnost zadataka 2 VJEŽBE: Diskriminativnost zadataka 2 (Numerički test iz DAT serije, prikaz rezultata) Prikupljanje podataka na terenu
4.	PREDAVANJA: Diskriminativnost testa VJEŽBE: Diskriminativnost testa Prikupljanje podataka na terenu
5.	PREDAVANJA: Valjanost testova 1 - koncept koeficijenta valjanosti VJEŽBE: Valjanost testova 1 - koncept koeficijenta valjanosti
6.	PREDAVANJA: Valjanost testova 2 - parcijalna i semiparcijalna korelacija VJEŽBE: Valjanost testova 2 - parcijalna i semiparcijalna korelacija
7.	PREDAVANJA: Valjanost testova 3 - multipla korelacija, regresijska analiza VJEŽBE: Valjanost testova 3 - multipla korelacija, regresijska analiza
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata – prvi parcijalni ispit
9.	PREDAVANJA: Faktori koji utiču na valjanost VJEŽBE: Faktori koji utiču na valjanost
10.	PREDAVANJA: Konstruktna valjanost i MTMM matrica VJEŽBE: Konstruktna valjanost i MTMM matrica

11.	PREDAVANJA: Eksploratorna faktorska analiza VJEŽBE: Metode određivanja faktora
12.	PREDAVANJA: Konfirmatorna faktorska analiza VJEŽBE: Zadaci iz faktorske analize, multigrupna faktorska analiza
13.	PREDAVANJA: Odgovorno korištenje testova – pristranost VJEŽBE: Karakteristična krivulja zadatka Prezentacije obrade podataka
14.	PREDAVANJA: Odgovorno korištenje testova VJEŽBE: Prikaz nekih najvažnijih testova u psihologiji Prezentacije obrade podataka
15.	Polusemestralna provjera znanja studenata - drugi parcijalni ispit
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja Studentske prezentacije Individualni rad Diskusije u malim grupama Diskusije u velikim grupama Kooperativno učenje
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1	Projektna nastava	20	20
2	Prva polusemestralna provjera znanja	20	20
3	Druga polusemestralna provjera znanja	20	20
4	Završni ispit	40	40
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Projektna nastava

Studenti će biti podijeljeni u grupe i dobiće zadatak da pripreme mjerni

	instrument, prikupe podatke i obrade ih tako da u izvještaju prijave njegove metrijske karakteristike. U okviru vježbi prezentiraće svoj rad. Za kvalitet projektnog zadatka mogu dobiti maksimalno 20 bodova i to: 10 bodova na izvještaj, 5 bodova na kvalitet prezentacije i 5 bodova za evaluaciju rada u timu. 2. Polusemestralne provjere znanja Na dvije polusemestralne provjere znanja studenti demostriraju vještine rješavanja praktičnih zadataka iz područja matričnog računa, formiranja uratka, transformacije rezultata i određivanja i inerpretacije pouzdanosti. Na svakom polusemestralnom ispitu studenti mogu osvojiti maksimalno 20 bodova. Ukupan broj bodova koje student može da stekne kroz polusemestralne provjere znanje iznosi 40. Smatra se da je student stekao potrebne kompetencije razumijevanja i rješavanja praktičnih zadataka ukoliko je iz ova četiri segmenta ostavrio najmanje 22 boda. Ukoliko student ostvari manje od 22 boda ima priliku da to nadoknadi kroz kompenzacijske zadatke na kojima može ostvariti dodatnih 10 bodova. Ukoliko student ne uspije da ostvari 22 boda ni sa kompenzacijskim zadacima smatra se da nije zadovoljio kriterije minimalne prolazne razine. 3. Završni ispit Završnim ispitom se ocjenjuje konceptualno razumijevanje i primjena (interpretacije i evaluacija). Smatra se da je student položio završni ispit ukoliko ostvari 55% od ukupnog broja bodova. Ukoliko student ne ostvari minimalnu prolaznu razinu od 55% smatra se da nije zadovoljio kriterije za polaganje ispita. 4. Nagradni bodovi Nastavnik zadržava pravo nagrađivanja studenata koji su se posebno isticali na nastavi, svoje obaveze završavali na vrijeme i položili ispit u toku akademske godine. Maksimalan broj nagradnih procenata iznosi 5%.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Bukvić, A. (1988). *Načela izrade psiholoških testova.* Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd 2. Fajgelj, S. (2003) *Psihometrija. Metod i teorija psihološkog mjerenja*. Centar za primijenjenu psihologiju Beograd 3. Husremović, Dž. (2016*) Osnove psihometrije za studente psihologije*. Filozofski fakultet u Sarajevu 4. Krković, A. (1978). *Elementi psihometrije*. Zagreb: SN Liber. 5. Krković, A., Momirović, K., Petz, B. (1966). *Odabrana poglavlja iz psihometrije i neparametrijske statistike*. Zagreb: Društvo psihologa Hrvatske i Republički zavod za zapošljavanje.

	Dodatna 1. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike 2. Urbina, S. (2004) Essntials of Psychological Testing. John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey 3. Furr, M i Bacharach ,V.R. (2013) Psychometrics. Sage Publications
Napomene	***Ponašanje na nastavi*** Ponašanje studenta za vrijeme nastave treba da bude usmjereno na podučavanje i učenje u cilju dobrobiti svih prisutnih. Studenti imaju pravo na profesionalni odnos sa nastavnikom koji je baziran na uzajamnom povjerenju i ljubaznom ponašanju. Studenti čije ponašanje bude negativno uticalo na okruženje za učenje biće tretirani prema Pravilniku o radu Filozofskog fakulteta i Zakonu o visokom obrazovanju. Pravila ponašanja u učionici postavljena su kako bi svi studenti i nastavnik imali priliku za učenje i rad. 1. Student treba da ima potrebne materijale i pribor koji će se koristiti na nastavi. Pisanje zabilješki je visoko preporučeno jer na taj način student već na nastavi interpretira i konstruira svoje znanje. Na nastavu je potrebno ponijeti i materijale koji su korišteni za pripremu za nastavu. 2. Hrana i piće - za vrijeme nastave dozvoljeno je konzumirati samo onu hranu i piće koja ni na koji način nije ometajuća za druge. Student je dužan nakon završetka časa očistiti svoje mjesto od ostataka hrane i pića. 3. Računari i tableti - računari i tableti su poželjni. Studenti mogu donijeti svoje računare ili tablete i koristiti ih na času isključivo u edukativne svrhe. Pregledanje pošte, socijalnih mreža i stranica nevezanih za nastavu nije dozvoljeno jer ometa studente od učenja. 4. Čitanje drugih materijala nevezanih za nastavu nije dozvoljeno. ***Akademski integritet i iskrenost*** Principi istine i iskrenosti su fundamentalni za obrazovni proces i akademski integritet, stoga studenti nemaju pravo: 1. dostaviti ili poslati tuđi rad kao svoj 2. nabaviti, kupovati ili prihvatiti bilo koji materijal koji sadrži pitanja ili odgovore na testovima ili provjerama znanja bez adekvatne autorizacije 3. ispunjavati, rješavati ili polagati bilo koji zadatak ili ispitni dio za drugog studenta bez adekvatne autorizacije 4. dopustiti da neko drugi za njega ispunjava, rješava ili polaže bilo koji ispitni dio bez adekvatne autorizacije 5. mijenjati, popravljati, brisati, uništavati ili na bilo koji drugi način uticati na istraživanja, radove i druge akademske produkte drugih osoba 6. fabricirati ili falsificirati podatke istraživanja i rezultate 7. pomagati drugom studentu tako što namjerno neće prijaviti situaciju akademske neiskrenosti 8. izbjegavati obaveze u timskim projektima ili prisvajate neprimjerene zasluge za naporan rad drugih studenata 9. plagirati radove tako što će 1) ispuštati da stavi direktne znake navoda i izvor ili 2) parafrazirati ideje ili riječi iz izvora bez adekvatnog referenciranja

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">PSIHOLOGIJA</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">ODABRANE TEME IZ PRIMIJENJENE PSIHOLOGIJE</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PSI 509</td><td>Status
(obavezni ili izborni)</td><td>OBAVEZNI</td><td>ECTS</td><td></td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>II</td><td>Semestar</td><td>III</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023
2023/2024
2024/2025</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">NEMA</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">BHS</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dženana Husremović</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 106
E-mail:dzenana.husremovic@ff.unsa.ba
Telefon: 033 253 144</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Ponedjeljak 12-13</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Katarina Mišetić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet:
E-mail:katarina.misetic@ff.unsa.ba
Telefon: 033 253 221</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2; seminar vježbe</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Odabrane teme iz primijenjene psihologije predstavlja sastavni dio pedagoško – psihološko – didaktičko – metodičke grupe predmeta definiranih na nastavničkim smjerovima u svrhu sticanja nastavničkih kompetencija. Studenti se obučavaju da razumiju povezanost evih elemenata nastave – planiranja i programiranja, realizacije i vrednovanja postignuća. Poseban naglasak na kolegiju se stavlja na sticanje vještina interaktivnog podučavanja u svrhu postizanja odgojno – obrazovnih ishoda i mjerenja postignuća u skladu sa definiranim ishodima. Studenti savladavju vještine pripreme pisanih provjera postignuća, kao i metodologiju usmenog ispitivanja. U okviru kolegija studenti se obučavaju i kako da prepoznaju specifične potrebe i određene psihološke probleme kod učenika te kako da svoje aktivnosti modificiraju kako bi svi učenici imali podjednaku šansu za izgradnju potrebnih ključnih kompetencija. Na kolegiju se također raspravljaju i teme kao što je standard zanimanja za nastavničke profesije i uloga nastavnika kao zaposlenika ustanove za odgoj i obrazovanje.</td></tr>
</table>

Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Ciljevi ovog kolegija su: 1. Podučiti studente osnovnim konceptima mjerenja u obrazovanju 2. Razviti kod studenata vještine konstrukcije testova i organizacije usmenih ispitivanja koji pouzdano i valjano mjere postignuća učenika 3. Podučiti studente kako prepoznati specifične potrebe učenika i prilagoditi svoj stil podučavanja kako bi se postigli željeni ishodi.
Ishodi učenja	Na kraju ovog kolegija studenti će: 1. Pripremiti test objektivnog tipa sa zadacima ponuđenih odgovora i bez ponuđenih odgovora kojima se mjere definirani ishodi podučavanja 2. Pripremiti esejska pitanja i ocijeniti kvalitetu odgovora prema ranije utvrđenim kriterijima 3. Znati odrediti težinu zadataka, njihovu diskriminativnu valjanosti i povezanost sa ishodima 4. Razlikovati analitičko i holističko ocjenjivanje, te razumjeti važnost vrednovanja znanja u različitim fazama nastavnog procesa 5. Objasniti ponašajne znakove kod učenika koji ukazuju na potrebu za prilagođavanjem nastavnog procesa kako bi se postigli ishodi 6. Cijeniti i promovirati podučavanje i vrednovanje postignuća usmjereno na učenika i na ishode učenja

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	PREDAVANJA: Obrazovanje u 21.stoljeću – ključne kompetencije za učenike i nastavnike VJEŽBE: Samoevaluacija kompetencija
2.	PREDAVANJA: Strategije vrednovanja postignuća VJEŽBE: Ciljevi i ishodi
3.	PREDAVANJA: Pitanja objektivnog tipa I VJEŽBE: konstrukcija pitanja objektivnog tipa I Prezentacijske vještine – priprema prezentacije za učenike
4.	PREDAVANJA: Pitanja objektivnog tipa II VJEŽBE: konstrukcija pitanja objektivnog tipa II
5.	PREDAVANJA: Esejska pitanja – konstrukcija i ocjenjivanje kroz rubrike VJEŽBE: konstrukcija esejskih pitanja
6.	PREDAVANJA: Analiza zadataka VJEŽBE: Analiza zadataka

7.	PREDAVANJA: Koraci u pripremi i administriranju testa VJEŽBE: Koraci u pripremi testa
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata – prvi parcijalni ispit
9.	PREDAVANJA: Interaktivne metode podučavanja i priprema prezentacija VJEŽBE: Pripreme prezentacije
10.	PREDAVANJA: Individualne i razvojne karakterisktike djece i omladine i njihova povezanost sa učenjem i podučavanjem – kognitivni, socijalni i emocionalni razvoj djece i omladine
11.	PREDAVANJE: Motivacija i učenje VJEŽBE: Šta su glavni motivatori za učenje? PREDAJA PRVE ZADAĆE
12.	PREDAVANJE: Psihosocijalni faktori važni za kvalitetno učenje i podučavanje VJEŽBE: Studije slučaja Predaja druge zadaće
13.	PREDAVANJE: Poteškoće u učenju i ponašanju kod djece i adolescenata VJEŽBA: Stvaranje klime prihvatanja i podrške PREDAJA DRUGE ZADAĆE
14.	PREDAVANJE: Psihološka dobrobit nastavnika – nastavnici kao emocionalna radna snaga VJEŽBE: Upravljanje konfliktima
15.	Polusemestralna provjera znanja studenata - drugi parcijalni ispit
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja Rad u parovima Diskusije u malim grupama Diskusije u velikim grupama Kooperativno učenje Terenski rad Posjete radnim organizacijama
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnost na nastavi	10	10

bodovanje)

2.	Prva zadaća – priprema TESTA	20	20
3.	Druga zadaća – PRIPREMA PREZENTACIJE	10	10
4.	Prva provjera znanja	30	30
5.	Druga provjera znanja	30	30
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Aktivnost na nastavi

aktivno sudjelovanje u nastavnom procesu je važno za modeliranje budućeg nastavnog rada studenata nastavničkih smjerova. Aktivnost na nastavi u vidu učešća u diskusijama, rada u grupama i zajedničkim diskusijama biće bodovana od 3. do 13. sedmice nastave. Student može ostvariti maksimalno 10 bodova.

2. Prva zadaća – konstrukcija testa znanja

Nakon završetka dijela nastave koji se odnosi na konstrukciju testova, studenti će odabrati jednu lekciju iz udžbenika za osnovnu ili srednju školu te na osnovu lekcije pripremiti niz pitanja sa dvije alternative, višestruke alternative, višestruke odgovore, pitanje sa povezivanjem, pitanja sa nadopunjavanjem te esejska pitanja sa katalogom odgovora. Osim toga, test treba da sadrži i naslov lekcije, te definirane odgojno obrazovne ishode. Testovi kojima se mjere postignuća na stranim jezicima treba da budu prevedeni na BHS, a tačni odgovori označeni ili upisani boldiranim slovima. Studenti za ovu zadaću mogu ostvariti maksimalno 20 bodova prema kriterijima koje definira nastavnik.

3. Druga zadaća – priprema prezentacije

Kako je ispitivanje, odnosno vrednovanje znanja usko povezano sa ciljevima i ishodima podučavanja, te metodama podučavanja, studenti imaju zadatak da pripreme prezentaciju za jednu lekciju koju odaberu iz udžbenika za osnovnu ili srednju školu u kojoj će biti jasno definirani ciljevi i u kojoj će prezentirani materijal pratiti interaktivno podučavanje. Osim toga, prezentacija treba da bude pripremljena tako da poštuje osnovne principe pripremanja prezentacija. Studenti za ovaj zadatak mogu dobiti maksimalno 10 bodova koji se dodjeljuju prema kriterijima koje definira nastavnik.

4. Polusemestralne provjere znanja (8. i 15. sedmica)

Studenti u toku semestra imaju dvije polusemestralne provjere znanja kojima su obavezni prisustvovati. Smatra se da je student savladao gradivo ispitivano parcijalnim ispitom ukoliko je ostvario 55% od ukupnog broja bodova. Ukoliko student ne zadovolji minimalnu prolaznu razinu na bilo kojem od dva parcijalna ispita, ponovo polaže taj dio gradiva u terminima završnih ispita.

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;

	c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Grgin T.(2001) Školsko ocjenjivanje znanja. Naklada Slap Jastrebarsko 2. Woolfolk, A. (2016). Edukacijska psihologija. Jastrebarsko: Naklada Slap
	Dodatna: 1. Dodatni materijali obezbijeđeni od nastavnika
Napomene	***Ponašanje na nastavi*** Ponašanje studenta za vrijeme nastave treba da bude usmjereno na podučavanje i učenje u cilju dobrobiti svih prisutnih. Studenti imaju pravo na profesionalni odnos sa nastavnikom koji je baziran na uzajamnom povjerenju i ljubaznom ponašanju. Studenti čije ponašanje bude negativno uticalo na okruženje za učenje biće tretirani prema Pravilniku o radu Filozofskog fakulteta i Zakonu o visokom obrazovanju. ***Akademski integritet i iskrenost*** Principi istine i iskrenosti su fundamentalni za obrazovni proces i akademski integritet, stoga studenti nemaju pravo: 1. dostaviti ili poslati tuđi rad kao svoj 2. nabaviti, kupovati ili prihvatiti bilo koji materijal koji sadrži pitanja ili odgovore na testovima ili provjerama znanja bez adekvatne autorizacije 3. ispunjavati, rješavati ili polagati bilo koji zadatak ili ispitni dio za drugog studenta bez adekvatne autorizacije 4. dopustiti da neko drugi za njega ispunjava, rješava ili polaže bilo koji ispitni dio bez adekvatne autorizacije 5. mijenjati, popravljati, brisati, uništavati ili na bilo koji drugi način uticati na istraživanja, radove i druge akademske produkte drugih osoba 6. fabricirati ili falsificirati podatke istraživanja i rezultate 7. pomagati drugom studentu tako što namjerno neće prijaviti situaciju akademske neiskrenosti 8. izbjegavati obaveze u timskim projektima ili prisvajate neprimjerene zasluge za naporan rad drugih studenata 9. plagirati radove tako što će 1) ispuštati da stavi direktne znake navoda i izvor ili 2) parafrazirati ideje ili riječi iz izvora bez adekvatnog referenciranja

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	PSIHOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	MULTIVARIJATNE ANALIZE				
Šifra/kod	FIL-PSI-418	Status (obavezni ili izborni)	OBAVEZNI	ECTS	5
Ciklus studija	II	Semestar	II	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	NEMA				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Dženana Husremović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 106 E-mail:dzenana.husremovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 144	Termin konsultacija	Utorak 16-18	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 0; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U psihološkim istraživanjima vrlo često smo suočeni sa većim brojem varijabli koje su međusobno povezane i čije odnose i razlike ne možemo ispitivati jednostavnim modelima. Statističke analize koje koristimo kako bismo ispitivali veći broj varijabli istovremeno nazivamo multivarijatnim analizama. Kolegij Multivarijatne analize priprema studente za razumijevanje složenih odnosa među varijablama, te su usmjerene na sticanje vještina složenih statističkih obrada podataka. Glavni sadržaj kolegija se odnosi na podučavanje i učenje analiza usmjerenih na ispitivanje povezanosti između varijabli: diskriminacijska analiza, regresijske analize i mulltivarijatnu analizu varijance, te osnove strukturalnog modeliranja.				
Cilj kolegija/	Ciljevi ovog kolegija su podučiti studente korištenju multivarijatnih analiza,				

nastavnog predmeta	konkretnije diskriminacijske analize, regresijskih analiza, multivarijatne analize varijance i strukturalnog modeliranja.
Ishodi učenja	Na kraju kolegija studenti će: 1. Moći samostalno procijeniti koja metoda multivarijatne analize je najprikladnija u određenom istrživačkom dizajnu 2. Provesti statističku obradu podataka 3. Znati interpretirati dobivene rezultate i kritički se osvrnuti na ograničenja primjene konkretnih metoda

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvod u multivarijatne analize
2.	Diskriminacijska analiza 1
3.	Diskriminacijska analiza 2
4.	Regresijske analize 1
5.	Regresijske analize 2
6.	Multivarijatna analiza varijance 1
7.	Multivarijatna analiza varijance 2
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata – predaja prvog seminarskog rada
9.	Konfirmatorna faktorska analiza 1
10.	Konfirmatorna faktorska analiza 2
11.	Strukturalni modeli 1
12.	Strukturalni modeli 2
13.	Testiranje invarijance Predaja drugog seminarskog rada
14.	Prezentacije studenstkih projekata

15.	Prezentacije studentskih projekata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Interaktivna predavanja Vježbe na računarima Studentske prezentacije Diskusije u velikim grupama Kooperativno učenje
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnosti na vježbama	10	10
2.	Seminarski rad 1	40	30
3.	Seminarski rad 2	40	30
4.	Prezentacije projekata	10	10
		Ukupno: 100 bodova	100%

1. Aktivnosti na vježbama

Studenti su obavezni redovno pohađati vježbe i aktivno sudjelovati u njihovom izvođenju. Nastavnik će svake sedmice pratiti aktivnost u sedmicama 2 – 12. Studenti koji budu aktivni na svakoj vježbi dobivaju 1 bod.

2. Seminarski rad 1

Seminarski rad 1 odnosi se na obradu podataka iz prvog dijela semestra. Studenti će u grupama po 3 odabrati jednu od analiza i pripremiti: teoretski dio koji prikazuje samo analizu i empirijski dio u kojem će prikazati rezultate obrade podataka i njihovu interpretaciju. Maksimalan broj bodova je 40.

3. Seminarski rad 2

Seminarski rad 2 odnosi se na obradu podataka iz drugog dijela semestra. Studenti će u grupama po 3 pripremiti: teoretski dio koji prikazuje samu analizu i empirijski dio u kojem će prikazati rezultate obrade podataka i njihovu interpretaciju.

4. Nagradni procenti

	Nastavnik zadržava pravo nagrađivanja studenata koji su se posebno isticali na nastavi, svoje obaveze završavali na vrijeme i položili ispit u toku akademske godine. Maksimalan broj nagradnih procenata iznosi 5%.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Halmi, A. (2003). *Multivarijatna analiza u društvenim znanostima*. Zagreb: Alinea 2. Field, A. (2009).*Discovering statistics using SPSS*. London: SAGE 3. Tabachnick, B.G., Fidell, S.A. (2006). *Using Multivariate Statistics*. Boston: Allynand Bacon 4. Byrne, B. M. (2016). Structural Equation Modelling with AMOS: Basic Concepts, Applications, and Programming (3rd ed.). New York: Routledge.
	Dodatna 1. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike koje odredi nastavnik.
Napomene	***Ponašanje na nastavi*** Ponašanje studenta za vrijeme nastave treba da bude usmjereno na podučavanje i učenje u cilju dobrobiti svih prisutnih. Studenti imaju pravo na profesionalni odnos sa nastavnikom koji je baziran na uzajamnom povjerenju i ljubaznom ponašanju. Studenti čije ponašanje bude negativno uticalo na okruženje za učenje biće tretirani prema Pravilniku o radu Filozofskog fakulteta i Zakonu o visokom obrazovanju. Pravila ponašanja u učionici postavljena su kako bi svi studenti i nastavnik imali priliku za učenje i rad. 1. Student treba da ima potrebne materijale i pribor koji će se koristiti na nastavi. Pisanje zabilješki je visoko preporučeno jer na taj način student već na nastavi interpretira i konstruktira svoje znanje. Na nastavu je potrebno ponijeti i materijale koji su korišteni za pripremu za nastavu. 2. Hrana i piće - za vrijeme nastave dozvoljeno je konzumirati samo onu hranu i piće koja ni na koji način nije ometajuća za druge. Student je dužan nakon

	završetka časa očistiti svoje mjesto od ostataka hrane i pića. 3. Računari i tableti - računari i tableti su poželjni. Studenti mogu donijeti svoje računare ili tablete i koristiti ih na času isključivo u edukativne svrhe. Pregledanje pošte, socijalnih mreža i stranica nevezanih za nastavu nije dozvoljeno jer ometa studente od učenja. 4. Čitanje drugih materijala nevezanih za nastavu nije dozvoljeno. ***Akademski integritet i iskrenost*** Principi istine i iskrenosti su fundamentalni za obrazovni proces i akademski integritet, stoga studenti nemaju pravo: 1. dostaviti ili poslati tuđi rad kao svoj 2. nabaviti, kupovati ili prihvatiti bilo koji materijal koji sadrži pitanja ili odgovore na testovima ili provjerama znanja bez adekvatne autorizacije 3. ispunjavati, rješavati ili polagati bilo koji zadatak ili ispitni dio za drugog studenta bez adekvatne autorizacije 4. dopustiti da neko drugi za njega ispunjava, rješava ili polaže bilo koji ispitni dio bez adekvatne autorizacije 5. mijenjati, popravljati, brisati, uništavati ili na bilo koji drugi način uticati na istraživanja, radove i druge akademske produkte drugih osoba 6. fabricirati ili falsificirati podatke istraživanja i rezultate 7. pomagati drugom studentu tako što namjerno neće prijaviti situaciju akademske neiskrenosti 8. izbjegavati obaveze u timskim projektima ili prisvajate neprimjerene zasluge za naporan rad drugih studenata 9. plagirati radove tako što će 1) ispuštati da stavi direktne znake navoda i izvor ili 2) parafrazirati ideje ili riječi iz izvora bez adekvatnog referenciranja

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	PSIHOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	UVOD U PSIHOLOGIJU RADA				
Šifra/kod	FIL-PSI-319	Status (obavezni ili izborni)	OBAVEZNI	ECTS	4
Ciklus studija	I	Semestar	VI	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	NEMA				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Dženana Husremović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 106 E-mail:dzenana.husremovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 144	Termin konsultacija	Utorak 16-18	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 0; vježbe 0				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Uvod u Psihologiju rada predstavlja kolegij na kojem se studenti upoznaju sa ulogom psihologije u radu i organizaciji. Kolegij je fokusiran na sticanje znanja o specifičnostima istraživanja u primijenjenoj psihologiji, individualnim karakteristikama važnim za obavljanje posla, te uticaju fizičkog okruženja na radni učinak i mentalno zdravlje zaposlenika.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	1. Podučiti studente o važnosti rada u životu pojedinca te povezanosti faktora na radu sa učinkom i blagostanjem ljudi 2. Pomoći studentima da razumiju osnovne principe Ergonomije kao interdisciplinarnog područja koje se bavi usklađenošću čovjeka sa radnim okruženjem				

	3. Razviti kod studenata vještine provođenja aplikativnih istraživanja iz domena Ergonomije 4. Razviti kod studenata vještine kritičkog čitanja članaka iz Psihologije rada
Ishodi učenja	Na kraju kolegija studenti će: 1. Razumjeti ulogu psihologije kao nauke u radnom procesu 2. Objasniti razliku između fundamentalnih i primijenjenih istraživanja 3. Kritički analizirati ulogu fizičkih faktora u radnom okruženju 4. Završiti projekat terenskog istraživanja uticaja fizičkog okruženja na rad

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Značenje rada u životu pojedinca i koncept održivosti Dogovor oko studentskih projekata
2.	Historijski pregled razvoj psihologije rada i područja psihologije rada Prezentacija članka
3.	Metode istraživanja u psihologiji rada – kvantitativna i kvalitativna istraživanja Prezentacija članka
4.	Čovjekova radna aktivnost: fiziološki zahtjevi; statički i dinamički rad; sinergije Prezentacija članka, predaja nacrta istraživanja
5.	Individualne razlike i radna uspješnost Prezentacija članka
6.	Fizički uvjeti rada – definicija ergonomije i njena važnost u oblikovanju radnih mjesta Prezentacija članka
7.	Univerzalni dizajn i njegova primjena u radu Prezentacija članka
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata – prvi parcijalni ispit
9.	Sistem čovjek – stroj Prezentacija članka
10.	Rad u smjenama Prezentacija članka
11.	Buka i vibracije i njihov uticaj na kvalitet rada i života Prezentacija članka
12.	Unutarnja klima - temperatura i zrak, osvjetljenje, boje i muzika Prezentacija članka
13.	Ergonomija za različitost – univerzalni dizajn Prezentacija članka, predaja projekata

14.	Prezentacije studentskih projekata
15.	Polusemestralna provjera znanja – drugi parcijalni ispit
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Interaktivna predavanja Terensko istraživanje Studentske prezentacije Diskusije u velikim grupama Kooperativno učenje Terenski rad Posjete radnim organizacijama
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Kritički osvrt na članak	10	10
2.	Studentski projekat	30	30
3.	Prva polusemestralna provjera znanja	30	30
4.	Druga polusemestralna provjera znanja	30	30
		Ukupno: 100 bodova	100%

Svake godine nastavnik će, zajedno sa studentima, odrediti krovnu temu koja obilježava područje modernog rada (npr. održivost, digitalizacija, mladi radnici,...). Studenti će svoje zadatke 1. i 2. realizirati imajući na umu krovnu temu kolegija.

1. Kritički osvrt na članak iz područja I / O psihologije – 10 bodova

Studenti će biti podijeljeni u 11 grupa. Svaka grupa će odabrati po jedan članak koji će pripremiti i prezentirati na nastavi. Biće ocjenjeni za kvalitet pripreme i za prezentaciju.Nedolazak na prezentaciju u terminu kada je dogovoreno podrazumijeva da studenti neće dobiti procente.

2. Studentski projekat – 30 bodova

Studenti će na početku godine biti podjeljeni u grupe i svaka grupa će definirati jedan projekat iz područja rada koji odgovara okvirnoj temi. Tokom semestra

	grupa radi na izradi projekta, a svoj samostalno pripremljeni finalni rad predaće u 13.sedmici nastave. Finalni rad može da ima formu izvještaja, multimedije, ili bilo kojeg drugog formata. 3. Prvi parcijalni ispit - 30% Polusemestralni ispit sadrži pitanja iz onih segmenata gradiva koje se obrađuju do osme sedmice nastave. Parcijalni ispit se smatra položenim ukoliko je student ostvario najmanje 55% od predviđenih bodova. Ukoliko student ne položi prvi parcijalni, ima pravo da ga polaže u terminima završih ispita. 4. Drugi parcijalni ispit - 30% Na drugom parcijalnom ispitu student polaže gradivo koje se obrađivalo tokom drugog dijela semestra. Parcijalni ispit se smatra položenim ukoliko je student ostvario najmanje 55% od predviđenih bodova. Ukoliko student ne položi prvi parcijalni, ima pravo da ga polaže u terminima završih ispita. Ukoliko student ne zadovolji na nekom od parcijalnih ispita, u terminu završnog ispita polaže gradivo iz tog parcijalnog ispita. 5. Nagradni procenti Nastavnik zadržava pravo nagrađivanja studenata koji su se posebno isticali na nastavi, svoje obaveze završavali na vrijeme i položili ispit u toku akademske godine. Maksimalan broj nagradnih procenata iznosi 5%.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Kroemer, K.H.E.,Grandjean, E. (2000). *Prilagođavanje rada čovjeku – ergonomski priručnik*. Naklada Slap 2. Bujas, Z.(1959) *Osnove psihofiziologije rada (Uvod u industrijsku psihologiju).* Institut za higijenu rada. Zagreb 3. Petz, B. (1987). *Psihologija rada*. Školska knjiga, Zagreb.
	Dodatna **1.** Hanington,B., Martin,B (2019) *Universal Methods of Design, Expanded and Revised: 125 Ways to Research Complex Problems, Develop Innovative Ideas, and Design Effective Solutions.* Rockport Publishers; Revised edition (3 Dec. 2019) 2. Chmiel, N. (2000). *Introduction to work and organizational psychology: a European perspective*. Blackwell Publishers 3. Preiser,W., Smith,K. (2011). *Universal Design Handbook*, 2.izd. McGraw Hill 4. Warr P. (1987). *Psychology at Work* (Fifth Edition). Peguin Books. 5. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike koje odredi nastavnik.

Napomene	***Ponašanje na nastavi*** Ponašanje studenta za vrijeme nastave treba da bude usmjereno na podučavanje i učenje u cilju dobrobiti svih prisutnih. Studenti imaju pravo na profesionalni odnos sa nastavnikom koji je baziran na uzajamnom povjerenju i ljubaznom ponašanju. Studenti čije ponašanje bude negativno uticalo na okruženje za učenje biće tretirani prema Pravilniku o radu Filozofskog fakulteta i Zakonu o visokom obrazovanju. Pravila ponašanja u učionici postavljena su kako bi svi studenti i nastavnik imali priliku za učenje i rad. 1. Student treba da ima potrebne materijale i pribor koji će se koristiti na nastavi. Pisanje zabilješki je visoko preporučeno jer na taj način student već na nastavi interpretira i konstruktira svoje znanje. Na nastavu je potrebno ponijeti i materijale koji su korišteni za pripremu za nastavu. 2. Hrana i piće - za vrijeme nastave dozvoljeno je konzumirati samo onu hranu i piće koja ni na koji način nije ometajuća za druge. Student je dužan nakon završetka časa očistiti svoje mjesto od ostataka hrane i pića. 3. Računari i tableti - računari i tableti su poželjni. Studenti mogu donijeti svoje računare ili tablete i koristiti ih na času isključivo u edukativne svrhe. Pregledanje pošte, socijalnih mreža i stranica nevezanih za nastavu nije dozvoljeno jer ometa studente od učenja. 4. Čitanje drugih materijala nevezanih za nastavu nije dozvoljeno. ***Akademski integritet i iskrenost*** Principi istine i iskrenosti su fundamentalni za obrazovni proces i akademski integritet, stoga studenti nemaju pravo: 1. dostaviti ili poslati tuđi rad kao svoj 2. nabaviti, kupovati ili prihvatiti bilo koji materijal koji sadrži pitanja ili odgovore na testovima ili provjerama znanja bez adekvatne autorizacije 3. ispunjavati, rješavati ili polagati bilo koji zadatak ili ispitni dio za drugog studenta bez adekvatne autorizacije 4. dopustiti da neko drugi za njega ispunjava, rješava ili polaže bilo koji ispitni dio bez adekvatne autorizacije 5. mijenjati, popravljati, brisati, uništavati ili na bilo koji drugi način uticati na istraživanja, radove i druge akademske produkte drugih osoba 6. fabricirati ili falsificirati podatke istraživanja i rezultate 7. pomagati drugom studentu tako što namjerno neće prijaviti situaciju akademske neiskrenosti 8. izbjegavati obaveze u timskim projektima ili prisvajate neprimjerene zasluge za naporan rad drugih studenata 9. plagirati radove tako što će 1) ispuštati da stavi direktne znake navoda i izvor ili 2) parafrazirati ideje ili riječi iz izvora bez adekvatnog referenciranja

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	PEDAGOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	RAZVOJNA PSIHOLOGIJA 1				
Šifra/kod	FIL PSI 146	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	3
Ciklus studija	1.	Semestar	2.	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Anela Hasanagić			
	Kontakt podaci	anela.hasanagic@unze.ba	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime	Katarina Mišetić, MA, viši asistent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 201 E-mail: katarina.misetic@hotmail.com Telefon: 033/ 253-221	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar_____; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Studenti će kroz nastavni predmet biti upoznati s ciljevima i problemima razvojne psihologije; povijesnim temeljima i filozofskim korijenima razvojne psihologije; periodizacijom razvoja i temeljnim zakonitostima razvoja; metodologijom istraživanja razvoja; etičkim načelima istraživanja u razvojnoj psihologije i razvojnim teorijama (Freud, Erikson, Bandura, Piaget, Vigotski, Kohlberg, Bronfenbrenner).				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje i razumijevanje tradicionalnih i savremenih načela, koncepata, teorija i metoda istraživanja različitih aspekata čovjekova razvoja.				
Ishodi učenja	Znanje: Nakon odslušanog nastavnog kolegija očekuje se da će studenti ovladati razumijevanjem osnovnih razvojnih teorija, te steći znanje o istraživačkim metodama i nacrtima istraživanja u razvojnoj psihologiji. Vještine: Očekuje se da će student steći uvid u poteškoće s kojima se susreću istraživači razvojnih promjena i mogućnosti njihovog otklanjanja. Također, kolegij će omogućiti sticanje uvida u isprepletenost teorija, istraživanja i učinkovitog rješavanja praktičnih pitanja vezanih uz područje razvojne psihologije. Kompetencije: Očekuje se da će student steći sposobnost prikupljanja i tumačenja relevantnih podataka unutar područja razvojne psihologije na				

	osnovu kojih može donositi sudove o relevantnim društvenim i etičkim pitanjima iz ove naučne oblasti.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta, literaturom, načinom rada i obavezama.
2.	Predmet, ciljevi i problemi razvojne psihologije.
3.	Temeljne zakonitosti razvoja. Povijesni temelji i filozofski korijeni razvojne psihologije.
4.	Znanstveno istraživanje i vrste istraživanja. Etički aspekti istraživanja čovjekova razvoja.
5.	Razvojne teorije: teorija psihosocijalnog razvoja (Erikson).
6.	Razvojne teorije: teorija socijalnog učenja (Bandura) i teorija ekoloških sistema (Bronfenbrenner). Etološki pristup (Bowlby, Lorenz).
7.	Razvojne teorije: kognitivno-razvojna teorija (Piaget) i sociokulturalna teorija (Vigotski). Moralni razvoj.
8.	*Polusemestralna provjera znanja studenata*
9.	Prenatalni razvoj. Faze prenatalnog razvoja.
10.	Teratogeni i štetni faktori u prenatalnom razvoju. Perinatalni problemi.
11.	Video materijal: „Blizanci u maternici“.
12.	Novorođenče: karakteristike i značaj identifikacije određenih nepravilnosti.
13.	Dojenačka dob: tjelesni razvoj.
14.	Dojenačka dob: kognitivni i emocionalno-socijalni razvoj.
15.	Završna razmatranja i zaključivanje semestra.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Monološki/predavački metod, interaktivna nastava, praktični rad (samostalni praktični zadaci), analitički i demonstracioni pristup (prikaz i analiza video materijala).</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, odnosno u terminima predviđenim za završni/popravni ispit nakon završetka semestra, prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Samostalni praktični zadatak 1</td><td>10</td><td>10</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Samostalni praktični zadatak 2</td><td>10</td><td>10</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Polusemestralna provjera znanja</td><td>30</td><td>30</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Završni (integralni) ispit</td><td>50</td><td>50</td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Sudjelovanjem u predviđenim aktivnostima na nastavi tokom semestra (samostalni praktični zadatak i polusemestralna provjera znanja), te polaganjem završnog (integralnog) ispita.

Napomena: U osmoj sedmici student pristupa polusemestralnoj provjeri znanja. Bodovi koje student osvoji na polusemestralnoj provjeri znanja, kao i bodovi koje osvoji na samostalnom praktičnom zadatku bit će uračunati u ukupan zbir bodova na kolegiju. Završni (integralni) ispit student polaže u predviđenim ispitnim terminima. Kriterij prolaznosti za završni ispit je 55%. Student koji je položio završni ispit i koji je, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra, u ukupnoj strukturi bodova zadovoljio kriterij prolaznosti od 55%, završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja, odnosno, ukupnog broja bodova na kolegiju.</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;

b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;

c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;

d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;

e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;

f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
</table>

Literatura	*Obavezna* 1. Berk, L. (2008). *Psihologija cjeloživotnog razvoja* (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Vasta, R., Haith, M.M. i Miller, S.A. (1998). *Dječja psihologija* (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap.
	Dodatna 1. Andrilović, V. i Čudina, M. (1987). *Osnove opće i razvojne psihologije* (određena poglavlja). Zagreb: Školska knjiga. 2. Papalia, D.E. i Olds, S.E. (1992). *Human development*. McGraw Hill. 3. Clarke, A.M. i Clarke, A.D.B. (1976). *Rano iskustvo*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 4. Bronfebrener J. (1988). *Ekologija ljudskog razvoja*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 5. Berk, L.E. (2015). *Dječja razvojna psihologija*. Jastrebrasko: Naklada Slap 6. Hwang, P. (2000). *Razvojna psihologija* (određena poglavlja). Sarajevo: Filozofski fakultet.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">PEDAGOGIJA</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">RAZVOJNA PSIHOLOGIJA II</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PSI 237</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>3</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>1.</td><td>Semestar</td><td>4.</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023
2023/2024
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Položen ispit iz predmeta Razvojna psihologija 1 FIL PSI 146</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">BHS</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Prof.dr.Anela Hasanagić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 156
E-mail: anelahasanagic@gmail.com</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Prema rasporedu konsultacija</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 201
E-mail: katarina.misetic@hotmail.com
Telefon: 033/ 253-221</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Prema rasporedu konsultacija</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2; seminar 0; vježbe 2</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Kroz nastavni predmet studenti će biti upoznati s tjelesnim, kognitivnim, emocionalnim, socijalnim, ali i ostalim aspektima razvoja, koji su važni za razumijevanje tipičnog i prepoznavanje atipičnog razvoja kod djece, mladih i odraslih.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Upoznavanje i razumijevanje tradicionalnih i savremenih načela i koncepata različitih aspekata čovjekova razvoja (tjelesni, kognitivni, socijalni i emocionalni) i njihove međuovisnosti.</td></tr>
</table>

Ishodi učenja	Očekuje se da će studenti nakon odslušane nastave ovladati razumijevanjem različitih aspekata razvoja i njihovog međuodnosa od rođenja do kraja života, te integrirati spoznaje o biološkim i okolinskim faktorima razvoja. Kroz sadržaje predmeta studenti će biti osposobljeni za promoviranje optimalnog dječijeg i adolescentskog razvoja, ali i života odraslih u budućem profesionalnom radu.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica/predavanje
1.	Uvodno predavanje, upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta, literaturom, načinom rada i obavezama.
2.	Rano djetinjstvo: motorički i kognitivni razvoj
3.	Rano djetinjstvo: emocionalni i socijalni razvoj
4.	Predškolska dob - motorički i kognitivni razvoj
5.	Predškolska dob- emocionalni i socijalni razvoj
6.	Školska dob – tjelesni i kognitivni razvoj
7.	Školska dob – emocionalni i socijalni razvoj
8.	*Polusemestralna provjera znanja studenata.*
9.	Adolescencija – tjelesni i kognitivni razvoj
10.	Emocionalni i socijalni razvoj u adolescenciji
11.	Rana odrasla dob
12.	Srednja odrasla dob
13.	Kasna odrasla dob - starost
14.	Integracija svih razdoblja kroz različite aspekte razvoja
15.	Završna razmatranja i zaključivanje semestra.

16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Monološki/predavački metod, interaktivna nastava, praktični rad (samostalni praktični zadaci, posjete), analitički i demonstracioni pristup (prikaz i analiza video materijala).
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, odnosno u terminima predviđenim za završni/popravni ispit nakon završetka semestra, prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	**Elementi praćenja**	**Broj bodova**	**Učešće u ocjeni (%)**
1.	Samostalni praktični zadatak 1	10	10
2.	Samostalni praktični zadatak 2	10	10
3.	Prva provjera znanja	30	30
4.	Završni (integralni) ispit	50	50
	Ukupno: 100 bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Sudjelovanjem u predviđenim aktivnostima na nastavi tokom semestra (samostalni praktični zadaci i polusemestralna provjera znanja), te polaganjem završnog (integralnog) ispita.

Napomena: U osmoj sedmici student pristupa polusemestralnoj provjeri znanja. Bodovi koje student osvoji na polusemestralnoj provjeri znanja, kao i bodovi koje osvoji na samostalnim praktičnim zadacima bit će uračunati u ukupan zbir bodova na kolegiju. Završni (integralni) ispit student polaže u predviđenim ispitnim terminima. Kriterij prolaznosti za završni ispit je 55%. Student koji je položio završni ispit i koji je, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra, u ukupnoj strukturi bodova zadovoljio kriterij prolaznosti od 55%, završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja, odnosno, ukupnog broja bodova na kolegiju.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Berk, L. (2008). Psihologija cjeloživotnog razvoja. Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Vasta, R., Haith, M. M. i Miller, S. A. (1998). Dječja psihologija (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap. 3.
	Dodatna 1. Berk, L.E. (2015). Dječja razvojna psihologija. Jastrebrasko: Naklada Slap 2. Hwang, P. i Nilsson, B. (2000). Razvojna psihologija (određena poglavlja). Sarajevo: Filozofski fakultet. 3. Piaget, J. i Inhelder, B. (1986). Intelektualni razvoj djeteta. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 4. Andrilović, V. i Čudina, M. (1987). *Osnove opće i razvojne psihologije* (određena poglavlja). Zagreb: Školska knjiga.
Napomena	Uvjet za polaganje ispita je položen ispit iz predmeta FIL PSI 146 Razvojna psihologija 1

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	PSIHOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Metodika nastave psihologije				
Šifra/kod	FIL PSI 566	Status (obavezni ili izborni)	Izborni	ECTS	4
Ciklus studija	II ciklus	Semestar	III	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Uslov za IP Metodika nastave psihologije je položen ispit iz predmeta Edukacijska psihologija: učenje i poučavanje FIL PSI 411				
Jezik izvođenja nastave	B/H/S				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Amela Dautbegović			
	Kontakt podaci	Kabinet: br. 128 E-mail: amidzicamela@yahoo.com Telefon: 033/253-152	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 1 ; seminar /; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Različiti pristupi poučavanju. Ciljevi poučavanja. Planiranje poučavanja. Primjena psihologijskih metoda i tehnika u poučavanju psihologije kao srednjoškolskog predmeta. Metode poučavanja. Izravno poučavanje. Suradničko učenje. Poučavanje raspravom. Otkrivanje u nastavi. Praćenje napretka učenika. Vrednovanje ishoda poučavanja i ocjenjivanje. Evaluacija nastave i nastavnika. Poučavanje odraslih.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente s različitim pristupima te ciljevima poučavanja. Poučiti studente na koji način planirati poučavanje te kako u okviru istog primjeniti različite psihologijske metode i tehnike. Upoznati studente s metodama poučavanja te detaljnije prikazati obilježja izravnog poučavanja, suradničkog učenja, poučavanja raspravom. Ukazati na način praćenja napretka učenika te vrednovanja ishoda poučavanja i ocjenjivanja. Uputiti studente u načine evaluiranja nastave i nastavnika. Ukazati na metode i specifičnosti poučavanja odraslih.				
Ishodi učenja	Studenti će nakon uspješno realiziranih obaveza i zadataka u okviru predmeta biti osposobljeni za planiranje i pripremanje nastave, odabir odgovarajuće metode poučavanja te oblika praćenja i ocjenjivanja učeničkog napretka. Očekuje se da će studenti znati na koji način evaluirati nastavu i rad nastavnika te kako uspješno poučavati odrasle. Stečena znanja o poučavanju studenti će moći primijeniti u školskom i/ili vanškolskom kontekstu.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvodno predavanje: Svrha i ciljevi nastave psihologije
2.	Planiranje i priprema nastavnog sata
3.	Izvedba nastavnog sata
4.	Općenito o metodama poučavanja
5.	Metode poučavanja: izlaganje i instrukcija
6.	Metode poučavanja: vođeno i čisto otkrivanje
7.	Metode poučavanja: rasprava i suradničko učenje
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Praćenje i vrednovanje učeničkog napretka
10.	Usmeno ispitivanje
11.	Pismeno ispitivanje: zadaci objektivnog tipa
12.	Pismeno ispitivanje: zadaci esejskog tipa
13.	Evaluacija nastave i nastavnika Praćenje i procjena vlastitog rada
14.	Poučavanje odraslih
15.	II polusemestralna provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

RASPORED VJEŽBI	
Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Definiranje ciljeva nastave psihologije (rad u paru)
2.	Samostalan rad na zadatku: planiranje i priprema jednog nastavnog sata
3.	Samostalan rad na zadatku: Izvedba nastavnog sata
4.	Studenti prezentuju svoj rad sa prethodnih vježbi
5.	Studenti prezentuju svoj rad sa prethodnih vježbi
6.	Prednosti i nedostaci različitih metoda poučavanja (rad u grupi)
7.	Priprema za polusemestralni ispit
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Praćenje i vrednovanje učeničkog napretka
10.	Usmeno ispitivanje: prednosti i nedostaci
11.	Pismeno ispitivanje: zadaci objektivnog tipa (priprema testa objektivnog tipa)
12.	Pismeno ispitivanje: zadaci esejskog tipa (priprema testa esejskog tipa)
13.	Evaluacija nastave i nastavnika (analiza poželjnih kompetencija nastavnika)
14.	Poučavanje odraslih (motivacijske i komunikacijsko-prezentacijske vještine)
15.	II polusemestralna provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Frontalna nastava, rad u grupi, rad u paru, individualni rad.</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>
Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Izvještaj 1 (planiranje i izvedba nastavnog sata)</td><td></td><td>15</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Izvještaj 2 (priprema testa)</td><td></td><td>15</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Prvi parcijalni ispit</td><td></td><td>35</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Drugi parcijalni ispit</td><td></td><td>35</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Završni ispit</td><td></td><td>0*</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: _____bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Dva izvještaja
- Dva parcijalna ispita
- Završni ispit kojem pristupaju studenti koji nisu završili obaveze s 15-om sedmicom.

*Napomena:
Provjera znanja studenata će biti organizirana kroz pismeno ispitivanje u 8. i 15. sedmici tokom semestra. U osmoj sedmici će studenti moći pristupiti prvom parcijalnom ispitu, a u petnaestoj sedmici drugom parcijalnom ispitu. U skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju prva parcijala (polusemestralna provjera znanja) obuhvata gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, dok će drugom parcijalom (druga polusemestralna provjera znanja) biti obuhvaćeno gradivo koje je obrađeno od devete sedmice do kraja semestra.
U skladu sa prijedlogom Odsjeka za psihologiju studentje obavezan na obje parcijale osvojiti minimalno 55% na testu kako bi položio test i imao mogućnost osvojiti procente određene silabusom. Student koji je zadovoljio navedeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti, tj. elemente praćenja (izvještaji) završio je svoje obaveze u okviru ovog nastavnog predmeta. Nastavnik formira konačnu ocjenu uzimajući u obzir sve elemente ocjenjivanja.
Student koji nije zadovoljio kriterij od 55% na prvom parcijalnom ispitu ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu i oba segmenta polaže u terminu predviđenom za završnu provjeru znanja i/ili popravni ispit. Na završnom ili popravnom ispitu student može dobiti onoliki postotak koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. Pri formiranju konačne ocjene mu se uzimaju u obzir i bodovi koje je kroz ostale aktivnosti postigao tokom semestra.
</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>
Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
</td></tr>
</table>

	d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Vizek Vidović, V., Rijavec,M., Vlahović-Štetić, V., Miljković, D. (2003). Psihologija obrazovanja. IEP – Vern: Zagreb (odabrana poglavlja) 2. Kyriacou , C. (1997). Temeljna nastavna umijeća. Educa: Zagreb.
	Dodatna 1. Arends, R.,I., (1991). Learning to teach. McGrow Hill: New York. 2. Meyer, H. (2005). Što je dobra nastava? Erudita: Zagreb
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	PSIHOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Zdravstvena psihologija				
Šifra/kod	FIL PSI 568	Status (obavezni ili izborni)	Izborni	ECTS	4
Ciklus studija	II ciklus	Semestar	IV	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	/				
Jezik izvođenja nastave	B/H/S				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Amela Dautbegović			
	Kontakt podaci	Kabinet: br. 128 E-mail: amidzicamela@yahoo.com Telefon: 033/253-152	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar_____; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Definicija zdravstvene psihologije. Biopsihosocijalni model zdravlja i bolesti. Komunikacija u zdravstvu: interakcija bolesnik – zdravstveni radnici – okolina. Psihološke teškoće bolesnika u bolnici (djeca, odrasli). Psihičke reakcije na bolest. Psihološki aspekti hroničnih i neizlječivih bolesti (kardiovaskularne bolesti, dijabetes, SIDA, maligna oboljenja itd.). Gubitak i tugovanje. Rad zdravstvenog psihologa u području pedijatrije, dermatologije, kardiologije, onkologije, endokrinologije, neurohirurgije. Istraživačke i edukacijske aktivnosti zdravstvenih psihologa. Zdravstvena psihologija i mogućnost preventivnih aktivnosti (promjena životnog stila i štetnih životnih navika kao oblik prevencije).				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente s osnovnim pojmovima iz područja Zdravstvene psihologije te modelima zdravlja i bolesti u psihologiji. Ukazati na karakteristike i značajnost kvalitetne komunikacije u interakciji pacijent - zdravstveni radnici - okolina. Poučiti studente o psihološkim teškoćama i reakcijama na bolest koje se mogu pojaviti kod hospitaliziranih pacijenata. Ukazati na odnos stresa i tjelesnog zdravlja. Upoznati studente sa programima psihosocijalne rehabilitacije djece i odraslih s tjelesnim invaliditetom i psihološkim aspektima hroničnih i neizlječivih bolesti. 0Ukazati studentima na probleme u trećoj životnoj dobi i upoznati ih sa psihološkim reakcijama na smrt i gubitak bliske osobe. Uputiti studente u osnovna područja rada zdravstvenih psihologa. Poučiti studente osnovnim načelima pružanja podrške bolesnicima i ukazati na mogućnosti sudjelovanja u organizaciji preventivnih zdravstvenih programa.				
Ishodi učenja	Studenti će imati priliku usvojiti temeljne pojmove iz područja zdravstvene psihologije. Steći će znanja o karakteristikama kvalitetne komunikacije između pacijenata i zdravstvenih radnika. Očekuje se da će studenti naučiti o utjecaju psihičkih faktora na				

	zdravlje i bolest, kao i o utjecaju bolesti i tjelesnih smetnji na razvoj psihičkih problema. Studenti će biti upoznati sa različitim programima psihosocijalne rehabilitacije te će imati priliku naučiti koji su osnovni problemi i poteškoće u komunikaciji stručnjaka sa starijim osobama smještenim u ustanovama za trajni smještaj. Spoznat će koja su osnovna područja rada zdravstvenih psihologa. Upoznat će se s mogućnostima primjene psiholoških metoda i tehnika u očuvanju zdravlja, liječenju i rehabilitaciji bolesti. Studenti će usvojiti osnovna načela pružanja podrške bolesnicima te će moći sudjelovati u pripremi i realizaciji preventivnih zdravstvenih programa.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvodno predavanje: Definicija Zdravstvene psihologije
2.	Modeli zdravlja i bolesti u psihologiji (Biopsihosocijalni model)
3.	Komunikacija u zdravstvu: interakcija bolesnik – zdravstveni radnici – okolina
4.	Psihološke teškoće bolesnika u bolnici
5.	Stres i tjelesno zdravlje
6.	Programi psihosocijalne rehabilitacije djece i odraslih sa tjelesnim invaliditetom
7.	Psihičke reakcije na bolest
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Psihološki aspekti hroničnih i neizlječivih bolesti
10.	Zdravstvena psihologija i problemi starenja (realizacija predavanja u Gerontološkom centru)
11.	Psihološke reakcije porodice na smrt i gubitak bliske osobe
12.	Zdravstvena psihologija i mogućnost preventivnih aktivnosti (promjena životnog stila i štetnih životnih navika kao oblik prevencije)
13.	Istraživačke i edukacijske aktivnosti zdravstvenih psihologa
14.	Rad zdravstvenog psihologa u području medicinskih disciplina
15.	II polusemestralna provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

18.	

Vježbe	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Vježba nije predviđena za uvodnu temu
2.	Diskusija na temu: Perspektive zdravstvene psihologije (psihologija u osnovnim područjima zdravstvene djelatnosti)
3.	Komunikacija sa hronično bolesnom djecom i roditeljima hronično bolesne djece
4.	Programi za ublažavanje psiholoških teškoća kod pojedinaca koji se suočavaju sa hroničnim oboljenjima i bolničkim liječenjem/hospitalizacijom (rad studenata u grupi, pisanje izvještaja i priprema prezentacije)
5.	Prezentiranje programa za ublažavanje psiholoških poteškoća pacijenata oboljelih od hroničnih bolesti
6.	Suočavanje sa traumatskim iskustvima u dječijoj dobi
7.	Tjelesni nedostaci i tjelesne ozljede – psihičke reakcije na gubitak tjelesnih funkcija (rad u grupi)
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Psihološki aspekti hroničnih i neizlječivih bolesti: intervencija psihologa (rad u grupi)
10.	Komunikacija sa starijim osobama smještenim u ustanovama za trajni smještaj (terenske vježbe – posjeta ustanovi za trajni smještaj osoba treće životne dobi)
11.	Psihološke reakcije na gubitak bliskih osoba (radionica)
12.	Kreiranje programa primarne prevencije: promjena životnog stila i štetnih životnih navika (rad u grupi)
13.	Prezentacija programa primarne prevencije: promjena životnog stila i štetnih životnih navika
14.	Rad zdravstvenog psihologa (primjeri iz prakse)
15.	II polusemestralna provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Frontalna nastava, rad u grupi, rad u paru, individualni rad.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Izvještaj (Programi za ublažavanje psiholoških teškoća pacijenata oboljelih od hroničnih bolesti)		20
3.	Prvi parcijalni ispit		40
4.	Drugi parcijalni ispit		40
5.	Završni ispit		0*
		Ukupno: _____bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Izvještaj
- Dva parcijalna ispita
- Završni ispit kojem pristupaju studenti koji nisu završili obaveze s 15-om sedmicom.

*Napomena:
Provjera znanja studenata će biti organizirana kroz pismeno ispitivanje u 8. i 15. sedmici tokom semestra. U osmoj sedmici će studenti moći pristupiti prvom parcijalnom ispitu, a u petnaestoj sedmici drugom parcijalnom ispitu. U skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju prva parcijala (polusemestralna provjera znanja) obuhvata gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, dok će drugom parcijalom (druga polusemestralna provjera znanja) biti obuhvaćeno gradivo koje je obrađeno od devete sedmice do kraja semestra.
U skladu sa prijedlogom Odsjeka za psihologiju student je obavezan na obje parcijale osvojiti minimalno 55% na testu kako bi položio test i imao mogućnost osvojiti procente određene silabusom. Student koji je zadovoljio navedeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti, tj. elemente praćenja (izvještaji) završio je svoje obaveze u okviru ovog nastavnog predmeta. Nastavnik formira konačnu ocjenu uzimajući u obzir sve elemente ocjenjivanja. Student koji nije zadovoljio kriterij od 55% na prvom parcijalnom ispitu ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu i oba segmenta polaže u terminu predviđenom za završnu provjeru znanja i/ili popravni ispit. Na završnom ili popravnom ispitu student može dobiti onoliki postotak koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. Pri formiranju konačne ocjene mu se uzimaju u obzir i bodovi koje je kroz ostale aktivnosti postigao tokom semestra.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;

	d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Havelka, M. (ur.) (2002). *Zdravstvena psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Taylor, S. E. (1995). *Health Psychology*. Third edition (odabrana poglavlja). McGraw-Hill, Inc.
	Dodatna 1.Ogden, J. (2004). *Health Psychology: A Textbook* (odabrana poglavlja). Berkshire: Open University Press, McGraw-Hill Education. 2. Sarafino, E. P. (2006). *Health Psychology: Biopsychosocial Interactions* (odabrana poglavlja). New York: John Wiley & Sons. 3. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	PSIHOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Zdravstvena psihologija				
Šifra/kod	FIL PSI 321	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	4
Ciklus studija	I ciklus	Semestar	VI	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	/				
Jezik izvođenja nastave	B/H/S				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Amela Dautbegović			
	Kontakt podaci	Kabinet: br. 128 E-mail: amidzicamela@yahoo.com Telefon: 033/253-152	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar_____; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Definicija zdravstvene psihologije. Biopsihosocijalni model zdravlja i bolesti. Komunikacija u zdravstvu: interakcija bolesnik – zdravstveni radnici – okolina. Psihološke teškoće bolesnika u bolnici (djeca, odrasli). Psihičke reakcije na bolest. Psihološki aspekti hroničnih i neizlječivih bolesti (kardiovaskularne bolesti, dijabetes, SIDA, maligna oboljenja itd.). Gubitak i tugovanje. Rad zdravstvenog psihologa u području pedijatrije, dermatologije, kardiologije, onkologije, endokrinologije, neurohirurgije. Istraživačke i edukacijske aktivnosti zdravstvenih psihologa. Zdravstvena psihologija i mogućnost preventivnih aktivnosti (promjena životnog stila i štetnih životnih navika kao oblik prevencije).				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	- Upoznavanje s osnovnim pojmovima iz područja Zdravstvene psihologije te modelima zdravlja i bolesti u psihologiji. - Razumijevanje ključnih obilježja i značajnosti kvalitetne komunikacije u interakciji pacijent - zdravstveni radnici - okolina. - Usvajanje znanja o mogućim psihološkim teškoćama hospitaliziranih pacijenata i psihičkim reakcijama na bolest. - Razumijevanje odnosa stresa i tjelesnog zdravlja. - Upoznavanje sa programima psihosocijalne rehabilitacije djece i odraslih s tjelesnim invaliditetom i psihološkim aspektima hroničnih i neizlječivih bolesti. - Prepoznavanje i razumijevanje prirode teškoća i problema koji se javljaju u trećoj životnoj dobi. - Upoznavanje sa psihološkim reakcijama na smrt i gubitak bliske osobe. - Poznavanje osnovnih područja rada zdravstvenih psihologa i primjena usvojenih temeljnih znanja i vještina u radu sa bolesnicima.				

Ishodi učenja	**Znanje:** *Studenti će nakon uspješno odslušane nastave i položenog ispita* znati opisati temeljne pojmove iz područja Zdravstvene psihologije. Također će usvojiti spoznaje o ključnim elementima uspješne komunikacije između pacijenata i zdravstvenih radnika te faktorima koji imaju uticaj na unapređenje zdravlja i razvoj bolesti. Razlikovat će programe psihosocijalne rehabilitacije i znat će objasniti ulogu i značaj psihološke podrške u procesu liječenja i rehabilitacije. Poznavat će i osnovna područja rada zdravstvenih psihologa. **Vještine:** *Studenti će nakon uspješno odslušane nastave i položenog ispita* moći razjasniti na koji način psihički faktori utiču na zdravlje i bolest te kako bolest i tjelesne smetnje utiču na razvoj psihičkih problema. Također će biti u mogućnosti prepoznati koji su osnovni problemi i poteškoće u komunikaciji stručnjaka sa starijim osobama smještenim u ustanovama za trajni smještaj. Moći će objasniti i primijeniti osnovna načela u procesu pružanja podrške bolesnicima kada je u pitanju psihosocijalna rehabilitacija. Biće osposobljeni da adekvatno reagiraju kada se susretnu sa različitim psihološkim reakcijama osoba koje su doživjele gubitak člana porodice. **Kompetencije:** *Studenti će nakon uspješno odslušane nastave i položenog ispita* biti osposobljeni primijeniti psihološke metode i tehnike u očuvanju zdravlja, liječenju i rehabilitaciji bolesti. Očekuje se da uspješno integriraju i primjenjuju stečeno znanje pri pripremi i realizaciji preventivnih zdravstvenih programa te programa usmjerenih na psihosocijalnu rehabilitaciju pacijenata.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvodno predavanje: Definicija Zdravstvene psihologije
2.	Modeli zdravlja i bolesti u psihologiji (Biopsihosocijalni model)
3.	Komunikacija u zdravstvu: interakcija bolesnik – zdravstveni radnici – okolina
4.	Psihološke teškoće bolesnika u bolnici
5.	Stres i tjelesno zdravlje
6.	Programi psihosocijalne rehabilitacije djece i odraslih sa tjelesnim invaliditetom
7.	Psihičke reakcije na bolest
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Psihološki aspekti hroničnih i neizlječivih bolesti
10.	Zdravstvena psihologija i problemi starenja (realizacija predavanja u Gerontološkom centru)
11.	Psihološke reakcije porodice na smrt i gubitak bliske osobe
12.	Zdravstvena psihologija i mogućnost preventivnih aktivnosti (promjena životnog stila i štetnih životnih navika kao oblik prevencije)

13.	Istraživačke i edukacijske aktivnosti zdravstvenih psihologa
14.	Rad zdravstvenog psihologa u području medicinskih disciplina
15.	II polusemestralna provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Vježbe	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Vježba nije predviđena za uvodnu temu
2.	Diskusija na temu: Perspektive zdravstvene psihologije (psihologija u osnovnim područjima zdravstvene djelatnosti)
3.	Komunikacija sa hronično bolesnom djecom i roditeljima hronično bolesne djece
4.	Programi za ublažavanje psiholoških teškoća kod pojedinaca koji se suočavaju sa hroničnim oboljenjima i bolničkim liječenjem/hospitalizacijom (rad studenata u grupi, pisanje izvještaja i priprema prezentacije)
5.	Prezentiranje programa za ublažavanje psiholoških poteškoća pacijenata oboljelih od hroničnih bolesti
6.	Suočavanje sa traumatskim iskustvima u dječijoj dobi
7.	Tjelesni nedostaci i tjelesne ozljede – psihičke reakcije na gubitak tjelesnih funkcija (rad u grupi)
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Psihološki aspekti hroničnih i neizlječivih bolesti: intervencija psihologa (rad u grupi)
10.	Komunikacija sa starijim osobama smještenim u ustanovama za trajni smještaj (terenske vježbe – posjeta ustanovi za trajni smještaj osoba treće životne dobi)
11.	Psihološke reakcije na gubitak bliskih osoba (radionica)
12.	Kreiranje programa primarne prevencije: promjena životnog stila i štetnih životnih navika (rad u grupi)
13.	Prezentacija programa primarne prevencije: promjena životnog stila i štetnih životnih navika

14.	Rad zdravstvenog psihologa (primjeri iz prakse)
15.	II polusemestralna provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Frontalna nastava, rad u grupi, rad u paru, individualni rad.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Izvještaj (Zdravstvena psihologija i mogućnost preventivnih aktivnosti)		20
3.	Prvi parcijalni ispit		40
4.	Drugi parcijalni ispit		40
5.	Završni ispit		0*
		Ukupno: _____bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Izvještaj
- Dva parcijalna ispita
- Završni ispit kojem pristupaju studenti koji nisu završili obaveze s 15-om sedmicom.

*Napomena:
Provjera znanja studenata će biti organizirana kroz pismeno ispitivanje u 8. i 15. sedmici tokom semestra. U osmoj sedmici će studenti moći pristupiti prvom parcijalnom ispitu, a u petnaestoj sedmici drugom parcijalnom ispitu. U skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju prva parcijala (polusemestralna provjera znanja) obuhvata gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, dok će drugom parcijalom (druga polusemestralna provjera znanja) biti obuhvaćeno gradivo koje je obrađeno od devete sedmice do kraja semestra.
U skladu sa prijedlogom Odsjeka za psihologiju student je obavezan na obje parcijale osvojiti minimalno 55% na testu kako bi položio test i imao mogućnost osvojiti procente određene silabusom. Student koji je zadovoljio navedeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti, tj. elemente praćenja (izvještaji) završio je svoje obaveze u okviru ovog nastavnog predmeta. Nastavnik formira konačnu ocjenu uzimajući u obzir sve elemente

	ocjenjivanja. Student koji nije zadovoljio kriterij od 55% na prvom parcijalnom ispitu ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu i oba segmenta polaže u terminu predviđenom za završnu provjeru znanja i/ili popravni ispit. Na završnom ili popravnom ispitu student može dobiti onoliki postotak koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. Pri formiranju konačne ocjene mu se uzimaju u obzir i bodovi koje je kroz ostale aktivnosti postigao tokom semestra.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Havelka, M. (ur.) (2002). *Zdravstvena psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Taylor, S. E. (1995). *Health Psychology*. Third edition (odabrana poglavlja). McGraw-Hill, Inc.
	Dodatna 1.Ogden, J. (2004). *Health Psychology: A Textbook* (odabrana poglavlja). Berkshire: Open University Press, McGraw-Hill Education. 2. Sarafino, E. P. (2006). *Health Psychology: Biopsychosocial Interactions* (odabrana poglavlja). New York: John Wiley & Sons. 3. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za romanistiku				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Psihologija obrazovanja 2 (za nastavničke smjerove)				
Šifra/kod	FIL PSI 302	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	4
Ciklus studija	I ciklus/ II ciklus	Semestar	VI/ II	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	/				
Jezik izvođenja nastave	B/H/S				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Amela Dautbegović			
	Kontakt podaci	Kabinet: br. 128 E-mail: amidzicamela@yahoo.com Telefon: 033/253-152	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 2 ; seminar /; vježbe /;				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru kolegija će biti realizirane teme koje se odnose na praćenje i unapređenje kvalitete akademskog, socijalnog i osobno-emocionalnog aspekta funkcioniranja djece i adolescenata u obrazovnom kontekstu, uzimajući u obzir i različite faktore koji imaju značajnu ulogu u tom procesu.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente nastavničkih smjerova sa pokazateljima školske/akademske, osobno-emocionalne i socijalne prilagodbe djece i adolescenata. Uputiti ih u osnovne metode i pristupe u poučavanju djece i adolescenata. Upoznati ih s različitim strategijama i navikama učenja te sa načinima praćenja i vrednovanja učeničkog napretka. Poučiti ih o značaju samovrednovanja nastavnog procesa.				
Ishodi učenja	*Znanje: Nakon uspješno odslušane nastave i položenog ispita studenti će* znati operacionalizirati različite aspekte prilagodbe djece i adolescenata u obrazovnom kontekstu. Poznavat će različite metode i pristupe u poučavanju te važne elemente u procesu vrednovanja i praćenja učeničkog napretka. Usvojit će znanje i o ulozi i značaju različitih psihosocijalnih faktora u procesu prilagodbe u školskom kontekstu. Saznat će na koji način poticati razvoj samopoštovanja i samoefikasti kod učenika te kakva je uloga i uticaj vršnjaka u obrazovnom kontekstu. Usvojit će osnovne smjernice za prepoznavanje i adekvatno reagiranje kod pojave vršnjačkog nasilja. Upoznat će se sa ulogom psihologa u školi i na koji način uspostaviti kvalitetnu saradnju sa roditeljima i stručnom službom škole. *Vještine: Nakon uspješno odslušane nastave i položenog ispita* studenti će moći prepoznati potrebe i poteškoće učenika kada su u pitanju akademski/školski, osobno-emocionalni i socijalni aspekt funkcioniranja u obrazovnom kontekstu. Moći će samostalno napraviti izbor adekvatnih metoda i strategija pri poučavanju učenika				

	različitog uzrasta te iste adekvatno primjeniti u svom radu. Biće u mogućnosti prepoznati na koji način pojedini psihosocijalni faktori doprinose školskoj/akademskoj, osobno-emocionalnoj i socijalnoj prilagodbi učenika te poduzeti određene korake s ciljem unapređenja kvalitete prilagodbe u školskom kontekstu. *Kompetencije: Nakon uspješno odslušane nastave i položenog ispita studenti će biti osposobljeni i senzibilizirani* da stečena znanja i vještine primjene u radu sa djecom i adolescentima na svim nivoima obrazovanja.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Prilagodba učenika zahtjevima škole – školska/akademska prilagodba
2.	Metode i pristupi poučavanja
3.	Strategije i navike učenja (samoregulirano učenje)
4.	Psihološka perspektiva praćenja i vrednovanja učeničkog napretka
5.	Vrednovanje nastavnog procesa
6.	Osobno-emocionalna prilagodba učenika u obrazovnom kontekstu
7.	Samopoštovanje i samoefikasnost učenika
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Socijalna prilagodba učenika u obrazovnom kontekstu
10.	Obiteljski faktori i kvaliteta prilagodbe učenika
11.	Uloga vršnjaka u obrazovnom kontekstu i problem školskog nasilja
12.	Saradnja škole sa roditeljima i uloga psihologa u školi
13.	Prilagodba na studij
14.	Smjernice za unapređenje emocionalnih i socijalnih kompetencija učenika
15.	II polusemestralna provjera znanja studenata

16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Frontalna nastava, rad u grupi, rad u paru, individualni rad.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Izvještaj i prezentacija (unapređenje različitih aspekata prilagodbe učenika u obrazovnom kontekstu)		20
2.	Prvi parcijalni ispit		40
3.	Drugi parcijalni ispit		40
5.	Završni ispit		0*
		Ukupno: _____bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Jedan izvještaj
- Dva parcijalna ispita
- Završni ispit kojem pristupaju studenti koji nisu završili obaveze s 15-om sedmicom.

*Napomena:
Provjera znanja studenata će biti organizirana kroz pismeno ispitivanje u 8. i 15. sedmici tokom semestra. U osmoj sedmici će studenti moći pristupiti prvom parcijalnom ispitu, a u petnaestoj sedmici drugom parcijalnom ispitu. U skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju prva parcijala (polusemestralna provjera znanja) obuhvata gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, dok će drugom parcijalom (druga polusemestralna provjera znanja) biti obuhvaćeno gradivo koje je obrađeno od devete sedmice do kraja semestra.
U skladu sa prijedlogom Odsjeka za psihologiju studentje obavezan na obje parcijale osvojiti minimalno 55% na testu kako bi položio test i imao mogućnost osvojiti procente određene silabusom. Student koji je zadovoljio navedeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti, tj. elemente praćenja (izvještaj) završio je svoje obaveze u okviru ovog

	nastavnog predmeta. Nastavnik formira konačnu ocjenu uzimajući u obzir sve elemente ocjenjivanja. Student koji nije zadovoljio kriterij od 55% na prvom parcijalnom ispitu ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu i oba segmenta polaže u terminu predviđenom za završnu provjeru znanja i/ili popravni ispit. Na završnom ili popravnom ispitu student može dobiti onoliki postotak koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. Pri formiranju konačne ocjene mu se uzimaju u obzir i bodovi koje je kroz ostale aktivnosti postigao tokom semestra.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Woolfolk, A. (2016). Edukacijska psihologija. Jastrebarsko: Naklada Slap.
	Dodatna 2. Dautbegović, A. (2020). Prilagodba djece i adolescenata u obrazovnom kontekstu. 1. izd. Sarajevo: Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu 3. Andrilović,V. I Čudina, M. (1985) Psihologija učenja i nastave. Školska knjiga Zagreb. 4. Brdar, I., Rijavec, M. (1998). Što učiniti kad dijete dobije lošu ocjenu. Zagreb: IEP. 5. Dautbegović, A. (2010). Determinante prilagodbe mlađih adolescenata u školi. Neobjavljen magistarski rad, Filozofski fakultet u Sarajevu, Odsjek za psihologiju. 6. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	PSIHOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Psihologija obrazovanja: učenje i poučavanje				
Šifra/kod	FIL PSI 411	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	6
Ciklus studija	II ciklus	Semestar	I	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	B/H/S				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Amela Dautbegović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 128 E-mail: amidzicamela@yahoo.com Telefon: 033/253-152	Termin konsultacija:	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci				
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 1; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Ciljevi, metode i tehnike istraživanja u području psihologije obrazovanja. Teorije učenja i njihova primjena u školskom kontekstu. Pokazatelji djelotvornosti poučavanja. Osobine nastavnika povezane s procesom poučavanja. Metode (i pristupi) poučavanja. Poučavanje specifičnih sadržaja: čitanje i pisanje, rješavanje matematičkih problema, prirodne znanosti. Procjenjivanje i mjerenje školskog postignuća učenika. Pripremljenost djeteta za polazak u školu. Planiranje i evaluacija obrazovnog procesa.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente s glavnim pojmovima, teorijskim osnovama i metodama istraživanja u području učenja i poučavanja. Uputiti ih u teorije učenja te njihovu primjenu u obrazovnoj praksi. Opisati im različite pristupe poučavanju te njihove prednosti i ograničenja. Poučiti studente načinima procjenjivanja i mjerenja znanja te objasniti im evaluaciju obrazovnog procesa. Upoznati studente s ulogom psihologa u ispitivanju pripremljenosti djece za polazak u osnovnu školu.				
Ishodi učenja	Nakon uspješno odslušanog predmeta studenti će moći prepoznati i definirati temeljne pojmove i spoznaje iz psihologije obrazovanja (učenje, pamćenje, zaboravljanje...), njene metode istraživanja te njenu ulogu u učenju i poučavanju. Bit će sposobni opisati različite teorijske pristupe učenju te će ih moći adekvatno primijeniti u školskom kontekstu tj. obrazovnoj praksi. Moći će objasniti odnos između procesa učenja i poučavanja. Poznavat će osobine učitelja kao odrednice procesa poučavanja. U radu sa učenicima i nastavnicima, moći će primijeniti postupke za poticanje razvoja strategija i tehnika učenja te će znati planirati				

	poučavanje i primijeniti različite metode poučavanja. Bit će osposobljeni da primijene postupke za provjeru i procjenu školskog postignuća, a očekuje se i da ovladaju evaluacijom rada nastavnika i ispitivanjem pripremljenosti djece za polazak u osnovnu školu.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Predmet i teorijske osnove edukacijske psihologije.
2.	Metode i tehnike istraživanja edukacijske psihologije (sociometrijske tehnike, itd.).
3.	Definicije i značaj učenja – proces učenja. Bihevioristički pristupi učenju – klasično uvjetovanje.
4.	Bihevioristički pristupi učenju – operantno uvjetovanje.
5.	Kognitivistički pristupi učenju i pamćenju.
6.	Socijalne teorije učenja.
7.	Pokazatelji djelotvornosti poučavanja te osobine nastavnika i uspješno poučavanje.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Metode poučavanja.
10.	Poučavanje specifičnih sadržaja: čitanje i pisanje, rješavanje matematičkih problema, prirodne znanosti.
11.	Procjenjivanje i mjerenje znanja.
12.	Pripremljenost djece za polazak u osnovnu školu.
13.	Ispitivanje pripremljenosti djece za polazak u osnovnu školu.
14.	Evaluacija obrazovnog procesa i evaluacija rada nastavnika.
15.	II polusemestralna provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

18.	

RASPORED VJEŽBI PO SEDMICAMA

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Sociometrijski postupak i "O" tehnika (studenti će dobiti zadatak da napišu rad i prikažu korake u realizaciji sociometrijskog postupka).
2.	Samostalan rad na zadatku.
3.	Analiza izvještaja – sociometrijski postupak (studenti prezentiraju svoje radove i nastavnik daje povratne informacije).
4.	Navike učenja.
5.	Transfer i interferencija u učenju (retroaktivna interferencija).
6.	Razlike između biheviorističkih teorija učenja i Bandurine teorije socijalnog učenja.
7.	Karakteristike uspješnih nastavnika te Pigmalion u razredu: očekivanja nastavnika i intelektualni razvoj učenika.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Vještina aktivnog slušanja i vještina odgovaranja učiteljice. Mnemotehnike. Uspostavljanje samoregulacije ponašanja pri pripremanju ispita.
10.	Čitanje u procesu učenja i poučavanje matematike.
11.	Konstrukcija testova znanja i nizova zadataka objektivnog tipa.
12.	Upoznavanje studenata sa testovima za ispitivanje pripremljenosti djece za polazak u osnovnu školu (studenti će dobiti zadatak da primjene testove i napišu izvještaj).
13.	Samostalan rad na zadatku.
14.	Analiza i prezentiranje izvještaja: *„Ispitivanje pripremljenosti djece za polazak u osnovnu školu"*.
15.	II polusemestralna provjera znanja studenata

16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Načini izvođenja nastave (oblici i metode): frontalni rad, rad u grupi, rad u paru, individualni oblik (student sam radi na posebnom zadatku). Predavanje, diskusija, rješavanje problema, rad na tekstu...
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Seminarska nastava	15	15
2.	Izvještaj 1 (individualni rad – sociometrijski postupak)	5	5
3.	Izvještaj 2 (individualni rad – ispitivanje pripremljenosti djece za školu)	10	10
4.	Prvi parcijalni ispit		35
5.	Drugi parcijalni ispit		35
6.	Završni ispit		0*
		Ukupno: _____bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Seminarska nastava
- Dva izvještaja (individualni rad studenata)
- Dva parcijalna ispita
- Završni ispit za studente koji ne završe obaveze na predmetu s 15. sedmicom

*Napomena:
Provjera znanja studenata bit će organizirana u 8. i u 15. sedmici tokom semestra. U osmoj sedmici student pristupa prvom parcijalnom ispitu; u 15. sedmici drugom parcijalnom ispitu. Sukladno Zakonu o visokom obrazovanju, prva parcijala obuhvaća gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, dok će drugom parcijalom biti obuhvaćeno gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra.
Prema prijedlogu Odsjeka za psihologiju, student na obje parcijale mora osvojiti minimalno 55% na testu kako bi položio parcijalne ispite te osvojio procente određene silabusom. Student koji je zadovoljio postavljeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra (seminarska nastava, izvještaji – vježbe, itd.),

	završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja. Student koji nije prešao prag od 55 % od testa na prvom parcijalnom ispitu, ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu i oba segmenta polaže u terminu predviđenom za Završnu provjeru znanja i/ili Popravni ispit. Na završnom ispitu može dobiti onoliki postotak koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. Pri tome mu se uračunavaju i bodovi koje je prethodno kroz ostale aktivnosti prikupio tokom semestra.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Cohen, L., Manion, L., Morrison, K. (2005). Metode obrazovnih istraživanja. Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Hitrec, G. (1991). Kako pripremiti dijete za školu (odabrana poglavlja). Zagreb: Školska knjiga. 3. Vizek-Vidović, V., Rijavec, M., Vlahovid-Štetić, V., Miljković, D. (2003). Psihologija obrazovanja (odabrana poglavlja). Zagreb: IEP. 4. Woolfolk, A. (2016). Edukacijska psihologija. Jastrebarsko: Naklada Slap.
	Dodatna 1. Čudina-Obradović, M. (2004). Kad kraljevna piše kraljeviću: psihološki temelji učenja čitanja i pisanja. Zagreb: Korak po korak. 2. Grgin, T. (2001). Školsko ocjenjivanje znanja. Jastrebarsko: Naklada Slap. 3. Liebeck, P. (1995). Kako djeca uče matematiku? Zagreb: Educa. 4. Schunk, D. H. (2000). Learning theories: an educational perspective. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall. 5. Slavin, R. E. (2009). Educational psychology – theory and practice. 6th ed. (odabrana poglavlja). New York: Allyn and Bacon. 6. Woolfolk, A. (2010) Educational Psychology. Eighth Edition (odabrana poglavlja). Boston: Allyn and Bacon.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJAVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

Odsjek	Odsjek za psihologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Istraživanja u psihologiji ličnosti				
Šifra/kod	Fil PSI 370	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	2
Ciklus studija	I	Semestar	VI	Akademska godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Teorije ličnosti FIL PSI 311				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. sc Nina Hadžiahmetović, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 18 (psihološki laboratorij) E-mail: n.hadziahmetovic@gmail.com Telefon: 253 110	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. sc Nina Hadžiahmetović, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 18 (psihološki laboratorij) E-mail: n.hadziahmetovic@gmail.com Telefon: 253 110	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Sadržaj predmeta po jedinicama obuhvata pregled metoda istraživanja u psihologiji ličnosti, pregled ključnih istraživanja u psihologiji ličnosti koja su promijenila spoznaje u psihologiji, primjenu istraživačkih nacrta na savremene modele ličnosti, demonstraciju softvera za obradu podataka u istraživanjima iz psihologije ličnosti, korištenje klasičnih i naprednih metodoloških pristupa u praktičnoj realizaciji istraživanja iz područja psihologije ličnosti.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente sa savremenim modelima ličnosti i obučiti studente za samostalno provođenje istraživanja iz oblasti psihologije ličnosti				
Ishodi učenja	**Znanje**: analiza i poređenje osnovnih metoda istraživanja u psihologiji ličnosti, razlikovanje i tumačenje prednosti i nedostataka primijenjenih metoda, identifikovanje, tumačenje i vrednovanje ključnih istraživanja iz oblasti psihologije ličnosti, usvajanje osnovnih pojmova savremenih modela ličnosti, analiziranje, elaboriranje i izvođenje zaključaka iz pročitanih naučnih članaka, samostalno kreiranje istraživačkog nacrta orijentisanog na oblast psihologije ličnosti **Vještine**: planiranje, priprema i realizacija istraživanja, primjena relevantnih testova ličnosti u istraživačke svrhe, pretraživanje i korištenje relevantne naučne periodike,				

	obrada istraživačkih podataka **Kompetencije**: primjena i uvažavanje etičkih načela pri provođenju istraživanja u psihologiji ličnosti, samostalno osmišljavanje istraživanja, primjena instrumentarija u istraživanju, provođenje analize podataka, kritička evaluacija ishoda istraživanja

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Orijentacijska sedmica
2.	Uvod: pregled najvažnijih tema u istraživanjima ličnosti
3.	Status teorija ličnosti u istraživanjima
4.	Istraživanja u psihologiji ličnosti koja su promijenila psihologiju
5.	Siroče metodologije: status istraživanja u psihologiji ličnosti
6.	Klasične istraživačke metode u psihologiji ličnosti
7.	Praktična demonstracija metoda
8.	Kviz znanja
9.	Praktičan rad: primjena softvera u istraživanjima ličnosti
10.	Kreiranje nacrta istraživanja u psihologiji ličnosti
11.	Praktičan rad: razvoj nacrta istraživanja (I dio)
12.	Praktičan rad: razvoj nacrta istraživanja (II dio)
13.	Terenski rad: realizacija istraživanja
14.	Praktičan rad: prezentacija i interpretacija istraživačkih nalaza
15.	Kamo dalje: evaluacija teorija ličnosti
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Predavanja, prezentacije, demonstracije, terenski i praktičan rad</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Studijski istraživački rad (SIR)</td><td></td><td>30</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Kviz znanja</td><td></td><td>20</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Završni integralni ispit</td><td></td><td>50</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: _____bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

• Kroz samostalno osmišljavanje i provođenje istraživanja, kao i pisanje istraživačkih nalaza u formi naučnog članka ili prezentacije
• Polusemestralnu provjeru znanja
• Završnu provjeru znanja</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
<tr><td>Literatura</td><td>Obavezna:

1. Corr, P. J., & Matthews, G. (2009). The Cambridge Handbook of Personality Psychology. New York: Cambridge University Press.
(poglavlje Personality Description and Measurement: Methods of Personality Assessment, 110-127)

2. Larsen, R., J., & Buss, D. M. (2008). Psihologija ličnosti. Područja znanja o ljudskoj prirodi. Jastrebarsko: Naklada “Slap“.
(poglavlje: Prilagodbena domena – 18. Stres, suočavanje, prilagodba i zdravlje, 566 – 600; poglavlje 20: Sažetak i smjernice za budućnost, 640 – 651)

3. Milas, G. (2005). Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima. Jastrebarsko: Naklada "Slap".</td></tr>
</table>

	(poglavlje 16: Meta-analiza, 521 – 570; poglavlje 20: Kauzalna analiza neeksperimentalnih nacrta, 669 – 686) 4. Pervin, L. A., Cervone, D., & John, O. P. (2008). *Psihologija ličnosti: teorije i istraživanja*. Školska knjiga: Zagreb. (poglavlje 15: Opći pregled teorija, procjena i istraživanja ličnosti, 605 – 625)
	Dodatna: 1. Burušić, J. (2007). *Samopredstavljanje: taktike i stilovi*. Jastrebarsko: Naklada "Slap". 2. Lacković-Grgin, K. (1994). *Samopoimanje mladih*. Jastrebarsko: Naklada "Slap". 3. Rijavec, M., Miljković, D., & Brdar, I. (2008). *Pozitivna psihologija*. Zagreb: IEP-D2. 4. Robins, R. W., Fraley, C., & Krueger, R. F. (2009). *Handbook of Research Methods in Personality Psychology*. New York, NY, US: The Guilford Press.
Napomene	Naslovi preporučene dodatne literature sadrže važne modele ličnosti u recentnim istraživanjima. Studenti mogu da koriste i drugu relevantnu znanstvenu periodiku u svrhu koncipiranja i provođenja istraživanja prema odabranoj tematskoj cjelini. *Student može prijaviti i slušati IP Istraživanja u psihologiji ličnosti i bez položenog preduvjetnog predmeta, ali da bi polagao završni ispit iz izbornog predmeta, student prethodno treba položiti preduvjetni predmet Teorije ličnosti FIL PSI 311

UNIVERZITET U SARAJAVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

Odsjek	Odsjek za psihologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Psihologija ličnosti				
Šifra/kod	Fil PSI 316	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	I	Semestar	VI	Akademska godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Teorije ličnosti FIL PSI 311				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr.sc Nina Hadžiahmetović, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 18 (psihološki laboratorij) E-mail: n.hadziahmetovic@gmail.com Telefon: 253 110	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. sc Nina Hadžiahmetović, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 18 (psihološki laboratorij) E-mail: n.hadziahmetovic@gmail.com Telefon: 253 110	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 2; Vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Dispozicijski pristup ličnosti. Metode za identifikovanje osobina ličnosti: Allport, Eysenck, Cattell i Model pet faktora ličnosti. Upitnici za procjenjivanje osobina ličnosti. Kružni model ličnosti. Stabilnost i promjene osobina ličnosti. Osobine ličnosti i predviđanje ponašanja. Evolucijski pristup u psihologiji ličnosti. Bihevioralna genetika i psihologija ličnosti. Fiziološke osnove temeljnih dimenzija ličnosti. Grayeva teorija osjetljivosti na potkrepljenje. Cloningerova psihobiološka teorija. Temperament i crte ličnosti.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Nastavni predmet Psihologija ličnosti bit će usmjeren na suvremene modele i teme koje su trenutno dominantne u području. Studenti će biti upoznati s metodološkim pristupima u psihologiji ličnosti. Znanje stečeno kroz ovaj kolegij studentima će pomoći da integriraju različite i aspekte znanja o psihološkom funkcioniranju ličnosti. Također, stečena znanja iz Psihologije ličnosti studentima će biti od koristi u različitim područjima aplikativne psihologije.				
Ishodi učenja	**Znanje**: usvajanje različitih suvremenih teorijskih pristupa u području psihologije ličnosti **Vještine**: primjena testova za procjenu ličnosti **Kompetencije**: primjena spoznaja teorija ličnosti u praksi				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Orijentacijska sedmica: uvodne napomene
2.	Dispozicioni pristup ličnosti: opšte napomene
3.	Uvod u dispozicije: teorija ličnosti Gordona Allporta
4.	Klasični pristup dispozicijama: teorija ličnosti Hansa Eysencka (EPQ, EPI)
5.	Klasični pristup dispozicijama: teorija ličnosti Raymonda B. Cattella (Upitnik 16 PF)
6.	Petofaktorski model ličnosti (Big Five, NEO-PI-R, NEO-FFI)
7.	Zuckermanov Alternativni petofaktorski model ličnosti
8.	Prva provjera znanja studenata
9.	Šestofaktorski model ličnosti (HEXACO-PI-R). Sedmofaktorski model ličnosti
10.	Genetika i ličnost: genotipski i fenotipski udio varijanse ličnosti
11.	Fiziološki pristup ličnosti: Grayeva teorija osjetljivosti na potkrepljenje, Cloningerov psihobiološki model
12.	Evolucijski pristup ličnosti: evolucijski relevantne individualne razlike u ličnosti I
13.	Evolucijski pristup ličnosti: evolucijski relevantne individualne razlike u ličnosti II
14.	Studentske prezentacije
15.	Druga provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Monološki/predavački metod (predavanja) interaktivna nastava analitički i demonstracioni pristup

<table>
<tr>
<td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td>
<td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Grupne prezentacije</td><td>15</td><td>15</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Prva semestralna provjera znanja</td><td></td><td>40</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Druga semestralna provjera znanja</td><td></td><td>40</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Bodovi za učešće u istraživanju</td><td></td><td>5</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: _____bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

• Grupna prezentacija
• Prvu semestralnu provjeru znanja
• Drugu semestralnu provjeru znanja
• Student može ostvariti i bodove za učešća u istraživanju i istaknutu aktivnost u nastavi</td>
</tr>
<tr>
<td>Skala ocjenjivanja</td>
<td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td>
</tr>
<tr>
<td>Literatura</td>
<td>Obavezna:
1. Fulgosi, A. (1997). Psihologija ličnosti. Teorije i istraživanja. Zagreb: Školska knjiga.
(poglavlja:
G. W. Allport: Personološka teorija ličnosti; cijelo poglavlje
H. J. Eysenck: Dimenzionalna tipologija ličnosti; str. 383-400
R. B. Cattell: Faktorsko-analitička teorija ličnosti; str. 419-444)

2. Smederevac, S., & Mitrović, D. (2018). Ličnost. Metodi i modeli. Beograd: Centar za primenjenu psihologiju.
(poglavlja:
Hans Ajzenk – PEN model, str. 224-242
Katelova istraživanja, str. 155-171
Model Velikih pet (”Big Five”), str. 171-181
Petofaktorski model ličnosti, str. 190-198
Sedmofaktorski model Telegena i Volera, str. 181-184
Šestofaktorski modeli: HEXACO i NCL6, str. 184 -186
Alternativni petofaktorski model Marvina Zakermana, str. 256-268)</td>
</tr>
</table>

	3. Larsen, R. J., & Buss, D. M. (2008). *Psihologija ličnosti*. Jastrebarsko: Naklada Slap. (poglavlja: 5. poglavlje: Dispozicijska domena: Dispozicije ličnosti tijekom vremena: stabilnost, promjena i koherentnost; 6. poglavlje: Biološka domena: Genetika i ličnost; 7. poglavlje: Biološka domena: Fiziološki pristupi ličnosti; 8. poglavlje: Biološka domena: Ličnost iz evolucijske perspektive)
	Dodatna Materijal sa predavanja i vježbi
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJAVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

Odsjek	Odsjek za psihologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	**SOCIJALNA KOGNICIJA**				
Šifra/kod	Fil PSI 414	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	drugi	Semestar	prvi	Akademska godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr.sc Saša Drače, redovni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 19 E-mail: dracesasa@gmail.com Telefon: 253 269	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. sc Nina Hadžiahmetović, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 18 (psihološki laboratorij) E-mail: n.hadziahmetovic@gmail.com Telefon: 253 110	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 2; seminar_____; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Definicija i predmet izučavanja socijalne kognicije. Socijalna regulacija kognitivnih procesa pri čemu će poseban naglasak biti stavljen na uticaj socijalnog konteksta na postignuće: socijalna facilitacija i inhibicija (modeli drive-a, model selektivne pažnje), socijalna usporedba, prijetnja sterotipa (model radnog pamćenja, model ulaganja napora, model raspoloženja-ponašanja), uloga naivnih teorija. Uticaj emocija na kognitivne procese.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje sa područjem socijalne kognicije. Poseban naglasak bit će stavljen na izučavanje procesa putem kojih osobe konstruiraju vlastitu socijalnu realnost, kao i načina na koji iste kognitivne konstrukcije utiču na njihovo svakodnevno ponašanje.				
Ishodi učenja	Studenti bi trebali steći uvid u savremene teorijske i empirijske spoznaje na području socijalne kognicije. Vještine: Očekuje se da će studenti moći primijeniti spoznaje sa područja socijalne kognicije u objašnjavanju i predviđanju ponašanja u različitim sferama socijalnog života. Kompetencije: Studenti će moći primijeniti savremene metode istraživanja koje se koriste na području socijalne kognicije.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Orijentacijska sedmica. Upoznavanje studenata sa nastavnim gradivom.
2.	Socijalna regulacija kognitivnih procesa: socijalni kontekst i postignuće
3.	Socijalna facilitacija i inhibicija: Zajonc i Cottrell
4.	Socijalna facilitacija i inhibicija: Sanders i Baron
5.	Efekti socijalne usporedbe
6.	Prijetnja stereotipom: globalni prikaz fenomena
7.	Prijetnja stereotipom: psihološki mehanizmi
8.	Prva provjera znanja studenata
9.	Uloga naivnih teorija
10.	Uloga naivnih teorija
11.	Uticaj emocija na kognitivne procese
12.	Uticaj emocija na kognitivne procese
13.	Studentske prezentacije
14.	Studentske prezentacije
15.	Druga provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Predavanja i vježbe</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>
Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Učešće u istraživanju</td><td>5</td><td>5</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Prvi parcijalni ispit</td><td>50</td><td>50</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Drugi parcijalni ispit</td><td>30</td><td>30</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Prezentacije</td><td>15</td><td>15</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Završni ispit</td><td></td><td>0*</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: _____bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- učešće u istraživanju
- dva parcijalna ispita
- prezentacije
- završni ispit za studente koji ne završe obaveze na predmetu sa 15. sedmicom

*Napomena:
Provjera znanja studenata bit će organizirana u 8. i u 15. sedmici tokom semestra. U osmoj sedmici student pristupa prvom parcijalnom ispitu; u 15. sedmici drugom parcijalnom ispitu. Sukladno Zakonu o visokom obrazovanju, prva parcijala obuhvaća gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, dok će drugom parcijalom biti obuhvaćeno gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra.
Prema prijedlogu Odsjeka za psihologiju, student na obje parcijale mora osvojiti minimalno 55%. Student koji je zadovoljio postavljeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra (prisustvo nastavi, esejski rad, kviz znanja, praktikum itd), završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.
Student koji nije prešao prag od 55 % na prvom parcijalnom ispitu, ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu i oba segmenta polaže u terminu predviđenom za Završnu provjeru znanja i/ili Popravni ispit. Na završnom ispitu može dobiti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. Pri tome mu se uračunavaju i bodovi koje je prethodno kroz ostale aktivnosti prikupio tokom semestra.
</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>
Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
</td></tr>
</table>

Literatura	*Obavezna:* 1. Aronson, E., Wilson, D. T., Akert, R. (2005). *Socijalna psihologija*. Zagreb: MATE. (poglavlje 3, str. 56 - 93; poglavlje 4, str. 94 – 137; poglavlje 9 - dio o socijalnoj facilitaciji i zabušavanju (str. 305 – 311). 2. Myers, D. G. (1999). *Social Psychology (the 6th edition).* McGraw – Hill. Inc. (poglavlje 3 - Social Beliefs and Judgments: Constructing Interpretations and Memories, str. 93 – 103; Judging others, str. 103 – 119; Self-fulfilling beliefs, str. 119 – 127) 3. Članci iz znanstvene periodike koje će studenti dobiti u toku predavanja i vježbi.
	Dodatna
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJAVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

Odsjek	Odsjek za psihologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Socijalna psihologija 1				
Šifra/kod	Fil PSI 313	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	I	Semestar	V	Akademska godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema preduvjeta za upis nastavnog predmeta.				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr Nina Hadžiahmetović, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 18 (psihološki laboratorij) E-mail: n.hadziahmetovic@gmail.com Telefon: 253 110	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime	Dr Nina Hadžiahmetović, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 18 (psihološki laboratorij) E-mail: n.hadziahmetovic@gmail.com Telefon: 253 110	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 2; Vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru kolegija izučavaju se sljedeće nastavne cjeline: Predmet i razvoj socijalne psihologije. Definicija socijalne psihologije. Metode istraživanja u socijalnoj psihologiji. Etička pitanja u socijalno-psihološkim istraživanjima. Agensi socijalizacije. Socijalna zavisnost i socijalni utjecaji. Oblici socijalnog utjecaja. Konformizam. Agresivno ponašanje. Prosocijalno ponašanje. Međuljudska privlačnost. Primjena socijalne psihologije.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj nastavnog predmeta je razumijevanje socijalnog konteksta pojedinca i njegovog odnosa prema kontesktu. Također, cilj je podučiti studente klasičnim istraživanjima o socijalnom utjecaju koja su revolucionalizirala spoznaje u socijalnoj psihologiji. Pored toga, cilj je i podučiti studente istraživačkim metodama u socijalnoj psihologiji i adekvatnom izboru metode koja će odgovoriti na socijalno-psihološki problem. Dodatno, kolegij ima za cilj obraditi odabrane teme iz socijalne psihologije: agresivno ponašanje, prosocijalno ponašanje, međuljudsku privlačnost i teme iz primijenjene socijalne psihologije.				
Ishodi učenja	Studenti bi trebali steći opći uvid u socijalne uzroke, socijalnu determiniranost i socijalne posljedice čovjekovog funkcioniranja, te osnovne teorijske i metodološke pristupe njihovom znanstvenom proučavanju. Konkretno, studenti bi trebali razviti vještine prepoznavanja neželjenih oblika socijalnih utjecaja, te razviti strategije otpornosti prema				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Orijentacijska sedmica: uvodne napomene
2.	Definicija socijalne psihologije. Predmet i zadaci socijalne psihologije.
3.	Istraživačke metode u socijalnoj psihologiji: teorijske spoznaje
4.	Istraživačke metode u socijalnoj psihologiji: primjena
5.	Socijalni utjecaj. Oblici socijalnog utjecaja. Konformizam. Aschov eksperiment o konformizmu.
6.	Socijalni utjecaj. Deindividuacija. Zimbardov eksperiment Stanford zatvora.
7.	Socijalni utjecaj. Pokoravanje autoritetu. Milgramov eksperiment pokoravanja autoritetu.
8.	Prva parcijalna provjera znanja studenata
9.	Agresivno ponašanje. Definicija. Uzroci i objašnjenje nastanka agresije.
10.	Agresivno ponašanje. Sprečavanje agresivnog ponašanja i programi prevencije agresije.
11.	Prosocijalno ponašanje. Definicija. Objašnjenje prosocijalnog ponašanja.
12.	Prosocijalno ponašanje. Podsticanje prosocijalnog ponašanja.
13.	Međuljudska privlačnost. Izvori privlačnosti. Intimne veze i prekid intimnih veza.
14.	Studentske prezentacije
15.	Druga parcijalna provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

	njima. Pored toga, studenti bi trebali steći i osnovne spoznaje o primjeni socijalne psihologije.

<table>
<tr>
<td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td>
<td>analitički i demonstracioni pristup
video prezentacije sa diskusijom
kritička refleksija
diskusije</td>
</tr>
<tr>
<td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td>
<td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:
<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Grupna prezentacija</td><td>15</td><td>15</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Prvi parcijalni ispit</td><td></td><td>40</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Drugi parcijalni ispit</td><td></td><td>40</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Istraživanje</td><td>5</td><td>5</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: _____bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>
Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

grupna prezentacija
dva parcijalna ispita u pisanoj formi
završni ispit za studente koji ne završe obaveze na predmetu sa 15. sedmicom
učešće u istraživanju

*Napomena:
Provjera znanja studenata bit će organizirana u 8. i u 15. sedmici tokom semestra. U osmoj sedmici student pristupa prvom parcijalnom ispitu; u 15. sedmici drugom parcijalnom ispitu. Sukladno Zakonu o visokom obrazovanju, prva parcijala obuhvaća gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, dok će drugom parcijalom biti obuhvaćeno gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra.
Prema prijedlogu Odsjeka za psihologiju, student na obje parcijale mora osvojiti minimalno 55%. Student koji je zadovoljio postavljeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra (prisustvo nastavi, esejski rad, kviz znanja, praktikum itd), završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.
Student koji nije prešao prag od 55 % na prvom parcijalnom ispitu, ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu i oba segmenta polaže u terminu predviđenom za Završnu provjeru znanja i/ili Popravni ispit. Na završnom ispitu može dobiti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. Pri tome mu se uračunavaju i bodovi koje je prethodno kroz ostale aktivnosti prikupio tokom semestra.</td>
</tr>
<tr>
<td>Skala ocjenjivanja</td>
<td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td>
</tr>
</table>

Literatura	*Obavezna:* 1. Aronson, E., Wilson, T. D., & Akert, R. (2005). *Socijalna psihologija*. Zagreb: Mate. • poglavlje 1: Uvod u socijalnu psihologiju, str. 2 – 25; • poglavlje 2: Metodologija: Kako socijalni psiholozi provode istraživanja, str. 26 – 55; • poglavlje 8: Konformizam: promjena ponašanja, str. 250 – 297; • poglavlje 10: Međusobna privlačnost: od prvih dojmova do bliskih veza, str. 336 – 379 • poglavlje 11: Prosocijalno ponašanje: Zašto ljudi pomažu?, str. 380 – 413 • poglavlje 12: Agresija: Zašto nanosimo bol drugima?, str. 414 - 453 2. Pennington, D. C. (1997). *Osnove socijalne psihologije*. Jastrebarsko: Naklada Slap. • poglavlje Društveni utjecaj, str. 244 – 271
	Dodatna: *Materijal sa predavanja i vježbi* Socijalna psihologija na djelu 1: Socijalna psihologija i zdravlje, str. 504 – 535 Socijalna psihologija na djelu 2: Socijalna psihologija i okoliš, str. 536 – 557 Socijalna psihologija na djelu 3: Socijalna psihologija i pravo, str. 558 – 589
Napomene	Poglavlja Socijalna psihologija na djelu 1 – 3 nisu obavezna literatura za ispit. Navedena poglavlja konsultovati po potrebi u svrhu izrade grupnih prezentacija.

UNIVERZITET U SARAJAVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SILABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Odsjek za psihologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">KOGNITIVNA PSIHOLOGIJA 2</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PSI 212</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>6</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I</td><td>Semestar</td><td>III</td><td>Akademska godina</td><td>2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Kognitivna psihologija 1</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">BHS</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr. sc Mirna Marković, docent</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 106
E-mail: mirna.markovic@ff.unsa.ba
Telefon: 253 144</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Ponedjeljak: 10:00 -13:00
Utorak: 12.00 - 14.00</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td></td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">Predavanja 2; seminar 1; vježbe 1</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">U okviru ovog kolegija obrađuje se sljedeće gradivo:
• Jezik: priroda i usvajanje. Jezik u kontekstu.
• Mišljenje.
• Rješavanje problema. Teorije i modeli procesa rješavanja problema.
• Ekspertnost. Teorije ekspertnosti.
• Kreativno mišljenje. Inovativnost.
• Prosuđivanje i donošenje odluka.
• Deduktivno i induktivno rezoniranje.
• Metakognicija.
• Naučno mišljenje i rezoniranje.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Upoznavanje studenata sa osnovnim kognitivnim procesima u reprezentaciji i organizaciji znanja, mišljenju, rješavanju problema, ekspertnosti, kreativnosti, odlučivanju i rezoniranju, kao i sa teorijama i modelima koji ih objašnjavaju te metodologijom naučnih istraživanja koja se koriste u njihovom izučavanju. Stjecanje znanja neophodnih za praćenje drugih kolegija i osposobljavanje studenata za samostalno praćenje novih dostignuća iz nevedenih oblasti kognitivne psihologije.</td></tr>
</table>

Ishodi učenja	**Znanje**: Opisati načine reprezentacije i organizacije znanja. Usporediti različite teorije usvajanja jezika i objasniti osnovna obilježja jezičnog procesiranja. Objasniti osnovne koncepte mišljenja. Znanje o vrstama problema i procesu rješavanja problema. Analizirati proces rješavanja problema. Razumijevanje ekspertnosti. Znanje o kreativnom mišljenju. Primijeniti osnovne principe logike i teorije vjerojatnosti na jednostavne zadatke. Objasniti kako heuristike mogu dovesti do pogrešnih zaključaka i odluka. Objasniti vlastite metakognitivne procese. Analizirati metodološke aspekte istraživanja iz kognitivne psihologije. Objasniti naučno mišljenje i rezoniranje. **Vještine**: Samostalna primjena znanja iz navedenih tematskih jedinica u razumijevanju i objašnjenju različitih fenomena ljudske kognicije. **Kompetencije**: Osposobljavanje studenata za praćenje drugih kolegija kao i za samostalno praćenje novih dostignuća iz nevedenih oblasti. Očekuje se da će studenti biti u stanju definisati hipoteze za bazične i primijenjenje istraživačke probleme iz domena kognitivne psihologije te primijeniti odgovarajuću metodologiju istraživanja za njihovo testiranje.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Orijentacijski susret.
2.	Jezik.
3.	Rješavanje problema.
4.	Teorije i modeli procesa rješavanja problema.
5.	Ekspertnost. Teorije ekspertnosti. Kreativnost.
6.	Konceptualno znanje.
7.	Znanje, mišljenje, razumijevanje.
8.	Prva polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Mišljenje. Vrste mišljenja. Normativni, deskriptivni i preskriptivni modeli.
10.	Prosuđivanje i donošenje odluka.
11.	Deduktivno i induktivno rezoniranje.
12.	Racionalno mišljenje. Metakognicija.
13.	Naučno mišljenje i rezoniranje.
14.	Završna razmatranja i evaluacija gradiva.
15.	Druga semestralna provjera znanja.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Monološki/predavački metod (predavanja); interaktivna nastava; analitički i demonstracioni pristup; rad u parovima; diskusije u malim i velikim grupama; kooperativno učenje.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta/ice se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnost na seminarskoj nastavi (grupni projektni zadatak)	20	20
2.	Prva polusemestralna provjera znanja – Prvi parcijalni ispit	40	40
3.	Druga semestralna provjera Znanja – Drugi parcijalni ispit	40	40
4.	Završni ispit		x
Ukupno:			100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti/ice postižu na sljedeći način:

- Aktivnost na seminarskoj nastavi (grupni projektni zadatak) (20%)
- Provjere znanja (40% + 40%)
- Završni ispit za studente/ice koji ne završe obaveze prema nastavnom kolegiju sa 15. sedmicom
- Student/ica može ostvariti dodatne bodova kroz učešće u istraživanju i istaknutu aktivnost u nastavi (maksimalno 5 bodova)

Važne napomene:

- U skladu sa Zakonom o viskom obrazovanju, prvi parcijalni ispit (prva polusemestralna provjera znanja) obuhvata gradivo obrađeno do osme sedmice nastave, dok će drugim parcijalnim ispitom (drugom polusemestralnom provjerom znanja) biti obuhvaćeno gradivo obrađeno od devete sedmice nastave do kraja semestra.
- U skladu sa prijedlogom Odsjeka za psihologiju, student/ica je obavezan/a osvojiti minimalno 55% od ukupnog broja bodova na testu da bi položio/la test i imao/la mogućnost osvojiti procente definirane silabusom za ovaj nastavni kolegij.
- Student/ica koji je pristupio/la prvom parcijalnom ispitu (prvoj polusemestralnoj provjeri znanja) i nije zadovoljio/la kriterij od 55% na ovoj provjeri znanja ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu (drugoj polusemestralnoj provjeri znanja), te oba segmenta polaže u terminu predviđenom za završnu provjeru znanja i/ili popravni ispit. Na završnom ispitu moguće je ostvariti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima.
- Forme ispita (parcijalnih i završnog) bit će određeni naknadno.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna: • Sternberg, R. J. (2005). *Kognitivna psihologija*. Jastrebarsko
	Dodatna: • Kostić, A. (2010). *Kognitivna psihologija*. Beograd: Zavod za udžbenike. • Anderson, J.R. (2005). *Cognitive psychology and its implication (6th ed)*. Word Publisher, New York. • Gobet, F., Chassy, P. I Bilalić, M. (2011). Foundations of cognitive psychology. The McGraw-Hill Companies, London. • Goldstein, E. B. (2014). *Cognitive psychology: Connecting mind, research and everyday experience*. Nelson Education. • Baron, J. (2000). *Thinking and deciding*. Cambridge University Press. • Ostala literatura i radovi iz tekuće znanstvene i stručne periodike
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	PSIHOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	**ODABIR I RAZVOJ OSOBLJA**				
Šifra/kod	FIL-PSI-412	Status (obavezni ili izborni)	OBAVEZNI	ECTS	6
Ciklus studija	II	Semestar	II	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	NEMA				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Doc.dr. Mirna Marković			
	Kontakt podaci	Kabinet: 106 Email: mirna.markovic@ff.unsa.ba mirna.markovicpsi@gmail.com Telefon: 033 253 144	Termin konsultacija	Ponedjeljak: 10.00 - 12.00 Srijeda: 13.00 - 14.00 Četvrtak, 10.00 - 12.00	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 1; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Odabir i razvoj osoblja je predmet u kojem studenti razvijaju osnovne kompetencije za rad u oblasti profesionalne selekcije, treninga i procjene radne učinkovitosti. Sastoji se od: (1) interaktivnih predavanja, (2) seminara, na kojima studenti diskutiraju o novim spoznajama iz područja selekcije, treninga i procjene radne uspješnosti, te (3) vježbi, u okviru kojih stiču vještine procjene, ali i vještine aktivnog traženja posla kako bi se i sami pripremili za efikasnije traženje zaposlenja nakon završetka studija.				

Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	1. Podučiti studente naučnim osnovama profesionalne selekcije, obrazovanja radnika i procjene radne uspješnosti. 2. Razvijati kod studenata vještine korištenja psiholoških mjernih instrumenata u aplikativnom području, te vještine planiranja, organiziranja i evaluacije treninga i obrazovnih programa u radnim organizacijama. 3. Podučiti studente vještinama upravljanja vlastitom karijerom potrebnim za buduće traženje posla.
Ishodi učenja	Znanje: 1. Razumjeti ključne koncepte, teorijske pristupe i empirijske nalaze u oblasti istraživanja i prakse profesionalne selekcije, treninga i procjene radne učinkovitosti 2. Razumjeti naučne osnove profesionalne selekcije, treninga i obrazovanja, te procjene radne učinkovitosti 3. Razumjeti i znati prepoznati faktore koji direktno ili indirektno doprinose kvaliteti profesionalne selekcije Vještine: 4. Argumentiranja značaj uloge organizacijskog psihologa u kreiranju pretpostavki za planiranje i realizaciju kvalitetnih procesa profesionalne selekcije, treninga, obrazovanje, te procjene radne učinkovitosti zaposlenih 5. Kritičkog promišljanja trenutnih prilika u praksi menadžmenta ljudskim potencijalima Kompetencije: 1. Znati kako planirati regrutacijski proces u radnoj organizaciji, prilagođen njenim potrebama i karakteristikama potencijalnih aplikanata, te samog tržišta rada. 2. Moći pripremiti plan treninga u skladu sa rezultatima analize potreba 3. Moći pripremiti instrument za procjenu radne učinkovitosti 4. Moći pripremiti sve dokumente potrebne za prijavu na posao 5. Poznavati osnovne tehnike aktivnog traženja posla i primijeniti ih u realnom kontekstu

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	PREDAVANJA: Uvodno predavanje. VJEŽBE: Uvodne vježbe. SEMINAR: Uvod u seminarski rad na predmetu.
2.	PREDAVANJA: Posao i srodni pojmovi organizacijske strukture. VJEŽBE: Upoznavanje sebe – identifikacija vještina i kvaliteta . SEMINAR: Karijera u Psihologiji rada i organizacijskoj psihologiji.
3.	PREDAVANJA: Analiza posla. VJEŽBE: Predstavljanje vlastitih vještina i kvaliteta. SEMINAR: Razvoj upitnika za analizu posla.
4.	PREDAVANJA: Regrutacija kandidata. VJEŽBE: Kako se nositi sa poteškoćama prilikom zapošljavanja? SEMINAR: Diskriminacija u selekciji.
5.	PREDAVANJA: Selekcija kandidata – valjanost prediktora za pojedina zanimanja. VJEŽBE: Traženje posla kroz umrežavanje. SEMINAR: Etičnost u selekciji.
6.	PREDAVANJA: Selekcija kandidata – metode i tehnike . VJEŽBE: Biografije, kontakti, intervjui. SEMINAR: Terensko prikupljanje podataka.
7.	PREDAVANJA: Validacija selekcijskih programa, strategije donošenja selekcijskih odluka VJEŽBE: Terensko prikupljanje podataka (zadatak „Analiza posla“) SEMINAR: Terensko prikupljanje podataka.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata – Prvi parcijalni ispit
9.	PREDAVANJA: Uvođenje radnika u posao – orijentacija i adaptacija . VJEŽBE: Biografije, kontakti, intervjui. SEMINAR: Razmišljati kao psiholog u organizaciji – kako prevazići poteškoće? **PREDAJA ZADATKA „ANALIZA POSLA“**
10.	PREDAVANJA: Psihološki ugovor kao mentalni model radnog odnosa. VJEŽBE: Anticipatorni psihološki ugovor studenata Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. SEMINAR: Razmišljati kao poslodavac – kako prevazići poteškoće?
11.	PREDAVANJA: Profesionalno obrazovanje i usavršavanje – definicija, važnost, funkcije VJEŽBE: Utvrđivanje obrazovnih potreba i razvoj programa obrazovanja zaposlenih SEMINAR: Kreiranje i prezentacija prijedloga programa adaptacije za studente na FF UNSA (*program orijentacije na studij)* **PREDAJA BIOGRAFIJE**
12.	PREDAVANJA: Evaluacija obrazovnih programa. VJEŽBE: Organizacija traženja posla i aktivno traženje posla. SEMINAR: Prezentacije – I dio.
13.	PREDAVANJA: Praćenje i procjenjivanje radne uspješnosti: Ciljevi i metode.

	Davanje povratne informacije. VJEŽBE: Izvori pogrešaka pri procjenjivanju i načini njihova smanjivanja. SEMINAR: Prezentacije – II dio.
14.	PREDAVANJA: Završna razmatranja i evaluacija gradiva VJEŽBE: Rezime aktivnosti realiziranih u okviru vježbi. SEMINAR: Prezentacije – III dio.
15.	Druga semestralna provjera znanja studenata - Drugi parcijalni ispit
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja Interaktivne radionice Rad u parovima Diskusije u malim grupama Diskusije u velikim grupama Kooperativno učenje Terenski rad Posjete radnim organizacijama

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnosti na seminarima	15	15
2.	Priprema, provođenje i pisanje analize radnog mjesta	20	20
3.	Biografija	5	5
4.	Prva polusemestralna provjera znanja – Prvi parcijalni ispit		30
5.	Druga semestralna provjera Znanja- Drugi parcijalni ispit		30
	Završni ispit		x
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Aktivnosti na seminarima - 15% Ciljevi seminara su sljedeći:
   - omogućiti studentima da pročitaju relevantne tekstove i tako prošire svoje znanje o temama koje se obrađuju u okviru predmeta
   - razvijanje vještine kritičke analize pročitanih tekstova
   - razvijanje vještine timskog rada
   - razvijanje prezentacijskih vještina
   - razvijanje vještine procjenjivanja kvaliteta rada
2. Priprema analize radnog mjesta 20%
   Koristeći upute sa nastave, studenti će u toku terenskih vježbi analizirati jedno radno mjesto.
3. Biografija 5%
   Studenti će pripremiti svoju biografiju prema uputama koje će usvojiti na nastavi.
4. Provjere znanja 30% + 30% (Polusemestralne provjere znanja 8. i 15. sedmica)
   - Završni ispit za studente/ice koji ne završe obaveze sa 15. sedmicom nastave.

	Važne napomene: – U skladu sa Zakonom o viskom obrazovanju, prvi parcijalni ispit (prva polusemestralna provjera znanja) obuhvata gradivo obrađeno do osme sedmice nastave, dok će drugim parcijalnim ispitom (drugom polusemestralnom provjerom znanja) biti obuhvaćeno gradivo obrađeno od devete sedmice nastave do kraja semestra. – U skladu sa prijedlogom Odsjeka za psihologiju, student/ica je obavezan/a osvojiti minimalno 55% od ukupnog broja bodova na testu da bi položio/la test i imao/la mogućnost osvojiti procente definirane silabusom za ovaj nastavni kolegij. – Student/ica koji je pristupio/la prvom parcijalnom ispitu (prvoj polusemestralnoj provjeri znanja) i nije zadovoljio/la kriterij od 55% na ovoj provjeri znanja ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu (drugoj polusemestralnoj provjeri znanja), te oba segmenta polaže u terminu predviđenom za završnu provjeru znanja i/ili popravni ispit.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95- 100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Bahtijarević-Šiber, F. (1999). *Management ljudskih potencijala*. Zagreb: Golden marketing, (poglavlje I/1(3-43); poglavlje II/6 (242-287), III/7 (289-331), 8 (331-374), 9 (374-439); poglavlje V/15 (715-777); te dijelovi poglavlja koja se odnose na praćenje radne učinkovitosti). 2. Robbins, S.P., Judge,T.A (2009). *Organizacijsko ponašanje.* Naklada Mate d.o.o.Zagreb (Prvi dio – Uvod/1 (2-42); Drugi dio – Pojedinac/2 (42-72), 4 (104-144); Četvrti dio – Organizacijski sustav/16 (536-570).
	Dodatna 1. Muchinsky, P.M. (2000). *Psychology applied to work* (6th ed). Belmont, CA: Wadsworth. (poglavlja 2, 3, 4, 5, 6 i 7). 2. Dunnette, M.D. i Hough, L.M. (eds.) (1991). *Handbook of industrial and organizational psychology* (volume 2). Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press. 3. Stranks, J.(2005). *Stress at work.Management and Prevention*. Oxford:Elsevier 4. Campbell,J.Q., Murphy, L.R., and Hurell,J.J.(eds.) (1997) *Stress and well- being at work:assesment and interventions for occupational mental health*. Americal Psychological Association 5. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike koje odredi nastavnik.

Napomene	***Akademski integritet i iskrenost*** Principi istine i iskrenosti su fundamentalni za obrazovni proces i akademski integritet, stoga studenti nemaju pravo: 1. dostaviti ili poslati tuđi rad kao svoj; 2. nabaviti, kupovati ili prihvatiti bilo koji materijal koji sadrži pitanja ili odgovore na testovima ili provjerama znanja bez adekvatne autorizacije; 3. mijenjati, popravljati, brisati, uništavati ili na bilo koji drugi način uticati na istraživanja, radove i druge akademske produkte drugih osoba 4. fabricirati ili falsificirati podatke istraživanja i rezultate 5. pomagati drugom studentu tako što namjerno neće prijaviti situaciju akademske neiskrenosti 6. izbjegavati obaveze u timskim projektima ili prisvajati neprimjerene zasluge za naporan rad drugih studenata 7. plagirati radove tako što će (1) propustiti da stavi direktne znake navoda i izvor ili (2) parafrazirati ideje ili riječi iz izvora bez adekvatnog referenciranja. S obzirom na specifičnost uslova rada uzrokovanih pandemijom covid-19 virusa, postoji mogućnost uvođenja određenih izmjena u realizaciji plana nastave.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	PSIHOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	**PRIMIJENJENA KOGNITIVNA PSIHOLOGIJA**				
Šifra/kod	PIL PSI 417	Status (obavezni ili izborni)	OBAVEZNI	ECTS	4
Ciklus studija	II	Semestar	I	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavno g predmeta	NEMA				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Doc.dr. Mirna Marković			
	Kontakt podaci	Kabinet: 106 Email: mirna.markovic@ff.unsa.ba mirna.markovicpsi@gmail.com Telefon: 033 253 144	Termin konsultacija	Ponedjeljak: 10:00-13:00 Utorak: 12.00 - 14.00	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1; seminar 0; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Apsolviranje kolegija *Primijenjena kognitivna psihologija* studentima omogućava razvoj kompetencija u oblasti psihologije koja primjenu svojih spoznajnih resursa ima u najrazličitijim oblastima ljudskog djelovanja. U okviru ovog kolegija studenti uče kako, kao primijenjeni kognitivni psiholog, aplicirati znanje o ljudskim kognitivnim, senzornim i motoričkim sposobnostima u svakodnevnoj praksi. Sticanje znanja i razvoj vještina tokom ovog kolegija studentima daje dobar poticaj i za praćenje drugih kolegija na drugom ciklusu studija, posebno iz oblasti kognitivne i industrijske/organizacijske psihologije. Kroz različite oblike rada, posebno u okviru vježbi, studenti će razvijati znanja i vještine koje će moći iskoristiti za bolju samoprezentaciju na tržištu rada te u svrhu daljnjeg razvoja vještina zapošljivosti.				

Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	1. Upoznati studente sa područjima primjene kognitivne psihologije. 2. Razvijati kod studenata vještine identifikacije a zatim i integracije teorijskih i empirijskih spoznaja iz kognitivne psihologije u svakodnevnici.
Ishodi učenja	Znanje: 1. Identificirati, opisati i objasniti ključne koncepte i teorije povezane sa primijenjenom kognitivnom psihologijom. 2. Navesti područja primjene kognitivne psihologije. 3. Objasniti sličnosti i razlike između laboratorijskog pristupa pamćenju i istraživanja svakodnevnog pamćenja. 4. Objasniti osnovne rezultate istraživanja svakodnevnog pamćenja. 5. Opisati faktore koji utiču na svjedočenje očevidaca. 6. Navesti domene primjene rezultata istraživanja ljudskog prosuđivanja i odlučivanja. 7. Navesti kognitivne promjene u starijoj dobi. 8. Opisati postupke za unapređivanje kognitivnih funkcija. 9. Opisati osnovne aspekte interakcije čovjek-računar. 10. Opisati neuralne korelate kognitivnih procesa i funkcija. Vještine: 1. Znanstvenog rezoniranja i povezivanja teorijskih spoznaja i emirijskih nalaza u oblasti primijenjene kognitivne psihologije. 2. Kritičkog promišljanja trenutnih prilika u istraživanjima iz oblasti primijenjene psihologije. Kompetencije: 1. Sudjelovati u osmišljavanju idejnih ergonomskih rješenja u dizajniranju radnog okruženja. 2. Preuzeti dio odgovornosti u kreiranju efikasnih radnih timova u modernim organizacijama, koristeći se znanjem o kolektivnoj inteligenciji i načinu njenog mjerenja. 3. Savjetovati rukovodstvo i stučnjake, koji se bave funkcijom upravljanja ljudskim potencijalima, u stvaranju psiholoških pretpostavki za mijenjanje navika i rutina u radnoj organizaciji.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**PREDAVANJA**: Uvodno predavanje. **VJEŽBE**: Uvodne vježbe.
2.	**PREDAVANJA**: Temeljna i primijenjena kognitivna psihologija. **VJEŽBE**: Temeljna i primijenjena kognitivna psihologija – identifikacija interesnih područja studenata.
3.	**PREDAVANJA**: Laboratorijski eksperiment i terenska istraživanja. **VJEŽBE**: Organizacija rada u okviru grupnog projektnog zadatka.
4.	**PREDAVANJA**: Psihologija pamćenja i metakognicija – praktične implikacije i primijenjena istraživanja. **VJEŽBE**: Pamćenje u svakodnevnom životu (autobiografsko pamćenje, vjerodostojnost svjedočenja očevidaca, kognitivni intervju, fotografski zapis događaja).
5.	**PREDAVANJA**: Prepoznavanje lica; Kognicija i starenje. **VJEŽBE**: Evaluacija do tog trenutka realiziranog posla svake grupe u okviru njihovih projektnih zadatka (povratne informacije o učinkovitosti; prijedlozi za unapređenje strukture i plana rada u nastavku semestra).
6.	**PREDAVANJA**: Radno pamćenje i kognitivni inžinjering u interakciji čovjek-kompjuter. **VJEŽBE**: Hibridni kognitivni model i Covid 19.
7.	**PREDAVANJA**: Poboljšanje kognitivnih funkcija. **VJEŽBE:** Neuralni korelati kognitivnih procesa i funkcija.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata – Prvi parcijalni ispit
9.	**PREDAVANJA:** Arhitektura radnog mjesta budućnosti: primjena kognitivne neuroznanosti u dizajniranju radnog okruženja. **VJEŽBE:** Mjesto psihologa u multidisciplinarnim dizajnerskim timovima.
10.	**PREDAVANJA:** Mjerenje kolektivne inteligencije - perspektiva u izgradnji efikasnih radnih timova u modernim organizacijama. **VJEŽBE:** Prezentacija grupnog projektnog zadatka (1. dio)
11.	**PREDAVANJA:** Kako radna organizacija uči? Razumijevanje međudejstva kognitivnih (individualnih) i socijalnih mehanizama u procesima mijenjanja navika i rutina u organizaciji **VJEŽBE:** Prezentacija grupnog projektnog zadatka (2. dio)

12.	**PREDAVANJA:** Prosuđivanje i donošenje odluka (1. dio) **VJEŽBE:** Prezentacija grupnog projektnog zadatka (3. dio)
13.	**PREDAVANJA:** Prosuđivanje i donošenje odluka (2. dio) **VJEŽBE:** Prezentacija grupnog projektnog zadatka (4. dio)
14.	**PREDAVANJA:** Završna razmatranja i evaluacija gradiva. **VJEŽBE:** Osvrt na realizirane projektne zadatke.
15.	Druga semestralna provjera znanja studenata - Drugi parcijalni ispit
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	U skladu sa specifičnostima sadržaja koji će biti obuhvaćen na pojedinačnim predavanjima i vježvama, nastava će se u okviru ovog kolegija realizirati kroz *frontalni, grupni, individualni i individualizirani oblik rada*, pri čemu će biti korištene slljedeće metode nastavnog rada: verbalno-tekstualne (*analiza teksta, usmeno izlaganje, diskusija u manjim i većim grupama*), te ilustrativno-demonstrativne uz praktični rad (*realizacija projektnih zadataka*).

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

redni broj	**Elementi praćenja**	**broj bodova**	**učešće u ocjeni (%)**
1	Izrada i prezentacija izvještaja u okviru grupnog projektnog zadatka		20
4	Prva polusmestralna provjera znanja		40
5	Druga polusemestralna provjera znanja		40
	Završni ispit		0*
	Ukupno	100	100

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Izrada i prezentacija izvještaja u okviru grupnog projektnog zadatka
   Koristeći se uputama dobivenim tokom nastave, studenti će u prvom dijela semestra raditi u timovima i na istraživanju određene teme koju će prezentirati u drugom dijelu semestra. Rad na ovom zadatku je kontinuiran i evaluira se po okončanju svake od predviđenih faza. Evaluacija ima za cilj voditi studente prema željenim ciljevima – izradi kvalitetnog sadržaja koji će biti uspješno prezentiran, ali i unapređenju kompetencija studenata za upravljanje manjim projektom.
2. Provjere znanja 40% + 40% (Polusemestralne provjere znanja 8. i 15. sedmica)
   - Završni ispit za studente/ice koji ne završe obaveze sa 15. sedmicom nastave.

	Važne napomene: – U skladu sa Zakonom o viskom obrazovanju, prvi parcijalni ispit (prva polusemestralna provjera znanja) obuhvata gradivo obrađeno do osme sedmice nastave, dok će drugim parcijalnim ispitom (drugom polusemestralnom provjerom znanja) biti obuhvaćeno gradivo obrađeno od devete sedmice nastave do kraja semestra. – U skladu sa prijedlogom Odsjeka za psihologiju, student/ica je obavezan/a osvojiti minimalno 55% od ukupnog broja bodova na testu da bi položio/la test i imao/la mogućnost osvojiti procente definirane silabusom za ovaj nastavni kolegij. – Student/ica koji je pristupio/la prvom parcijalnom ispitu (prvoj polusemestralnoj provjeri znanja) i nije zadovoljio/la kriterij od 55% na ovoj provjeri znanja ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu (drugoj polusemestralnoj provjeri znanja), te oba segmenta polaže u terminu predviđenom za završnu provjeru znanja i/ili popravni ispit.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95- 100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Esgate i sur. (2005). An introduction to applied cognitive psychology. Psychology Press
	Dodatna 2. Bridger, R.S. (2003). Introduction to ergonomics. Taylor & Francis 3. Kroemer, K. H. (2008). *Fitting the human: Introduction to ergonomics*. CRC Press. 4. Loftus, E. (1996). Eyewitness testimony. Harvard University Press. 5. Smyth i sur. (1987). Cognition in action. London: Lawrence Erlbaum 6. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike

Napomene	***Akademski integritet i iskrenost*** Principi istine i iskrenosti su fundamentalni za obrazovni proces i akademski integritet, stoga studenti nemaju pravo: 1. dostaviti ili poslati tuđi rad kao svoj; 2. nabaviti, kupovati ili prihvatiti bilo koji materijal koji sadrži pitanja ili odgovore na testovima ili provjerama znanja bez adekvatne autorizacije; 3. mijenjati, popravljati, brisati, uništavati ili na bilo koji drugi način uticati na istraživanja, radove i druge akademske produkte drugih osoba 4. fabricirati ili falsificirati podatke istraživanja i rezultate 5. pomagati drugom studentu tako što namjerno neće prijaviti situaciju akademske neiskrenosti 6. izbjegavati obaveze u timskim projektima ili prisvajati neprimjerene zasluge za naporan rad drugih studenata 7. plagirati radove tako što će (1) propustiti da stavi direktne znake navoda i izvor ili (2) parafrazirati ideje ili riječi iz izvora bez adekvatnog referenciranja.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek					
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	**PSIHOLOGIJA U MARKETINGU**				
Šifra/kod	FILPSI 564	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	4
Ciklus studija	II	Semestar	Drugi	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	NEMA IH				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Doc. dr. Mirna Marković			
	Kontakt podaci	Kabinet: 106 Email: mirna.markovic@ff.unsa.ba mirna.markovicpsi@gmail.com Telefon: 033 253 144	Termin konsultacija	Ponedjeljak: 10.00 - 12.00 Srijeda: 13.00 - 14.00 Četvrtak, 10.00 - 12.00	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar x; vježbe x				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Psihologija u marketingu predstavlja istraživački vrlo intenzivno i kreativno područje koje aktuelnošću problema istraživanja i primjenjivošću dobivenih nalaza intrigira i znanstvenu i stručnu javnost. Uloga psiholoških spoznaja u marketingu je neprocjenjiva i kreće se od razumijevanja i prognoziranja ponašanja potrošača, preko metodološkog pristupa u kreiranju marketinških kampanja (i njihove evaluacija), pa sve do pozivanja na etičke principe u marketingu.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	1. Upoznati studente sa ulogom i funkcijama marketinga u kompaniji 2. Ukazati na značaj temeljnih spoznaja iz psihologije u oblasti marketinga 3. Definirati partikularni doprinos psihologa u timu stručnjaka koji se bave marketingom.				

	4. Ukazati na ulogu i značaj stvaranja vrijednosti brenda i upravljanja brendom 5. Osposobiti studente za kompetentno participiranje u planiranju i realizaciji marketinških istraživanja 6. Osposobiti studente za evaluaciju marketinških strategija i kampanja
Ishodi učenja	Znanje: 1. Razumjeti neke bitne koncepte, teorijske pristupe i empirijske nalaze iz oblasti psihologije u marketingu 2. Identificirati i razumijeti ključnu ulogu i značaj marketing komuniciranja 3. Objasniti osnovne karakteristike marketing komuniciranja Vještine: 1. Argumentiranja značaja uloge psihologa u radu marketinških odjela 2. Prepoznavanja elemenata komunikacijske i kreativne strategije, i to kroz prizmu psiholoških principa 3. Definiranja i evaluiranja hipoteza i istraživačkih pitanja u oblasti marketinških istraživanja 4. Razvijanja, prezentiranja, diskutovanja i argumentiranog branjenja vlastitog mišljenja i prijedloga o marketing aktivnostima 5. Ispitivanja i kritičkog promišljanja o komentarima i prijedlozima kolega tokom diskusije o analiziranim studijama slučaja Kompetencije: 1. Osmisliti i primijeniti istraživački nacrt u marketinškim istraživanjima, zadržavajući kritički odnos u interpretaciji i primjeni znanstvene metodologije u ovoj oblasti. 2. Sudjelovati u radu marketinških odjela i agencija na aktivnostima analize marketinških prilika, planiranju i razvoju marketinških strategija, te upravljanju marketinškim akcijama 3. Sudjelovati u razvoju usluga i proizvoda temeljenih na psihološkim teorijama i metodama uz njihovu odgovarajuću evaluaciju i testiranje

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Definicija i određenje marketinga i psihologije u marketingu (Šta psiholozi trebaju znati o marketinškoj teoriji i praksi?)
2.	Moć priče u marketingu: teorija pričanja priča.
3.	Princip reciprociteta u marketingu i psihološki ugovor.
4.	Psihologija oskudice, “potraga” za društvenim dokazima, averzija prema gubitku.
5.	Psihologija znatiželje i marketing komuniciranje.
6.	Psihološki pogled na marketing komuniciranje: primjer iz kreativne industrije – marketing u kulturi)
7.	Istraživanja u marketingu - Kvantitativna i kvalitativna istraživanja - Meotodološki izazovi u istraživanjima u marketingu.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata (prvi parcijalni ispit)
9.	Brendiranje usluga, proizvoda, destinacija, kompanije i pojedinaca (osobno brendiranje)- psihološka perspektiva – I dio.
10.	Brendiranje usluga, proizvoda, destinacija, kompanije i pojedinaca (osobno brendiranje)- psihološka perspektiva – II dio .
11.	Digitalni marketing i društvene mreže.
12.	Neuromarketing i neuroznanost.
13.	Etičke dileme u marketingu.
14.	Završna razmatranja i evaluacija realiziranih aktivnosti tokom semestra.
15.	Druga semestralna provjera znanja studenata (Drugi parcijalni ispit).
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	U skladu sa specifičnostima sadržaja koji će biti obuhvaćen na pojedinačnim predavanjima, nastava će se u okviru ovog kolegija realizirati kroz *frontalni, grupni, individualni i individualizirani oblik rada*, pri čemu će biti korištene slljedeće metode nastavnog rada: verbalno-tekstualne (*analiza teksta, usmeno izlaganje, diskusija u manjim i većim grupama*), te ilustrativno-demonstrativne uz praktični rad (*realizacija projektnih zadataka*)
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

redni broj	**Elementi praćenja**	**broj bodova**	**učešće u ocjeni (%)**
1	Izvještaj- timski rad studenata na zadatku	20	20
2	Prva polusmestralna provjera znanja – Prvi parcijalni ispit		40
3	Druga semestralna provjera znanja – Drugi parcijalni ispit		40
	Završni ispit		x*
	Ukupno	100	100

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Priprema, provođenje i pisanje izvještaja
   - Koristeći se uputama sa nastave studenti će raditi na analizi i predstavljanju odabrane teme u oblasti psihologije u marketingu
2. Prva polusmestralna provjera znanja – prvi parcijalni ispit (8. sedmica nastave)
3. Druga semestralna provjera znanja – drugi parcijalni ispit (15. sedmica nastave)
   - Završni ispit za studente/ice koji ne završe obaveze sa 15. sedmicom nastave.

Važne napomene:

– U skladu sa Zakonom o viskom obrazovanju, prvi parcijalni ispit (prva polusemestralna provjera znanja) obuhvata gradivo obrađeno do osme sedmice nastave, dok će drugim parcijalnim ispitom (drugom polusemestralnom provjerom znanja) biti obuhvaćeno gradivo obrađeno od devete sedmice nastave do kraja semestra.

	– U skladu sa prijedlogom Odsjeka za psihologiju, student/ica je obavezan/a osvojiti minimalno 55% od ukupnog broja bodova na testu da bi položio/la test i imao/la mogućnost osvojiti procente definirane silabusom za ovaj nastavni kolegij. – Student/ica koji je pristupio/la prvom parcijalnom ispitu (prvoj polusemestralnoj provjeri znanja) i nije zadovoljio/la kriterij od 55% na ovoj provjeri znanja ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu (drugoj polusemestralnoj provjeri znanja), te oba segmenta polaže u terminu predviđenom za završnu provjeru znanja i/ili popravni ispit.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	**Obavezna:** Milas, G. (2007). Psihologija marketinga, Zagreb,Target. Tihi, B. (2005). Istraživanja u marketingu. Ekonomski fakultet u Sarajevu.
	Dodatna: Bradley N. (2013). Marketing Research, Tools & Techniques (3rd edition). Oxford: Oxford University Press Burns A.C. & Bush R.F. (2010). Marketing Research – Global Edition (6th edition). New Jersey: Pearson Education Cropanzano, R., and Molina, A. (2015). Organizational justice. U James D. Wright (Ur.), The International Encyclopedia of Social and Behavioral Sciences, Second Edition. Oxford, UK: Elsevier Press Engel, J. F., Blackwell, R. D. & Miniard, P. W.(1995). Consumer Behavior (Eight Edition). The Dryden Press Kotler, P. i Armstrong, G. (2001). Principles of Marketing (Ninth Edition). Kotler, P. (1997). Marketing management. Prentice-Hall Peter. P.J. & Olson, J.C. (1996). Consumer Behavior and Marketing strategy (Fourth Edition). McGraw-Hill Companies, Inc. Robbins, S.P., Judge,T.A (2009). *Organizacijsko ponašanje.* Naklada Mate d.o.o.Zagreb Tihi, B. i Kurtović, E. (2015). Istraživanje marketinga, VI izdanje. Sarajevo: Ekonomski fakultet Radovi iz tekuće i znanstvene periodike

	(izbor nekih od naslova prikazan u nastavku) Anderson, B., Fagan, P., Woodnutt, T., & Chamorro Premuzic, T. (2012). *Facebook psychology: Popular questions answered by research*. Psychology of Popular Media Culture, 1, 23–37. doi:10.1037/ a0026452 Van Dijk, E., & Zeelenberg, M. (2007). *When curiosity killed regret: Avoiding or seeking the unknown in decision-making under uncertainty. Journal of Experimental Social Psychology, 43(4), 656–662.* doi:10.1016/j.jesp.2006.06.004 Gamboa, A. M., & Gonçalves, H. M. (2014). *Customer loyalty through social networks: Lessons from Zara on Facebook. Business Horizons, 57(6), 709–717.* doi:10.1016/j.bushor.2014.07.003 Gottlieb, J., Oudeyer, P.-Y., Lopes, M., & Baranes, A. (2013). *Information-seeking, curiosity, and attention: computational and neural mechanisms. Trends in Cognitive Sciences, 17(11), 585–593.* doi:10.1016/j.tics.2013.09.001 Hamilton, R. W., Thompson, D. V., Bone, S., Chaplin, L. N., Griskevicius, V., Goldsmith, K., Hill, R., John, D. R., Mittal, C., O'Guinn, D., Piff, P., Roux, C., Shah, A., & Xhu, M. (2018). *The effects of scarcity on consumer decision journeys*. Journal of the Academy of Marketing Science. Lim, H. & Childs, M. (2020). *Visual storytelling on Instagram: branded photo narrative and the role of telepresence*. Journal of Research in Interactive Marketing, Vol. 14 No. 1, pp. 33-50. https://doi.org/10.1108/JRIM-09-2018-0115 Loewenstein, G. (1994). *The psychology of curiosity: A review and reinterpretation*. Psychological Bulletin, 116, 75–98. Lynn, M. (1992). *The Psychology of Unavailability: Explaining Scarcity and Cost Effects on Value.* Basic and Applied Social Psychology*, 13(1), 3-7. doi:10.1207/s15324834basp1301_2* Lynn, M. (1991). *Scarcity effects on value: A quantitative review of the commodity theory literature. Psychology and Marketing, 8(1), 43–57. doi:10.1002/mar.4220080105* Milfeld, T. and Flint, D.J. (2020). *When brands take a stand: the nature of consumers' polarized reactions to social narrative videos*. Journal of Product & Brand Management, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print. https://doi.org/10.1108/JPBM-10-2019-2606. Prasad, K.R. & Verma, S. (2020). *An Investigation on Brand Boycott: Understanding Negative Psychology of Consumers in the Era of Digital Marketing*, Academy of Marketing Studies Journal , Vol 24 (1), 1-16. Roethke, K., Klumpe, J., Adam, M., & Benlian, A. (2020). *Social influence tactics in e-commerce onboarding: The role of social proof and reciprocity in affecting user registrations. Decision Support Systems, 113268.* doi:10.1016/j.dss.2020.113268 Smith, K. T. (2011). Digital marketing strategies that Millennials find appealing, motivating, or just annoying. Journal of Strategic Marketing, 19(6), 489-499. http://doi.org/10.1080/0965254X.2011.581383 Tiago, M. T. P. M. B., & Veríssimo, J. M. C. (2014). *Digital marketing and social media: Why bother? Business Horizons, 57(6), 703–708. doi:10.1016/j.bushor.2014.07.002* Woodside, A. G., Sood, S., & Miller, K. E. (2008). *When consumers and brands talk: Storytelling theory and research in psychology and marketing*. Psychology and Marketing, 25, 97–145.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Psihologija</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Osnove psihologije</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PSI 222</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>Obavezni</td><td>ECTS</td><td>3</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I</td><td>Semestar</td><td>1.</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023, 2023/2024, 2024/2025</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">BHS</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Prof. dr. Sabina Alispahić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 163/II
E-mail: sabina_alispahic@hotmail.com
Telefon: 033 253 174</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Online konsultacije, po dogovoru</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">Predavanja: 2 Seminar: 0 Vježbe: 0</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Šta je psihologija? Učenje i pamćenje: definicije i klasifikacije; Inteligencija: pokušaji definiranja inteligencije. Emocionalna i socijalna inteligencija; Motivacija: klasični pogledi na motivaciju; Emocije: izražavanje i prepoznavanje emocija; Ličnost: glavne teorije ličnosti. Poremećaji ličnosti.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Cilj kolegija je upoznati studente nastavničkih smjerova sa temeljnim obilježjima psihologije kao prirodne i društvene nauke, pri čemu je fokus na pregledu i osnovnim informacijama.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Studenti će nakon odslušanog kolegija znati osnovne informacije o najznačajnijim područjima psihologije te će ih moći primijeniti u svakodnevnom životu.</td></tr>
</table>

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvodno predavanje i predstavljanje plana i programa nastave
2.	Šta je psihologija? Definicija i problemi psihologije
3.	Psihološko profiliranje nastavnika: Važnost rada na sebi
4.	Razumijevanje i pristup učenicima sa neurorazvojnim poremećajima
5.	Psihološko profiliranje nastavnika: Važnost ispravnog govora
6.	Emocionalna i socijalna inteligencija
7.	Psihološko profiliranje nastavnika: preferirane osobine ličnosti ***predaja seminarskog rada**
8.	**Prvi parcijalni ispit**
9.	Psihološko profiliranje nastavnika: motivacija i postavljanje ciljeva
10.	Emocije i emocionalna stanja
11.	Psihološko profiliranje nastavnika: Upravljanje mislima
12.	Ličnost: glavne teorije ličnosti
13.	Poremećaji ličnosti
14.	Zatvaranje semestra i evaluacija nastavnog programa
15.	**Drugi parcijalni ispit**
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	**Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu**
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Oblici: frontalni, grupni, rad u paru i individualni rad; Metode: metoda usmenog izlaganja, metoda razgovora, metoda kooperativnog učenja, demonstrativno-ilustrativna metoda.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

	Elementi praćenja	**Broj bodova**	**Učešće u ocjeni (%)**
1.	Seminarski rad	20	20
2.	Prvi parcijalni ispit	40	40
3.	Drugi parcijalni ispit	40	40
		Ukupno: 100 bodova	100%

Napomena:
Provjera znanja studenata bit će organizirana u 8. i u 15. sedmici semestra. U osmoj sedmici student pristupa prvom parcijalnom ispitu; u 15. sedmici drugom parcijalnom ispitu. Sukladno Zakonu o visokom obrazovanju, prva parcijala obuhvaća gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice; dok će drugom parcijalom biti obuhvaćeno gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra. Prema prijedlogu Odsjeka za psihologiju, student na obje parcijale mora osvojiti minimalno 55%. Student koji je zadovoljio postavljeni kriterij, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra (na primjer, seminarski, portfolio...), završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja.
Položen prvi parcijalni ispit *nije* preduslov za izlazak na drugi parcijalni ispit. U terminu predviđenom za Završnu provjeru znanja i/ili Popravni ispit student polaže onaj segment na kojem nije osvojio minimalno 55% (prvi ili drugi parcijalni ispit). Na završnom ispitu student može dobiti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima. U konačnu ocjenu uračunavaju mu se i bodovi koje je zaradio tokom semestra kroz druge oblike aktivnosti.
Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

	Elementi praćenja	**Opis**
1.	Seminarski rad	Tokom semestra studenti individualno izrađuju seminarski rad koji se sastoji od dva dijela. Za ovu aktivnost nije predviđen prag prolaznosti od minimalno 55%.
2.	Prvi parcijalni ispit	Na prvom parcijalnom ispitu student polaže gradivo do 8. sedmice. Student je položio parcijalni ispit ako je postigao rezultat od minimalno 55% .
3.	Drugi parcijalni ispit	Na drugom parcijalnom ispitu student polaže gradivo od 9. do 14. sedmice. Student je položio parcijalni ispit ako je postigao rezultat od minimalno 55%.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

	a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	***Obavezna*** Rathus, S. A. (2001). *Temelji psihologije*. Jastrebarsko: Naklada Slap, poglavlja 1, 9, 10,12 i 13. Američka psihijatrijska udruga (2014). *Dijagnostički i statistički priručnik za duševne poremećaje (DSM 5)*. Jastrebarsko: Naklada Slap, *poglavlje Neurorazvojni poremećaji*. *Za prvi parcijalni ispit*: Rathus, poglavlja 1 i 9 + DSM 5, Neurorazvojni poremećaji *Za drugi parcijalni ispit*: Rathus, poglavlja 10, 12 i 13.
	Dodatna Bajraktarević, J. (2013). *Opća psihologija*. Sarajevo: Avery. Petz, B. (2003). *Uvod u psihologiju. Psihologija za nepsihologe*. Jastrebarsko: Naklada Slap. Rot, N. (2000). *Opšta psihologija*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. Stojaković, P. (2012). *Psihologija za nastavnike*. Banja Luka: Prelom.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	ANGLISTIKA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	RAZVOJNA PSIHOLOGIJA				
Šifra/kod	FIL PSI 223	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	3
Ciklus studija	2.	Semestar	2.	Ak. godina	2022./23. 2023./24. 2024./25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	dr. Đenita Tuce, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 163 E-mail: djenita.tuce@gmail.com Telefon: 033/ 253-174	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 0; vježbe 0				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje sa tradicionalnim i savremenim načelima i teorijama čovjekova tjelesnog, kognitivnog, emocionalnog i socijalnog razvoja. Razumijevanje činitelja i procesa koji uzrokuju razvojne promjene i nalaze se u njihovoj podlozi.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Kroz nastavni predmet studenti će biti upoznati s ciljevima, problemima i osnovnim pojmovima u razvojnoj psihologiji; periodizacijom razvoja i temeljnim zakonitostima razvoja; filozofskim korjenima razvojne psihologije; pionirima dječijeg razvoja i razvojnim teorijama (psihodinamski pristup, biheviorizam, teorija socijalnog učenja, etološki pristup razvoju, teorija ekoloških sistema, kognitivne teorije). Također, studeti će steći spoznaje o različitim aspektima čovjekova tjelesnog, kognitivnog, emocionalnog i socijalnog razvoja tokom djetinjstva i adolescencije.				
Ishodi učenja	Znanje: Nakon odslušanog kolegija i položenog ispita očekuje se da će student poznavati tradicionalna i savremena načela, koncepte i teorije čovjekova razvoja. Također, očekuje se da će steći znanje o slijedu razvoja i razumjeti procese koji leže u osnovi razvoja tokom djetinjstva i adolescencije. Vještine: Očekuje se da će student steći uvid u isprepletenost teorija i savladati vještine učinkovitog rješavanja praktičnih pitanja vezanih uz područje razvojne psihologije. Kompetencije: Očekuje se da će student steći sposobnost tumačenja relevantnih podataka unutar područja razvojne psihologije na osnovu kojih može donositi sudove o relevantnim društvenim pitanjima iz ove naučne oblasti.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica/predavanje
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta, literaturom, načinom rada i obavezama.
2.	Predmet, ciljevi i problemi razvojne psihologije. Temeljne zakonitosti razvoja.
3.	Povijesni temelji i filozofski korijeni razvojne psihologije.
4.	Pioniri dječije psihologije.
5.	Metoda opažanja u razvojnoj psihologiji.
6.	Metoda opažanja u razvojnoj psihologiji.
7.	Rani dječiji razvoj: praktične implikacije istraživanja.
8.	*Polusemestralna provjera znanja studenata.*
9.	Razvojne teorije: teorija psihosocijalnog razvoja (Erikson).
10.	Razvojne teorije: teorija psihosocijalnog razvoja (Erikson).
11.	Razvojne teorije: teorija socijalnog učenja (Bandura) i teorija ekoloških sistema (Bronfenbrenner).
12.	Razvojne teorije: etološki pristup (Lorentz, Bowlby).
13. .	Razvojne teorije: kognitivno-razvojna teorija (Piaget) i sociokulturalna teorija (Vigotski).
14. .	Razvojne teorije: teorije moralnog razvoja (Piaget i Kohlberg).
15.	Završna razmatranja i zaključivanje semestra.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Monološki/predavački metod, interaktivna nastava, praktični rad (samostalni praktični zadaci), analitički i demonstracioni pristup (prikaz i analiza video materijala).
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, odnosno u terminima predviđenim za završni/popravni ispit nakon završetka semestra, prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Samostalni praktični zadatak 1	10	10
2.	Samostalni praktični zadatak 2	10	10
3.	Polusemestralna provjera znanja	30	30
4.	Završni (integralni) ispit	50	50
5.			
6.			
7.			
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Sudjelovanjem u predviđenim aktivnostima na nastavi tokom semestra (samostalni praktični zadaci i polusemestralna provjera znanja), te polaganjem završnog (integralnog) ispita.

Napomena:

U osmoj sedmici student pristupa polusemestralnoj provjeri znanja. Bodovi koje student osvoji na polusemestralnoj provjeri znanja, kao i bodovi koje osvoji na samostalnim praktičnim zadacima bit će uračunati u ukupan zbir bodova na kolegiju. Završni (integralni) ispit student polaže u predviđenim ispitnim terminima. Kriterij prolaznosti za završni ispit je 55%. Student koji je položio završni ispit i koji je, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra, u ukupnoj strukturi bodova zadovoljio kriterij prolaznosti od 55%, završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja, odnosno, ukupnog broja bodova na kolegiju.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1. Vasta, R., Haith, M.M. i Miller, S.A. (1998). *Dječja psihologija* (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Berk, L. (2008). *Psihologija cjeloživotnog razvoja* (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap.
	Dodatna 1. Berk, L.E. (2015). *Dječja razvojna psihologija*. Jastrebrasko: Naklada Slap 2. Andrilović, V. i Čudina, M. (1987). *Osnove opće i razvojne psihologije*. Zagreb: Školska knjiga. 3. Hwang, P. (2000). *Razvojna psihologija*. Sarajevo: Filozofski fakultet. 4. Papalia, D.E. i Olds, S.E. (1992). *Human development*. McGraw Hill. 5. Clarke, A.M. i Clarke, A.D.B. (1976). *Rano iskustvo*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 6. Bronfenbrener J. (1988). *Ekologija ljudskog razvoja*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 7. Santrock, J.W. (2007). *Child development.* New York: McGraw Hill. 8. Lerner, R.M. (2002). *Concepts and theories of human development*. Mahwal, NJ: Erlbaum. 9. Crain, W. (1992). *Theories of development: Concepts and applications*. Prentice-Hall, Inc.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	GERMANISTIKA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	RAZVOJNA PSIHOLOGIJA				
Šifra/kod	FIL PSI 223	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	3
Ciklus studija	1.	Semestar	2.	Ak. godina	2022./23. 2023./24. 2024./25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	dr. Đenita Tuce, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 163 E-mail: djenita.tuce@gmail.com Telefon: 033/ 253-174	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 0; vježbe 0				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje sa tradicionalnim i savremenim načelima i teorijama čovjekova tjelesnog, kognitivnog, emocionalnog i socijalnog razvoja. Razumijevanje činitelja i procesa koji uzrokuju razvojne promjene i nalaze se u njihovoj podlozi.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Kroz nastavni predmet studenti će biti upoznati s ciljevima, problemima i osnovnim pojmovima u razvojnoj psihologiji; periodizacijom razvoja i temeljnim zakonitostima razvoja; filozofskim korjenima razvojne psihologije; pionirima dječijeg razvoja i razvojnim teorijama (psihodinamski pristup, biheviorizam, teorija socijalnog učenja, etološki pristup razvoju, teorija ekoloških sistema, kognitivne teorije). Također, studeti će steći spoznaje o različitim aspektima čovjekova tjelesnog, kognitivnog, emocionalnog i socijalnog razvoja tokom djetinjstva i adolescencije.				
Ishodi učenja	Znanje: Nakon odslušanog kolegija i položenog ispita očekuje se da će student poznavati tradicionalna i savremena načela, koncepte i teorije čovjekova razvoja. Također, očekuje se da će steći znanje o slijedu razvoja i razumjeti procese koji leže u osnovi razvoja tokom djetinjstva i adolescencije. Vještine: Očekuje se da će student steći uvid u isprepletenost teorija i savladati vještine učinkovitog rješavanja praktičnih pitanja vezanih uz područje razvojne psihologije. Kompetencije: Očekuje se da će student steći sposobnost tumačenja relevantnih podataka unutar područja razvojne psihologije na osnovu kojih može donositi sudove o relevantnim društvenim pitanjima iz ove naučne oblasti.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta, literaturom, načinom rada i obavezama.
2.	Predmet, ciljevi i problemi razvojne psihologije. Temeljne zakonitosti razvoja.
3.	Povijesni temelji i filozofski korijeni razvojne psihologije.
4.	Pioniri dječije psihologije.
5.	Metoda opažanja u razvojnoj psihologiji.
6.	Metoda opažanja u razvojnoj psihologiji.
7.	Rani dječiji razvoj: praktične implikacije istraživanja.
8.	*Polusemestralna provjera znanja studenata.*
9.	Razvojne teorije: teorija psihosocijalnog razvoja (Erikson).
10.	Razvojne teorije: teorija psihosocijalnog razvoja (Erikson).
11.	Razvojne teorije: teorija socijalnog učenja (Bandura) i teorija ekoloških sistema (Bronfenbrenner).
12.	Razvojne teorije: etološki pristup (Lorentz, Bowlby).
13. .	Razvojne teorije: kognitivno-razvojna teorija (Piaget) i sociokulturalna teorija (Vigotski).
14. .	Razvojne teorije: teorije moralnog razvoja (Piaget i Kohlberg).
15.	Završna razmatranja i zaključivanje semestra.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Monološki/predavački metod, interaktivna nastava, praktični rad (samostalni praktični zadaci), analitički i demonstracioni pristup (prikaz i analiza video materijala).
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, odnosno u terminima predviđenim za završni/popravni ispit nakon završetka semestra, prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Samostalni praktični zadatak 1	10	10
2.	Samostalni praktični zadatak 2	10	10
3.	Polusemestralna provjera znanja	30	30
4.	Završni (integralni) ispit	50	50
5.			
6.			
7.			
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Sudjelovanjem u predviđenim aktivnostima na nastavi tokom semestra (samostalni praktični zadaci i polusemestralna provjera znanja), te polaganjem završnog (integralnog) ispita.

Napomena:

U osmoj sedmici student pristupa polusemestralnoj provjeri znanja. Bodovi koje student osvoji na polusemestralnoj provjeri znanja, kao i bodovi koje osvoji na samostalnim praktičnim zadacima bit će uračunati u ukupan zbir bodova na kolegiju. Završni (integralni) ispit student polaže u predviđenim ispitnim terminima. Kriterij prolaznosti za završni ispit je 55%. Student koji je položio završni ispit i koji je, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra, u ukupnoj strukturi bodova zadovoljio kriterij prolaznosti od 55%, završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja, odnosno, ukupnog broja bodova na kolegiju.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1. Vasta, R., Haith, M.M. i Miller, S.A. (1998). *Dječja psihologija* (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Berk, L. (2008). *Psihologija cjeloživotnog razvoja* (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap.
	Dodatna 1. Berk, L.E. (2015). *Dječja razvojna psihologija*. Jastrebrasko: Naklada Slap 2. Andrilović, V. i Čudina, M. (1987). *Osnove opće i razvojne psihologije*. Zagreb: Školska knjiga. 3. Hwang, P. (2000). *Razvojna psihologija*. Sarajevo: Filozofski fakultet. 4. Papalia, D.E. i Olds, S.E. (1992). *Human development*. McGraw Hill. 5. Clarke, A.M. i Clarke, A.D.B. (1976). *Rano iskustvo*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 6. Bronfenbrener J. (1988). *Ekologija ljudskog razvoja*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 7. Santrock, J.W. (2007). *Child development.* New York: McGraw Hill. 8. Lerner, R.M. (2002). *Concepts and theories of human development*. Mahwal, NJ: Erlbaum. 9. Crain, W. (1992). *Theories of development: Concepts and applications*. Prentice-Hall, Inc.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	HISTORIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	RAZVOJNA PSIHOLOGIJA				
Šifra/kod	FIL PSI 223	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	3
Ciklus studija	2.	Semestar	2.	Ak. godina	2022./23. 2023./24. 2024./25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	dr. Đenita Tuce, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 163 E-mail: djenita.tuce@gmail.com Telefon: 033/ 253-174	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 0; vježbe 0				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje sa tradicionalnim i savremenim načelima i teorijama čovjekova tjelesnog, kognitivnog, emocionalnog i socijalnog razvoja. Razumijevanje činitelja i procesa koji uzrokuju razvojne promjene i nalaze se u njihovoj podlozi.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Kroz nastavni predmet studenti će biti upoznati s ciljevima, problemima i osnovnim pojmovima u razvojnoj psihologiji; periodizacijom razvoja i temeljnim zakonitostima razvoja; filozofskim korjenima razvojne psihologije; pionirima dječijeg razvoja i razvojnim teorijama (psihodinamski pristup, biheviorizam, teorija socijalnog učenja, etološki pristup razvoju, teorija ekoloških sistema, kognitivne teorije). Također, studeti će steći spoznaje o različitim aspektima čovjekova tjelesnog, kognitivnog, emocionalnog i socijalnog razvoja tokom djetinjstva i adolescencije.				
Ishodi učenja	Znanje: Nakon odslušanog kolegija i položenog ispita očekuje se da će student poznavati tradicionalna i savremena načela, koncepte i teorije čovjekova razvoja. Također, očekuje se da će steći znanje o slijedu razvoja i razumjeti procese koji leže u osnovi razvoja tokom djetinjstva i adolescencije. Vještine: Očekuje se da će student steći uvid u isprepletenost teorija i savladati vještine učinkovitog rješavanja praktičnih pitanja vezanih uz područje razvojne psihologije. Kompetencije: Očekuje se da će student steći sposobnost tumačenja relevantnih podataka unutar područja razvojne psihologije na osnovu kojih može donositi sudove o relevantnim društvenim pitanjima iz ove naučne oblasti.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica/predavanje
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta, literaturom, načinom rada i obavezama.
2.	Predmet, ciljevi i problemi razvojne psihologije. Temeljne zakonitosti razvoja.
3.	Povijesni temelji i filozofski korijeni razvojne psihologije.
4.	Pioniri dječije psihologije.
5.	Metoda opažanja u razvojnoj psihologiji.
6.	Metoda opažanja u razvojnoj psihologiji.
7.	Rani dječiji razvoj: praktične implikacije istraživanja.
8.	*Polusemestralna provjera znanja studenata.*
9.	Razvojne teorije: teorija psihosocijalnog razvoja (Erikson).
10.	Razvojne teorije: teorija psihosocijalnog razvoja (Erikson).
11.	Razvojne teorije: teorija socijalnog učenja (Bandura) i teorija ekoloških sistema (Bronfenbrenner).
12.	Razvojne teorije: etološki pristup (Lorentz, Bowlby).
13. .	Razvojne teorije: kognitivno-razvojna teorija (Piaget) i sociokulturalna teorija (Vigotski).
14. .	Razvojne teorije: teorije moralnog razvoja (Piaget i Kohlberg).
15.	Završna razmatranja i zaključivanje semestra.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Monološki/predavački metod, interaktivna nastava, praktični rad (samostalni praktični zadaci), analitički i demonstracioni pristup (prikaz i analiza video materijala).
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, odnosno u terminima predviđenim za završni/popravni ispit nakon završetka semestra, prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Samostalni praktični zadatak 1	10	10
2.	Samostalni praktični zadatak 2	10	10
3.	Polusemestralna provjera znanja	30	30
4.	Završni (integralni) ispit	50	50
5.			
6.			
7.			
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Sudjelovanjem u predviđenim aktivnostima na nastavi tokom semestra (samostalni praktični zadaci i polusemestralna provjera znanja), te polaganjem završnog (integralnog) ispita.

Napomena:

U osmoj sedmici student pristupa polusemestralnoj provjeri znanja. Bodovi koje student osvoji na polusemestralnoj provjeri znanja, kao i bodovi koje osvoji na samostalnim praktičnim zadacima bit će uračunati u ukupan zbir bodova na kolegiju. Završni (integralni) ispit student polaže u predviđenim ispitnim terminima. Kriterij prolaznosti za završni ispit je 55%. Student koji je položio završni ispit i koji je, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra, u ukupnoj strukturi bodova zadovoljio kriterij prolaznosti od 55%, završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja, odnosno, ukupnog broja bodova na kolegiju.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1. Vasta, R., Haith, M.M. i Miller, S.A. (1998). *Dječja psihologija* (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Berk, L. (2008). *Psihologija cjeloživotnog razvoja* (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap.
	Dodatna 1. Berk, L.E. (2015). *Dječja razvojna psihologija*. Jastrebrasko: Naklada Slap 2. Andrilović, V. i Čudina, M. (1987). *Osnove opće i razvojne psihologije*. Zagreb: Školska knjiga. 3. Hwang, P. (2000). *Razvojna psihologija*. Sarajevo: Filozofski fakultet. 4. Papalia, D.E. i Olds, S.E. (1992). *Human development*. McGraw Hill. 5. Clarke, A.M. i Clarke, A.D.B. (1976). *Rano iskustvo*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 6. Bronfenbrener J. (1988). *Ekologija ljudskog razvoja*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 7. Santrock, J.W. (2007). *Child development.* New York: McGraw Hill. 8. Lerner, R.M. (2002). *Concepts and theories of human development*. Mahwal, NJ: Erlbaum. 9. Crain, W. (1992). *Theories of development: Concepts and applications*. Prentice-Hall, Inc.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	PSIHOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	PSIHOLOGIJA DJETINJSTVA I ADOLESCENCIJE				
Šifra/kod	FIL PSI 219	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	6
Ciklus studija	1.	Semestar	4.	Ak. godina	2022./23. 2023./24. 2024./25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Položen ispit iz predmeta Uvod u razvojnu psihologiju FIL PSI 213				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	dr. Đenita Tuce, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 163 E-mail: djenita.tuce@gmail.com Telefon: 033/ 253-174	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime	Katarina Mišetić, MA, viši asistent			
	Kontakt podaci	Kabinet:201 E-mail: katarina.misetic@hotmail.com Telefon: 033- 253- 221	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 1; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kroz nastavni predmet studenti će biti upoznati s prenatalnim i perinatalnim razvojem, motoričkim razvojem, razvojem govora i pojma o sebi, ranim socijalnim i emocionalnim razvojem, prosocijalnim i agresivnim ponašanjem, razvojem spolnih uloga, te odnosima sa vršnjacima Također, studenti će obnoviti i proširiti znanje o kognitivnom i moralnom razvoju.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje i razumijevanje tradicionalnih i savremenih načela i koncepata različitih aspekata čovjekova razvoja (tjelesni, kognitivni, socijalni i emocionalni) i njihove međuovisnosti.				
Ishodi učenja	Znanje: Očekuje se da će student ovladati razumijevanjem različitih aspekata razvoja i njihovog međuodnosa od rođenja do kraja adolescencije, te integrirati spoznaje o biološkim i okolinskim faktorima razvoja. Vještine: Očekuje se da će student moći primijeniti spoznaje o normativnom razvoju u razumijevanju specifičnosti individualnog funkcioniranja. Kompetencije: Očekuje se da će student moći objasniti i primijeniti metodologiju istraživanja razvoja u djetinjstvu i adolescenciji.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvodno predavanje, upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta, literaturom, načinom rada i obavezama.
2.	Prenatalni razvoj. Faze prenatalnog razvoja.
3.	Biološki kontekst razvoja. Genetski poremećaji. Mehanizmi nasljeđivanja.
4.	Teratogeni i štetni faktori u prenatalnom razvoju. Prevencija, otkrivanje i liječenje urođenih poremećaja.
5.	Novorođenče. Karakteristike i značaj identifikacije određenih nepravilnosti. Razvoj osjetila i percepcije.
6.	Motorički razvoj.
7.	Dječiji crtež.
8.	*Polusemestralna provjera znanja studenata.*
9.	Kognitivni razvoj. Razvoj govora. Razvoj pojma o sebi.
10.	Rani socijalni i emocionalni razvoj.
11.	Rani socijalni i emocionalni razvoj.
12.	Moralni razvoj. Prosocijalno ponašanje i agresija.
13.	Odnosi s vršnjacima.
14.	Razvoj spolnih uloga i spolno tipiziranje.
15.	Završna razmatranja i zaključivanje semestra.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Monološki/predavački metod, interaktivna nastava, praktični rad (samostalni praktični zadaci), analitički i demonstracioni pristup (prikaz i analiza video materijala).
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, odnosno u terminima predviđenim za završni/popravni ispit nakon završetka semestra, prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Samostalni praktični zadatak 1	5	5
2.	Samostalni praktični zadatak 2	5	5
3.	Seminarska nastava	10	10
4.	Polusemestralna provjera znanja	30	30
5.	Završni (integralni) ispit	50	50
6.			
7.			
8.			
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Sudjelovanjem u predviđenim aktivnostima na nastavi tokom semestra (samostalni praktični zadaci, seminarska nastava i polusemestralna provjera znanja), te polaganjem završnog (integralnog) ispita.

Napomena:

U osmoj sedmici student pristupa polusemestralnoj provjeri znanja. Bodovi koje student osvoji na polusemestralnoj provjeri znanja, kao i bodovi koje osvoji na samostalnim praktičnim zadacima i seminarskoj nastavi bit će uračunati u ukupan zbir bodova na kolegiju. Završni (integralni) ispit student polaže u predviđenim ispitnim terminima. Kriterij prolaznosti za završni ispit je 55%. Student koji je položio završni ispit i koji je, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra, u ukupnoj strukturi bodova zadovoljio kriterij prolaznosti od 55%, završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja, odnosno, ukupnog broja bodova na kolegiju.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1. Vasta, R., Haith, M. M. i Miller, S. A. (1998). *Dječja psihologija* (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Hwang, P. i Nilsson, B. (2000). *Razvojna psihologija* (određena poglavlja). Sarajevo: Filozofski fakultet.
	Dodatna 1. Piaget, J. i Inhelder, B. (1986). *Intelektualni razvoj djeteta*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 2. Andrilović, V. i Čudina, M. (1987). *Osnove opće i razvojne psihologije* (određena poglavlja). Zagreb: Školska knjiga. 3. Berk, L. (2008). *Psihologija cjeloživotnog razvoja*. Jastrebarsko: Naklada Slap. 4. Berk, L.E. (2015). *Dječja razvojna psihologija.* Jastrebrasko: Naklada Slap
Napomena	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	PSIHOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	PSIHOLOGIJA ODRASLE DOBI I STARENJA				
Šifra/kod	FIL PSI 312	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	1.	Semestar	5.	Ak. godina	2022./23. 2023./24. 2024./25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Položen ispit iz predmeta Psihologija djetinjstva i adolescencije FIL PSI 219				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	dr. Đenita Tuce, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 163 E-mail: djenita.tuce@gmail.com Telefon: 033/ 253-174	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime	KatarinaMišetić, MA, viši asistent			
	Kontakt podaci	Kabinet:201 E-mail:katarina.misetic@hotmail.com Telefon: 033- 253- 221	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 0; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Studenti će kroz nastavni predmet biti upoznati s osnovnim pojmovima i periodizacijom razvoja u odrasloj dobi; razvojnim zadacima u odrasloj i srednjoj dobi; biološkim tumačenjem starenja i promjenama u odrasloj dobi, kao i psihičkim razvojem u odrasloj dobi, te socijalnim vidovima razvoja u odrasloj dobi. Kroz nastavni kolegij bit će obrađene i osnovne psihološke teorije razvoja u odrasloj dobi kao i socijalni i zdravstveni problemi u odrasloj dobi.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Obezbijediti znanstveni kontekst za razumijevanje razvoja u odrasloj dobi. Upoznavanje studenata s razvojnim teorijama i istraživanjima o dobno povezanim promjenama u fizičkom, senzornom, kognitivnom, emocionalnom i socijalnom funkcioniranju u razdoblju odrasle dobi i starosti u kontekstu biopsihosocijalnog modela razvoja. Isticanje kompleksnosti procesa starenja i specifičnosti funkcioniranja odraslih osoba.				
Ishodi učenja	Znanje: Nakon odslušanog nastavnog kolegija očekuje se da će student ovladati razumijevanjem snaga i nedostataka razvojnih teorija; steći spoznaje o promjenama u različitim aspektima funkcioniranja u razdoblju odrasle dobi i starosti, kao i spoznaje o kompleksnosti procesa starenja i specifičnosti funkcioniranja odraslih osoba. Vještine: Očekuje se da će student moći primijeniti spoznaje o normativnom razvoju u razumijevanju specifičnosti individualnog funkcioniranja u odrasloj i starijoj životnoj dobi. Kompetencije: Očekuje se da će student moći objasniti i primijeniti metodologiju istraživanja razvoja u odrasloj i starijoj životnoj dobi.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta, literaturom, načinom rada i obavezama.
2.	Razvoj u odrasloj dobi i starenje. Teorije razvoja odraslih.
3.	Promjene u tjelesnim, osjetilnim i motoričkim sposobnostima u starenju. Uobičajna vjerovanja o razvoju odraslih i starenju.
4.	Mlađa odrasla dob: neovisnost naspram prisnosti.
5.	Srednje godine: generativnost i odgovornost.
6.	Kasna odrasla dob: reintegracija ili očaj.
7.	Metodologija istraživanja razvoja odraslih i starenja.
8.	*Polusemestralna provjera znanja studenata.*
9.	Obitelj: odnosi međuovisnosti.
10.	Razvod braka.
11.	Izbor zanimanja i razvoj karijere. Umirovljenje.
12.	Razvoj ličnosti u odrasloj dobi.
13.	Učenje i pamćenje u odrasloj dobi.
14.	Smrt i suočavanje sa smrću.
15.	Palijativna skrb: hospicij.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Monološki/predavački metod, interaktivna nastava, praktični rad (samostalni praktični zadaci), analitički i demonstracioni pristup (prikaz i analiza video materijala).
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Samostalni praktični zadatak	20	20
2.	Polusemestralna provjera znanja	30	30
3.	Završni (integralni) ispit	50	50
4.			
5.			
6.			
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Sudjelovanjem u predviđenim aktivnostima na nastavi tokom semestra (samostalni praktični zadatak i polusemestralna provjera znanja), te polaganjem završnog (integralnog) ispita.

Napomena:

U osmoj sedmici student pristupa polusemestralnoj provjeri znanja. Bodovi koje student osvoji na polusemestralnoj provjeri znanja, kao i bodovi koje osvoji na samostalnom praktičnom zadatku bit će uračunati u ukupan zbir bodova na kolegiju. Završni (integralni) ispit student polaže u predviđenim ispitnim terminima. Kriterij prolaznosti za završni ispit je 55%. Student koji je položio završni ispit i koji je, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra, u ukupnoj strukturi bodova zadovoljio kriterij prolaznosti od 55%, završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja, odnosno, ukupnog broja bodova na kolegiju.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Schaie, K.W. i Willis, S.L. (2001). *Psihologija odrasle dobi i starenja*. Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Berk, L. (2008). *Psihologija cjeloživotnog razvoja* (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap. 3. Despot Lučanin, J. (2003). *Iskustvo starenja: Doprinos teoriji starenja*. (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap. 4. Despot Lučanin, J. (2022*). Psihologija starenja: izazovi i prilagodba* (određena poglavlja). Jastebarsko: Naklada Slap.

	Dodatna 1. Birren, J.E. i Schaie, K.W. (1996). *Handbook of the Psychology of Aging*. New York: John Wiley and sons. 2. Smiljanić, V. (1979). *Psihologija starenja*. Beograd: Nolit. 3. Pečjak, V. (2001). *Psihologija treće životne dobi*. Zagreb: Naklada Prosvjeta 4. Bee, H.L. i Bjorklund, B. (2004). *The Journey of Adulthood*. (5th Ed.). New Jersey: Prentice Hall. 5. Lacković-Grgin, K., Ćubela Adorić, V. (2006). *Odabrane teme iz psihologije odraslih*. Jastrebarsko: Naklada Slap. 6. Stefanović Stanojlović, T. (2011). *Afektivna vezanost: razvoj, modaliteti i procena.* Niš: Filozofski fakultet
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	PSIHOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	PSIHOLOGIJA RODITELJSTVA				
Šifra/kod	FIL PSI 461	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	4
Ciklus studija	2.	Semestar	2.	Ak. godina	2022./23. 2023./24. 2024./25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	dr. Đenita Tuce, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 163 E-mail:djenita.tuce@gmail.com Telefon: 033- 253-174	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja: 1 seminar 1 vježbe 0				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Studenti će kroz nastavni predmet biti upoznati s osnovnim pojmovima i najznačajnijim teorijama i modelima iz psihologije roditeljstva, te razumjeti složenost i važnost uloge majke i oca u savremenim društvenim okolnostima.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje studenata s pojmovima roditeljstvo, majčinstvo i očinstvo, dimenzijama i stilovima roditeljskog ponašanja, klasičnim i savremenim teorijama i modelima roditeljstva, te utjecajem roditeljskog ponašanja na dječije ponašanje i razvoj. Kroz nastavni kolegij biti će obrađena uloga obitelji u razvoju djece (obiteljska struktura i procesi, uloga braće i sestara), poželjnost roditeljstva i vrijednost djeteta (teorije socijalizacije za fertilitet, neplodnost i život bez djece), te roditeljstvo u specifičnim okolnostima.				
Ishodi učenja	Znanje: Nakon odslušanog nastavnog kolegija i položenog ispita očekuje se da će student ovladati razumijevanjem snaga i nedostataka teorija roditeljstva, te steći spoznaje o ulozi roditeljskog ponašanja na razvoj u djetinjstvu i adolescenciji. Također, očekuje se da će student ovladati razumijevanjem specifičnosti savremenog roditeljstva i roditeljstva u specifičnim okolnostima. Vještine: Očekuje se da će student kroz sadržaje kolegija biti osposobljen za praktičnu primjenu stečenog znanja i promoviranje optimalnih roditeljskih ponašanja u budućem profesionalnom radu. Kompetencije: Očekuje se da će student steći sposobnost da integrira stečeno znanje iz područja psihologije roditeljstva i produbi razumijevanje ove oblasti psihologije. Također, očekuje se da će student steći kompetencije da svoje znanje podigne na viši nivo i kontinuirano razvija sopstvene vještine, kroz samostalno učenje i razvoj.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta, literaturom, načinom rada i obavezama.
2.	Roditeljstvo, majčinstvo i očinstvo.
3.	Specifični doprinos očevog bavljenja djetetom.
4.	Dimenzije i stilovi roditeljskog ponašanja. Pregled najznačajnijih teorija i modela roditeljstva.
5.	Tranzicija u roditeljsku ulogu i faze roditeljstva. Odnosi između roditeljske i drugih životnih uloga.
6.	Dobro roditeljstvo u različitim razdobljima djetetova razvoja. Savremeno roditeljstvo.
7.	Komercijalizacija djetinjstva.
8.	*Polusemestralna provjera znanja studenata.*
9.	Rađanje djece u obitelji.
10.	Fertilitetna motivacija: odlučivanje za rađanje ili apstinencija od djece.
11.	Utjecaj obitelji na razvoj djece.
12.	Roditeljstvo u specifičnim okolnostima: roditeljstvo u kasnijim godinama; maloljetni roditelji.
13.	Studentske prezentacije.
14.	Studentske prezentacije.
15.	Studentske prezentacije.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Monološki/predavački metod, interaktivna nastava, praktični rad (samostalni praktični zadatak), analitički i demonstracioni pristup (prikaz i analiza video materijala).
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, odnosno u terminima predviđenim za završni/popravni ispit nakon završetka semestra, prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Samostalni praktični zadatak	10	10
2.	Seminarski rad	10	10
3.	Polusemestralna provjera znanja	30	30
4.	Završni (integralni) ispit	50	50
5.			
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Sudjelovanjem u predviđenim aktivnostima na nastavi tokom semestra (samostalni praktični zadatak, seminarski rad i polusemestralna provjera znanja), te polaganjem završnog (integralnog) ispita.

Napomena:

U osmoj sedmici student pristupa polusemestralnoj provjeri znanja. Bodovi koje student osvoji na polusemestralnoj provjeri znanja, kao i bodovi koje osvoji na seminarskom radu i samostalnom praktičnom zadatku bit će uračunati u ukupan zbir bodova na kolegiju. Završni (integralni) ispit student polaže u predviđenim ispitnim terminima. Kriterij prolaznosti za završni ispit je 55%. Student koji je položio završni ispit i koji je, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra, u ukupnoj strukturi bodova zadovoljio kriterij prolaznosti od 55%, završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja, odnosno, ukupnog broja bodova na kolegiju.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1. Čudina-Obradović, M. i Obradović, J. (2006). *Psihologija braka i obitelji.* Zagreb: Golden marketing-Tehnička knjiga.
	Dodatna 1. Delač Hrupelj, J., Miljković, D. i Lugomer Armano G. (2000). *Lijepo je biti roditelj*. Zagreb: Creativa. 2. Hoghughi, M. i Long, N. (Eds.). (2005). *Handbook of parenting: Theory, research and practice.* SAGE. 3. Bornstein, M.H. (2002). *Handbook of parenting*. Vol. 1-5. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates. 4. Brooks, J.B. (2001). *Parenting* (3rd ed). Mountain View, CA: Mayfield Publiching Co. 5. Martin, C.A. i Colbert, K.K. (1997). *Parenting: A life span perspective*. New York: McGraw-Hill.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	ROMANISTIKA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	RAZVOJNA PSIHOLOGIJA				
Šifra/kod	FIL PSI 223	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	3
Ciklus studija	1.	Semestar	4.	Ak. godina	2022./23. 2023./24. 2024./25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	dr. Đenita Tuce, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 163 E-mail: djenita.tuce@gmail.com Telefon: 033/ 253-174	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 0; vježbe 0				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje sa tradicionalnim i savremenim načelima i teorijama čovjekova tjelesnog, kognitivnog, emocionalnog i socijalnog razvoja. Razumijevanje činitelja i procesa koji uzrokuju razvojne promjene i nalaze se u njihovoj podlozi.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Kroz nastavni predmet studenti će biti upoznati s ciljevima, problemima i osnovnim pojmovima u razvojnoj psihologiji; periodizacijom razvoja i temeljnim zakonitostima razvoja; filozofskim korjenima razvojne psihologije; pionirima dječijeg razvoja i razvojnim teorijama (psihodinamski pristup, biheviorizam, teorija socijalnog učenja, etološki pristup razvoju, teorija ekoloških sistema, kognitivne teorije). Također, studeti će steći spoznaje o različitim aspektima čovjekova tjelesnog, kognitivnog, emocionalnog i socijalnog razvoja tokom djetinjstva i adolescencije.				
Ishodi učenja	Znanje: Nakon odslušanog kolegija i položenog ispita očekuje se da će student poznavati tradicionalna i savremena načela, koncepte i teorije čovjekova razvoja. Također, očekuje se da će steći znanje o slijedu razvoja i razumjeti procese koji leže u osnovi razvoja tokom djetinjstva i adolescencije. Vještine: Očekuje se da će student steći uvid u isprepletenost teorija i savladati vještine učinkovitog rješavanja praktičnih pitanja vezanih uz područje razvojne psihologije. Kompetencije: Očekuje se da će student steći sposobnost tumačenja relevantnih podataka unutar područja razvojne psihologije na osnovu kojih može donositi sudove o relevantnim društvenim pitanjima iz ove naučne oblasti.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica/predavanje
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta, literaturom, načinom rada i obavezama.
2.	Predmet, ciljevi i problemi razvojne psihologije. Temeljne zakonitosti razvoja.
3.	Povijesni temelji i filozofski korijeni razvojne psihologije.
4.	Pioniri dječije psihologije.
5.	Metoda opažanja u razvojnoj psihologiji.
6.	Metoda opažanja u razvojnoj psihologiji.
7.	Rani dječiji razvoj: praktične implikacije istraživanja.
8.	*Polusemestralna provjera znanja studenata.*
9.	Razvojne teorije: teorija psihosocijalnog razvoja (Erikson).
10.	Razvojne teorije: teorija psihosocijalnog razvoja (Erikson).
11.	Razvojne teorije: teorija socijalnog učenja (Bandura) i teorija ekoloških sistema (Bronfenbrenner).
12.	Razvojne teorije: etološki pristup (Lorentz, Bowlby).
13. .	Razvojne teorije: kognitivno-razvojna teorija (Piaget) i sociokulturalna teorija (Vigotski).
14. .	Razvojne teorije: teorije moralnog razvoja (Piaget i Kohlberg).
15.	Završna razmatranja i zaključivanje semestra.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Monološki/predavački metod, interaktivna nastava, praktični rad (samostalni praktični zadaci), analitički i demonstracioni pristup (prikaz i analiza video materijala).
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, odnosno u terminima predviđenim za završni/popravni ispit nakon završetka semestra, prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Samostalni praktični zadatak 1	10	10
2.	Samostalni praktični zadatak 2	10	10
3.	Polusemestralna provjera znanja	30	30
4.	Završni (integralni) ispit	50	50
5.			
6.			
7.			
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Sudjelovanjem u predviđenim aktivnostima na nastavi tokom semestra (samostalni praktični zadaci i polusemestralna provjera znanja), te polaganjem završnog (integralnog) ispita.

Napomena:

U osmoj sedmici student pristupa polusemestralnoj provjeri znanja. Bodovi koje student osvoji na polusemestralnoj provjeri znanja, kao i bodovi koje osvoji na samostalnim praktičnim zadacima bit će uračunati u ukupan zbir bodova na kolegiju. Završni (integralni) ispit student polaže u predviđenim ispitnim terminima. Kriterij prolaznosti za završni ispit je 55%. Student koji je položio završni ispit i koji je, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra, u ukupnoj strukturi bodova zadovoljio kriterij prolaznosti od 55%, završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja, odnosno, ukupnog broja bodova na kolegiju.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1. Vasta, R., Haith, M.M. i Miller, S.A. (1998). *Dječja psihologija* (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Berk, L. (2008). *Psihologija cjeloživotnog razvoja* (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap.
	Dodatna 1. Berk, L.E. (2015). *Dječja razvojna psihologija*. Jastrebrasko: Naklada Slap 2. Andrilović, V. i Čudina, M. (1987). *Osnove opće i razvojne psihologije*. Zagreb: Školska knjiga. 3. Hwang, P. (2000). *Razvojna psihologija*. Sarajevo: Filozofski fakultet. 4. Papalia, D.E. i Olds, S.E. (1992). *Human development*. McGraw Hill. 5. Clarke, A.M. i Clarke, A.D.B. (1976). *Rano iskustvo*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 6. Bronfenbrener J. (1988). *Ekologija ljudskog razvoja*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 7. Santrock, J.W. (2007). *Child development.* New York: McGraw Hill. 8. Lerner, R.M. (2002). *Concepts and theories of human development*. Mahwal, NJ: Erlbaum. 9. Crain, W. (1992). *Theories of development: Concepts and applications*. Prentice-Hall, Inc.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	SLAVISTIKA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	RAZVOJNA PSIHOLOGIJA				
Šifra/kod	FIL PSI 223	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	3
Ciklus studija	1.	Semestar	4.	Ak. godina	2022./23. 2023./24. 2024./25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	dr. Đenita Tuce, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 163 E-mail: djenita.tuce@gmail.com Telefon: 033/ 253-174	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 0; vježbe 0				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje sa tradicionalnim i savremenim načelima i teorijama čovjekova tjelesnog, kognitivnog, emocionalnog i socijalnog razvoja. Razumijevanje činitelja i procesa koji uzrokuju razvojne promjene i nalaze se u njihovoj podlozi.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Kroz nastavni predmet studenti će biti upoznati s ciljevima, problemima i osnovnim pojmovima u razvojnoj psihologiji; periodizacijom razvoja i temeljnim zakonitostima razvoja; filozofskim korjenima razvojne psihologije; pionirima dječijeg razvoja i razvojnim teorijama (psihodinamski pristup, biheviorizam, teorija socijalnog učenja, etološki pristup razvoju, teorija ekoloških sistema, kognitivne teorije). Također, studeti će steći spoznaje o različitim aspektima čovjekova tjelesnog, kognitivnog, emocionalnog i socijalnog razvoja tokom djetinjstva i adolescencije.				
Ishodi učenja	Znanje: Nakon odslušanog kolegija i položenog ispita očekuje se da će student poznavati tradicionalna i savremena načela, koncepte i teorije čovjekova razvoja. Također, očekuje se da će steći znanje o slijedu razvoja i razumjeti procese koji leže u osnovi razvoja tokom djetinjstva i adolescencije. Vještine: Očekuje se da će student steći uvid u isprepletenost teorija i savladati vještine učinkovitog rješavanja praktičnih pitanja vezanih uz područje razvojne psihologije. Kompetencije: Očekuje se da će student steći sposobnost tumačenja relevantnih podataka unutar područja razvojne psihologije na osnovu kojih može donositi sudove o relevantnim društvenim pitanjima iz ove naučne oblasti.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica/predavanje
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta, literaturom, načinom rada i obavezama.
2.	Predmet, ciljevi i problemi razvojne psihologije. Temeljne zakonitosti razvoja.
3.	Povijesni temelji i filozofski korijeni razvojne psihologije.
4.	Pioniri dječije psihologije.
5.	Metoda opažanja u razvojnoj psihologiji.
6.	Metoda opažanja u razvojnoj psihologiji.
7.	Rani dječiji razvoj: praktične implikacije istraživanja.
8.	*Polusemestralna provjera znanja studenata.*
9.	Razvojne teorije: teorija psihosocijalnog razvoja (Erikson).
10.	Razvojne teorije: teorija psihosocijalnog razvoja (Erikson).
11.	Razvojne teorije: teorija socijalnog učenja (Bandura) i teorija ekoloških sistema (Bronfenbrenner).
12.	Razvojne teorije: etološki pristup (Lorentz, Bowlby).
13. .	Razvojne teorije: kognitivno-razvojna teorija (Piaget) i sociokulturalna teorija (Vigotski).
14. .	Razvojne teorije: teorije moralnog razvoja (Piaget i Kohlberg).
15.	Završna razmatranja i zaključivanje semestra.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Monološki/predavački metod, interaktivna nastava, praktični rad (samostalni praktični zadaci), analitički i demonstracioni pristup (prikaz i analiza video materijala).
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, odnosno u terminima predviđenim za završni/popravni ispit nakon završetka semestra, prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Samostalni praktični zadatak 1	10	10
2.	Samostalni praktični zadatak 2	10	10
3.	Polusemestralna provjera znanja	30	30
4.	Završni (integralni) ispit	50	50
5.			
6.			
7.			
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Sudjelovanjem u predviđenim aktivnostima na nastavi tokom semestra (samostalni praktični zadaci i polusemestralna provjera znanja), te polaganjem završnog (integralnog) ispita.

Napomena:

U osmoj sedmici student pristupa polusemestralnoj provjeri znanja. Bodovi koje student osvoji na polusemestralnoj provjeri znanja, kao i bodovi koje osvoji na samostalnim praktičnim zadacima bit će uračunati u ukupan zbir bodova na kolegiju. Završni (integralni) ispit student polaže u predviđenim ispitnim terminima. Kriterij prolaznosti za završni ispit je 55%. Student koji je položio završni ispit i koji je, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra, u ukupnoj strukturi bodova zadovoljio kriterij prolaznosti od 55%, završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja, odnosno, ukupnog broja bodova na kolegiju.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1. Vasta, R., Haith, M.M. i Miller, S.A. (1998). *Dječja psihologija* (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Berk, L. (2008). *Psihologija cjeloživotnog razvoja* (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap.
	Dodatna 1. Berk, L.E. (2015). *Dječja razvojna psihologija*. Jastrebrasko: Naklada Slap 2. Andrilović, V. i Čudina, M. (1987). *Osnove opće i razvojne psihologije*. Zagreb: Školska knjiga. 3. Hwang, P. (2000). *Razvojna psihologija*. Sarajevo: Filozofski fakultet. 4. Papalia, D.E. i Olds, S.E. (1992). *Human development*. McGraw Hill. 5. Clarke, A.M. i Clarke, A.D.B. (1976). *Rano iskustvo*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 6. Bronfenbrener J. (1988). *Ekologija ljudskog razvoja*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 7. Santrock, J.W. (2007). *Child development.* New York: McGraw Hill. 8. Lerner, R.M. (2002). *Concepts and theories of human development*. Mahwal, NJ: Erlbaum. 9. Crain, W. (1992). *Theories of development: Concepts and applications*. Prentice-Hall, Inc.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	PSIHOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	UVOD U RAZVOJNU PSIHOLOGIJU				
Šifra/kod	FIL PSI 213	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	6
Ciklus studija	1.	Semestar	3.	Ak. godina	2022./23. 2023./24. 2024./25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	dr. Đenita Tuce, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 163 E-mail: djenita.tuce@gmail.com Telefon: 033/ 253-174	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime	KatarinaMišetić, MA, viši asistent			
	Kontakt podaci	Kabinet:201 E-mail:katarina.misetic@hotmail.com Telefon: 033- 253- 221	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 0; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kroz nastavni predmet studenti će biti upoznati s ciljevima, problemima i osnovnim pojmovima u razvojnoj psihologiji; filozofskim korijenima i povijesnim temeljima razvojne psihologije; periodizacijom razvoja i temeljnim zakonitostima razvoja; biološkim i okolinskim faktorima razvoja; metodologijom istraživanja razvoja; etičkim načelima istraživanja u razvojnoj psihologije, te razvojnim teorijama.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje sa tradicionalnim i savremenim načelima, konceptima, teorijama i metodama istraživanja čovjekova tjelesnog, kognitivnog, emocionalnog i socijalnog razvoja. Razumijevanje činitelja i procesa koji uzrokuju razvojne promjene i nalaze se u njihovoj podlozi.				
Ishodi učenja	Znanje: Nakon odslušanog kolegija i položenog ispita očekuje se da će student poznavati tradicionalna i savremena načela, koncepte, teorije i metode istraživanja čovjekova razvoja. Također, očekuje se da će student steći znanje o slijedu razvoja i razumjeti procese koji leže u osnovi razvoja. Vještine: Očekuje se da će student steći uvid u poteškoće s kojima se susreću istraživači razvojnih promjena i mogućnosti njihovog otklanjanja, te će razviti osjetljivost za etičke dileme u istraživanjima razvoja. Također, kolegij će omogućiti sticanje uvida u isprepletenost teorija, istraživanja i učinkovitog rješavanja praktičnih pitanja vezanih uz područje razvojne psihologije. Kompetencije: Očekuje se da će student steći sposobnost prikupljanja i tumačenja relevantnih podataka unutar područja razvojne psihologije na osnovu kojih može donositi sudove o relevantnim društvenim i etičkim pitanjima iz ove naučne oblasti.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta, literaturom, načinom rada i obavezama.
2.	Predmet, ciljevi i problemi razvojne psihologije. Temeljne zakonitosti razvoja.
3.	Povijesni temelji i filozofski korijeni razvojne psihologije.
4.	Pioniri dječije psihologije.
5.	Metode istraživanja čovjekova razvoja: znanstveno istraživanje i vrste istraživanja.
6.	Metoda opažanja u razvojnoj psihologiji.
7.	Etička načela u istraživanjima razvoja.
8.	*Polusemestralna provjera znanja studenata.*
9.	Teorija psihosocijalnog razvoja (Erikson).
10.	Teorija psihosocijalnog razvoja (Erikson).
11.	Teorija socijalnog učenja (Bandura). Teorija ekoloških sistema (Bronfenbrenner).
12.	Etološki pristup (Bowlby, Lorenz).
13.	Kognitivno-razvojna teorija (Piaget). Sociokulturalna teorija (Vigotski).
14.	Teorije moralnog razvoja: kognitivističko-razvojni modeli (Piaget i Kohlberg).
15.	Usporedba i evaluacija teorija.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Monološki/predavački metod, interaktivna nastava, praktični rad (samostalni praktični zadaci), analitički i demonstracioni pristup (prikaz i analiza video materijala).
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Samostalni praktični zadatak 1	5	5
2.	Samostalni praktični zadatak 2	5	5
3.	Samostalni praktični zadatak 3	10	10
4.	Polusemestralna provjera znanja	30	30
5.	Završni (integralni) ispit	50	50
6.			
7.			
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Sudjelovanjem u predviđenim aktivnostima na nastavi tokom semestra (samostalni praktični zadaci i polusemestralna provjera znanja), te polaganjem završnog (integralnog) ispita.

Napomena:

U osmoj sedmici student pristupa polusemestralnoj provjeri znanja. Bodovi koje student osvoji na polusemestralnoj provjeri znanja, kao i bodovi koje osvoji na samostalnim praktičnim zadacima bit će uračunati u ukupan zbir bodova na kolegiju. Završni (integralni) ispit student polaže u predviđenim ispitnim terminima. Kriterij prolaznosti za završni ispit je 55%. Student koji je položio završni ispit i koji je, uz druge oblike aktivnosti tokom semestra, u ukupnoj strukturi bodova zadovoljio kriterij prolaznosti od 55%, završio je svoje obaveze prema nastavnom predmetu. Nastavnik formira konačnu ocjenu na temelju svih elemenata ocjenjivanja, odnosno, ukupnog broja bodova na kolegiju

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1. Vasta, R., Haith, M.M. i Miller, S.A. (1998). *Dječja psihologija* (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Berk, L. (2008). *Psihologija cjeloživotnog razvoja* (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap. 3. Milas, G. (2009*). Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima* (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap.
	Dodatna 1. Berk, L.E. (2015). *Dječja razvojna psihologija*. Jastrebrasko: Naklada Slap 2. Andrilović, V. i Čudina, M. (1987). *Osnove opće i razvojne psihologije*. Zagreb: Školska knjiga. 3. Hwang, P. (2000). *Razvojna psihologija*. Sarajevo: Filozofski fakultet. 4. Papalia, D.E. i Olds, S.E. (1992). *Human development*. McGraw Hill. 5. Clarke, A.M. i Clarke, A.D.B. (1976). *Rano iskustvo*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 6. Bronfenbrener J. (1988). *Ekologija ljudskog razvoja*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 7. Santrock, J.W. (2007). *Child development.* New York: McGraw Hill. 8. Lerner, R.M. (2002). *Concepts and theories of human development*. Mahwal, NJ: Erlbaum. 9. Crain, W. (1992). *Theories of development: Concepts and applications*. Prentice-Hall, Inc.
Napomene	